

UCHWAŁA NR IV/16/10
RADY MIEJSKIEJ W PODDĘBICACH

z dnia 30 grudnia 2010 roku

w sprawie przyjęcia „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Poddębice na lata 2010-2013 z perspektywą do roku - 2017” wraz z „Aktualizacją Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Poddębice na lata 2010 – 2013 z perspektywą do roku 2017”

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675), art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, Nr 111, poz. 708, Nr 138, poz. 865, Nr 154, poz. 958, Nr 171, poz. 1056, Nr 199, poz. 1227, Nr 223, poz. 1464, Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Nr 20, poz. 106, Nr 79, poz. 666, Nr 130, poz. 1070, Nr 215, poz. 1664, z 2010 r. Nr 21, poz. 104, Nr 28, poz. 145, Nr 76, poz. 489, Nr 119, poz. 804 oraz Nr 152, poz. 1018 i 1019) oraz art. 14 ust. 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 oraz Nr 203, poz. 1351) Rada Miejska w Poddębicach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Aktualizację Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Poddębice na lata 2010-2013 z perspektywą do roku - 2017” wraz z „Aktualizacją Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Poddębice na lata 2010 – 2013 z perspektywą do roku 2017 ” w brzmieniu stanowiące załączniki nr 1 i 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Poddębic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Poddębicach

Paweł Gogulski

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr IV/16/10
Rady Miejskiej w Poddębicach
z dnia 30 grudnia 2010 r.

Burmistrz Gminy Poddębice

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Poddębice na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017”

Poddębice, 2010 r.

Wykonawca:

EKOSTANDARD
Pracownia Analiz Środowiskowych
ul. Wiązowa 1B/2
62-002 Suchy Las
www.ekostandard.pl
e-mail: ekostandard@ekostandard.pl
tel.0505006914; (061)8125589

Zespół autorski:

Katarzyna Siudak
Robert Siudak
Marta Kaczmarek

Spis treści

1. Wstęp	6
1.1. Podstawa prawna opracowania	6
1.2. Koncepcja programu ochrony środowiska	6
1.3. Cel i zakres opracowania	7
1.4. Metodyka i tok pracy	7
1.5. Struktura programu	7
2. Założenia wyjściowe programu	9
2.1. Uwarunkowania prawne wynikające z dyrektyw UE oraz z polityki krajowej	9
2.1.1. Zasady polityki ekologicznej	9
2.1.2. Podstawowe założenia Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016	10
2.1.3. Strategia rozwoju kraju 2007-2015	12
2.1.4. Narodowy Plan Rozwoju 2007 - 2013	13
2.1.5. Krajowy Program Zwiększania Lesistości	14
2.1.6. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków	15
2.2. Uwarunkowania wynikające z wojewódzkich programów strategicznych	16
2.2.1. Strategia rozwoju województwa łódzkiego na lata 2007-2020	16
2.2.2. Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015	17
2.2.3. Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013	18
2.2.4. Wojewódzki Program Małej Retencji dla Województwa Łódzkiego	18
2.2.5. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego	19
2.3. Uwarunkowania wynikające z powiatowych programów strategicznych	20
2.3.1. Strategia rozwoju powiatu poddębickiego na lata 2000-2010	20
2.3.2. Program Ochrony Środowiska Powiatu Poddębickiego	21
2.4. Uwarunkowania wynikające z gminnych programów sektorowych	22
2.4.1. Plan rozwoju lokalnego gminy Poddębice na lata 2008-2015	22
2.4.2. Plan zagospodarowania przestrzennego miasta Poddębice	22
3. Stan środowiska oraz zasobów naturalnych	24
3.1. Ogólna charakterystyka gminy	24
3.1.1. Położenie gminy	24
3.1.2. Układ komunikacyjny	26
3.1.3. Demografia	28
3.1.4. Gospodarka i rolnictwo	28
3.1.5. Użytkowanie terenu	29
3.2. Charakterystyka i ocena aktualnego stanu środowiska oraz zasobów naturalnych	30
3.2.1. Warunki środowiska geograficznego	30
3.2.2. Warunki geologiczne terenu	31
3.2.3. Zasoby kopalin	33
3.2.4. Warunki klimatyczne	34
3.2.5. Warunki glebowe	36
3.2.5.1. Zanieczyszczenie i degradacja gleb	36
3.2.6. Zasoby przyrody	37
3.2.6.1. System obszarów i obiektów prawnie chronionych	37
3.2.6.2. Europejskie uwarunkowania systemu ochrony przyrody	41
3.2.6.3. Parki miejskie i zadrzewienia	43

3.2.7. Stosunki wodne i jakość wód	43
3.2.7.1. Wody powierzchniowe	43
3.2.7.2. Tereny zagrożone powodzią	45
3.2.7.3. Wody podziemne.....	47
3.2.8. Gospodarka wodno-ściekowa.....	49
3.2.8.1. Zaopatrzenie w wodę.....	49
3.2.8.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	54
3.2.9. Jakość powietrza	56
3.2.9.1. Ocena jakości powietrza.....	59
3.2.10. Hałas.....	73
3.2.10.1. Hałas komunikacyjny	73
3.2.10.2. Hałas przemysłowy (instalacyjny).....	73
3.2.11. Pola elektromagnetyczne.....	74
3.3. Edukacja ekologiczna	77
4. Najważniejsze kierunki ochrony środowiska w gminie Poddębice	78
4.1. Główne zagrożenia środowiska - podsumowanie.....	78
4.2. Priorytety ochrony środowiska.....	79
5. Strategia ochrony środowiska do roku 2017.....	81
5.1. Wprowadzenie.....	81
5.2. Cel nadrzędny	81
5.3. Cele systemowe.....	81
5.3.1. Zasoby przyrody.....	82
5.3.2. Zasoby wodne.....	84
5.3.3. Powietrze atmosferyczne.....	87
5.3.4. Powierzchnia terenu i środowisko glebowe.....	89
5.3.5. Edukacja.....	91
6. Źródła finansowania	92
6.1. Środki budżetowe	92
6.1.1. Budżet centralny	92
6.1.2. Budżety samorządowe	92
6.2. Krajowe fundusze celowe	92
6.2.1. Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.....	92
6.2.2. Fundusz Leśny	94
6.2.3. Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych.....	94
6.2.4. Fundusz Termomodernizacji	95
6.3. Kredyty bankowe	96
6.4. Fundusze Unii Europejskiej	97
6.4.1. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013	97
6.4.2. Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013 ...	98
6.4.3. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007 - 2013	101
6.4.4. Fundusz LIFE+	105
6.4.5. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	106
6.4.6. Departament Generalny XI Komisji Europejskiej	107
6.4.7. Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej	107
6.4.8. Ekofundusz	108
6.4.9. Fundusz na Rzecz Globalnego Środowiska	109
6.4.10. Fundacja na rzecz rozwoju wsi polskiej „Polska Wieś 2000” im. Macieja Rataja	109
6.4.11. Fundacja Wspomagania Wsi	109

6.5. Instytucje leasingowe	110
6.6. Fundusze inwestycyjne	110
6.6.1. Central and Eastern European Infrastructure Resources Partners	110
6.7. Adresy jednostek finansujących	110
7. Harmonogram rzeczowo-finansowy	113
8. Zarządzanie Programem Ochrony Środowiska.....	121
8.1. Wprowadzenie	121
8.2. Uczestnicy wdrażania Programu.....	121
8.3. Instrumenty realizacji Programu	121
8.3.1. Instrumenty prawne	121
8.3.2. Instrumenty finansowe	122
8.3.3. Instrumenty społeczne	122
8.3.4. Instrumenty strukturalne	123
8.4. Monitoring środowiska	123
8.5. Kontrola, monitoring i zarządzanie Programem.....	124
8.5.1. Kontrola i monitoring Programu	124
8.5.2. Wdrażanie i zarządzanie Programem.....	125
8.6. Harmonogram wdrażania Programu	125
8.7. Mierniki realizacji Programu	126
8.8. Ocena i weryfikacja Programu. Sprawozdawczość.....	127
8.9. Upowszechnianie informacji o stanie środowiska i realizacji Programu.....	128
Spis rysunków i tabel	130
Literatura.....	132

1. Wstęp

1.1. Podstawa prawna opracowania

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska art. 17 w celu realizacji założeń polityki ekologicznej państwa obowiązuje organ wykonawczy gminy do sporządzenia gminnego programu ochrony środowiska. Aktualizacja „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Poddębice na lata 2010-2013” została sporządzona na podstawie umowy zawartej pomiędzy Związkiem Gmin Regionu Poddębickiego reprezentowanym przez Zarząd Związku, a firmą EKOSTANDARD Pracownia Analiz Środowiskowych z siedzibą w Suchym Lesie k. Poznania.

1.2. Koncepcja programu ochrony środowiska

Program ochrony środowiska przygotowany został w oparciu o założenia zawarte w następujących dokumentach:

- Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.;
- „Polityka ekologiczna państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010”;
- „Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”;
- „Wytyczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym” opracowane przez Ministerstwo Środowiska.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska niniejszy Program zawiera cele ekologiczne, priorytety ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów.

Program ochrony środowiska definiuje cele długookresowe (8 lat) i zadania dla najbliższych czterech lat, monitoring realizacji programu oraz nakłady finansowe potrzebne na wdrożenie założeń programu. Zgodnie z dokumentem „Polityka ekologiczna państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010” cele i zadania zostały opracowane w kilku blokach tematycznych:

- cele i zadania o charakterze systemowym;
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody;
- jakość środowiska i bezpieczeństwo ekologiczne;
- zrównoważone wykorzystanie surowców.

Program Ochrony Środowiska spełnia wymagania zawarte w opracowanym przez Ministerstwo Środowiska dokumencie *„Wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym”*. Oznacza to, że w przygotowanym programie uwzględnione zostały:

- zadania własne gminy tzn. te przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji gminy;
- zadania koordynowane, tzn. finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla powiatowego, wojewódzkiego i centralnego, bądź instytucji działających na terenie gminy, ale podległych bezpośrednio organom powiatowym, wojewódzkim bądź centralnym.

Ponadto podczas opracowywania programu uwzględniono założenia zawarte w wojewódzkim i powiatowym programie ochrony środowiska, strategii rozwoju gminy,

studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz gminnych programach sektorowych i istniejących planach rozwoju.

Cele i kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami nie zostały ujęte w Programie, gdyż zawiera je Plan Gospodarki Odpadami dla gminy Poddębice.

1.3. Cel i zakres opracowania

Nadrzędnym celem programu ochrony środowiska jest długotrwały, zrównoważony rozwój gminy, w którym kwestie ochrony środowiska są rozważane na równi z kwestiami rozwoju społecznego i gospodarczego.

Celem opracowania jest stworzenie dokumentu „Program Ochrony Środowiska dla gminy Poddębice na lata 2010 – 2013 z perspektywą do roku 2017”. Opracowanie oraz uchwalenie dokumentu przez Radę Miejską, przyczyni się do poprawy i uporządkowania zarządzania środowiskiem na terenie gminy, poprawy jakości środowiska naturalnego gminy, poprawy jakości życia mieszkańców gminy, zrównoważonego rozwoju gminy.

Aby osiągnąć wyznaczony nadrzędny cel w opracowaniu zawarto diagnozę stanu środowiska naturalnego na terenie gminy Poddębice, główne problemy ekologiczne oraz sposoby ich rozwiązania łącznie z harmonogramem działań i źródłami ich finansowania.

1.4. Metodyka i tok pracy

Dla osiągnięcia zamierzonego celu przyjęto określony tok pracy, na który składało się kilka zasadniczych etapów.

W pierwszej kolejności przeprowadzono prace przygotowawcze polegające na zgromadzeniu materiałów źródłowych oraz danych dotyczących aktualnego stanu środowiska w gminie. Dane pozyskiwano głównie z dokumentów posiadanych przez gminę oraz z opracowań GUS, a także raportów z nadrzędnych instytucji samorządowych i wyspecjalizowanych jednostek zajmujących się problematyką ochrony środowiska (WIOŚ, WSSE, RZGW itp.).

Drugi etap prac wiązał się z opracowaniem charakterystyki aktualnego stanu środowiska gminy. Następnie na podstawie jego oceny i analizy określono priorytety ekologiczne dla terenu gminy, które stanowiły punkt wyjściowy dla wyznaczenia celów strategicznych Programu.

Kolejny etap to proces planowania i określenie celów strategicznych oraz kierunków działań zmierzających do poprawy stanu środowiska. Zarówno cele, jak i zadania strategiczne zostały określone tak, aby były zgodne z opracowaniami wyższego szczebla, tzn. z wojewódzkim i powiatowym programem ochrony środowiska.

Zgodnie z zaleceniami zawartymi w „Wytycznych sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym”, podczas tworzenia Programu Ochrony Środowiska duży nacisk położono na proces planowania, który miał charakter jak najbardziej otwarty.

1.5. Struktura programu

Struktura Programu ochrony środowiska nawiązuje do struktury dokumentu „*Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016*” i zawiera następujące elementy:

- racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych;
- poprawa jakości środowiska;
- harmonogram realizacji i nakłady na realizację programu;
- narzędzia i instrumenty realizacji programu;

- kontrola realizacji programu.

Treść opracowania została podzielona na następujące rozdziały:

Rozdział 1. Wstęp

- Podstawa prawna opracowania
- Koncepcja programu ochrony środowiska
- Cel i zakres opracowania
- Metodyka i tok pracy
- Struktura programu

Rozdział 2. Założenia wyjściowe programu

- Uwarunkowania prawne programu wynikające z dyrektyw UE oraz z polityki krajowej
- Uwarunkowania wynikające z wojewódzkich programów strategicznych
- Uwarunkowania wynikające z powiatowych programów strategicznych
- Uwarunkowania wynikające z gminnych programów sektorowych

Rozdział 3. Stan środowiska oraz zasobów naturalnych

- Podstawowe dane gminy
- Charakterystyka i ocena aktualnego stanu środowiska oraz zasobów naturalnych

Rozdział 4. Najważniejsze kierunki ochrony środowiska w gminie

- Główne zagrożenia środowiska - podsumowanie
- Priorytety ochrony środowiska

Rozdział 5. Strategia ochrony środowiska do roku 2017

- Cele i zadania o charakterze systemowym
- Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody
- Jakość środowiska i bezpieczeństwo ekologiczne
- Zrównoważone wykorzystanie surowców

Rozdział 6. Aspekty ekonomiczne wdrażania programu

- Ramy finansowe realizacji programu
- Koszty wdrożenia przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w okresie 4 lat
- Potencjalne źródła finansowania

Rozdział 7. Harmonogram realizacji przedsięwzięć obejmujący okres 4 lat

- Lista przedsięwzięć wraz z określeniem terminów realizacji lub wdrożenia oraz jednostek odpowiedzialnych za ich wprowadzenie

Rozdział 8. Zarządzanie środowiskiem

- Instrumenty i narzędzia wdrażania, zarządzania oraz ewaluacji programu ochrony środowiska

2. Założenia wyjściowe programu

2.1. Uwarunkowania prawne wynikające z dyrektyw UE oraz z polityki krajowej

Najważniejsze dyrektywy unijne dotyczące ochrony środowiska zostały już transponowane do prawa polskiego głównie w Ustawie Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. Pozostałe przepisy zawarte są w wielu innych ustawach i rozporządzeniach. Program ochrony środowiska odzwierciedla pewne ogólne zasady, które leżą u podstaw polityki ochrony środowiska w Unii Europejskiej oraz odwołują się do polityki ekologicznej Polski.

Podstawę opracowania niniejszego Programu stanowi dokument "II Polityka Ekologiczna Państwa", "Program wykonawczy do II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2002 - 2010" oraz dostosowana do wymagań ustawy Prawo ochrony środowiska "Polityka ekologiczna państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 -2010" oraz „Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016” będąca aktualizacją wcześniej przyjętych polityk.

2.1.1. Zasady polityki ekologicznej

Nadrzędną zasadą polityki ekologicznej państwa jest *zasada zrównoważonego rozwoju*, której istotą jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych, co oznacza konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką w poszczególnych dziedzinach gospodarki. Zasada ta uzupełniona jest szeregiem zasad pomocniczych i konkretyzujących, m.in.:

Zasadą prewencji, która zakłada, że przeciwdziałanie negatywnym skutkom dla środowiska powinno być podejmowane na etapie planowania i realizacji przedsięwzięć. Zasada ta oznacza w szczególności:

- zapobieganie powstawaniu zanieczyszczeń poprzez stosowanie najlepszych dostępnych technik (BAT);
- recykling, czyli zamykanie obiegu materiałów i surowców, odzysk energii, wody i surowców ze ścieków i odpadów oraz gospodarcze wykorzystanie odpadów zamiast ich składowania;
- zintegrowane podejście do ograniczania i likwidacji zanieczyszczeń i zagrożeń zgodnie z zaleceniami Dyrektywy Rady 96/61/WE w sprawie zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i kontroli (tzw. dyrektywa IPPC);
- wprowadzanie pro-środowiskowych systemów zarządzania procesami produkcji i usługami, zgodnie z ogólnościowymi i europejskimi wymogami w tym zakresie, wyrażonymi m.in. w standardach ISO 14000 i EMAS, programach czystszej produkcji i Responsible Care itp.

Zasadą integracji polityki ekologicznej z politykami sektorowymi, oznaczającą uwzględnienie w politykach sektorowych celów ekologicznych na równi z celami gospodarczymi i społecznymi;

Zasadą zanieczyszczający płaci odnoszącą się do odpowiedzialności za skutki zanieczyszczenia i stwarzania innych zagrożeń. Odpowiedzialność tę ponosić powinny wszystkie jednostki użytkujące środowisko, a więc także konsumenci, zwłaszcza, gdy mają możliwość wyboru mniej zagrażających środowisku dóbr konsumpcyjnych;

Zasadą regionalizacji, oznaczającą m.in. skoordynowanie polityki regionalnej z regionalnymi ekosystemami w Europie (np. Morze Bałtyckie i strefy przybrzeżne, doliny rzeczne i obszary wodno-błotne, szczególnie w strefach przygranicznych);

Zasadą subsydiarności, wynikającą m.in. z Traktatu o Unii Europejskiej, a oznaczającą przekazywanie części kompetencji i uprawnień decyzyjnych dotyczących ochrony środowiska na właściwy szczebel regionalny lub lokalny tak, aby był on rozwiązywany na najniższym szczeblu, na którym może zostać skutecznie i efektywnie rozwiązany;

Zasadą równego dostępu do środowiska przyrodniczego, która traktowana jest w następujących kategoriach:

- sprawiedliwości międzypokoleniowej – tzn. zaspokajania potrzeb materialnych i cywilizacyjnych obecnego pokolenia z równoczesnym tworzeniem i utrzymywaniem warunków do zaspokajania potrzeb przyszłych pokoleń;
- sprawiedliwości międzyregionalnej i międzygrupowej – tzn. zaspokajania potrzeb materialnych i cywilizacyjnych społeczeństw, grup społecznych i jednostek ludzkich w ramach sprawiedliwego dostępu do zasobów i walorów środowiska z równoprawnym traktowaniem potrzeb ogólnospołecznych z potrzebami społeczności lokalnych i jednostek;
- równoważenia szans pomiędzy człowiekiem a przyrodą poprzez zapewnienie zdrowego i bezpiecznego funkcjonowania jednostek ludzkich przy zachowaniu trwałości podstawowych procesów przyrodniczych wraz ze stałą ochroną różnorodności biologicznej.

Zasadą uspołeczniania polityki ekologicznej, która realizowana jest poprzez stworzenie instytucjonalnych, prawnych i materialnych warunków do społeczeństwa w procesie kształtowania modelu zrównoważonego rozwoju, z równoczesnym rozwojem edukacji ekologicznej;

Zasadą skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej odnoszącą się do wyboru planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych ochrony środowiska a następnie do oceny osiągniętych wyników. Oznacza to potrzebę minimalizacji nakładów na jednostkę uzyskanego efektu.

2.1.2. Podstawowe założenia Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016

Kierunki działań systemowych Polityki są następujące:

- uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych – cel strategiczny: doprowadzenie do sytuacji, w której projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki będą, zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawem, poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny będą uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów;
- aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska – cel: uruchomienie takich mechanizmów prawnych, ekonomicznych i edukacyjnych, które prowadziłyby do rozwoju proekologicznej produkcji towarów oraz do świadomych postaw konsumenckich zgodnie z zasadą rozwoju zrównoważonego;
- zarządzanie środowiskowe – cel: jak najszersze przystępowanie do systemu EMAS, rozpowszechnianie wiedzy wśród społeczeństwa o tym systemie i tworzenie korzyści ekonomicznych dla firm i instytucji będących w systemie;

- udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska – cel: podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”;
- rozwój i postęp techniczny – cel: zwiększenie roli polskich placówek badawczych we wdrażaniu ekoinnowacji w przemyśle oraz w produkcji wyrobów przyjaznych dla środowiska oraz doprowadzenie do zadowalającego stanu systemu monitoringu środowiska;
- odpowiedzialność za szkody w środowisku – cel: stworzenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizującego możliwość wystąpienia szkody. W przypadku wystąpienia szkody w środowisku koszty naprawy muszą w pełni podnieść jej sprawcy;
- aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym – cel: przywrócenie właściwej roli planowania przestrzennego na obszarze całego kraju, w szczególności dotyczy to miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być podstawą lokalizacji nowych inwestycji;
- ochrona przyrody – cel: zachowanie bogatej różnorodności biologicznej polskiej przyrody na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym), wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju, który w sposób niekonfliktowy współistnieje z różnorodnością biologiczną;
- ochrona i zrównoważony rozwój lasów – cel: dalsze prace w kierunku racjonalnego użytkowania zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego. Oznacza to rozwijanie idei trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej;
- racjonalne gospodarowanie zasobami wody – cel: racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę narodową od deficytów wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi oraz zwiększyć samofinansowanie gospodarki wodnej. Naczelnym zadaniem będzie dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne, zwiększenie retencji wodnej oraz skuteczna ochrona głównych zbiorników wód podziemnych przed zanieczyszczeniem;
- ochrona powierzchni ziemi – cel: rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami rozwoju zrównoważonego, przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne, zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą;
- gospodarowanie zasobami geologicznymi – cel: racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych oraz otoczenia ich ochroną przed ilościową i jakościową degradacją;
- środowisko a zdrowie – cel: dalsza poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia oraz skuteczny nadzór nad wszystkimi w kraju instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami awarii przemysłowych powodujących zanieczyszczenie środowiska;

- jakość powietrza – cel: dążenie do spełnienia przez RP zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego oraz z dwóch dyrektyw unijnych;
- ochrona wód – cel: przywrócenie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych w całym kraju, a także realizację Bałtyckiego Programu Działań dotyczącego walki z eutrofizacją wód Bałtyku;
- gospodarka odpadami – cel: utrzymanie tendencji oddzielenia ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju (mniej odpadów na jednostkę produktów, mniej opakowań, dłuższe okresy życia produktów itp.), znaczne zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska, zamknięcie wszystkich składowisk, które nie spełniają standardów UE i ich rekultywacja, sporządzenie spisu zamkniętych oraz opuszczonych składowisk odpadów wydobywczych, wraz z identyfikacją obiektów wpływających znacząco na środowisko (obowiązek wynikający z dyrektywy 2006/21/WE oraz ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. Nr 138, poz. 865), eliminacja kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów, pełne zorganizowanie krajowego systemu zbierania wraków samochodów i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz zorganizowanie systemu preselekcji sortowania i odzysku odpadów komunalnych, aby na składowiska nie trafiało ich więcej niż 50% w stosunku do odpadów wytworzonych w gospodarstwach domowych;
- oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych – cel: dokonanie wiarygodnej oceny narażania społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe. Podobny jest też cel działań związanych z zabezpieczeniem społeczeństwa przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych;
- substancje chemiczne w środowisku – cel: stworzenie efektywnego systemu nadzoru nad substancjami chemicznymi dopuszczonymi na rynek, zgodnego z zasadami Rozporządzenia REACH.

2.1.3. Strategia rozwoju kraju 2007-2015

Priorytet 2: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej

W zakresie ochrony środowiska wspierane będą przedsięwzięcia związane z oczyszczaniem ścieków, zapewnieniem wody pitnej wysokiej jakości, zagospodarowaniem odpadów i rekultywacją terenów zdegradowanych, ochroną powietrza, ochroną przed hałasem, drganiami i wibracjami. Wspierana będzie zatem budowa oczyszczalni ścieków i systemów kanalizacyjnych, a także podjęte zostaną działania ograniczające odprowadzanie do wód szkodliwych substancji, w tym z rolnictwa. Wdrażane będą też działania zmniejszające emisje CO₂, SO₂, NO_x i pyłów pochodzących z sektora komunalno-bytowego oraz przemysłu, zwłaszcza energetyki, jak również przedsięwzięcia termomodernizacyjne.

Pożądane jest przygotowanie i wdrożenie wieloletnich programów rozwoju branż, przy zapewnieniu utrzymania lub redukcji emisji CO₂ na poziomie uwzględniającym potrzeby rozwojowe kraju i zobowiązania międzynarodowe.

Przewiduje się także wsparcie tworzenia nowoczesnych systemów utylizacji odpadów. Ze wsparciem publicznym realizowane też będą przedsięwzięcia z dziedziny ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, w tym tworzenia europejskiej sieci obszarów chronionych NATURA 2000, ochrony i kształtowania krajobrazu, a ponadto rozwój parków narodowych i krajobrazowych jako wyraz dbałości o zachowanie dziedzictwa przyrody.

Promowane będą również działania z zakresu ochrony przed katastrofami naturalnymi (zwłaszcza powodziami i ich skutkami), w tym o charakterze prawnym i organizacyjnym, oraz zagrożeniami technologicznymi, jak też dotyczące zwiększania zasobów leśnych. Techniczne działania w zakresie ochrony przeciwpowodziowej będą obejmować przede wszystkim inwestycje modernizacyjne i odtworzeniowe, a także rozwój małej, sztucznej retencji oraz budowy polderów. Będą one stanowić niezbędne uzupełnienie działań dotyczących retencji naturalnej.

Tabela 1. Wyciąg z podstawowych wskaźników realizacji Strategii rozwoju kraju

Cele i priorytety	Wskaźniki	UE 25	Polska		
		Wartość wskaźnika w roku bazowym (2005)	Zakładana wartość wskaźnika		
			2010	2015	
Priorytet II Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej	Udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w ogólnym jej zużyciu (%)	13,7 (2004)	2,6	7,5	9,0
	Emisje zanieczyszczeń powietrza (kg na mieszkańca) - SO ₂ - NO _x	17 (2003) 24 (2003)	36 (2003) 21 (2003)	22 17	15 15
	Recykling odpadów opakowaniowych (% ogółu wprowadzonych opakowań)	-	28,3 (2003)	min. 38	55-80
	Odsetek mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków	-	60	75	85

2.1.4. Narodowy Plan Rozwoju 2007 - 2013

Misją Narodowego Planu Rozwoju jest podniesienie jakości życia obywateli w Polsce. Miarą tego będzie wskaźnik rozwoju społecznego (HDI – Human Development Index), syntetycznie obejmujący składniki cząstkowe dotyczące:

przeciętnego dalszego trwania życia, jakości edukacji, mierzonej poziomem umiejętności pisania i czytania ze zrozumieniem oraz średnią długością procesu kształcenia, a także średni dochód na głowę mieszkańca.

Cele strategiczne:

- Utrzymanie gospodarki na ścieżce wysokiego wzrostu gospodarczego;
- Wzmocnienie konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw oraz wzrost zatrudnienia;
- Podniesienie poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Priorytety strategiczne:

- *Wiedza i kompetencje* rozumiane jako poprawa jakości kształcenia, jego upowszechnienie na poziomie średnim i wyższym oraz promocja idei uczenia się przez całe życie;
- *Zatrudnienie, aktywizacja i mobilność* rozumiane jako dążenie do tworzenia nowych miejsc pracy i zwiększanie zatrudnialności oraz uzyskanie mobilności zasobów siły

roboczej w celu lepszego dostosowania popytu i podaży na rynku pracy, a tym samym ograniczenia bezrobocia i wykluczenia społecznego;

- *Przedsiębiorczość i innowacyjność* rozumiane jako tworzenie nowych obszarów aktywności gospodarczej, zwiększanie efektywności i produktywności istniejących form gospodarowania, kreowanie postaw innowacyjnych w społeczeństwie oraz włączanie nauki w rozwój gospodarczy;
- *Integracja społeczna* rozumiana jako stan sprawiedliwej, wolnej od nierówności struktury społecznej, którego osiągnięcie jest możliwe poprzez działania wspólnotowe oparte na zasadach dialogu wzajemności i równorzędności, a w rezultacie prowadzące do celu, jakim jest funkcjonowanie społeczeństwa w warunkach demokratycznego ładu społecznego, wyznaczonego współuczestnictwem, rządami prawa i poszanowaniem różnorodności kulturowej, w którym obowiązują i są realizowane podstawowe prawa człowieka i obywatela oraz skutecznie wspomagane są jednostki i grupy w realizacji ich życiowych celów;
- *Inwestycje i gospodarowanie przestrzenią* rozumiane jako wzrost inwestycji odpowiadających wyzwaniom postępu technologicznego i społeczeństwa informacyjnego, rozbudowujących i modernizujących infrastrukturę techniczną kraju oraz zapewniających realizację zasady zrównoważonego rozwoju;
- *Dobre rządy* rozumiane jako usprawnienie administracji państwa i uczynienie jej służebną wobec obywateli i potrzeb społecznych oraz zdolną do partnerskiego współdziałania z podmiotami sektora obywatelskiego.

2.1.5. Krajowy Program Zwiększania Lesistości

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w celu określenia podstaw i kierunków polityki przestrzennej państwa, ministrowie i centralne organy administracji rządowej mają obowiązek prowadzić analizy i studia, opracowywać koncepcje i sporządzać programy odnoszące się do obszarów określonych zagadnień np. Minister Środowiska w zakresie lasów w Polsce. W takim trybie został opracowany i przyjęty w 1995 r. do realizacji „Krajowy program zwiększania lesistości”, którego celem jest zwiększanie powierzchni zalesionych, co zgodne jest z przyjętą długofalową polityką rządu. Polityka ta zawiera się w szeregu sporządzanych i przyjmowanych przez Radę Ministrów dokumentach.

Celem rządowego programu zwiększania lesistości na lata 2001-2020 jest zatem zapewnienie warunków do zwiększenia lesistości do 30%, ustalenie priorytetów ekologicznych i gospodarczych oraz wykorzystanie ich do optymalnego rozmieszczenia zalesień, a także opracowanie odpowiednich instrumentów realizacyjnych. Integralną częścią programu jest:

- przestrzenny model zwiększania lesistości (obejmujący ustalenie preferencji zalesieniowych gmin) oraz rozmiar zalesień w układzie kraju, województw i powiatów;
- założenia programów regionalnych i lokalnych;
- zadania dla administracji rządowej, władz samorządowych na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym oraz dla gospodarki leśnej;
- harmonogram realizacji i aspekty ekonomiczne.

Planuje się, że w dalszej perspektywie, do roku 2050, lesistość powinna zwiększyć się do 33%. Zgodnie z harmonogramem zalesień przewidzianym w tym programie, średnioroczny rozmiar zalesień w latach 1995-2000 powinien sięgnąć 16 tys. ha, od roku 2001 do 2010 powinien wzrosnąć do 24 tys. ha, a w latach 2011-2020 do 26 tys. ha.

2.1.6. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków

W Traktacie Akcesyjnym przewidziano, że przepisy prawne Unii Europejskiej w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych określone w dyrektywie 91/271/EWG będą w Polsce w pełni obowiązywały od 31 grudnia 2015 r.

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK) określa zadania konieczne do realizacji postanowień Traktatu Akcesyjnego. Nie jest natomiast Programem zapewnienia usług w zakresie zbierania, oczyszczania i odprowadzania ścieków we wszystkich jednostkach osadniczych w Polsce.

Zobowiązania Polski w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych przewidziane w Traktacie Akcesyjnym.

Ramy rzeczowe i terminowe działań niezbędnych do wypełnienia zobowiązań traktatowych w zakresie odprowadzania ścieków komunalnych przedstawiają się następująco:

- do 31 grudnia 2015 r. wszystkie aglomeracje ≥ 2000 RLM (gmina Poddębice 10 048 RLM - Równoważna liczba mieszkańców) muszą być wyposażone w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków, o efekcie oczyszczania uzależnionym od wielkości oczyszczalni;
- do 31 grudnia 2015 r. powinna być zapewniona 75 % redukcja związków azotu fosforu ogólnego pochodzących ze źródeł komunalnych na terenie Polski i odprowadzanych do wód;

Należy podkreślić, że wymagania dotyczące aglomeracji ≥ 2000 RLM oraz redukcji azotu i fosforu są priorytetowe dla wywiązania się z zobowiązań traktatowych.

Zgodnie z postanowieniami Traktatu Akcesyjnego, wdrażanie wymagań dyrektywy 91/271/EWG dotyczących aglomeracji ≥ 2000 RLM (gmina Poddębice) powinno przebiegać etapowo, a mianowicie:

- do 31 grudnia 2010 r. zgodność z dyrektywą powinna być osiągnięta w 1069 aglomeracjach, z których ładunek zanieczyszczeń biodegradowalnych stanowi 86 % całkowitego ładunku zanieczyszczeń tego typu pochodzącego z aglomeracji,
- do 31 grudnia 2013 r. zgodność z dyrektywą powinna być osiągnięta w 1165 aglomeracjach, z których ładunek zanieczyszczeń biodegradowalnych stanowi 91 % całkowitego ładunku zanieczyszczeń tego typu pochodzącego z aglomeracji,
- do 31 grudnia 2015 r. zgodność z dyrektywą powinna być osiągnięta we wszystkich aglomeracjach, z których ładunek zanieczyszczeń biodegradowalnych stanowi 100 % całkowitego ładunku zanieczyszczeń tego typu pochodzącego z aglomeracji.

Zgodnie z przedstawioną przez Komisję Europejską interpretacją art. 3 dyrektywy 91/271/EWG dotyczącego wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej, cały ładunek zanieczyszczeń powstających w aglomeracji powinien być doprowadzany do oczyszczalni obsługującej aglomerację bądź usuwany w systemach indywidualnych, które powinny zapewnić taki sam poziom ochrony środowiska. Każdy przypadek stosowania systemów indywidualnych do odprowadzania bądź odprowadzania i oczyszczania ścieków z terenu aglomeracji wymagać będzie szczegółowych wyjaśnień. W każdym wypadku jednak oczyszczalnia obsługująca aglomerację powinna być przystosowana do usuwania 100 % ładunku zanieczyszczeń powstających w aglomeracji.

Aglomeracja będzie spełniać wymagania dyrektywy 91/271/EWG jeżeli:

- cały ładunek ścieków z aglomeracji jest zbierany przez system kanalizacyjny i doprowadzany do oczyszczenia;

- kryterium przyłączenia jest w pełni spełnione jeżeli wszystkie ścieki komunalne powstające w aglomeracji są doprowadzane do zbiorczego systemu kanalizacji i do oczyszczalni ścieków;
- każdy zbiorczy system kanalizacyjny powinien funkcjonować prawidłowo oraz być podłączony do oczyszczalni ścieków;
- ścieki oczyszczone odprowadzane z każdej oczyszczalni są zgodne z wymaganiami Prawa wodnego i rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, możliwość zastosowania innych systemów oczyszczania ścieków zapewniających ten sam poziom ochrony środowiska.

Powstały w 2003 r. KPOŚK zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne jest aktualizowany nie rzadziej niż raz na dwa lata.

W 2005 roku dokonano aktualizacji załączników Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków i obecnie istnieje aktualizacja pod nazwą roboczą „Aktualizacja KPOŚK 2009” (AKPOŚK 2009).

Zgodnie z AKPOŚK 2009 w gminie Poddębice wymagania Traktatu Akcesyjnego, którym musi sprostać gmina do 31.12.2015 roku można podzielić na dwa działy: „Systemy kanalizacyjne” oraz „Oczyszczalnie ścieków”.

W ramach „Systemu kanalizacyjnego” stan osiągnięty w gminie Poddębice na 31.12.2015 roku powinien wyglądać następująco:

- Przyrost mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego w latach 2007-2015: 3 163 osoby;
- Liczba mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego ma wynieść 5 393 osoby;
- % mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego - 53,67;
- RLM korzystających z sieci kanalizacyjnej - 5 393;
- % RLM korzystających z sieci kanalizacyjnej - 53,7;
- Wskaźnik koncentracji przyrostu mieszkańców 2007-2015 [Mk/km]: 120,00;
- Długość sieci planowana do budowy [km]: 26,4;
- Długość sieci planowana do modernizacji [km]: 7,0.

W ramach działu „Oczyszczalnie ścieków” do dnia 31.12.2015 roku, przepustowość oczyszczalni PUB powinna wynosić 2 550 [m³/d], wydajność powinna osiągnąć 30 000 RLM, a ilość suchej masy osadów powstającej na terenie oczyszczalni powinna wynosić 637,5 [kg s.m./d].

2.2. Uwarunkowania wynikające z wojewódzkich programów strategicznych

2.2.1. Strategia rozwoju województwa łódzkiego na lata 2007-2020

Nadrzędną misją wyrażoną w strategii rozwoju województwa jest: podniesienie atrakcyjności województwa łódzkiego w strukturze regionalnej Polski i Europy jako regionu sprzyjającego zamieszkaniu i gospodarce przy dążeniu do budowy wewnętrznej spójności i zachowaniu różnorodności jego miejsc.

Realizacja pożądaných przemian określonych w misji przy aktualnym stanie i tendencjach rozwojowych regionu, będzie wymagała skoncentrowania wysiłków na wielu obszarach. Najważniejsze z nich zidentyfikowano w trzech strategicznych dla województwa sferach. W każdej z tak określonych sfer sprecyzowano obszary priorytetowe, w ramach których określono główne działania:

SFERA SPOŁECZNA:

Cel główny: Wzrost ogólnego poziomu cywilizacyjnego województwa.

Obszar priorytetowy: WIEDZA I KOMPETENCJE:

Cel strategiczny: Podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców województwa.

Obszar priorytetowy: JAKOŚĆ ŻYCIA.

Cel strategiczny: Podniesienie poziomu jakości życia.

Obszar priorytetowy: POLITYKA SPOŁECZNA.

Cel strategiczny: Zmniejszenie zjawisk wykluczenia społecznego i modernizacja systemów pomocy społecznej.

Obszar priorytetowy: SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE:

Cel strategiczny: Podniesienie poziomu aktywności społecznej.

SFERA EKONOMICZNA:

Cel główny: Poprawa pozycji konkurencyjnej gospodarki województwa.

Obszar priorytetowy: DOSTĘPNOŚĆ.

Cel strategiczny: Zwiększanie dostępności gospodarczej regionu.

Obszar priorytetowy: BAZA GOSPODARCZA:

Cel strategiczny: Tworzenie nowoczesnej, prorozwojowej i innowacyjnej bazy gospodarczej.

Obszar priorytetowy: SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE:

Cel strategiczny: Budowa społeczeństwa informacyjnego.

Obszar priorytetowy: OBSZARY WIEJSKIE.

Cel strategiczny: Trwały i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich.

Obszar priorytetowy: RYNEK PRACY:

Cel strategiczny: Podniesienie ogólnego poziomu zatrudnialności i mobilności zawodowej mieszkańców województwa.

Obszar priorytetowy: WIZERUNEK:

Cel strategiczny: Tworzenie wizerunku regionu przyjaznego i atrakcyjnego dla podejmowania współpracy, inwestowania i życia mieszkańców.

SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA:

Cel główny: Stworzenie rzeczywistego regionu społeczno-ekonomicznego posiadającego własną podmiotowość kulturową i gospodarczą:

Obszar priorytetowy: PRZEMIANY (SYSTEM OSADNICZY).

Cel strategiczny: Stymulowanie przemian w sieci osadniczej polegających na wzroście roli miast w organizacji funkcjonalno-przestrzennej województwa.

Obszar priorytetowy: ŁAD PRZESTRZENNY.

Cel strategiczny: Uporządkowanie gospodarki przestrzennej.

Obszar priorytetowy: TOŻSAMOŚĆ REGIONALNA.

Cel strategiczny: Umocnienie identyfikacji mieszkańców z województwem.

Obszar priorytetowy: OCHRONA ŚRODOWISKA.

Cel strategiczny: Poprawa warunków życia mieszkańców regionu poprzez poprawę jakości środowiska.

2.2.2. Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015

Strategiczny cel polityki ekologicznej państwa a tym samym Województwa Łódzkiego to zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) i tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju. Jako

nadrzędną zasadę obowiązującą w Programie przyjęto zrównoważony rozwój. Jako nadrzędny cel Programu ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2008 – 2011 z perspektywą na lata 2012 – 2015 przyjęto cel sformułowany w „Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007 - 2020”. Brzmi on następująco: Poprawa warunków życia mieszkańców regionu przez poprawę jakości środowiska, likwidację zaniedbań w jego ochronie i racjonalne gospodarowanie jego zasobami.

Program wskazuje cele, priorytety ekologiczne, działania oraz zadania, które wpisują się zarówno w Strategię Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2013 jak i Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego i mogą być realizowane przez Samorząd Województwa Łódzkiego, samorządy lokalne, podmioty prawne.

Na terenie województwa wskazano 10 priorytetów ekologicznych ważnych dla poprawy stanu środowiska województwa łódzkiego. Są to:

CEL PODSTAWOWY: ochrona i poprawa stanu środowiska

PRIORYTET I: ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych wraz z poprawą ich jakości oraz ochrona przed powodzią

PRIORYTET II: ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją

PRIORYTET III: ochrona i wzrost różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz wzrost lesistości

PRIORYTET IV: racjonalna gospodarka odpadami

PRIORYTET V: poprawa jakości powietrza

CEL UZUPEŁNIAJĄCY I: przeciwdziałanie pozostałym zagrożeniom pochodzenia antropogenicznego

PRIORYTET VI: redukcja emisji ponadnormatywnego hałasu

PRIORYTET VII: ograniczenie możliwości wystąpienia poważnych awarii

PRIORYTET VIII: utrzymanie obowiązujących standardów w zakresie promieniowania elektromagnetycznego

PRIORYTET IX: racjonalizacja wykorzystania materiałów i surowców

CEL UZUPEŁNIAJĄCY II: podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa

PRIORYTET X: kształtowanie postaw ekologicznych.

2.2.3. Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013

Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013 (RPO WŁ) jest dokumentem o charakterze operacyjnym, określającym główne kierunki rozwoju województwa, zmierzające m.in. do poprawy konkurencyjności gospodarczej województwa, promowania zrównoważonego rozwoju regionalnego oraz zapewnienia większej spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej regionu.

Cel strategiczny RPO WŁ to „Integracja regionu z europejską i globalną przestrzenią społeczno-gospodarczą jako środkowoeuropejskiego centrum rozwoju, sprzyjającego zamieszkaniu i gospodarce oraz dążenie do budowy wewnętrznej spójności przy zachowaniu różnorodności jego miejsc”.

2.2.4. Wojewódzki Program Małej Retencji dla Województwa Łódzkiego

Wojewódzki Program Małej Retencji dla Województwa Łódzkiego zatwierdzony Uchwałą Nr LIII/887/2006 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 marca 2006 roku - program jest kompleksowym opracowaniem dotyczącym możliwości retencjonowania wód powierzchniowych na rzekach i ciekach województwa. Programuje się budowę 343

sztucznych zbiorników retencyjnych, w tym 192 obiektów o powierzchni mniejszej niż 5,0 ha i 151 obiektów o powierzchni większej niż 5,0 ha. Łączna powierzchnia zwierciadła wody projektowanych zbiorników wyniesie 6 309,6 ha, w tym 309,2 ha zbiorników o powierzchni poniżej 5,0 ha, i 6 000,4 ha zbiorników o powierzchni powyżej 5,0 ha.

Na obszarze województwa łódzkiego wydzielono dwa obszary priorytetowe. Gmina Poddębice znajduje się w strefie I, czyli w strefie o najpilniejszych potrzebach rozwoju małej retencji, wynikających z niekorzystnych warunków klimatycznych (głównie niedobory opadowe) oraz dużych potrzebach poprawy stosunków wodnych rolnictwa. Na terenie gminy Poddębice na potrzeby rozwoju małej retencji zaplanowano budowę zbiornika Góra Bałdrzychowska: powierzchnia zalewu 17 ha, pojemność 255 tys. m³. Planowany koszt budowy zbiornika (dla cen na poziomie 2005 r.) wynosi 3 897 tys. zł.

Po uchwaleniu i upublicznieniu „Wojewódzkiego Programu Małej Retencji”, pomimo szerokiej informacji i konsultacji na etapie jego opracowania, od samorządów, regionalnych dyrekcji lasów państwowych oraz innych podmiotów z terenu województwa łódzkiego wpłynęły do Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Łodzi wnioski rozszerzenie Programu o dodatkowe obiekty służące małej retencji. W związku z tym WZMiUW w Łodzi wspólnie z Biurem Planowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego w Łodzi dokonał aktualizacji „Wojewódzkiego Programu Małej Retencji” dla województwa łódzkiego w formie Aneksu. Dla terenu gminy Poddębice w Aneksie uwzględniono dodatkowo następujące zbiorniki:

- Zbiornik Byczyna w m. Byczyna (sołectwo Rąkczyn) – powierzchnia 1,5 ha, pojemność 80 tys. m³,
- Zbiornik Niemysłów w m. Niemysłów – powierzchnia 1 ha, pojemność 15 tys. m³.

2.2.5. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego

Kluczowym problemem rozwoju województwa jest pogodzenie wymogów konkurencyjności i efektywności dyktowanych przez gospodarkę europejską z wyrównywaniem szans rozwojowych wszystkich lokalnych wspólnot samorządowych.

Misja regionu zdefiniowana w Strategii Rozwoju Województwa to:

„Podniesienie atrakcyjności województwa łódzkiego w strukturze regionalnej Polski i Europy jako regionu sprzyjającego zamieszkaniu i gospodarce przy dążeniu do budowy wewnętrznej spójności i zachowaniu różnorodności jego miejsc”.

Z misji tej wynika nadrzędny cel polityki zagospodarowania przestrzennego województwa: „Kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa warunkującej dynamizację rozwoju zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju” poprzez:

- wykorzystanie cech położenia w centrum Polski;
- wykorzystanie endogenicznego potencjału regionu;
- trwałe zachowanie środowiska przyrodniczego i kulturowego;
- dążenie do budowy wewnętrznej spójności regionu.

Priorytetowym celem „Strategii rozwoju województwa...” jest poprawa warunków życia jego mieszkańców, w którym elementy środowiska naturalnego i ich ochrona odgrywają kluczową rolę. Celem nadrzędnym w zakresie ochrony środowiska jest zagwarantowanie zarówno kompleksowej ochrony walorów przyrodniczych, jak i poszczególnych elementów środowiska oraz poprawa ich jakości, a więc takie prowadzenie polityki działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, które umożliwiają zachowanie zasobów i walorów tego środowiska w stanie zapewniającym trwałą możliwość korzystania z nich zarówno obecnie, jak i w przyszłości.

Kierunki działań dla ochrony środowiska i poprawy stanu środowiska:

- 1) ochrona i wzrost różnorodności biologicznej;
- 2) zwiększanie i wzbogacanie zasobów leśnych:
 - ochrona i wzbogacanie istniejących kompleksów leśnych i zadrzewień;
 - zwiększanie lesistości województwa w ramach realizacji Krajowego Programu Zwiększania Lesistości;
 - zwiększanie powierzchni zadrzewień i zakrzewień w rejonie występowania najlepszych kompleksów leśnych;
- 3) Ochrona powierzchni ziemi i gleb:
 - ochrona gleb;
 - przywracanie wartości użytkowej terenom i gruntom zdewastowanym;
 - ochrona udokumentowanych złóż kopalin, zwłaszcza o znaczeniu strategicznym dla gospodarki kraju i regionu.
- 4) Zwiększenie zasobów wodnych i poprawa ich jakości:
 - zmniejszenie deficytu wód będącego następstwem zarówno uwarunkowań przyrodniczych jak i niewłaściwej gospodarki;
 - poprawa jakości wód powierzchniowych;
 - ochrona zasobów i jakości wód podziemnych.
- 5) Racjonalizacja gospodarki odpadami:
 - ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów;
 - rekultywacja zamkniętych składowisk odpadów, likwidacja mogiłników oraz miejsc nielegalnego składowania odpadów.
- 6) Poprawa klimatu akustycznego:
 - opracowanie i wdrażanie programów ochrony środowiska przed hałasem (w oparciu o mapy akustyczne);
 - ochrona przed hałasem pochodzenia przemysłowego.
- 7) Poprawa jakości powietrza:
 - opracowanie i wdrażanie programów ochrony powietrza dla stref, w których notuje się przekroczenia poziomu dopuszczalnego stężeń zanieczyszczeń;
 - wdrażanie czystych technologii węglowych.
- 8) Ograniczenie zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym:
 - Eliminacja potencjalnego zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym.

2.3. Uwarunkowania wynikające z powiatowych programów strategicznych

2.3.1. Strategia rozwoju powiatu poddębickiego na lata 2000-2010

W strategii rozwoju powiatu poddębickiego określono cel/misję jako:

„Stworzenie warunków zrównoważonego rozwoju gospodarczego sprzyjającego życiu mieszkańców, podnoszącego konkurencyjność i atrakcyjność powiatu poddębickiego w strukturze województwa łódzkiego i kraju”. Główne cele strategiczne odnoszące się do środowiska są następujące:

- poprawa stanu środowiska naturalnego;
- opracowanie i wdrożenie pro-ekologicznego systemu gospodarki odpadami;
- stworzenie systemu nadzoru ekologicznego nad funkcjonowaniem przedsiębiorstw oraz redukcja źródeł zanieczyszczeń przemysłowych;
- redukcja źródeł zanieczyszczeń komunalnych;
- współpraca i współdziałanie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w celu ochrony ujęć wody pitnej i wód powierzchniowych;

- zwiększenie terenów zielonych i lesistości powierzchni powiatu.

2.3.2. Program Ochrony Środowiska Powiatu Poddębickiego

Przyjęte w Programie Ochrony Środowiska dla powiatu poddębickiego cele ekologiczne ukierunkowane na ochronę środowiska są następujące:

cel: *poprawa jakości wód powierzchniowych i minimalizacja zagrożeń dla odtwarzalności i jakości zasobów wód podziemnych:*

- zapewnienie odpowiedniej ilości najlepszej jakościowo wody do picia;
- poprawa jakości wód powierzchniowych;
- ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami wód podziemnych;
- poprawa warunków bytowania mieszkańców;
- stworzenie warunków dla rozwoju turystyki i rekreacji oraz rozwoju flory i fauny.

cel: *uregulowanie gospodarki odpadami:*

- minimalizacja ilości odpadów powstających i składowanych, a wzrost ilości odpadów odzyskiwanych i wykorzystywanych;
- poprawa estetyki otoczenia życia mieszkańców (likwidacja dzikich wysypisk odpadów);
- likwidacja punktów stwarzających szczególne zagrożenie dla gleby u wód (mogilniki, odpady niebezpieczne).

cel: *sukcesywne ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza:*

- poprawa jakości powietrza, przede wszystkim na terenach o gęstej zabudowie zanieczyszczonych przez tzw. „niską emisję”;
- przekształcanie istniejących systemów opalania w systemy bardziej przyjazne dla środowiska;
- wzrost wykorzystania ekologicznej energii odnawialnej.

cel: *zmniejszenie uciążliwości hałasu i ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym:*

- ograniczanie liczby ludności narażonej na nadmierny hałas;
- zmniejszenie hałasu emitowanego przez środki transportu;
- ocena skali zagrożenia mieszkańców powiatu polami elektromagnetycznymi.

cel: *ochrona i wzrost różnorodności biologicznej i krajobrazowej:*

- ochrona istniejących miejsc przyrodniczo cennych i tworzenie warunków dla powstawania nowych;
- wzrost atrakcyjności otoczenia życia mieszkańców;
- podniesienie jakości życia mieszkańców z zachowaniem ładu przestrzennego i funkcjonalnego przy jednoczesnej ochronie istniejących walorów kulturowo-krajobrazowych.

cel: *przeciwdziałanie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska*

w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych:

cel: *zmniejszenie wodochłonności, materiałochłonności i energochłonności gospodarki,*

cel: *ochrona gleb,*

cel: *wzbogacenie i racjonalne użytkowanie zasobów leśnych,*

cel: *ograniczenie ryzyka wystąpienia powodzi na terenach najbardziej zagrożonych,*

cel: *ochrona zasobów kopalin.*

2.4. Uwarunkowania wynikające z gminnych programów sektorowych

2.4.1. Plan rozwoju lokalnego gminy Poddębice na lata 2008-2015

Misja:

„Wzmocnienie pozycji gminy jako centrum powiatu oraz zapewnienie korzystnych warunków do osiedlania się, inwestowania oraz odwiedzania, poprzez rozwój infrastruktury technicznej, społecznej i rewitalizację zasobów z poszanowaniem równych szans i zasad zrównoważonego rozwoju”.

Główne cele strategiczne:

Cel strategiczny I: Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy gminy Poddębice, warunkujący jakość życia jego mieszkańców oraz atrakcyjność gminy jako miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej, przy zachowaniu polityki równych szans, w tym dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Cele bezpośrednio odnoszące się do kwestii środowiskowych:

- a) Wzrost poziomu zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego;
- b) Poprawa atrakcyjności turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej;
- c) Poprawa stanu infrastruktury technicznej, w tym wodno-kanalizacyjnej ;
- d) Poprawa stanu środowiska naturalnego.

Cel strategiczny II: Poprawa warunków życia mieszkańców gminy Poddębice oraz wspieranie przedsiębiorczości.

Cele bezpośrednie:

- a) Uzbrajanie w infrastrukturę techniczną terenów przeznaczonych pod przemysł i usługi produkcyjne;
- b) Przebudowa i modernizacja układu komunikacyjnego;
- c) Wykorzystanie wód geotermalnych.

Cel strategiczny III: Pielęgnacja kultury i dziedzictwa historycznego oraz rozwój sportu i rekreacji.

Cele bezpośrednie:

- a) Zwiększenie dostępności sportowej i rekreacyjnej dla mieszkańców gminy;
- b) Budowa wizerunku gminy jako obszaru atrakcyjnego turystycznie;
- c) Rewitalizacja zasobów kulturowych gminy Poddębice.

2.4.2. Plan zagospodarowania przestrzennego miasta Poddębice

Celem regulacji zawartych w ustaleniach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta jest zapewnienie możliwości prowadzenia polityki lokalizacyjnej stwarzającej warunki dla wielofunkcyjnego rozwoju miasta Poddębice poprzez potwierdzenie dotychczasowych i wyznaczenie nowych terenów budowlanych dla różnych funkcji oraz poprawy ładu przestrzennego w mieście przy jednoczesnym minimalizowaniu sytuacji kolizyjnych i optymalizacji korzyści wynikających ze wspólnych działań.

Przedmiotem ustaleń Planu są:

- 1) przeznaczenie terenu i linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania;
- 2) zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- 3) zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- 4) zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
- 6) parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, w tym linie zabudowy, gabaryty obiektów i wskaźniki intensywności zabudowy;

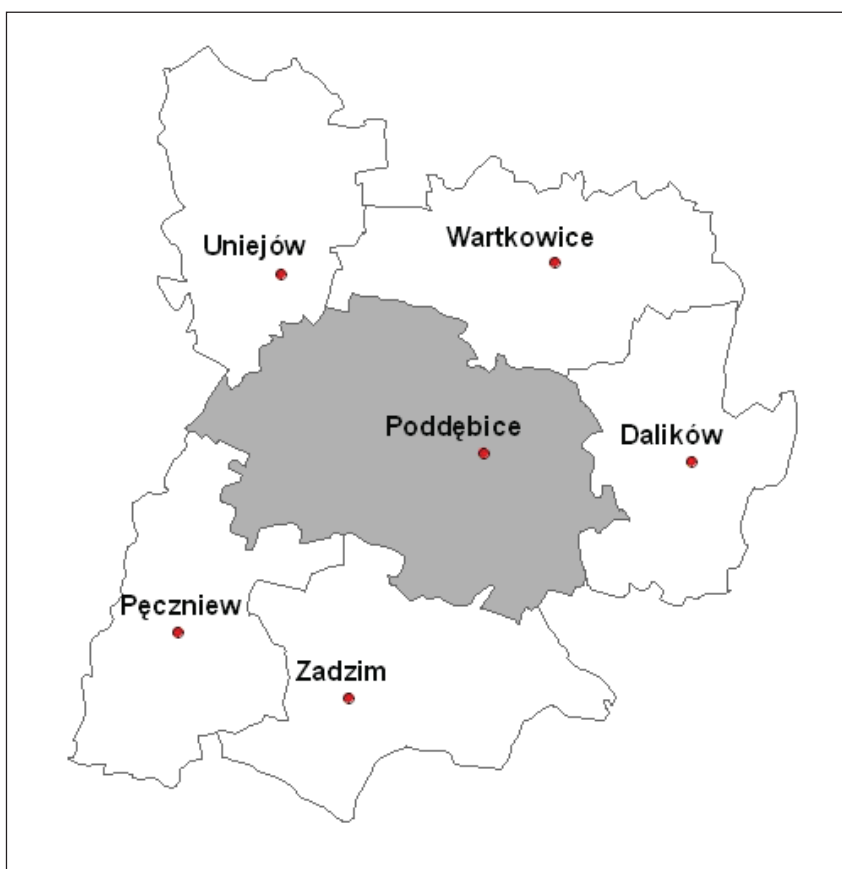
- 7) granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów;
- 8) szczegółowe zasady i warunki scalania i podziałów nieruchomości;
- 9) szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy;
- 10) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemu komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 11) sposoby i terminy tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów.

3. Stan środowiska oraz zasobów naturalnych

3.1. Ogólna charakterystyka gminy

3.1.1. Położenie gminy

Gmina Poddębice położona jest w centralnej Polsce, w północno-zachodniej części województwa łódzkiego. Graniczy z gminami: Dalików, Dobra (powiat turecki, woj. wielkopolskie), Lutomiersk (powiat pabianicki), Pęczniew, Uniejów, Wartkowice i Zadzim. Poddębice pełnią rolę centrum powiatu poddębickiego.

Rysunek 1. Położenie gminy Poddębice w powiecie poddębickim

Miasto i gmina Poddębice zajmują powierzchnię 22 466 ha, z czego 0,589 ha zajmuje obszar miejski, a 21 877 ha - obszar wiejski. Administracja gminna składa się z 49 sołectw.

Tabela 2. Liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach w gminie Poddębice

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców	Liczba gospodarstw domowych (stan na 07.06.2010)
1	Adamów	150	37
2	Antonina	62	15
3	Balin	75	18
4	Bałdrzychów	518	130
5	Borzewisko	169	43
6	Chropy	267	67
7	Dominikowice	250	62
8	Dzierżazna	70	17
9	Ewelinów	80	20
10	Feliksów	101	25
11	Gibaszew	133	33
12	Golice	170	42
13	Grocholice	63	16
14	Góra Bałdrzychowska	279	70
15	Józefów Kolonia	61	15
16	Józefów Wieś	85	21
17	Kałów	163	41
18	Karnice	125	31
19	Klementów	228	57
20	Kobylniki	79	20
21	Kolonia Góra Bałdrzychowska	111	28
22	Krępa	209	52
23	Ksawercin	63	16
24	Leśnik	79	20
25	Lipki	158	39
26	Lipnica	217	54
27	Lubiszewice	109	27
28	Łęski	191	48
29	Malenie	74	18
30	Niemysłów	323	81
31	Niewiesz Kolonia	179	45
32	Niewiesz Wieś	154	38
33	Nowa Wieś	249	62
34	Panaszew	192	48
35	Podgórcze	87	22
36	Porczyny	102	26
37	Praga	461	115
38	Pudłów Nowy	131	33
39	Pudłów Stary	79	20
40	Pudłówek	120	30
41	Rąkczyn	355	89
42	Sworawa	394	98
43	Sempółki	96	24
44	Szarów	102	26
45	Tarnowa	128	32
46	Tumusin	208	52
47	Wólka	145	36
48	Wilczków	95	24
49	Zagórzycze	179	45

Źródło: Urząd Miejski w Poddębicach

3.1.2. Układ komunikacyjny

Układ komunikacyjny gminy Poddębice składa się z sieci drogowej i linii kolejowej. Przez gminę przebiegają następujące drogi:

1) Krajowe:

- droga krajowa Nr 72, odcinek od km 55+531 do 74+307 o długości 18,776 km; nazwa ciągu drogi: „Konin-Turek-Uniejów-Balin-Łódź-Brzeziny-Rawa Mazowiecka”; stan dróg według Systemu Oceny Stanu Nawierzchni (SOSN) dla nawierzchni bitumicznych dla DK 72 – stan dobry 19,6%, stan niezadowolający 33,0%, stan zły 47,4%; natężenie ruchu według Generalnego Pomiaru Ruchu (GPR2005) dla DK 72 wynosi:
 - dla odcinka km 55+531 do 56+632 SDR wynosi 8110 pojazdów/dobę;
 - dla odcinka km 56+632 do 68+533 SDR wynosi 5495 pojazdów/dobę;
 - dla odcinka km 68+533 do 74+307 SDR wynosi 8567 pojazdów/dobę.

2) Wojewódzkie:

- droga wojewódzka Nr 703 Porczyny – Poddębice – Łęczyca - Łowicz (26,38 km);
- droga wojewódzka Nr 473 relacji Uniejów – Szadek - Łask (12,30 km);
- droga wojewódzka Nr 479 relacji Poddębice – Dąbrówka - Sieradz (13,02 km).

3) Powiatowe:

- drogi powiatowe o łącznej długości 65,5 km.

4) Gminne

przebiegające przez obszar wiejski gminy, o łącznej długości 70,2 km:

- droga gminna Nr 111001E Kolonia Józefów-Kolonia Niewiesz (2,5 km);
- droga gminna Nr 111002E Kolonia Józefów-Szarów Księży (1,8 km);
- droga gminna Nr 111003E Kolonia Balin-Dzieżazna-Księżę Kowale-Lubiszewice (Księża Wólka) (8,2 km);
- droga gminna Nr 111004E Ksawercin-Truskawiec (5,5 km);
- droga gminna Nr 111005E Krępa-Nowa Wieś (3,6 km);
- droga gminna Nr 111006E Porczyny-Antonina (2,4 km);
- droga gminna Nr 111007E Porczyny-Bałdrzychów (3,2 km);
- droga gminna Nr 111008E Mrowiczna-Tarnowa (3,1 km);
- droga gminna Nr 111009E Panaszew-gr. gmina Dalików (Krzemieniew) (1,2 km);
- droga gminna Nr 111010E Nowy Pudłów-Stary Pudłów (2,7 km);
- droga gminna Nr 111011E Pudłówek gr. gminy Zadzim (Piotrów) (0,7);
- droga gminna Nr 111012E Góra Bałdrzychowska-Feliksów-gr. gminy Zadzim (Ruda Jerzewska (4,0 km);
- droga gminna Nr 111013E Leokadiew-Tumusin gr. gminy Dalików (Złotniki) (2,5 km);
- droga gminna Nr 111014E Nowa Wieś-Podgórcze (2,3 km);
- droga gminna Nr 111015E Małe Brzezinki-Tarnowa-Józefka-Adamów Góra Bałdrzychowska-Bałdrzychów (13,5 km);
- droga gminna Nr 111016E Poddębice-Sworawa-Małe (2,7 km);
- droga gminna Nr 111017E Józefów Kolonia-Szarów (2,3 km);
- droga gminna Nr 111018E Feliksów (od drogi gminnej 11112E do drogi powiatowej Nr 3723E Pudłówek-Jeżew) (1,5 km);
- droga gminna Nr 111019E Golice-Nowa Wieś (1,1 km);
- droga gminna Nr 111020E Poddębice-Byczyna-droga powiatowa Nr 3708E Poddębice-Ciężków (2,8 km);

- droga gminna Nr 111021E Domaniew-Lipnica (2,6 km).

oraz drogi przebiegające przez teren miasta Poddębice:

- 111301E ul. Baczyńskiego;
- 111302E ul. Brzozowa;
- 111303E ul. Cicha;
- 111304E ul. Cmentarna;
- 111305E ul. Deczyńskiego;
- 111306E ul. Dębowa;
- 111307E ul. Dojazd;
- 111308E ul. 22 Lipca;
- 111309E ul. Grunwaldzka;
- 111310E ul. Kilińskiego;
- 111311E ul. Kochanowskiego;
- 111312E ul. Konopnickiej;
- 111313E ul. Kopernika;
- 111314 ul. Kosmonautów;
- 111315 ul. Leśna;
- 111316E ul. Miła, ul. Radosna, ul. Spokojna;
- 111317E ul. Młynarska;
- 111318E ul. Morelowa;
- 111319E ul. Nadrzeczna;
- 111320E ul. Nowa;
- 111321E ul. Ogrodowa;
- 111322E ul. Osiedlowa;
- 111323E ul. 18 Stycznia;
- 111324E ul. Partyzantów;
- 111325E ul. Piaskowa, ul. Zacisze;
- 111326E ul. Piękna;
- 111327E ul. Pogodna, ul. Słoneczna;
- 111328E ul. Poprzeczna, ul. Sobieskiego;
- 111329E ul. Przejazd;
- 111330E ul. Przyszłość;
- 111331E ul. Pułaskiego;
- 111332E ul. Reja;
- 111333E ul. Rzemieślnicza;
- 111334E ul. Sienkiewicza;
- 111335E ul. Sosnowa;
- 111336E ul. Spacerowa;
- 111337E ul. Szkolna;
- 111338E ul. Świerczewskiego;
- 111339E ul. Wesoła;
- 111340E ul. Wiejska;
- 111341E ul. Wiśniowa;
- 111342E ul. Wodna;
- 111343E ul. Wschodnia;
- 111344E ul. Wyzwolenia.

Gęstość dróg w gminie jest wystarczająca, lecz ich stan techniczny wymaga modernizacji. Szczególnie dotyczy to drogi krajowej Nr 72 oraz wojewódzkiej Nr 703, gdzie natężenie ruchu kołowego jest największe.

Na terenie gminy funkcjonuje także linia kolejowa relacji Śląsk – Wybrzeże.

3.1.3. Demografia

W 2009 roku miasto i gminę Poddębice zamieszkiwało 15 705 osób (stan na 31 XII, GUS), co stanowiło 37,8% ogółu mieszkańców powiatu.

Tabela 3. Ludność w mieście i gminie Poddębice w latach 2003-2009 wg GUS (stan na 31 XII)

Ludność	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
stałe miejsce zameldowania							
ogółem	16 076	16 038	15 994	15 933	15 885	15 830	15 792
mężczyźni	7 846	7 810	7 773	7 716	7 694	7 662	7 662
kobiety	8 230	8 228	8 221	8 217	8 191	8 155	8 130
faktyczne miejsce zamieszkania							
ogółem	15 985	15 994	15 958	15 928	15 843	15 806	15 705
mężczyźni	7 829	7 779	7 737	7 696	7 644	7 647	7 605
kobiety	8 156	8 215	8 221	8 232	8 199	8 159	8 100

Źródło: GUS

3.1.4. Gospodarka i rolnictwo

Pomimo, że gmina ma charakter rolniczy, na jej obszarze funkcjonuje wiele podmiotów gospodarczych, z czego połowa działa w handlu, 25% prowadzi działalność produkcyjną, a pozostałe świadczą usługi remontowo - budowlane, gastronomiczne i transportowe. Do najbardziej rozwiniętych i nadal rozwijających się branż należy zaliczyć: odzieżową, spożywczą, obuwniczą i budowlaną.

Według danych GUS, w 2009 r. w gminie i mieście Poddębice zarejestrowanych było 1 333 podmiotów gospodarczych w systemie REGON (869 w mieście Poddębice i 464 w obszarze wiejskim), w tym w sektorze publicznym 44, a sektorze prywatnym 1 289.

Tabela 4. Podmioty gospodarcze w mieście i gminie Poddębice w 2009 roku wg GUS

Podmioty gospodarcze	Miasto i gmina Poddębice	Obszar wiejski	Teren miasta
Sektor publiczny			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	44	3	41
spółki handlowe	4	0	4
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	28	3	25
Sektor prywatny			
podmioty gospodarki narodowej ogółem	1 289	461	828
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1 084	402	682
spółki handlowe	32	12	20
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	5	2	3
spółdzielnie	6	1	5
fundacje	2	0	2
stowarzyszenia i organizacje społeczne	44	21	23

Źródło: GUS

Do największych podmiotów gospodarczych na terenie gminy należą:

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej;
- Gminna Spółdzielnia SAMOPOMOC CHŁOPSKA;
- Fermy Drobiu Woźniak Sp. z o.o.;
- Młyn Zbożowy "KŁOS" Mariola Walęcka;
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych SP.z o.o.;
- Fabryka Obuwia "ASTER" Sp. z o.o.;
- Piekarnia S.C. Barbara Wiaderek & Jacek Wiaderek;
- Przedsiębiorstwo Robót Drogowych S.A.;
- Lasy Państwowe.

Rolnictwo odgrywa jedną z kluczowych ról w tworzeniu struktury gospodarczej terenu gminy Poddębice. Większość użytków rolnych wykorzystywana jest do upraw rolnych (grunty orne). Warunki przyrodnicze warunkują gminę do uprawy żyta, pszenicy, pszenżyta, ziemniaków, owsa, mieszanek pastewnych oraz roślin pastewnych. W zachodniej i północno-zachodniej części gminy występują kompleksy trwałych użytków zielonych związanych z nisko położonymi terenami dolin rzecznych i obniżeń.

W gminie Poddębice nie występują w ogóle gleby klasy I. Warunki glebowe są średniokorzystne, najlepsze gleby występują w północnej części gminy, gleb klasy II jest 0,1%, kl. III – 9,8%, kl. IV – 40%.

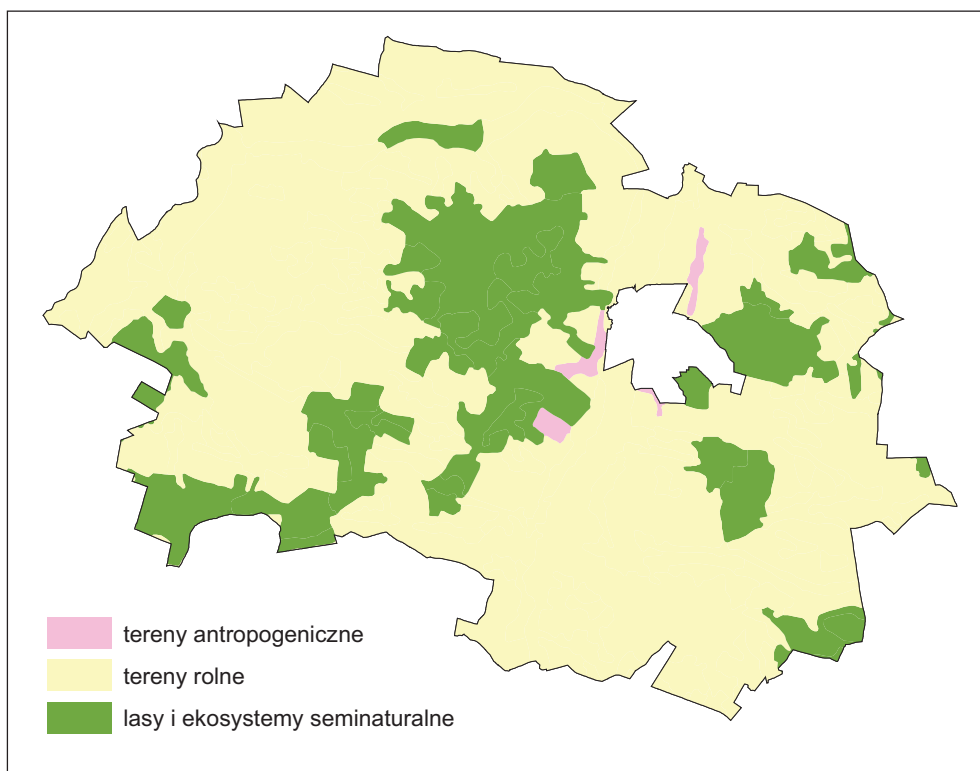
3.1.5. Użytkowanie terenu

W strukturze użytkowania gruntów na terenie gminy Poddębice dominują użytki rolne zajmujące łącznie ok. 15 459 ha, tj. 68,8% powierzchni gminy.

Na powierzchnię leśną składają się:

- lasy państwowe zajmujące powierzchnię 3 884 ha;
- lasy prywatne 2 148 ha;
- lasy komunalne 13 ha.

W gminie 80 ha zajmują grunty mieszkaniowe, a 15 ha przemysłowe.

Rysunek 2. Użytkowanie terenu w gminie Poddębice

Tabela 5. Powierzchnia użytków rolnych, nieużytków oraz wód w gminie Poddębice

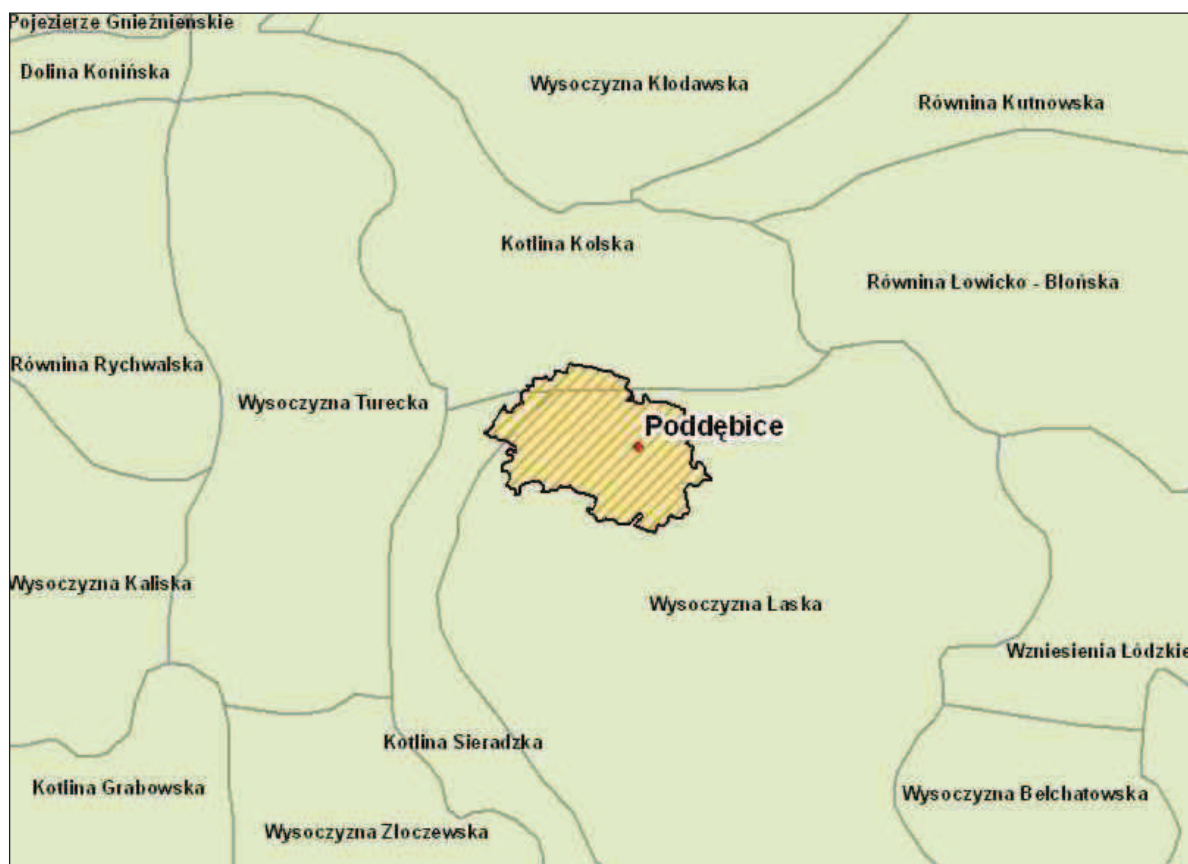
Wyszczególnienie	Użytki rolne					Pozostałe grunty i nieużytki	wody
	ogółem	grunty orne	sady	łąki	pastwiska		
	[ha]						
Miasto i gmina Poddebice	15 459	10 893	351	2 493	1 722	256	142

Źródło: Urząd Miejski w Poddębicach

3.2. Charakterystyka i ocena aktualnego stanu środowiska oraz zasobów naturalnych

3.2.1. Warunki środowiska geograficznego

Pod względem geograficznym gmina Poddębice położona jest na Niżu Polskim. Gmina znajduje się w obrębie Wysoczyzny Łaskiej, która z kolei jest częścią Niziny Południowo-Wielkopolskiej. Wysoczyzna Łaska to makroregion nizinny, o starej rzeźbie polodowcowej, pochodzącej z czasów zlodowacenia środkowopolskiego i później złagodzonej przez procesy erozyjne. Wyróżnia się tu krajobraz równin i wysoczyzn położonych na wysokości od 100 do 200 m n.p.m., pomiędzy którymi na osi głównych rzek makroregionu – Warty i Prosnicy oraz ich zbiegu z większymi dopływami występują bardziej zagłębione, płaskie i często podmokłe kotliny. Północne fragmenty gminy Poddębice znajduje się także w obrębie Kotliny Sieradzkiej oraz Kotliny Kolskiej.

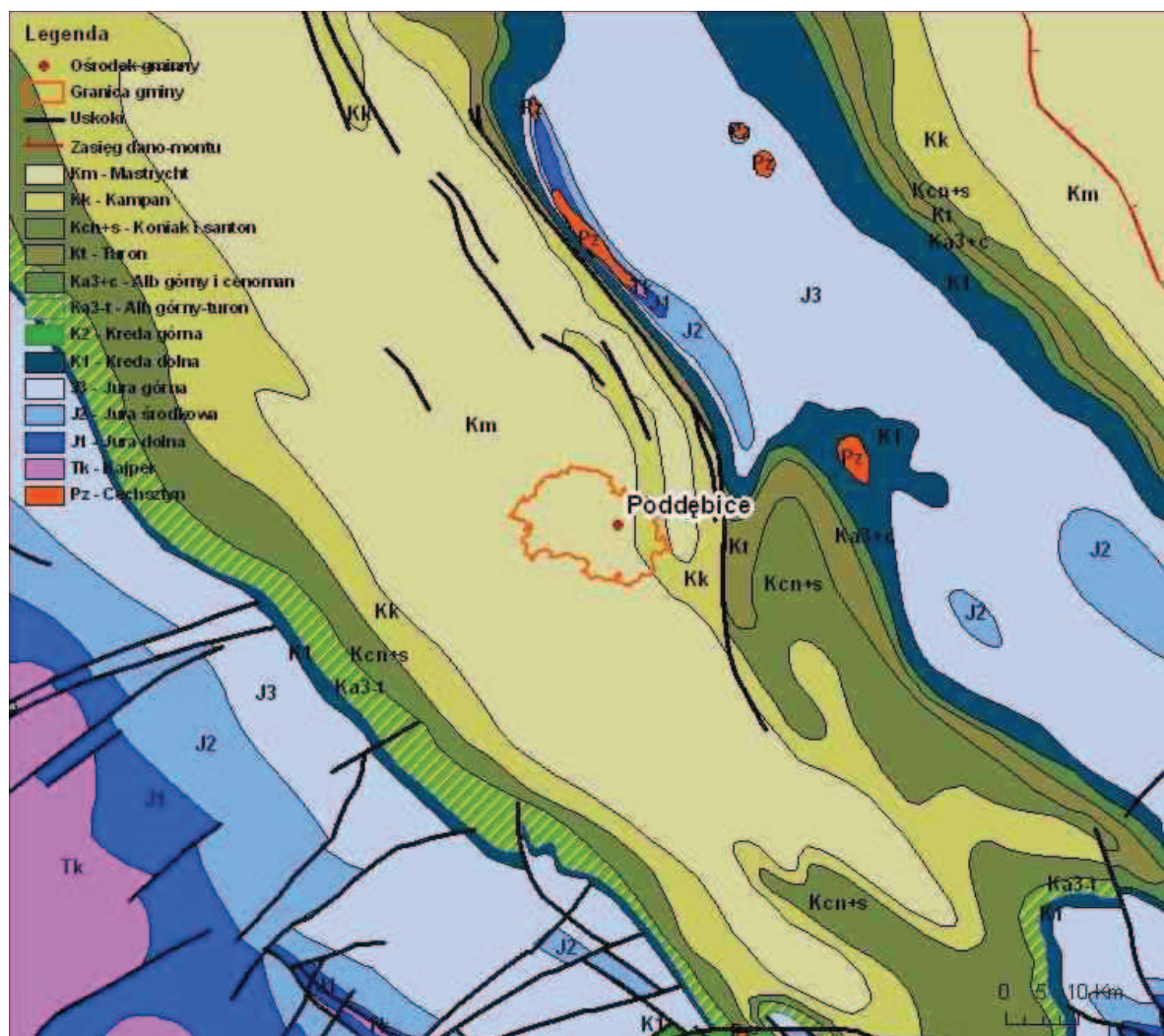

Rysunek 3. Położenie gminy Poddębice wg podziału Kondrackiego

3.2.2. Warunki geologiczne terenu

Obszar gminy Poddębice położony jest w obrębie jednostki geologiczno-strukturalnej zwanej Synklinorium Łódzkim lub Nieką Łódzką, w jej osiowej części. Jednostka ta stanowi środkową część struktury nazwaną Synklinorium Szczecińsko-Łódzko-Miechowskim, przebiegającym przez obszar województwa łódzkiego z północnego-zachodu na południowy-wschód.

Struktura, w której zlokalizowana jest gmina Poddębice została założona w utworach okresu jurajskiego. Wypełniają ją osady mezozoiczne należące do kredy dolnej i kredy górnej. Powierzchnia morfologiczna kredy jest urozmaicona poprzez występujące w niej liczne zagłębienia. W zagłębieniach tych w okresie trzeciorzędowym osadziły się utwory miocenu i pliocenu. Całość wyżej wymienionych utworów przykryta jest kompleksem osadów czwartorzędowych, których geneza związana jest głównie ze zlodowaceniem środkowo-polskim, stadiału Warty.

Rysunek 4. Położenie gminy Poddębice w układzie geologicznym

3.2.3. Zasoby kopalin

Mając na uwadze uwarunkowania geologiczne terenu gminy Poddębice założyć można, że na jej terenie występują następujące grupy surowców mineralnych:

- surowce węglanowe;
- surowce ilaste;
- surowce okruchowe;
- torfy;
- wody geotermalne.

Do surowców węglanowych zalicza się: wapień, margle i opoki. Służą one głównie jako kamień budowlany. Surowce te występują w rejonie antykliny Rożniatów-Poddębice. Do surowców ilastych zalicza się: iły trzeciorzędowe – plioceńskie oraz gliny zwałowe.

Do surowców okruchowych należy zaliczyć kruszywa naturalne: piaski, żwiry i piaski ze żwirem (pospółki). Surowce te wykorzystywane są do różnych celów w budownictwie. Na terenie gminy Poddębice występują piaski wydymowe, rzeczne oraz akumulacji lodowcowej i wodno-lodowcowej. Piaski wydymowe występują w formach nieregularnych o różnej miąższości, przeważnie porośniętych lasami. W dolinach rzecznych występują złoża piasków. Są to na ogół czyste piaski kwarcowe. Piaski lodowcowe i wodnolodowcowe występują na wysoczyznach w formie różnej wielkości płatów. Są to przeważnie piaski drobnoziarniste z zawartością pyłów mineralnych. Lokalnie posiadają domieszkę żwirów.

Na terenie gminy Poddębice zostały rozpoznane i udokumentowane następujące złoża kruszywa naturalnego:

- Góra Bałdrzychowska - (złoże kruszywa naturalnego, piasku ze żwirem dla budownictwa drogowego o powierzchni 5 ha);
- Malenie - (złoże kruszywa naturalnego o powierzchni 1,32 ha) – złożo zostało udokumentowane w 2003 roku.

Występujące lokalnie złoża torfów ze względu na małą miąższość podkładów torfowych oraz popielność powyżej 20% zaliczono do pozabilansowych. Ze względu na rolę torfów w bilansie wodnym i ich wysokie walory przyrodnicze należy rozpatrzyć objęcie tych miejsc aktywną ochroną, niż traktować je jako potencjalne źródło kopalin.

Gmina Poddębice położona jest na terenach zasobnych w wody geotermalne stanowiących drugi co do wielkości kompleks hydrotermalny na Niżu Polskim. Wydobyta z głębokości 2 km woda termalna ma temperaturę 74°C. Przy samowypływie osiąga 140 m³/h, a z użyciem pompy 400 m³/h.

Tabela 6. Wykaz surowców mineralnych na terenie gminy Poddębice według PIG

Nazwa złoża	Rodzaj surowca	Zasoby [tys. Mg]		Wydobycie	Użytkownicy
		geologiczne bilansowe	przemysłowe		
Góra Bałdrzychowska	piaski	697	-	-	-
Malenie dz. 53/1,55/2	piaski	76	56	8	P. Jan Kisiela, PPHU "BUDMAL"

Źródło:

http://www.pgi.gov.pl/surowce_mineralne/ oraz [http://baza.pgi.waw.pl/geow/\(S\(h3slf0454t24ra55g3hlm155\)\)/default.aspx](http://baza.pgi.waw.pl/geow/(S(h3slf0454t24ra55g3hlm155))/default.aspx)

Status złoża eksploatowanego ma obecnie złożo Malenie. Pomimo braku inwentaryzacji wyrobisk, na podstawie korzystnych warunków geologicznych występujących na terenie gminy, można stwierdzić, iż występują niewielkie obszary przekształcone wskutek

eksploatacji piasku i żwiru. Pozyskiwanie tych materiałów powoduje lokalne zmiany w przypowierzchniowej warstwie skorupy ziemskiej, między innymi w postaci obszarów wyłączonych z użytkowania (grunty zdewastowane oraz zdegradowane) i zniszczenia warstwy glebowej, a także ułatwionej infiltracji zanieczyszczeń do wód gruntowych.

3.2.4. Warunki klimatyczne

Warunki klimatyczne obserwowane na terenie gminy Poddębice są typowe dla obszaru centralnej Polski. Gminę Poddębice charakteryzuje duża zmienność elementów meteorologicznych. Do określenia warunków klimatycznych panujących na obszarze gminy wybrano charakterystykę dla najbliższej położonej stacji meteorologicznej w Łodzi – Lublinku. Na podstawie danych z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej można określić, iż w ciągu roku w regionie jest około 42 dni pogodnych oraz około 140 dni pochmurnych. Średnia wieloletnia suma godzin słonecznych waha się w granicach 1460 – 1680, co stanowi 33 – 37 % usłonecznienia możliwego. W lecie usłonecznienie wynosi około 45 %, a w miesiącach zimowych około 15 %. Średnie roczne wartości temperatury obliczone na podstawie wieloletnich obserwacji wynoszą ok. 8,1°C, średnie letnie wartości temperatury wynoszą ok. 14,6°C, natomiast średnie zimowe temperatury wynoszą ok. 1,7°C.

Pewne różnice klimatyczne zaznaczają się okresowo na terenach wysoczyznowych oraz większych dolin rzecznych. W rejonie dolin rzecznych okresowo zalegają chłodniejsze masy powietrza o zwiększonej wilgotności oraz częściej występują przygruntowe przymrozki. Doliny rzeczne pełnią więc okresowo rolę korytarzy umożliwiających spływ chłodnego powietrza. Zjawiska podwyższonej wilgotności powietrza oraz większej częstotliwości występowania mgieł i zamgleń towarzyszą również płytko występującym wodom gruntowym, podmokłościom i stawom. Pewien swoisty mikroklimat wprowadzają również kompleksy leśne. Cechuje je większa wilgotność powietrza, zacisżność i zacienienie. Wpływają łagodząco na dobowe i roczne wahania temperatur. (Oddziaływanie lasów na klimat terenów sąsiednich dotyczy przede wszystkim pasa o szerokości 50 – 100 m – wokół kompleksu leśnego).

W większości roku przeważają wiatry zachodnie, południowo-zachodnie, wschodnie i północno-zachodnie. Dość często zdarzają się cisze, które występują głównie w miesiącach letnich.

Rozkład prędkości i częstości występowania kierunków wiatru zarejestrowanych w okresie wieloletnim dla stacji Łódź Lublinek przedstawiono na poniższym rysunku w postaci „róży wiatrów”.

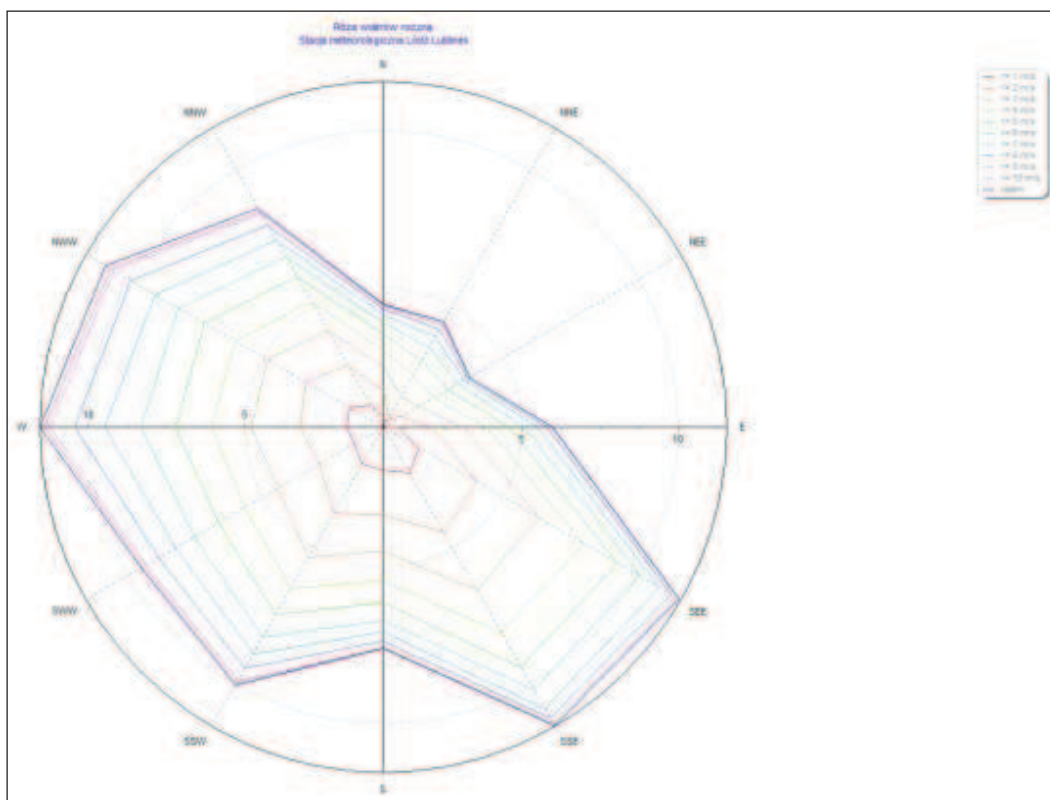

Tabela 8. Średnie miesięczne temperatury powietrza i miesięczne sumy opadów atmosferycznych w 2008r. dla stacji IMGW Łódź – dane IMGW

Miesiąc	Temperatura powietrza [°C]		Opady atmosferyczne [mm]	
	2008 r.	norma 2001-2005	2008 r	norma 2001-2005
styczeń	1,5	-1,7	69	37
luty	2,9	-0,7	24	42
marzec	3,5	2,5	46	34
kwiecień	8,7	8,3	37	40
maj	13,5	14,4	49	72
czerwiec	18,1	16,4	8	52
lipiec	19,5	19,6	77	76
sierpień	18,2	19,1	105	46
wrzesień	12,6	13,7	34	47
październik	9,7	8,7	29	41
listopad	5,2	3,7	35	45
grudzień	1,3	-1,4	34	43
Roku	9,6	8,5	547	575

Źródło: „Ochrona Środowiska 2009”, GUS

Największe opady występują w lipcu (średnio 76 mm dla lat 2001-2005), ale w 2008 roku największe opady wystąpiły w sierpniu (105 mm). Najbardziej suchymi porami roku są jesień i zima (IX-II), kiedy suma opadów waha się między 37 a 45 mm słupa wody dla lat 2001-2005. Roczna suma opadu w 2008 roku wyniosła 547 mm, przy średniej wieloletniej na poziomie 575 mm.

3.2.5. Warunki glebowe

Gmina Poddębice posiada średnio korzystne warunki glebowe. W układzie przestrzennym gleby najwyższej jakości występują w północnej części gminy. Pokrywa glebowa gminy charakteryzuje się mozaikową strukturą, gdzie dominują gleby słabe, typu pseudobielicowego i brunatnego powstałe na skale macierzystej pochodzenia polodowcowego. W dolinach rzek Neru, Warty występują mady. W okolicach Poddębic w związku z wychodniami pokładów kredowych, na skale macierzystej wapiennej i marglowej powstały gleby typu rędziny, o bonitacji od III do IV klasy. Pod względem wykorzystania rolniczego omawiane gleby nadają się tylko do upraw żytnich i ziemniaczanych.

Przyjmując za kryterium bonitację jakości i przydatności rolniczej gleb, opracowaną przez IUNG Puławy (1981 r.), na obszarze województwa łódzkiego można wydzielić obszary potencjalnego zagrożenia suszą. Duże zagrożenie suszą glebową może wystąpić w gminach północnych, a także północno-zachodnich województwa, w tym m.in. w gminie Poddębice.

3.2.5.1. Zanieczyszczenie i degradacja gleb

Obowiązek prowadzenia monitoringu gleby i ziemi wynika z zapisów art. 26 oraz art. 109 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 z późniejszymi zmianami). Okresowe badania jakości gleby i ziemi zgodnie z art. 109 ust. 2 tejże ustawy, należą do zadań własnych starosty. Dopuszczalne normy zanieczyszczeń gleb określa rozporządzenie Ministra Środowiska

w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi z dnia 9 września 2002 r. (Dz. U. 2002 Nr 165, poz. 1359).

Zgodnie z art. 109 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. 2008 Nr 25 poz. 150 z późn. zm.), zadaniem starosty jest prowadzenie okresowych badań jakości gleby i ziemi.

Od dnia 30 kwietnia 2007 r. w świetle przepisów art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. 2007 Nr 75, poz. 493 z późn. zm.) wojewoda prowadzi rejestr zawierający informacje o terenach na których stwierdzono przekroczenie standardów jakości gleby lub ziemi.

Monitoring gleb realizowany jest w celu obserwowania zmian jakości gleb pod wpływem czynników antropopresji, oceny dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Na terenie gminy Poddębice nie ma zlokalizowanego punktu monitoringowego jakości gleb.

Poważnym czynnikiem degradacji gleb jest ich nadmierne zakwaszenie i zubożenie w składniki pokarmowe, jak fosfor, potas i magnez. Przyczyną ubożenia gleb w składniki pokarmowe jest bardzo niskie i nieproporcjonalne i użycie nawozów mineralnych. Wpływ na to ma również zmniejszenie pogłowia zwierząt gospodarskich, co prowadzi do zmniejszenia ilości nawozów naturalnych wprowadzanych do gleb.

Według badań gleb, przeprowadzonych przez Stację Rolniczo-Chemiczną w Łodzi w latach 1999-2003, blisko 70% gleb gminy należą do kategorii kwaśnych i bardzo kwaśnych, a wapnowanie jest konieczne w odniesieniu do 27% obszarów z których pobrano próbki, w przypadku dalszych 23% próbek wapnowanie określono jako potrzebne. W gminie Poddębice pobrano 3856 próbek dzięki czemu przebadano powierzchnię 4269 ha. Zmiany degradacyjne gleb, objawiające się zakwaszeniem wpływają na zmniejszenie i pogorszenie jakości uzyskiwanych plonów. Kwaśny odczyn gleb, wpływa na pogorszenie przyswajalności mikroelementów (Cu, Mn, Zn, oraz Fe). Z kolei większość metali ciężkich jest stosunkowo łatwo pobierana przez rośliny uprawiane na glebach zakwaszonych ($pH < 5,5$), a intensywność ich pobierania maleje w miarę zmniejszania się kwasowości. Ponieważ część gleb gminy zaliczyć można do bardzo kwaśnych i kwaśnych, w celu zminimalizowania szkód i przeciwdziałaniu degradacji należy prowadzić procesy wapnowania gleb, które zmieniają właściwości fizykochemiczne i biologiczne gleb.

Naturalna zawartość metali ciężkich zależy od rodzaju skały macierzystej. W glebach wytworzonych z piasków – skał ubogich w części spławialne – występują mniejsze ilości pierwiastków śladowych niż w glebach wykształconych ze skał zwięźlejszych (pyłów, glin i iłów). Ponieważ duży obszar gminy pokrywają gliny i piaski gliniaste, w niektórych przypadkach zawartość naturalna pierwiastków śladowych może być większa aniżeli na terenach pokrytych piaskami. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska nie sygnalizował dotychczas zagrożeń związanych ze skażeniem gleb metalami ciężkimi.

3.2.6. Zasoby przyrody

3.2.6.1. System obszarów i obiektów prawnie chronionych

3.2.6.1.1. Rezerваты przyrody

Na terenie gminy Poddębice znajduje się rezerwat "Dąbrowa Napoleonów", który został utworzony w celu ochrony zespołu dąbrowy świetlistej w wieku ok. 100 lat oraz boru mieszanego z bujnym runem, w którym występuje wiele gatunków roślin rzadkich

i chronionych, w tym między innymi Orlica pospolita, Naparstnica zwyczajna i Trzmielina brodawkowata.

Tabela 9. Rezerwat Przyrody „Napoleonów”

Nazwa rezerwatu	Napoleonów
Powiat, gmina, miejscowość – lokalizacja obiektu	powiat Poddębicki, gmina Poddębice, Leśnictwo Napoleonów oddział 116 i (cz), k (cz), 117 g, h, i, 125 bl (cz), 126a, b ,c , d; obwód Poddębice
Mezoregion wg Kondrackiego	Kotlina Kolska
Rodzaj ochrony	częściowa
Typ rezerwatu	leśny
Opis chronionego obiektu	Dobrze wykształcona, bogata florystycznie dąbrowa świetlista z udziałem rzadkich i chronionych gatunków roślin
Powierzchnia (ha)	38,63
Współrzędne geograficzne X – długość E Y – szerokość N	X = 18 54 00 Y = 51 55 00
Data utworzenia/ Podstawa prawna	11.12.1995/ Zarządzenie MOŚNiL (MP nr 5, poz. 50 z 1996 r.)
Właściciel/Zarządca/Użytkownik	Skarb Państwa/Lasy Państwowe/Nadleśnictwo Poddębice
Plan Ochrony	Dokumentacja Uł z 1988 r.
Zadania ochronne	2007 rok – Zarządzenie Nr 469/2006 Województwo Łódzkie z dnia 12.12.2006 roku

Źródło: RDOŚ Łódź

3.2.6.1.2. Obszary chronionego krajobrazu

Część gminy Poddębice położona jest w granicach dwóch obszarów chronionego krajobrazu: Nadwarciańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu i Puczniewskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Ponadto na obszarze gminy Poddębice znajduje się także projektowany ze względu na szczególnie cenne walory przyrodnicze terenu - „Puczniewsko-Grotnicki Obszar Chronionego Krajobrazu”. Jest to obszar o powierzchni 20 750 hektarów, obejmujący swoim zasięgiem także inne sąsiednie gminy.

Tabela 10. Wykaz obszarów chronionego krajobrazu na terenie gminy Poddębice

Lp.	Nazwa	Powiat/Gmina	Nazwa i opis obiektu	Pow. [ha]	Data utworzenia/ Podstawa prawna
1	Nadwarciański Obszar Chronionego Krajobrazu	Sieradzki/Goszczanów, Sieradz, M. Sieradz, Warta, M. Warta; Poddębicki/ Poddębice, Pęczniew, Uniejów, M. Uniejów; Zduńskowolski/Zduńska Wola	ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych doliny Warty, a w szczególności naturalnego koryta rzeki Warty; korytarz ekologiczny łączący tereny położone nad Nerem i Bzurą w pradolinie warszawsko berlińskiej z parkiem Krajobrazowym Międzyrzecza Warty i Wadawki	29 390	24.03.2009 r. Rozporządzenie Wojewody Łódzkiego Nr 5/2009 (Dz. U. W. Łódz. nr 75, poz. 709 z 31.03.2009) zmienione Rozporządzeniem Wojewody Łódzkiego z dnia 30.07.2009 r. Nr 17/2009 (Dz. U. W. Łódz. Nr 236, poz. 2115, z dn. 13.08.2009 r.)
2	Puczniewski Obszar Chronionego Krajobrazu	Poddębicki/Poddębice (540 ha), Dalików (2738 ha); Pabianicki/Lutomiersk (2998ha)	ochrona cennych kompleksów leśnych stanowiących enklawę w terenie o niewielkim zalesieniu	6 276	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 31.07.1998 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz uznania za zespoły przyrodniczo – krajobrazowe (Dz. Urz. Woj. Sier. Nr 20, poz. 115 z dn. 09.09.1998 r.)

Źródło: RDOŚ Łódź

3.2.6.1.3. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Na terenie gminy Poddębice znajdują się 2 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe: „Niemysłów” i „Poddębicki”.

Tabela 11. Wykaz zespołów przyrodniczo-krajobrazowych na terenie gminy Poddębice

Lp.	Lokalizacja obiektu	Przedmiot ochrony	Opis chronionego obiektu	Powierzchnia [ha]	Data utworzenia/ Podstawa prawna	Właściciel / Zarządca obiektu
1	Leśnictwo Niemysłów oddział 213 f2, obręb ewidencyjny 101103530, Nadleśnictwo Poddębice	starodrzew	ZKP „Niemysłów” Drzewostan sosnowo-dębowy oraz czynne gniazdo Bociana Czarnego	4,52	22.04.1996/ Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego (Dz. U. W. S. Nr 7 z 22.05.1996 r.) Rozporządzenie Wojewody Łódzkiego Nr 9/99 z dnia 29.03.1999 r. (Dz. Urz. Woj. Łódz. Nr 28 poz. 137 z dnia 31.03.1999 r.)	Skarb państwa/ Lasy Państwowe
2	Zabytkowy Park Miejski w Poddębicach, działki o nr ewid. 2,35	walory widokowe i estetyczne	„Poddębicki” ZKP Walory widokowe i estetyczne terenów	5 7707	Uchwała Nr X/51/07 Rady Miejskiej w Poddębicach z dnia 26.06.2007 r. (Dz. U. W. Ł. Nr 245, poz. 2265	gmina Poddębice

Lp.	Lokalizacja obiektu	Przedmiot ochrony	Opis chronionego obiektu	Powierzchnia [ha]	Data utworzenia/ Podstawa prawna	Właściciel / Zarządca obiektu
	i 10, Bulwar na Nerem działka Nr ewid. 188, Obiekty sportowe działki Nr ewid. 8 i 4/1		znajdujących się w Zabytkowym parku Miejskim, Bulwarze nad Nerem i obiektach sportowych w Poddębicach		z 01.08.2007r.)	

Źródło: RDOŚ Łódź

3.2.6.1.4. Pomniki przyrody

Na terenie gminy Poddębice znajduje się 13 pomników przyrody.

Tabela 12. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Poddębice

Lp.	Lokalizacja obiektu	Przedmiot ochrony	Opis chronionego obiektu	Obwód na wysokości 1,30 m	Data utworzenia/ Podstawa prawna
1	Leśnictwa Niemysłów oddział 186 Nadleśnictwo Poddębice	gaz narzutowy		792	03.02.1998/ Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego (Dz. U. W. S. Nr 3, poz. 9 z 19.02.1998 r.)
2	Leśnictwo Niemysłów oddział 199 d Nadleśnictwo Poddębice	pojedyncze drzewo	Wiąz szypułkowy	470	31.03.2004/ Rozporządzenie Wojewody Łódzkiego Nr 4/2004 (Dz. U. W. Ł. Nr 88, poz. 741)
3	Niemysłów, przy drodze do Krępy	pojedyncze drzewo	Wiąz szypułkowy	420	03.02.1998 / Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego (Dz. U. W. S. Nr 3, poz. 9 z 19.02.1998 r.)
4	Golice, park wiejski dz. Nr 292	pojedyncze drzewo	Dąb szypułkowy	320	03.02.1998 / Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego (Dz. U. W. S. Nr 3, poz. 9 z 19.02.1998 r.)
5	Golice, park wiejski dz. Nr 292	pojedyncze drzewo	Lipa drobnolistna	375	03.02.1998 / Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego (Dz. U. W. S. Nr 3, poz. 9 z 19.02.1998 r.)
6	Golice, park wiejski dz. Nr 292	pojedyncze drzewo	Lipa drobnolistna	400	03.02.1998 / Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego (Dz. U. W. S. Nr 3, poz. 9 z 19.02.1998 r.)
7	Golice, park wiejski dz. Nr 292	pojedyncze drzewo	Lipa drobnolistna	260	03.02.1998 / Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego (Dz. U. W. S. Nr 3, poz. 9 z 19.02.1998 r.)
8	Golice, park wiejski dz. Nr 292	pojedyncze drzewo	Jesion wyniosły	275	03.02.1998 / Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego (Dz. U. W. S. Nr 3, poz. 9 z 19.02.1998 r.)

Lp.	Lokalizacja obiektu	Przedmiot ochrony	Opis chronionego obiektu	Obwód na wysokości 1,30 m	Data utworzenia/Podstawa prawna
9	Golice, park wiejski dz. Nr 292	pojedyncze drzewo	Wiąz szypułkowy	330	03.02.1998 / Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego (Dz. U. W. S. Nr 3, poz. 9 z 19.02.1998 r.)
10	Golice, park wiejski dz. Nr 292	pojedyncze drzewo	Wiąz szypułkowy	320	03.02.1998 / Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego (Dz. U. W. S. Nr 3, poz. 9 z 19.02.1998 r.)
11	Dominikowice, park zabytkowy dz. Nr 195	pojedyncze drzewo	Dąb szypułkowy	335	03.02.1998 / Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego (Dz. U. W. S. Nr 3, poz. 9 z 19.02.1998 r.)
12	Krępa, przy drodze Uniejów – Szadek dz. Nr 10	pojedyncze drzewo	Dąb szypułkowy	610	03.02.1998 / Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego (Dz. U. W. S. Nr 3, poz. 9 z 19.02.1998 r.)
13	Tarnowa 19 a dz. Nr 99/1	pojedyncze drzewo	Lipa drobnolistna	320	24.11.1998

Źródło: RDOŚ Łódź

3.2.6.2. Europejskie uwarunkowania systemu ochrony przyrody

3.2.6.2.1. System NATURA 2000

Obszary sieci Natura 2000 występują na terenie gminy Poddębice w ramach obszaru specjalnej ochrony ptaków PLB300002 Dolina Środkowej Warty.

Dolina Środkowej Warty – obszar o powierzchni 57104,36 ha obejmujący fragment doliny Warty pomiędzy wsią Babin koło Uniejowa i Dębno n. Wartą koło Nowego Miasta nad Wartą. Dolina na tym odcinku ma zmienną szerokość od 500 m do ok. 5 km, leży na wysokości od 20 do 60 m n.p.m. W rejonie Doliny Konińsko-Pyzdrskiej dolina zachowała prawie naturalny charakter, nie została zmeliorowana i podlega okresowym zalewom. Teren ten jest zajęty przez użytkowane łąki i pastwiska, zadrzewienia łęgowe oraz zarastające starorzecza. Na zachód od ujścia Prosnicy znajduje się kompleks starych łęgów jesionowo-wiązowych i grądów niskich. Natomiast na odcinku w Kotlinie Kolskiej rzeka została obustronnie obwałowana. Obszar zawiera ostoję ptasią o randze europejskiej E 36 (Dolina Środkowej Warty). Występują tu co najmniej 42 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 18 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Obszar ten jest bardzo ważną ostoją ptaków wodno-błotnych, przede wszystkim w okresie lęgowym. W tym okresie zasiedla się powyżej 10% krajowej populacji rybitwy białowąsej (PCK), powyżej 2% krajowych populacji następujących gatunków ptaków: cyranka, gęgawa, krwawodziób, płaskonos, rybitwa białoczelna (PCK), rybitwa białoskrzydła (PCK), rybitwa czarna, rycyk i co najmniej 1% populacji krajowej gatunków: batalion (PCK), bąk (PCK), błotniak łąkowy, błotniak stawowy, dzięcioł średni, kropiatka, podróżniczek (PCK), brodziec piskliwy, cyraneczka, czajka, czapla siwa, dudek, dziwonia, krakwa, kulik wielki (PCK), sieweczka obrożna (PCK) i zausznik; stosunkowo wysoką liczebność (C7) osiągają: błotniak zbożowy (PCK), cyraneczka, derkacz, kszyc, ortolan, ślepowron (PCK), zimorodek i świergotek polny; prawdopodobnie gnieździ się bardzo rzadki rożeniec (PCK); ponadto w liczebności powyżej 1% populacji krajowej występują dudek, dziwonia, pustułka i remiz, a w liczebności ok. 1% populacji krajowej - przepiórka. W okresie wędrówki jesiennej występuje czapla biała (do 23 osobników), świstuna do 1500 osobników, żuraw (do 250 osobników) i mieszane stada gęsi

do powyżej 5000 osobników. Podczas wędrówki wiosennej tokujące bataliony spotyka się w liczbie do 1200 osobników.

Rysunek 6. Obszary Natura 2000 na terenie gminy Poddębice

3.2.6.2.2. EKONET-PL

Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET-PL powstała w ramach prac mających na celu utworzenie w Europie spójnego przestrzennie systemu obszarów chronionych (European ECOlogical NETwork - EECONET) koordynowanego przez Międzynarodową Unię Ochrony Przyrody IUCN i ma się stać integralną częścią sieci europejskiej.

W strukturze krajobrazu ekologicznego głównym wyróżnikiem są ekosystemy, charakteryzujące się największą bioróżnorodnością, zagęszczeniem gatunków i naturalnością. Są to węzły ekologiczne powiązane między sobą korytarzami ekologicznymi umożliwiającymi ich zasilanie poprzez przepływ materii, energii oraz informacji genetycznej. Funkcje takich korytarzy i ciągów pełnią mało przekształcone przez człowieka doliny rzek i cieków, strefy zadrzewień i zakrzewień śródpolnych lub wydłużone kompleksy leśne.

Sieć ECONET-POLSKA pokrywa 46% kraju. W jej ramach wyodrębniono 78 obszarów węzłowych (46 o znaczeniu międzynarodowym i 32 o znaczeniu krajowym, które razem obejmują 31% powierzchni kraju) oraz 110 korytarzy ekologicznych (38 o znaczeniu międzynarodowym i 72 o znaczeniu krajowym, które razem obejmują 15% powierzchni kraju). Sieć ECONET-POLSKA zawiera w sobie również obszary prawnie chronione (parki narodowe i krajobrazowe oraz rezerваты), ostoje przyrody CORINE lub ważne ostoje ptaków, które najczęściej są "wbudowane" w najcenniejsze fragmenty obszarów węzłowych jako tzw. biocentra (regionalne i lokalne).

Zgodnie z Koncepcją Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET ochroną objęto Obszar Doliny Środkowej Warty jako międzynarodowy obszar węzłowy (nr 19M) z unikalną roślinnością, niskimi torfowiskami, słonymi śródlądowymi łąkami, ostoją ptactwa.

3.2.6.3. Parki miejskie i zadrzewienia

Największym skupiskiem zieleni miejskiej w gminie Poddębice jest park miejski w Poddębicach o powierzchni 3,6 ha. W północno-zachodniej części parku wznosi się wyraźny stok porośnięty sosną zwyczajną z domieszką rzadkiego gatunku sosny czarnej.

Zieleń urządzona w mieście Poddębice zajmuje powierzchnię 47.044 m². Oprócz parku miejskiego w jej skład wchodzi również zieleń w pasie ulic gminnych i placów będących w zarządzie gminy, z czego 25.841 m² stanowią zieleńce, 19.951 m² trawniki, natomiast pozostała powierzchnia to kwietniki sezonowe i wieloletnie oraz żywopłoty.

3.2.7. Stosunki wodne i jakość wód

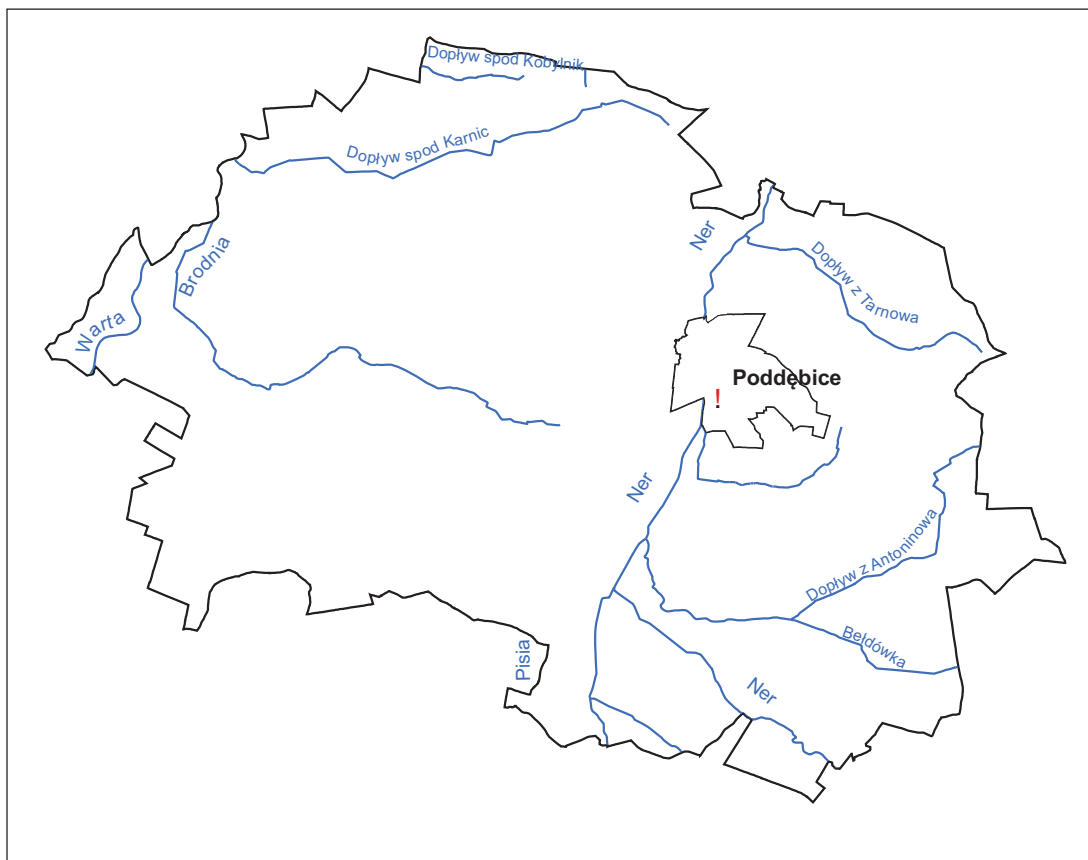
3.2.7.1. Wody powierzchniowe

Obszar gminy Poddębice znajduje się w zlewni Warty. Warta przez teren gminy przepływa na niedługim odcinku w zachodniej części gminy.

Gmina położona jest w dolinie rzeki Ner. Ner jest rzeką III rzędu, prawobrzeżnym dopływem Warty, uchodzącym do niej w 444,4 km. Rzeka przepływa przez dwa województwa: łódzkie i wielkopolskie i dwie krainy geograficzne: Wysoczyznę Łaską i Kotlinę Kolską. Jej długość wynosi 125,9 km, a powierzchnia dorzecza 1866 km². Źródła Neru leżą w pobliżu Wiśniowej Góry, na południowy wschód od Łodzi, natomiast ujście do rzeki Warty znajduje się w pobliżu wsi Majdany.

Średni przepływ Neru powyżej ujścia wynosi 10,0 m³/s, a maksymalna rozpiętość wahań stanów wody w dolnym biegu 3,5 m. Dawniej zabagnione dno doliny w dolnym, pradolinnym odcinku jest obecnie uregulowane i użytkowane rolniczo. Pod względem budowy morfologicznej i geologicznej teren jest posadowiony na stabilnej pod względem tektonicznym platformie paleozoicznej z domieszką margli, wapienia i piaskowców, które pochodzą z czasów mezozoicznych.

Na terenie gminy Poddębice brak jest naturalnych większych akwenów. Spotkać można jedynie niewielkie zbiorniki powiązane z systemem starorzeczy, stawy hodowlane oraz niewielkie śródpolne oczka wodne. Wśród zbiorników pochodzenia antropogenicznego wyróżnić można podpiętrzenia wód cieków wodnych na potrzeby retencji, energetyki wodnej oraz stawy hodowlane.

Rysunek 7. Sieć rzeczna na terenie gminy Poddebice

Badania i oceny stanu wód powierzchniowych dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Zgodnie z art. 155a ust. 3 Ustawy Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 (tekst jednolity Dz. U. 2005 nr 239 poz. 2019 z późniejszymi zmianami) Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wykonuje badania wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych. W roku 2009 monitoring jakości wód powierzchniowych prowadzony był zgodnie z „Wojewódzkim programem monitoringu Środowiska na rok 2009” ustalonym na podstawie „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2007-2009”.

Badania prowadzono w ramach sieci monitoringu diagnostycznego i operacyjnego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. 2009 Nr 81 poz. 685) – rozporządzenie weszło w życie 17 czerwca 2009 r.

Ocena stanu ekologicznego została wykonana dla naturalnych jednolitych części wód na podstawie wyników z punktów pomiarowo-kontrolnych, natomiast potencjał ekologiczny oceniono dla silnie zmienionych oraz sztucznych jednolitych części wód. Prawdłowo wykonana ocena jednolitej części wód badanej w ramach sieci monitoringu diagnostycznego wymaga analizy kompletu wyników badań biologicznych oraz wskaźników chemicznych i fizycznych wspierających elementy biologiczne, a także substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Ocena badań wykonanych w ramach sieci monitoringu operacyjnego opiera się na analizie wyniku określonego na podstawie presji najsilniej

wpływającej na stan badanej jednolitej części wód oraz zredukowanej ilości wskaźników wspierających element biologiczny.

W ramach monitoringu operacyjnego na terenie gminy Poddębice w roku 2009 przeprowadzono ocenę stanu i potencjału ekologicznego jednolitych części wód (JCW). Próby pobrano w punktach:

- Ner – Poddębice;
- Bełdówka - Góra Bałdrzychowska.

Tabela 13. Ocena stanu wód powierzchniowych gminy Poddębice w roku 2009

Nazwa punktu/ Rzeka/ Nazwa JCW	Fitoplankton	Makrofity	Ostateczna ocena elementów biologicznych	Ostateczna ocena wskaźników wspierających element biologiczny	Ocena stanu chemicznego	Ocena naturalności	Ocena stanu/potencjału ekologicznego
Ner Poddębice/ Ner/ Ner od Dobrzyńki do Kanału Zbylczyckiego	-	-	3	3	-	naturalne	umiarkowany
Bełdówka Góra Bałdrzychowska/ Bełdówka/ Bełdówka	-	II	II	poniżej stanu dobrego	-	naturalne	umiarkowany

Źródło: WIOŚ w Łodzi

Rzeki Ner oraz Bełdówka kwalifikują się jako rzeki o umiarkowanym potencjale ekologicznym. Elementy biologiczne również osiągnęły wartości określone dla umiarkowanego potencjału. Wartości graniczne wskaźników jakości wód dla elementów biologicznych są określone w załącznikach nr 1-4 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. 2008 Nr 162, poz. 1008).

Istotny wpływ na wynik oceny stanu i potencjału ekologicznego ma, poza zanieczyszczeniem, regulowanie rzek oraz oczyszczanie ich koryt. Wszelkie tego typu zabiegi zmniejszają ilość siedlisk i zróżnicowanie biologiczne zasiedlających je organizmów.

Poważnym czynnikiem obniżającym jakość wód są ścieki komunalne odprowadzane siecią kanalizacyjną przez jednostki będące w gestii przedsiębiorstw i zakładów wodno-kanalizacyjnych. Na jakość wód powierzchniowych wpływają również zanieczyszczenia wypłukiwane z atmosfery (wody opadowe) i ze środowiska gruntowego (spływy obszarowe). Źródło zanieczyszczeń wód stanowią również nieszczelne zbiorniki bezodpływowe tzw. szamba oraz niezgodne z prawem odprowadzanie ich zawartości. W ostatnich latach osiągnięto znaczący postęp w ograniczaniu ładunków zanieczyszczeń oraz zmniejszeniu ogólnej ilości ścieków odprowadzanych do wód powierzchniowych ze źródeł punktowych.

3.2.7.2. Tereny zagrożone powodzią

Przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu dla rzeki Warty zostały wyznaczone obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią - zasięg terenów zalewowych na terenie gminy Poddębice przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 8. Tereny bezpośrednio zagrożone powodzią w gminie Poddębice

Według opracowań Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, teren gminy Poddębice znajduje się w rejonie zagrożenia powodzią. Na rzece Warcie istnieje potencjalne zagrożenie wynikające z możliwości wystąpienia uszkodzenia zapór czołowych zbiornika retencyjnego Jeziorsko w m. Siedlętków oraz zapór bocznych. W takim przypadku niespodziewaną falą powodziową zagrożone są miejscowości w gminie Poddębice ze względu na istniejące na wymienionym zbiorniku zapory boczne. W wyniku przeprowadzenia scenariuszy stwierdzono, że w momencie awarii korpusu zapory czołowej zbiornika Jeziorsko (przejście fali kulminacyjnej przy nadzwyczajnym poziomie piętrzenia, zamach terrorystyczny, itp.), nastąpi niekontrolowany przelew wody przez zapórę i jej lokalne rozmycie, połączone z nagłym opróżnieniem całego zbiornika oraz zniszczeniem lewobrzeżnego wału przeciwpowodziowego poniżej zapory.

Według Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w rejonie zagrożenia powodzią znajdują się również tereny gminy położone wzdłuż rzeki Ner. Potencjalne zagrożenie związane jest ze spływami burzowymi z aglomeracji łódzkiej – duże powierzchnie terenów utwardzonych, zadaszonych oraz niezadowolający stanem kanalizacji deszczowej.

W ewidencji Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Łodzi znajduje się lewostronny wał przeciwpowodziowy na rzece Warcie w miejscowości Leśnik o długości 3215 mb. Stan techniczny wału zgodnie z kryteriami Instytutu Melioracji i Użytków Zielonych oraz skalą ocen stanu technicznego i bezpieczeństwa wałów przeciwpowodziowych jest dobry, niezagrażający bezpieczeństwu.

3.2.7.3. Wody podziemne

Na terenie gminy Poddębice wydziela się dwa podstawowe użytkowe poziomy wód podziemnych: czwartorzędowy i górnokredowy. Wody podziemne występują także w utworach trzeciorzędowych i dolnokredowych, to jednak nie mają one znaczenia dla potrzeb zaopatrzenia w wodę: w trzeciorzędzie z uwagi na jego ograniczony zasięg występowania, natomiast w dolnej kredzie ze względu na zbyt dużą głębokość zalegania warstw wodonośnych. Utwory górnej kredy na terenie gminy Poddębice cechują się korzystnymi parametrami wydajnościowymi.

Wody podziemne w utworach czwartorzędowych gromadzą się w osadach piaszczysto-żwirowych występujących w dolinach rzecznych oraz na wysoczyznach. Są to wody porowe. Warstwy wodonośne w dolinach rzecznych prowadzą wody o zwierciadle swobodnym, płytko występującym w stosunku do powierzchni terenu. Są one zasilane poprzez infiltrację wód opadowych i powierzchniowych oraz drogą dopływu podziemnego z otaczających doliny wysoczyzn. Są to wody podatne na zanieczyszczenia. Przy wysokich stanach wód powierzchniowych ujawnia się pierwszy rodzaj zasilania, natomiast przy niskich stanach uruchamia się zwiększony dopływ podziemny, a to powoduje drenaż warstw wodonośnych z otaczających doliny rzeczne wysoczyzn. Miąższość wodonośnych warstw w dolinach rzecznych osiąga kilku metrów.

Wody podziemne na wysoczyznach gromadzą się w osadach piaszczysto-żwirowych występujących bezpośrednio od powierzchni terenu nad glinami, wśród glin zwałowych oraz pod nimi. Wody w warstwie wodonośnej, występującej nad glinami, cechują się swobodnym zwierciadłem, na ogół płytko zalegającym w stosunku do powierzchni terenu. Podobnie jak warstwy wodonośne w dolinach rzecznych, warstwa nadglinowa zasilana jest bezpośrednio przez opady atmosferyczne, więc zazwyczaj są to wody niskiej jakości. Z tej warstwy wody ujmują gospodarskie studnie kopane.

Warstwy śródglinowa i podglinowa, z reguły posiadają napięte zwierciadło. Miąższość ich jest zróżnicowana. Na ogół znaczne miąższości kompleksów piaszczysto-żwirowych obserwuje się w rejonach pagórkowatych. Najczęściej uzyskiwane wydajności wynoszą 30-80 m³/h, natomiast w części zachodniej – od 10 do 30 m³/h i tylko sporadycznie osiąga się wydajności wyższe

Podobnie jak w całym powiecie, utwory górnokredowe stanowią podstawowy poziom użytkowy w gminie. Głównie na tym poziomie opiera się zaopatrzenie w wodę ludności i przemysłu. Większość ujęć wód podziemnych założona jest w utworach górnej kredy. Również ujęcie dla gminy Poddębice, składające się z trzech otworów studziennych czerpie wodę z górnej kredy. Zasoby eksploatacyjne przedmiotowego ujęcia wody zostały ustalone w wysokości $Q = 146,0 \text{ m}^3/\text{h}$, przy depresji $s = 6,4 - 8,0 \text{ m}$ i zatwierdzone decyzją Prezesa C.U.G. z dnia 3.III.1963 r., znak: KDH/1033/B/1011/63.

Wody prowadzone są szczelinami. Wśród utworów litych wydziela się dwa systemy szczelin: zwietrzelinowe i tektoniczne. Większy wpływ na przewodnictwo wody posiadają szczeliny zwietrzelinowe. Zawodnienie osadów górnokredowych jest funkcją głębokości ich występowania, systemu spękań – szczelin oraz więzi hydraulicznej z wodonośnymi utworami czwartorzędu. Najbardziej zawodniony jest strop osadów górnokredowych, gdyż jest on intensywnie spękany. Tutaj występują głównie szczeliny zwietrzelinowe. Udział tych szczelin jest największy w rejonie wzniesień morfologicznych stropu górnej kredy, w rejonie gminy Poddębice. Intensywność spękań osadów górnokredowych maleje w miarę zwiększania się głębokości zalegania ich stropu. Zasilanie zbiornika górnokredowego odbywa się poprzez drenaż wód z poziomu czwartorzędowego, w miejscach kontaktu z piaskami i żwirami na

wysoczyznach, jak i w dolinach rzecznych, bądź poprzez bezpośrednie zasilanie wodami atmosferycznymi w miejscach, gdzie utwory górnej kredy odsłaniają się na powierzchni terenu. Wody górnokredowe posiadają charakter naporowo-swobodny. Tam, gdzie nad utworami wodonośnymi występują osady nieprzepuszczalne, wody posiadają charakter naporowy. Natomiast w strefach tzw. okien hydrogeologicznych, gdzie brak jest tych osadów, lustro wody jest swobodne. Rejony takie występują w dolinie Neru oraz na wysoczyźnie w rejonie Poddębic.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Niewielka zachodnia część gminy Poddębice znajduje się na obszarze GZWP nr 151 Konin – Turek. Jest to górnokredowy zbiornik typu szczelinowo-porowego. Wypełniają go wody kredowe wymagające najwyższej (200 km²) i wysokiej ochrony (130 km²). Ogólna powierzchnia zbiornika to 1 760 km². Średnia głębokość ujęcia zbiornika wynosi 90 m, a szacunkowe zasoby dyspozycyjne 240 tys. m³ na dobę.

Wody geotermalne

W gminie Poddębice, na północ od miasta Poddębice, stwierdzono istnienie obszaru o samowypływie wód termalnych o temperaturze 60 °C, wydajności 80 m³/h i mineralizacji około 8 g/dm³. Wody termalne występujące w zachodniej części rejonu miasta posiadają temperaturę od 60 do 63 °C, a we wschodniej części – od 55 do 58 °C. Ocenia się, że potencjalna wydajność pojedynczego otworu wyniesie około 190 m³/h. Mineralizacja wód w rejonie Poddębic wynosić będzie od 9 do 12 g/dm³. Są to wody słabo zmineralizowane, typu chlorkowo-sodowego, w których występują takie składniki, jak jod i brom. Wody te mogą być zatem wysoce przydatne do celów balneologicznych i rekreacyjnych. Skład wód przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Skład wód geotermalnych (w 1 dm³)

Kationy [mg]		Aniony [mg]	
sodowy	3000,00	siarczanowy	75,00
potasowy	26,00	bromowy	5,06
amonowy	1,60	wodorowęglanowy	291,36
żelazowy	5,14	chlorkowy	4904,92
magnezowy	40,46	jodkowy	0,63
barowy	0,26		
strontowy	10,60		
wapniowy	195,59		

Źródło: Program Ochrony Środowiska Powiatu Poddębickiego, 2003r.

Badania i oceny stanu wód podziemnych dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Zgodnie z art. 155a ust. 5 i 6 Ustawy Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 (tekst jednolity Dz. U. 2005 nr 239 poz. 2019 z późniejszymi zmianami) Państwowa Służba Hydrogeologiczna wykonuje badania i ocenia stan wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych. W uzasadnionych przypadkach wojewódzki inspektor ochrony środowiska, wykonuje, w uzgodnieniu z państwową służbą hydrogeologiczną, uzupełniające badania wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych, a wyniki tych badań przekazuje, za pośrednictwem Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, państwowej służbie hydrogeologicznej.

W 2009 roku na terenie województwa łódzkiego prowadzono monitoring regionalny zwykłych wód podziemnych. Badania wykonał Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi.

Próby wody z poszczególnych studni pobrano raz w roku. Na terenie gminy Poddębice badaniami objęto wody w m. Bałdzychów. Wyniki badań monitoringowych poddano ocenie zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 23.07.2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. 2008 Nr 143 poz. 896). Wyniki badań przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 15. Wyniki badań jakości wód podziemnych w gminie Poddębice badanych w latach 2006-2009

Miejscowość gmina	Rok	Stratygrafia warstwy wodonośnej	Klasa jakości wody	Wskaźniki decydujące o klasie
Bałdzychów Poddębice	2009	Cr2	III	Cd-0.005mg/l, Fe-4.29mg /l
	2008		II	temperatura-11°C, NH ₄ -0.767mg/l, Mn-0.132mg/l, Ca-71.3mg /l, Fe-2.83mg /l
	2007		III	Tlen rozpuszczony- 0,3 mg O ₂ /l, Amoniak- 0,539 mg NH ₄ /l, Żelazo- 2,81 mg Fe/l, Nikiel- 0,026 mg Ni/l
	2006		III	Wodorowęglany- 357,8 mg HCO ₃ /l; Żelazo- 1,84 mg Fe/l

Źródło: Sprawozdanie z monitoringu regionalnego zwykłych wód podziemnych na terenie województwa łódzkiego w 2009, 2008, 2007, 2006 roku, WIOŚ Łódź

Na jakość wód podziemnych wpływ mają:

- ścieki surowe lub niedostatecznie oczyszczone wprowadzane do gleby i wody;
- przecieki z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych „szamb” oraz ich niezgodne z prawem opróżnianie;
- niewłaściwa gospodarka nawozowa (głównie nawozy naturalne), intensywne nawożenie i stosowanie środków ochrony roślin, rolnicze wykorzystywanie ścieków;
- niewłaściwie zlokalizowane cmentarze.

3.2.8. Gospodarka wodno-ściekowa

3.2.8.1. Zaopatrzenie w wodę

Gmina Poddębice zaopatrywana jest w wodę z ujęć podziemnych z formacji górnokredowych. Są one głównym źródłem zaopatrzenia w wodę ludności i przemysłu. Ujęcie dla Miasta Poddębice składa się z trzech otworów studziennych. Zasoby eksploatacyjne przedmiotowego ujęcia wody zostały ustalone w wysokości $Q = 146,0 \text{ m}^3/\text{h}$, przy depresji $s = 6,4 - 8,0 \text{ m}$ i zatwierdzone decyzją Prezesa C.U.G. z dnia 3.III.1963 r., znak: KDH/1033/B/1011/63.

Gmina Poddębice jest zwodociągowana w ponad 97%. Dystrybucją oraz obsługą systemu wodociągowego w Poddębicach zajmuje się Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Poddębicach. Sieć wodociągowa wymaga modernizacji. Długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosi 240 km, a ilość przyłączy to 3 476.

Tabela 16. Wykaz zwodociągowanych miejscowości w gminie Poddębice

Zwodociągowane miejscowości	Liczba przyłączy	Nazwa ujęcia wody
1 Poddebice	1 247	Poddebice
2 Sworawa	113	Sworawa
Jablunka	1	
Male	9	
Brzezinki	8	
3 Baldrzychow	121	Baldrzychow

Zwodociągowane miejscowości		Liczba przyłączy	Nazwa ujęcia wody
	Borysew	40	
	Busina	8	
	Feliksów	31	
	Klementów	43	
	Praga	97	
	Nowy Pudłów	30	
	Stary Pudłów	24	
	Pudłówek	23	
	Rodrysin	20	
4	Góra Bałdrzychowska	85	Góra Bałdrzychowska
	Byczyna	38	
	Kałów	51	
	Kolonia Byczyna	43	
	Kolonia Góra Bałdrzychowska	32	
	Rąbczyn	258	
	Wólka	14	
	Zagórzycze	40	
5	Łężki	46	Łężki
	Adamów	16	
	Aleksandrówek	11	
	Antoninów	19	
	Cieżyków	15	
	Golice	24	
	Józefka	16	
	Leokadiew	7	
	Panaszew	62	
	Marynki	4	
	Szczyty	14	
	Tarnowa	47	
	Tumusin	23	
6	Porczyny	36	Porczyny
	Borki Lipkowskie	25	
	Lipki	22	
	Truskawiec	3	
	Wylazłów	13	
	Antonina	23	
	Borzewisko	27	
	Dominikowice	1	
	Dzierżazna	33	
	Ewelinów	22	
	Gibaszew	31	
	Izabela	13	
	Krępa	73	
	Ksawercin	18	
	Leśnik	125	
	Malenie	22	
	Nowa Wieś	30	
	Paulina	1	
7	Niewiesz	61	Niewiesz
	Niewiesz Kolonia	27	
	Lipnica	75	
	Grocholice	15	
	Józefów	21	
	Kobylniki	24	

Zwodociągowane miejscowości		Liczba przyłączy	Nazwa ujęcia wody
	Sempółki	22	
	Szarów	21	
	Chropy	53	
	Kolonia Chropy	15	
	Wilczków	39	
	Karnice	17	
8	Niemysłów	110	Niemysłów
Razem		3 468	

Źródło: Urząd Miejski w Poddębicach

Tabela 17. Zestawienie i charakterystyka ujęć wód podziemnych na terenie gminy Poddębice

Lp.	Nazwa ujęcia	Zaopatrywane miejscowości	Zasoby eksploatacyjne		Pozwolenie na pobór wody w ilości		*Pobór wody w 2009 roku [m ³]	Charakterystyka pobieranej wody i procesu uzdatniania
			m ³ /h	przy depresji m	Q _{max d} [m ³ /d]	Q _{max h} [m ³ /h]		
1.	Ujęcie miejskie w Poddębicach	Miasto Poddębice	146	6,4 - 8	2202	146	418 751	Brak konieczności uzdatniania - skład wody odpowiada normom
2.	Porczyny	Wodociąg wiejski	73	8	219,7	16,5	53 084	Woda uzdatniania, wody popłuczne odprowadzane do zbiorników odparowujących-chłonnym na terenie stacji Metoda uzdatniania: odżelazianie i utlenianie
3.	Niewiesz	Wodociąg wiejski	34,7	25	255,5	21,4	38 570	Woda uzdatniania, wody popłuczne odprowadzane do rowu melioracyjnego Metoda uzdatniania: odżelazianie i utlenianie
4.	Bałdrzychów	Wodociąg wiejski	79	2,4	351	32,2	77 122	Żelazo – 3,0 mg/dm ³ , mangan – 1,12 mg/dm ³ , woda uzdatniania na dwóch odżelaziaczach, wody popłuczne odprowadzane do kanału Sędów-Wilkowice Metoda uzdatniania: odżelazianie i utlenianie
5.	Łężki	tabela powyżej	50	19,5	318	19	b.d.	Żelazo – 0,85 mg/dm ³ , mangan – 0,05 mg/dm ³ , woda uzdatniania na dwóch odżelaziaczach, wody popłuczne odprowadzane do rowu melioracyjnego RC w km 3+700
6.	Góra Bałdrzychowska	tabela powyżej	53,6	3,75	301	28,8	77 883	Żelazo – 0,6 mg/dm ³ , mangan – 0,04 mg/dm ³ , woda uzdatniania na dwóch odżelaziaczach, wody popłuczne odprowadzane do rzeki Beldówki w km 3+350
7.	Niemysłów	Wodociąg wiejski	51	6,1	72	8,0	12 231	Metoda uzdatniania: odżelazianie i utlenianie Żelazo – 1,2 mg/dm ³ , mangan – 0,11 mg/dm ³ , woda uzdatniania na dwóch odżelaziaczach, wody popłuczne odprowadzane są poprzez odstożnik do kanalizacji Szkoły Podstawowej
8.	Sworawa	Wodociąg wiejski	60	9,0	146	14	19 115	Metoda uzdatniania: odżelazianie i utlenianie Żelazo – 0,75 mg/dm ³ , mangan – 0,05 mg/dm ³ , woda uzdatniania na dwóch odżelaziaczach, wody popłuczne

Lp.	Nazwa ujęcia	Zaopatrywane miejscowości	Zasoby eksploatacyjne		Pozwolenie na pobór wody w ilości		*Pobór wody w 2009 roku [m ³]	Charakterystyka pobieranej wody i procesu uzdatniania
			m ³ /h	przy depresji m	Q _{max d} [m ³ /d]	Q _{max h} [m ³ /h]		
9.	Chropy	Ujęcie zakładowe na terenie Fermy Drobiu Woźniak	75,5	3,3	143,5	13,2	64 278	odprowadzane do dwóch studni chłonnych Metoda uzdatniania: odżelazianie i utlenianie
10.	Bądrzychów	Ujęcie zakładowe na terenie Fermy Drobiu Woźniak	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	66 578	Metoda uzdatniania: dezynfekcja lub demineralizacja
11.	Krępa	Ujęcie zakładowe na terenie Horse Group S.p. z o.o. w Krępie	80	3,4	779,0	78,8	b.d.	brak uzdatniania
12.	Klementów	Ujęcie na terenie Gminnej Spółdzielni – Bazy Magazynowo-Produkcyjnej	40,5	5,3	104,1	11,0	b.d.	brak uzdatniania
13.	Poddebice	Ujęcie na terenie Poddebickiego Domu Kultury i Sportu w Poddebicach	28	4,1	280,0	28,0	14 279	Żelazo – 1,22 mg/l Fe, mangan – 0,05 mg/l Mn, woda z ujęcia służy tylko w sezonie letnim do zasilania basenów kąpielowych i do podlewania terenów zieleni Metoda uzdatniania: odmanganianie
14.	Poddebice	Ujęcie na terenie SPZOZ w Poddebicach, ul. Mickiewicza 16	21	3,11	195,0	19,2	19 461	Żelazo – 1,0 mg/l Fe, mangan – 0,05 mg/l Mn – woda uzdatniana na trzech odżelaziaczach Ø 800 mm; Metoda: odżelazianie i utlenianie
15.	Poddebice	Gminna Spółdzielnia SAMOPOMOC CHŁOPSKA	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	8 436	woda nie podlega procesom uzdatniania

* dane z Wojewódzkiego Banku Zanieczyszczeń Środowiska

Źródło: Program Ochrony Środowiska Powiatu Poddebickiego 2012 z uwzględnieniem lat 2013-2016. (Projekt do konsultacji i opinowania)

W poniższej tabeli przedstawiono średnie zużycie wody w gminie Poddębice.

Tabela 18. Zużycie wody w gminie Poddębice 2009 roku

Zużycie wody	Obszar gminy
	2008
Średnie zużycie wody [dm ³ /mieszkańca/dobę]	102
Średnie dobowe zużycie wody [m ³ /dobę]	1 585,7

Źródło: MPWiK w Poddębicach

Zakłady przemysłowe z terenu gminy Poddębice korzystają w znacznym stopniu z własnych ujęć wód. W 2008 roku najwięcej wody z ujęć wód podziemnych na własne cele zużywały:

- Fermy Drobiu WOŹNIAK Sp. z o.o. - Ferma Bałdrzychów - 93796 m³/rok;
- Fermy Drobiu WOŹNIAK Sp. z o.o. - Ferma Chropy - 51630 m³/rok.

3.2.8.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Długość sieci kanalizacyjnej w gminie wynosi 34,4 km (Poddębice 31,6 km, obszar wiejski 2,7 km). Istnieje 10 780 przyłączy kanalizacyjnych (993 w mieście i 85 na obszarze wiejskim). Ilość ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną w 2008 roku wynosiła 399,5 dam³ (392,0 dam³ w mieście i 7,5 dam³ na obszarze wiejskim).

Poddębice są jednym z najlepiej skanalizowanych miast w regionie. Miasto jest uzbrojone w kanalizację deszczową, sanitarną i ogólnospławną. Sieć liczy 31,6 km długości. We wsi Sworowa funkcjonuje kompleksowa sieć kanalizacyjna wraz z oczyszczalnią ścieków.

Planowane do skanalizowania miejscowości to: Adamów, Antonina, Bałdrzychów, Borzewisko, Chropy, Dzierżazna, Ewelinów, Feliksów, Gibaszew, Golice, Grocholice, Góra Bałdrzychowska, Józefów Wieś, Kałów, Karnice, Klementów, Kobylniki, Kolonia Góra Bałdrzychowska, Krępa, Ksawercin, Leśnik, Lipki, Lipnica, Łężki, Malenie, Niemysłów, Niewiesz Kolonia, Niewiesz Wieś, Nowa Wieś, Panaszew, Porczyny, Praga, Pudłów Nowy, Pudłów Stary, Rąkczyn, Sworawa, Sempółki, Szarów, Tarnowa, Tumusin, Wólka bez Pustkowie, Wilczków oraz Zagórzycze.

Tabela 19. Wykaz oczyszczalni ścieków na terenie gminy Poddębice

Nazwa oczyszczalni (rodzaj)	Charakterystyka – urządzenia oczyszczające	Ilość odprowadzanych ścieków [m ³ /d]	Stężenie odprowadzanych ścieków – wartość średnia / odbiornik ścieków	Dodatkowe informacje
MPWiK w Poddębicach Oczyszczalnia w Poddębicach (mechaniczno-biologiczna)	krata koszowa rzadka Ø 40 mm, przepompownia ścieków surowych, komora pomiarowa ścieków przepływomierzem z zainstalowanym przepływomierzem elektromagnetycznym, komora pomiarowa ścieków surowych dowożonych, punkt zlewny ścieków dowożonych o poj. 30,7 m ³ , komora rozprężna, budynek krat, dwa piaskowniki pionowe wirowe, dwa reaktory biologiczne WHL II, dwa osadniki wtórne, przepompownia osadów, stacja koagulantów PIX, budynek dmuchaw z rozdzielnią elektryczną, budynek odwadniania i higienizacji osadu, zbiornik ścieków oczyszczonych, komora pomiarowa ścieków oczyszczonych z zainstalowanym przepływomierzem elektromagnetycznym	730,0	Zawiesina –20,22 mg/dm ³ , BZT ₅ – 5,0 mg/dm ³ CHZT – 44,9 mg/dm ³ Ner w km 49+900 % redukcji ładunku: BZT ₅ -94 CHZT5-95 Fosfor - 94 Azot – 92 Zawiesina 94	Oczyszczalnia posiada pozwolenie wodnoprawne z dnia 12.01.2006 r. na odprowadzanie ścieków oczyszczonych do rzeki Ner w km 49+900 – ważne do 31.12.2015 r. Analizy próbek (średniodobowe) ścieków dopływających i odprowadzanych z oczyszczalni wykonywane zgodnie z pozwoleniem (przy RLM=14875). Oczyszczalnia ścieków eksploatowana prawidłowo.
MPWiK w Poddębicach Oczyszczalnia w Sworowie (mechaniczno-biologiczna)	przepompownia z kratami koszowymi, zbiornik uśredniający, kontenerowa oczyszczalnia typu "KOS", zbiornik osadu nadmiernego	54,0	Rów melioracyjny	Oczyszczalnia posiada Decyzję Starosty Powiatu w Poddębicach z dnia 29.03.2006 r., znak: RS.6223-1/2006 na odprowadzanie do rowu melioracyjnego R-6 w hm 0+80 oczyszczonych ścieków – ważną do 31.12.2015.
Fermy Drobiu WOŹNIAK Oczyszczalnia typu "BIOBLOK MU-200" w Bałdrzychowie (mechaniczno-biologiczna)	przepompownia ścieków surowych, zbiornik czepalny, dwie komory napowietrzania, osadniki wtórne, przepompownia ścieków oczyszczonych	99,3	Zawiesina –7 mg/dm ³ , BZT ₅ – 28,6 mg/dm ³ CHZT – 87,9 mg/dm ³ Ner w km 54+400	-
Fermy Drobiu WOŹNIAK Oczyszczalnia typu "BIOBLOK MU-50" w Chropach (mechaniczno-biologiczna)	przepompownia, kontenerowa oczyszczalnia typu BIOBLOK MU-50	50	Kanał Sędów-Wilkowice w km 4+200, Ner w km 52+600	-

Źródło: Program Ochrony Środowiska Powiatu Poddębickiego 2012 z uwzględnieniem lat 2013-2016. (Projekt do konsultacji i opiniowania)
Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi, Delegatura w Sieradzu

Tabela 20. Kolektory ściekowe w gminie Poddębice (2009)

Nazwa	Rodzaj ścieków	Ilość [m ³]	Substancje	Ładunek [kg]
FERMY DROBIU WOŹNIAK Sp. z o.o.	ścieki przemysłowe	4 422	BZT5	122,965
			CHZT metodą dwuchromianową	449,898
			Zawiesiny	87,094
MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O. OŚ PODDĘBICE	ścieki komunalne	8 824	BZT5	1239,335
			CHZT metodą dwuchromianową	2871,681
			Zawiesiny	760,197
			Chlorki	0
			Siarczany	0
			Fenole lotne	0
MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O. SWORAWA	ścieki komunalne	297150	BZT5	2052,951
			CHZT metodą dwuchromianową	13540,25
			Zawiesiny	3600,412

Źródło: Wojewódzki Bank Zanieczyszczeń Środowiska

W gminie Poddębice funkcjonuje szereg małych przydomowych oczyszczalni ścieków - 106 szt.:

- 52 w miejscowości Lipnica;
- 21 w miejscowości Pudłów Nowy;
- 22 w miejscowości Pudłówek;
- 9 miejscowości Wilczków;
- 1 w miejscowości Rodrysin;
- 1 w miejscowości Tarnowa.

oraz 12 indywidualnych biologicznych oczyszczalni ścieków.

3.2.9. Jakość powietrza

Emisja przemysłowa

Na jakość powietrza w gminie pewien wpływ może mieć transport transgraniczny zanieczyszczeń gazowych, zwłaszcza z emitorów konińskich. W mieście jak i w gminie Poddębice nie ma przemysłu ciężkiego i większych przemysłowych źródeł zanieczyszczenia powietrza. Do największych przedsiębiorstw o charakterze produkcyjno-usługowym, które stanowią potencjalne emitory zanieczyszczeń należą:

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej;
- Gminna Spółdzielnia SAMOPOMOC CHŁOPSKA;
- Fermy Drobiu Woźniak Sp. z o.o.;
- Młyn Zbożowy "KŁOS" Mariola Wałęcka;
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o.;
- Fabryka Obuwia "ASTER" Sp. z o.o.;
- Piekarnia S.C. Barbara Wiaderek & Jacek Wiaderek;
- Przedsiębiorstwo Robót Drogowych S.A.

Emisja niska

Źródłem zanieczyszczeń powietrza w gminie Poddębice jest emisja toksycznych substancji z lokalnych kotłowni i pieców węglowych używanych w indywidualnych gospodarstwach domowych. Takie lokalne systemy grzewcze i piece domowe nie posiadają urządzeń ochrony powietrza atmosferycznego. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową wynikającą z sezonu grzewczego. Spala się w nich różnego rodzaju materiały odpadowe, w tym odpady komunalne, które są źródłem emisji dioksyn, gdyż proces spalania jest niepełny i zachodzi w stosunkowo niskich temperaturach. Zanieczyszczenia z tego rodzaju źródła zawierają znaczne ilości popiołu (ok. 20%), siarki (1-2%) oraz azotu (1%).

Główne sposoby redukcji emisji niskiej to modernizacja i rozbudowa i wzrost wykorzystania infrastruktury ciepłowniczej i gazowej, propagowanie przyjaznych środowisku metod ogrzewania indywidualnego (indywidualne instalacje ogrzewania mieszkań opalane gazem, kolektory słoneczne i wykorzystanie energii źródeł geotermalnych w przypadku rozpoznania ich występowania).

Zaopatrzenie w gaz i ciepło

Na system ciepłno-energetyczny Poddębic składają się kotłownie lokalne, obsługujące budownictwo wielorodzinne, indywidualne źródła ciepła w budownictwie jednorodzinnym oraz własne kotłownie zakładów pracy. Zaopatrzenie w ciepło budynków użyteczności publicznej, szkół, szpitala odbywa się z wbudowanych źródeł ciepła. Dominującym paliwem dla kotłowni ogrzewających budynki wielorodzinne i użyteczności publicznej w mieście jest gaz ziemny. Łącznie na terenie gminy funkcjonuje około 35 kotłowni o mocy cieplnej od 0,1-5,8 MW. Łączna długość sieci do dystrybucji ciepła z miejskich kotłowni wynosi 3900 m. Długość sieci podłączonej do poszczególnych kotłowni wynosi:

- kotłownia przy ul. Zielonej 14 – 1574 m;
- kotłownia przy ul. Krasickiego 15 – 1636 m;
- kotłownia przy ul. Cicha 4 – 689 m.

Kotłownie miejskie zarządzane są przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Poddębicach.

W kotłowni węglowe wyposażone są:

- Szkoła Podstawowa w Niewieszu i w Niemysłowie,
- 3 budynki komunalne w Niewieszu,
- 1 budynek komunalny w Niemysłowie,
- 1 budynek komunalny Dzierżazna,
- w Poddębicach 9 budynków komunalnych.

W obecnie funkcjonującym systemie ciepłowniczym w mieście Poddębice kotłownie osiedlowe pracują w oparciu o gaz ziemny w tym również w systemie skojarzonym (gaz oraz energia słoneczna na potrzeby ciepłej wody użytkowej poprzez instalację solarną). Jednak w dalszym ciągu problem stanowią pozostałe niezmodernizowane dotychczas kotłownie w domach jednorodzinnych, które ze względu na wielkość kominów przyczyniają się do dużego zanieczyszczenia powietrza.

W gminie funkcjonuje jedna z największych w Polsce instalacja kolektorów słonecznych licząca łącznie 1 267 kolektorów o łącznej powierzchni 2 270 m², zainstalowanych na budynkach szkół i blokach mieszkalnych.

Tabela 21. Łączna powierzchnie kolektorów słonecznych w Poddębicach

Usytuowanie instalacji	Ilość w sztukach	Powierzchnia w m ²
Osiedle „Północ”	715	1 287
Osiedla „Południe”	325	582
Szpital Powiatowy	149	268
Internat ZSP	78	135
Razem	1 267	2 270

Źródło: Urząd Miejski w Poddębicach

Przez teren gminy Poddębice przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia o średnicy 250 mm relacji Turek–Łódź, ze stacją redukcyjną pierwszego stopnia na terenie wsi Sworawa.

Gaz przewodowy jest – obok energii elektrycznej – najważniejszym dla energetyki gminy Poddębice nośnikiem energii. Gazyfikacja terenów zabudowanych sprzyja ochronie środowiska poprzez ograniczenie emisji do atmosfery pyłów, tlenków siarki i azotu.

W 1990 roku rozpoczęto zbrojenie techniczne gminy pod sieć gazową. Wybudowano 50 km sieci gazowej oraz 550 przyłączy. Dostawcą gazu jest Mazowiecka Spółka Gazownictwa w Warszawie – Gazownia Łódzka.

W 2005 roku stopień gazyfikacji gminy wyniósł 13,8%, przy czym dla samego miasta wielkość ta przyjęła wartość 13,6%. Odbiorców gazu było w mieście 488, a zużycie gazu wyniosło 188,40 tys. m³. Zgazyfikowane miejscowości to Bałdrzychów, Praga-Borysew, Klementów-Chropy.

Tabela 22 . Sieć gazowa w gminie Poddębice w 2005 r.

Jednostka terytorialna	Długość czynnej sieci przesyłowej [km]	Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	Długość czynnej sieci ogółem [km]
Poddębice – miasto	0	19,4	19,4
Poddębice – obszar wiejski	14,8	13,9	28,7

Źródło: GUS

Zlokalizowani w mieście odbiorcy przemysłowi są największymi odbiorcami gazu w gminie. Zużycie gazu w gminie wzrasta głównie w zakresie wykorzystania tego nośnika energii do celów grzewczych (kotłownie osiedlowe dla potrzeb systemu ciepłowniczego gminy). Gmina posiada „Projekt założeń do zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe”, który zakłada budowę około 70 km sieci i przyłączenie 4 000 odbiorców do 2020 roku.

Emisja komunikacyjna

Źródłem tego rodzaju emisji są drogi o dużym natężeniu ruchu kołowego. Zanieczyszczenia komunikacyjne to głównie: tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły, metale ciężkie. Wpływają one na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego i powodują wzrost stężenia ozonu w troposferze. Istotne jest również zapylenie powstające na skutek ścierania się opon, okładzin hamulcowych i nawierzchni dróg. Emisja komunikacyjna stanowi szczególne zagrożenie dla terenów przyległych, głównie ma niekorzystny wpływ na uprawy polowe.

Na terenie gminy Poddębice zagrożenie ze strony komunikacji stanowi przebiegająca przez miasto i gminę droga krajowa nr 72 Łódź - Poznań i droga wojewódzka nr 703 Poddębice - Łęczyca oraz 16 dróg powiatowych.

3.2.9.1. Ocena jakości powietrza

Oceny jakości powietrza, zgodnie z obowiązującymi przepisami, dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Zgodnie z ustawą – Prawo ochrony środowiska oceny dokonuje się w strefach, którymi są aglomeracje o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy lub obszar powiatu, który nie wchodzi w skład aglomeracji.

Na potrzeby ustalenia odpowiedniego sposobu oceny jakości powietrza wojewoda dokonuje przynajmniej co pięć lat klasyfikacji stref, odrębnie pod kątem poziomu każdej substancji, wyodrębniając strefy w których przekroczone są wartości kryterialne (dopuszczalne, progowe) oraz co roku dokonuje oceny poziomu substancji w powietrzu w danej strefie, a następnie dokonuje klasyfikacji stref. Wykonawcą, w imieniu Wojewody Łódzkiego, obu ocen jest Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi, przy czym pierwsza z nich zwana jest oceną wstępną, a druga oceną roczną.

Klasyfikacja stref na potrzeby monitorowania jakości powietrza wykonywana jest pod kątem:

- ochrony zdrowia ludzi (w zakresie: SO_2 , NO_2 , pyłu PM_{10} , ołowiu, CO , benzenu i O_3),
- ochrony roślin (w zakresie: SO_2 , NO_x i O_3).

Celem wstępnej oceny (OW) jest ustalenie odpowiedniego sposobu oceny jakości powietrza odpowiednio do art. 90 ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2009 Nr 5, poz. 31).

Pierwsza ocena okresowa, tzw. ocena wstępna, została przeprowadzona w Polsce w 2001 roku. Dla województwa łódzkiego w 2006 roku dokonano aktualizacji tej oceny wstępnej i sklasyfikowano strefy w oparciu o dane z lat 2001-2005.

W 2006 roku WIOŚ w Łodzi dokonał wstępnej oceny jakości powietrza w województwie łódzkim pod kątem zawartości arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM_{10} w latach 2001-2005. Sporządzona ocena wstępna miała na celu określenie metod rocznych ocen jakości powietrza w poszczególnych strefach przez najbliższe 5 lat pod kątem wymagań dyrektywy nr 2004/107/WE. Celami tej dyrektywy są:

- określenie wartości docelowych dla stężeń arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w otaczającym powietrzu w celu unikania, zapobiegania lub ograniczenia szkodliwego oddziaływania tych substancji na zdrowie ludzkie i środowisko jako całość;
- zapewnienie utrzymania jakości otaczającego powietrza pod względem obecności w nim arsenu, kadmu, niklu i WWA w przypadkach, gdy jest ona dobra oraz jej poprawę w pozostałych przypadkach;
- określenie wspólnych metod i kryteriów oceny stężeń arsenu, kadmu, rtęci, niklu i WWA w otaczającym powietrzu, jak również depozycji arsenu, kadmu, rtęci, niklu i WWA

Według wymagań dyrektywy wstępne i roczne oceny jakości powietrza (analogicznie do opisanych w art. 88 i 89 ustawy - POŚ.) należy wykonywać dla zawartości arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM_{10} . Natomiast monitoring jakości powietrza należy prowadzić pod kątem zawartości arsenu, kadmu, niklu (i ich związków) i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym. Dodatkowo obowiązek monitoringu jakości powietrza dotyczy również zawartości innych niż B(a)P wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w pyłe PM_{10} , stężenia rtęci i jej związków w powietrzu oraz depozycji As, Cd, Ni, Hg (i ich związków), B(a)P i innych WWA, jednak obowiązki te zostaną określone w czasie późniejszym.

We wstępnej ocenie jakości powietrza dla As, Cd, Ni i B(a)P, na podstawie wytycznych Głównego Inspektora Ochrony Środowiska obowiązują następujące klasy stref:

- klasa 1 – najwyższe stężenie zanieczyszczenia w strefie jest poniżej dolnego progu oszacowania;
- klasa 2 – najwyższe stężenie zanieczyszczenia w strefie jest pomiędzy górnym i dolnym progiem oszacowania;
- klasa 3 – najwyższe stężenie zanieczyszczenia w strefie jest powyżej górnego progu oszacowania.

Powiat Poddębice zakwalifikowany został do strefy łączyczko-zgierskiej. Wyniki klasyfikacji dla poszczególnych zanieczyszczeń powietrza w strefie pod kątem ochrony zdrowia przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 23. Wyniki klasyfikacji stref na podstawie wstępnej oceny jakości powietrza strefy łączyczko-zgierskiej pod kątem zawartości arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)piranu w pyłe zawieszonym PM10 (wg WIOS Łódź 2006 r.)

Klasa strefy			
As	Cd	Ni	B(a)P
1	1	1	1

Jak wynika z informacji zawartych w powyższej tabeli, we wszystkich przypadkach przyznano pierwszą - najlepszą klasę czystości powietrza. Oznacza to, że do sporządzania ocen rocznych wystarczającymi metodami ocen są: modelowanie matematyczne lub metody obiektywnego szacowania.

W roku 2008 w województwie łódzkim dokonano wstępnej oceny jakości powietrza dla PM_{2,5}. Podstawą wykonania wstępnej oceny jakości powietrza dla pyłu drobnego PM_{2,5} jest wejście w życie dyrektywy 2005/50/WE z dnia 21 maja 2008r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (CAFE). Dyrektywa ta rozszerza obowiązek oceny jakości powietrza w państwach członkowskich na pył PM_{2,5}. Na podstawie art. 88 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2008r. Nr 25, poz. 150 z późniejszymi zmianami) Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje przynajmniej co 5 lat wstępnej oceny jakości powietrza, mającej na celu określenie metod rocznej oceny jakości powietrza w poszczególnych strefach oceny. Mając przy tym obowiązek wyodrębnić strefy w których zostały:

- przekroczone poziomy dopuszczalne;
- poziom substancji nie przekracza poziomu dopuszczalnego i jest wyższy od górnego progu oszacowania;
- poziom substancji w powietrzu nie przekracza górnego progu oszacowania i jest wyższy od dolnego progu oszacowania;
- poziom substancji nie przekracza dolnego progu oszacowania.

Klasyfikacja aglomeracji i stref na potrzeby ocen rocznych jakości powietrza dla pyłu PM_{2,5}:

- klasa 3b – powyżej poziomu dopuszczalnego; obowiązek lub priorytet prowadzenie pomiarów stałych na obszarach przekroczeń poziomu dopuszczalnego w strefie;
- klasa 3a – powyżej górnego poziomu oszacowania; Pomiary stałe, wysokiej jakości. Wyniki pomiarów mogą być uzupełniane technikami modelowania lub pomiarami

wskaźnikowymi w celu zapewnienia odpowiedniej informacji na temat przestrzennego rozkładu stężeń PM_{2,5} w powietrzu;

- klasa 2- pomiędzy górnym i dolnym progiem oszacowania; Pomiary (obowiązkowo) stałe mogą być kombinowane z pomiarami wskaźnikowymi lub technikami modelowania, lub obiektywnego szacowania;
- klasa 1 – poniżej dolnego progu oszacowania; wystarczające są techniki modelowania lub obiektywnego szacowania.

Na podstawie Wskazówek do oceny wstępnej zanieczyszczenia powietrza pyłem PM_{2,5} oceny jakości powietrza w Polsce dla pyłu PM_{2,5} dokonuje się w podziale na 7 aglomeracje o liczbie mieszkańców powyżej 250tys. Oraz obszary województw z wyłączeniem aglomeracji. W związku z powyższym w województwie łódzkim wydzielono 2 strefy oceny jakości powietrza dla pyłu PM_{2,5}:

- Aglomeracja łódzka;
- Strefa łódzka PM_{2,5}.

Gmina Poddębice wchodzi w skład Strefy łódzkiej. W roku 2008 gminie przyznano klasę 3b, co oznacza, że stężenie pyłu PM_{2,5} było powyżej poziomu dopuszczalnego.

Obecna ocena, wykonana w roku 2009, opiera się na kryteriach i zapisach zawartych w prawie polskim (zgodnych z określonymi w dyrektywach UE) lub w dyrektywach (w przypadku istnienia różnic). Ocena obejmuje lata 2002-2006. Należy podkreślić, że w przypadku pyłu PM₁₀ i zawartości ołowiu w pyłe odnosi się ona do nowego układu stref (określonego w projekcie Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza). W tych przypadkach (dla zawartości PM₁₀ i Pb) gmina Poddębice należy to strefy łęczycko-zgierskiej, a w pozostałych przypadkach do strefy powiat poddębicki.

Tabela 24. klasyfikacji stref na podstawie wstępnej oceny jakości powietrza stref powiat poddębicki i łęczycko-zgierska (wg WIOS Łódź 2009 r.)

Ocena ze względu na ochronę zdrowia						Ocena ze względu na ochronę roślin	
NO ₂	SO ₂	PM ₁₀	Pb	CO	benzen	NO _x	SO ₂
1b	1b	3b	1b	1b	1b	R1	R1

Dla kryterium ochrony zdrowia uzyskano:

- klasę 3b - w zakresie pyłu PM₁₀,
- klasę 1b – dla pozostałych przypadków.

W przypadku, w którym uzyskano klasę 3b wymagany jest intensywny program pomiarowy z obowiązkowymi pomiarami o wysokiej jakości. Jeśli wynikiem klasyfikacji jest klasa 1b w odniesieniu do zanieczyszczeń, istnieje obowiązek prowadzenia pomiarów w stałych punktach na terenie aglomeracji.

Dla kryterium ochrony roślin uzyskano klasę R1 dla wszystkich przypadków. W ocenach rocznych wystarczające mogą tu być: modelowanie matematyczne, obiektywne metody szacowania, pomiary wskaźnikowe.

Następna klasyfikacja stref, na potrzeby odpowiedniego sposobu oceny jakości powietrza w strefach, przeprowadzona zostanie, zgodnie z obowiązującymi wymogami za 5 lat, o ile nie zaistnieją warunki dotyczące zmiany emisji określone w art. 88 ust. 4 cyt. ustawy Prawo ochrony środowiska.

Ocena roczna (OR). Zgodnie z zapisem art. 89 ustawy - Prawo ochrony środowiska, Wojewoda co roku dokonuje oceny poziomu substancji w powietrzu w danej strefie, w zakresie umożliwiającym:

- dokonanie klasyfikacji stref w oparciu o przyjęte kryteria, dopuszczalny poziom substancji w powietrzu, poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, poziom docelowy oraz poziom celu długoterminowego, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu,
- uzyskanie informacji o przestrzennych rozkładach wartości stężenia zanieczyszczeń na obszarze danej strefy, w zakresie umożliwiającym wskazanie obszarów przekroczeń wartości kryterialnych oraz określenie poziomów stężenia występujących na tych obszarach,
- wskazanie prawdopodobnych przyczyn występowania ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń w określonych rejonach,
- wskazanie potrzeb w zakresie wzmocnienia istniejącego systemu monitoringu i oceny.

Celem rocznej oceny jakości powietrza jest uzyskanie informacji o stężeniach zanieczyszczeń na obszarze poszczególnych stref. gmina Poddębice wchodzi w skład strefy łączyczko-zgierskiej.

Wynikiem oceny jest zaliczenie każdej strefy dla wszystkich substancji podlegających ocenie, do jednej z poniższych klas:

- klasa **A** – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych;
- klasa **B** - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- klasa **C** – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny, poziomy docelowy.

Wyniki klasyfikacji strefy łączyczko-zgierskiej obejmującą 2009 r. zestawiono w poniższych tabelach.

Tabela 25. Wynikowe klasy strefy łączyczko-zgierskiej uzyskane w OR w 2009 r. z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Symbol klasy wyników dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy									
SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	ołów	arsen	nikiel	benzo(a)piren	kadm	CO	C ₆ H ₆
A	A	A	A	A	A	C	A	A	A

Źródło: WIOŚ Łódź

Tabela 26. Wynikowe klasy strefy łączyczko-zgierskiej uzyskane w OR w 2009 r. z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Symbol klas wyników dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy	
SO ₂	NO _x
A	A

Źródło: WIOŚ Łódź

Wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza w gminie Poddębice w roku 2009 według danych z Wojewódzkiego Banku Zanieczyszczeń Środowiska przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27. Emisja zanieczyszczeń do powietrza w gminie Poddębice

Nazwa substancji	Ładunek całkowity [Mg]
dwutlenek siarki	3,60
dwutlenek azotu	3,33
tlenek węgla	23,91
dwutlenek węgla	3530,18
pył	22,37
benzo(a)piren	0,00
Pyły węglowo-grafitowe, sadza	0,16
amoniak	10,60
węglowodory alifatyczne do C 12	0,01
chlorobenzen	0,00
cykloheksan	0,071
ksylen	0,00
toluen	0,00
aceton	0,72
heksen	0,00
izocyjaniiny	0,00
met.et.keton.	0,010
nafta, solvent	0,00
węglowodory alifatyczne od C 13	0,012
związki heterocykliczne	0,00
WWA pozostałe	0,00
organiczne związki siarki	0,14
pyły krzemowe	0,16
pyły pozostałe	12,30
RAZEM	3607,81
Suma gazów	3572,81
Suma pyłów	34,039
Pyły ze spalania paliw	1,91

Źródło: Wojewódzki Bank Zanieczyszczeń Powietrza

W roku 2009 na terenie gminy Poddębice przeprowadzone zostały pomiary pasywne SO_2 i NO_2 . Pomiary pasywne są to pomiary wskaźnikowe, które dostarczają uzupełniających informacji na temat rozkładu stężeń zanieczyszczeń. Bazują one na miesięcznej ekspozycji próbek (stężenia średniomiesięczne). Wyniki pomiarów przedstawiają tabele.

Tabela 28. Wyniki pomiarów pasywnych SO_2 w 2009 r.

Lokalizacja	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień	średnia sezon letni	średnia sezon zimowy	średnia roczna
Poddębice Pułaskiego 7	9,9	10,5	14,4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	14,7	3,5	9,4	6,5
Poddębice Deczyńskiego/Poprzeczna	10,1	3,6	6,5	3,5	3,5	3,5	3,5	8,0	3,5	3,5	9,6	20,9	4,3	9,0	6,6
Poddębice Łódzka 6	12,6	5,6	17,6	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	4,2	11,7	3,5	9,2	6,4

Źródło: WIOŚ Łódź

Tabela 29. Wyniki pomiarów pasywnych NO₂ w 2009 r.

Ulica	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień	średnia sezon letni	średnia sezon zimowy	średnia roczna
Poddebice Pułaskiego 7	37,9	24,0	18,5	16,4	14,1	10,3	11,2	16,3	19,5	24,0	21,3	30,3	14,6	26,0	20,3
Poddebice Deczyńskiego/ Poprzeczna	30,6	13,4	13,8	10,5	7,5	6,0	5,1	11,4	14,1	16,2	16,6	21,3	9,1	18,7	13,9
Poddebice Łódzka 6	43,1	30,9	36,9	36,2	21,0	35,3	16,7	34,5	45,9	41,3	24,0	25,0	31,6	33,5	32,6

Źródło: WIOŚ Łódź

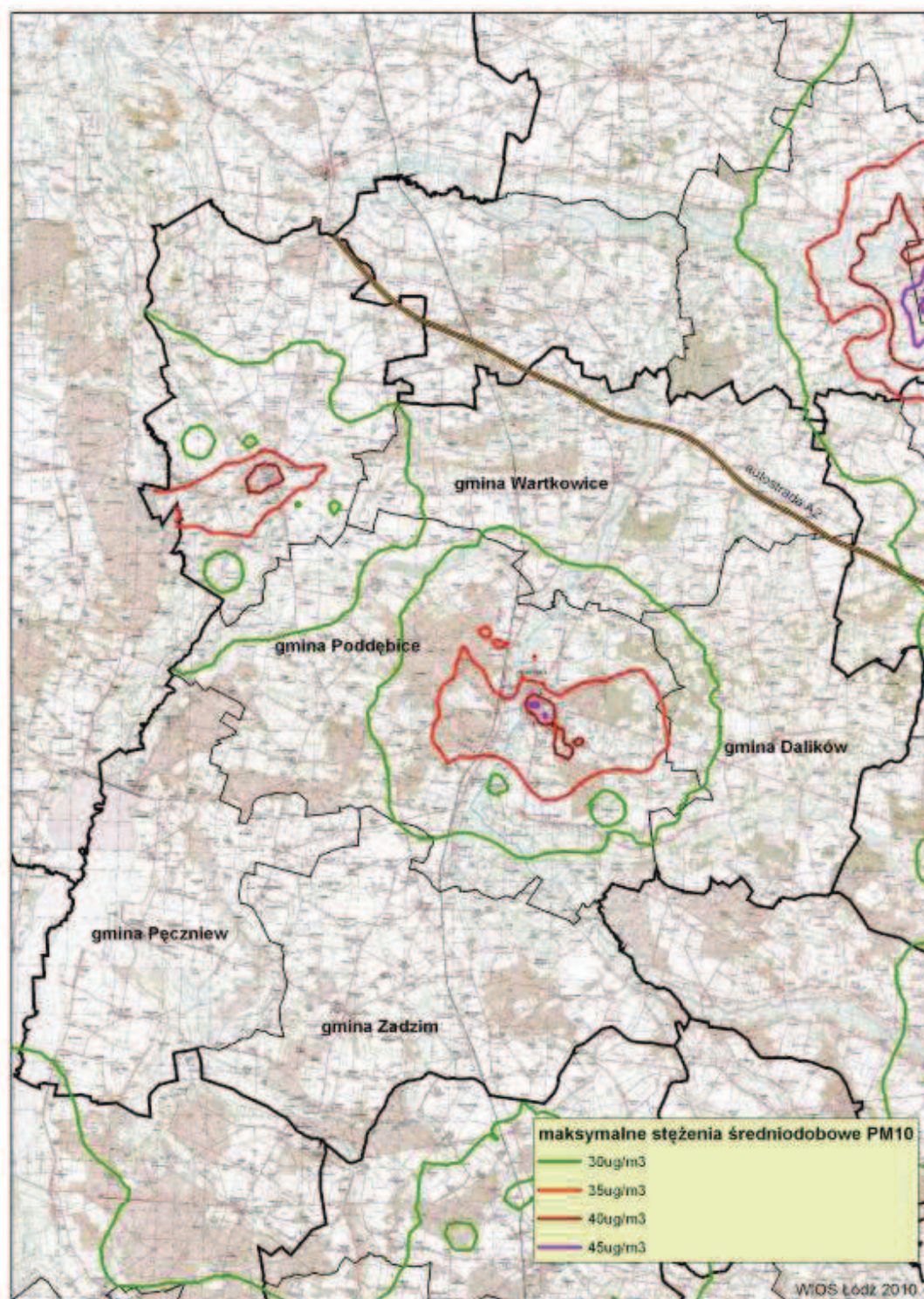
Na podstawie metody modelowania na terenie gminy Poddebice Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi wyznaczył:

- maksymalne stężenia średniodobowe PM₁₀ za 2009 r.,
- stężenia średnioroczne pyłu PM_{2,5} za 2009 r.,
- stężenia średnioroczne pyłu PM₁₀ za 2009 r.,
- stężenia średnioroczne SO₂ za 2008 r.

Na poniższych rysunkach przedstawiono wyniki modelowania z wartościami stężeń dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru miasta i gminy.

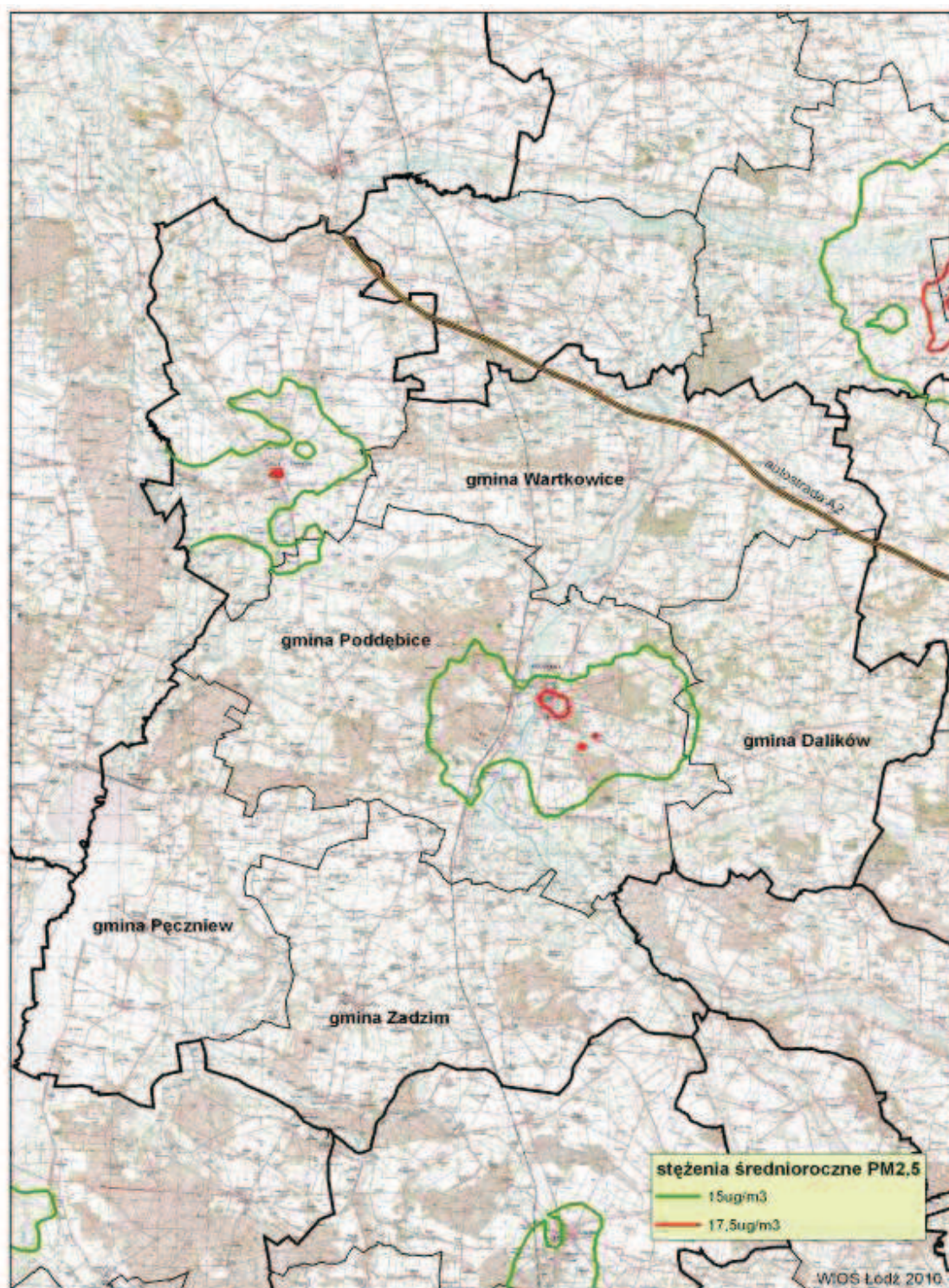
Rysunek 9. Maksymalne stężenia średniodobowe PM10 w Poddebicach wg modelowania za 2009 r.
(Źródło: WIOS Łódź)

Rysunek 10. Maksymalne stężenia średniodobowe PM10 w gminie Poddebice wg modelowania za 2009 r.
Źródło: WIOŚ Łódź

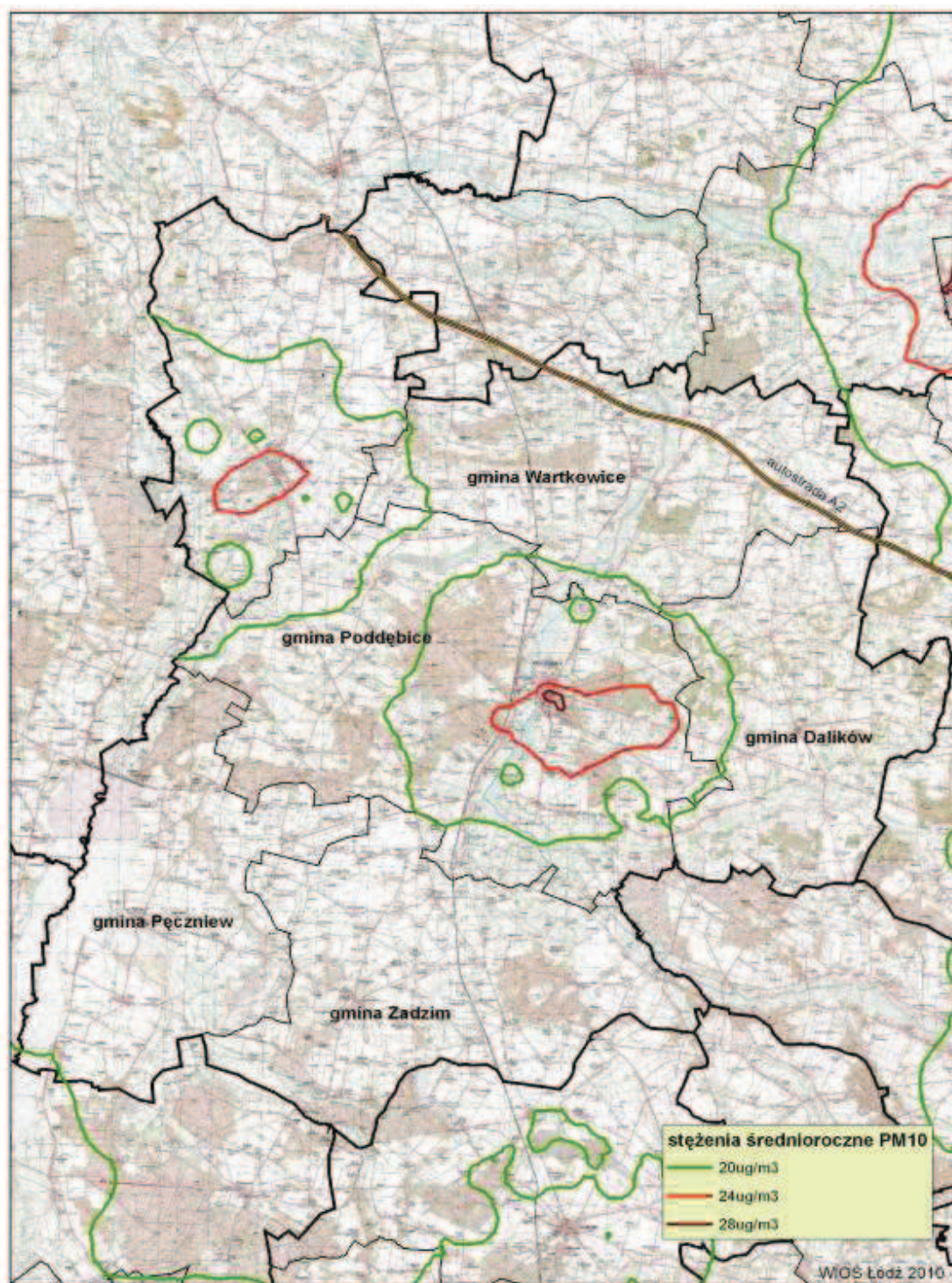
Rysunek 11. Stężenia średnioroczne pyłu PM_{2.5} w Poddębicach wg modelowania za 2009 r.
(Źródło: WIOS Łódź)

Rysunek 12. Stężenia średnioroczne pyłu PM_{2,5} w gminie Poddębice wg modelowania za 2009 r.
(Źródło: WIOS Łódź)

Rysunek 13. Stężenia średnioroczne pyłu PM10 w Poddębicach wg modelowania za 2009 r.
(Źródło: WIOS Łódź)

Rysunek 14. Stężenia średnioroczne pyłu PM10 w gminie Poddebice wg modelowania za 2009 r.
(Źródło: WIOS Łódź)

Rysunek 15. Stężenia średnioroczne SO₂ w Poddebicach wg modelowania za 2008 r.
(Źródło: WIOS Łódź)

Rysunek 16. Stężenia średnioroczne SO₂ w gminie Poddębice wg modelowania za 2008 r.
(Źródło: WIOS Łódź)

i rozrywkowych. Na terenie gminy Poddębice do przedsiębiorstw emitujących hałas przemysłowy zaliczyć można:

- Młyn Zbożowy "KŁOS" Mariola Wałęcka;
- Fabryka Obuwia "ASTER" Sp. z o.o.;
- Piekarnia S.C. Barbara Wiaderek & Jacek Wiaderek;
- Przedsiębiorstwo Robót Drogowych S.A.

3.2.11. Pola elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne niekorzystnie zmienia warunki bytowania człowieka, negatywnie wpływa na przebieg procesów życiowych organizmu. Mogą wystąpić zaburzenia funkcji ośrodkowego układu nerwowego, układów: rozrodczego, hormonalnego i krwionośnego oraz narządów słuchu i wzroku. Obecność pól elektromagnetycznych ma również degenerujący wpływ na rośliny i zwierzęta: u roślin – opóźniony wzrost i zmiany w budowie zewnętrznej, u zwierząt – zaburzenia neurologiczne, zakłócenia wzrostu, żywotności płodności.

Źródłami niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego mającego negatywny wpływ na środowisko są linie przesyłowe energii elektrycznej, stacje elektroenergetyczne, stacje radiowe i telewizyjne, stacje telefonii komórkowej, urządzenia diagnostyczne, niektóre urządzenia przemysłowe.

Stacje i linie elektroenergetyczne mogą być także źródłem hałasu uciążliwego dla otoczenia.

Stacje telefonii komórkowej są obecnie najbardziej rozpowszechnionym rodzajem obiektów radiokomunikacyjnych. W otoczeniu typowych stacji bazowych telefonii komórkowych pola elektromagnetyczne o wartościach wyższych od dopuszczalnych występują nie dalej niż kilkadziesiąt metrów od samych anten i na wysokości ich zainstalowania.

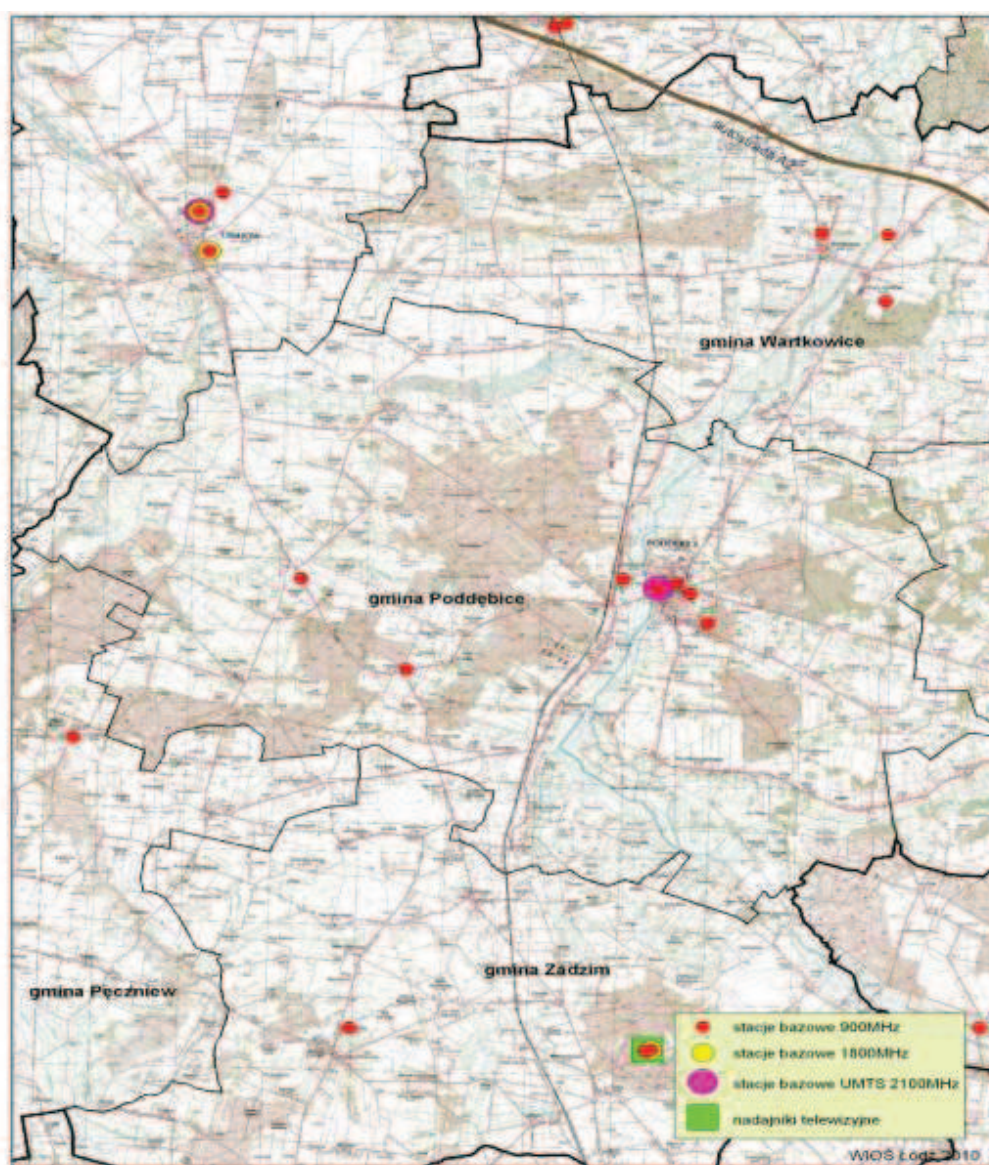
Wykaz stacji bazowych telefonii komórkowej na terenie gminy Poddębice podano w tabeli poniżej.

Tabela 30. Stacje telefonii komórkowej na terenie gminy Poddębice

Lp.	Właściciel	Nr referencyjny	Ważna do	Id stacji	Maks. wys. anteny m n.p.m.	Azymut (maksymalnego promieniowania)	Lokalizacja	
1	POLKOMTEL S.A.	GSM900/1/3858/1/08	2018-10-31	35751	45	50	Poddębice	Krępa, Dz. Nr 97/2
2		GSM900/1/3858/1/08	2018-10-31	35751	45	160		
3		GSM900/1/3858/1/08	2018-10-31	35751	45	290		
4	POLSKA TELEFONIA KOMÓRKOWA CENTERTEL sp. z o.o.	GSM900/3/1607/2/08	2018-02-28	3915	49	70	Porczyny	Dz. Nr 13/1
5		GSM900/3/1607/2/08	2018-02-28	3915	49	185		
6		GSM900/3/1607/2/08	2018-02-28	3915	49	285		
7	POLKOMTEL S.A.	GSM900/1/3860/1/08	2018-10-31	35760	47	80	Klementów 1	1
8		GSM900/1/3860/1/08	2018-10-31	35760	47	200		1
9		GSM900/1/3860/1/08	2018-10-31	35760	47	290		1
10	P4 Sp. z o.o.	GSM900/4/1890/1/09	2019-07-31	POD3301	21	0	Poddębice	Kilińskiego 14
11		GSM900/4/1890/1/09	2019-07-31	POD3301	21	120		
12		GSM900/4/1890/1/09	2019-07-31	POD3301	21	240		
13	POLSKA TELEFONIA	GSM900/3/1609/2/08	2018-02-28	3454	36	20		Sienkiewicza 48
14		GSM900/3/1609/2/08	2018-02-28	3454	36	120		

Lp.	Właściciel	Nr referencyjny	Ważna do	Id stacji	Maks. wys. anteny m n.p.m.	Azymut (maksymalnego promieniowania)	Lokalizacja	
15	KOMÓRKOWA CENTERTEL sp. z o.o.	GSM900/3/1609/2/08	2018-02-28	3454	36	240	Łódzka 45	
16		GSM900/2/3756/2/08	2017-12-31	29614	32	110		
17		GSM900/2/3756/2/08	2017-12-31	29614	32	210		
18		GSM900/2/3756/2/08	2017-12-31	29614	32	310		
19	POLKOMTEL S.A.	GSM900/1/3660/1/08	2018-09-30	31359	37	0		
20		GSM900/1/3660/1/08	2018-09-30	31359	37	120		
21		GSM900/1/3660/1/08	2018-09-30	31359	37	240		
22	P4 Spółka z o.o.	UMTS/4/3161/1/09	2019-09-30	POD3301	21	120	Kilińskiego 14	
23	P4 Spółka z o.o.	UMTS/4/3161/1/09	2019-09-30	POD3301	21	0		
24	P4 Spółka z o.o.	UMTS/4/3161/1/09	2019-09-30	POD3301	21	240		

Źródło: WIOŚ Łódź

Rysunek 17. Stacje bazowe na terenie gminy Poddebice

(Źródło: WIOŚ Łódź)

Gmina Poddębice zasilana jest w energię elektryczną docierającą bezpośrednio liniami przemysłowymi o napięciu 110 kV z elektrowni Adamów. Właścicielem sieci i instytucją odpowiedzialną za wydolność sieci elektroenergetycznej jest Zakład Energetyczny SA – Łódź. Na terenie gminy występują:

- linie energetyczne napięć: niskich (NN 0,4kV, 230/400 V), średnich (SN 6kV, 10kV, 15kV, 20kV, 30kV), wysokich (WN 110kV i 220 kV);
- stacje elektroenergetyczne: stacje transformatorowe WN 110kV (Poddębice-Adamów, Poddębice-Szadek), Główne Punkty Zasilające (GZP) 110kV zlokalizowane w Poddębicach i Bałdzychowie.

Ponadto przez teren gminy przebiegają dwie linie wysokiego napięcia 220kV (Adamów-Janów, Adamów-Pabianice).

Zasilanie odbiorców w energię elektryczną realizowane jest poprzez sieci średnich napięć, stacje transformatorowe 15/0,4 kV oraz sieci niskiego napięcia. Dostawa energii w zdecydowanej większości następuje przez linie 15 kV napowietrzne i kablowe oraz słupowe i wewnętrzne stacje transformatorowe. Na terenie gminy dominują słupowe stacje transformatorowe zasilane w zdecydowanej większości liniami napowietrznymi.

W gminie funkcjonuje 23 wewnętrznych i 10 słupowych stacji transformatorowych zasilanych przeważnie nowymi liniami kablowymi, jak też napowietrznymi liniami 15 kV. Miasto zasilane jest w energię elektryczną w oparciu o linie wychodzące z GZP Poddębice powiązane ze sobą oraz liniami przebiegającymi przez miasto. Linie napowietrzne 15 kV, słupowe stacje transformatorowe oraz sieć niskiego napięcia wymagają modernizacji. Linie napowietrzne należy stopniowo wymienić na kablowe z jednoczesną wymianą stacji transformatorowych. Na terenie gminy Poddębice funkcjonuje sieć energetyczna niskiego napięcia oświetleń drogowych. Zasilana jest ona z blisko 80 stacji trafo 15 kV/04. Sieć ta funkcjonuje w następujących miejscowościach: Poddębice, Niemysłów, Zagórzycy, Feliksów, Kałów, Sworawa, Szczyty, Aleksandrówek, Leśnik, Małe, Brzezinki, Golice, Mrowiczna, Chropy, Lipki, Truskawiec, Nowa Wieś, Byczyna, Pudłów Nowy, Góra Bałdzychowska, Bałdzychów, Borysew, Praga, Klementów, Tarnowa, Antonina, Krępa, Dzierżazna, Lubiszewie, Paulina, Borzewisko, Gibaszew, Malenie, Rąkczyn, Ksawercin, Sempółki, Grocholice, Dominikowice, Lipnica, Józefów, Szarów, Niewiesz, Kobylniki, Karnice, Wilczków, Porczyny, Park Poddębice, Stacja PKP, Adamów, Pudłówek, Praga-Rodrysin, Kolonia Góra Bałdzychowska oraz Ciężków.

Zadania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w zakresie monitoringu promieniowania elektromagnetycznego określone zostały w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U 2008 Nr 25, poz. 150 z późn. zm.). Zgodnie z artykułem 123 ww. ustawy oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska prowadzi okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Liczba stanowisk pomiarowych, rodzaj terenów na jakich prowadzi się pomiary oraz ich częstotliwość określona została w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2007 nr 221 poz. 1645). W rozporządzeniu tym wyznaczono 3 podstawowe kategorie terenów, na których prowadzi się monitoring PEM:

1. centralne dzielnice lub osiedla miast o liczbie mieszkańców powyżej 50 tys.
2. pozostałe miasta
3. tereny wiejskie.

Na każdej z wyżej wymienionych. kategorii terenów wybranych jest 45 punktów pomiarowych - w sumie 135 punktów. Pomiary w wybranych punktach są powtarzane po każdym pełnym, trwającym 3 lata cyklu pomiarowym.

Na terenie gminy Poddębice pomiary przeprowadzono w 2009 roku. Pomiary objęły 2 punkty pomiarowe:

- Poddębice ul. Kościuszki/Łódzka,
- Ewelinów.

Pomiary przeprowadzone były za pomocą sondy pomiarowej EP300. Zakres mierzonych częstotliwości to 0,1MHz-3000MHz.

Tabela 31. Wyniki pomiarów natężenia pola elektromagnetycznego w województwie łódzkim w 2009 r.

Punkt pomiarowy	Kategoria terenu	Maksymalna składowa elektryczna [V/m]	Średnia arytmetyczna składowa elektryczna [V/m]	Minimalna składowa elektryczna [V/m]	Maksymalna gęstość mocy pola [W/m ²]
Poddębice ul. Kościuszki/Łódzka	miasto poniżej 50 tys. mieszkańców	0,98	<0,35	<0,35	0,003
powiat poddębicki	Obszar wiejski	<0,35	<0,35	<0,35	<0,001

Źródło: WIOS „Monitoring promieniowania elektromagnetycznego PEM w 2009”

3.3. Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna na terenie gminy prowadzana jest głównie w placówkach oświatowych. Działania szkół polegają na pogłębianiu wiedzy uczniów na temat ochrony zasobów Ziemi przez programy nauczania rozszerzone o treści ekologiczne, programy profilaktyczne realizowane podczas wyjazdów na „zielone szkoły”, konkursy, apele szkolne, kołka zainteresowań oraz zajęcia warsztatowe o charakterze ekologicznym i prozdrowotnym, wycieczki przyrodnicze i krajoznawcze. Tradycją jest coroczny udział placówek oświatowych w Akcji Sprzątania Świata organizowanej przy wsparciu przez samorząd gminy.

W pracę na rzecz podniesienia ekologicznej świadomości mieszkańców czynnie włącza się również samorząd gminy. Edukacja ekologiczna prowadzona jest wśród mieszkańców poprzez kurendy, plakaty, obwieszczenia, artykuły w prasie lokalnej.

Edukacja ekologiczna prowadzona jest na terenie gminy także przez Nadleśnictwo Poddębice. Pracownicy nadleśnictwa prowadzą w miarę zgłaszanych potrzeb działania edukacyjne w dość szerokim i różnorodnym zakresie:

- prowadzenie lekcji i zabaw edukacyjnych w lesie dla klas szkolnych i przedszkolnych,
- prelekcje i pogadanki w szkołach i przedszkolach,
- organizowanie konkursów ekologicznych (plastycznych, wiedzy o lesie),
- uczestniczenie i wspomaganie instytucji w akcjach sprzątania świata,
- działalność propagandowa prowadzona w prasie lokalnej dotycząca ochrony przeciwpożarowej, ochrony przyrody i gospodarki leśnej.

Zagadnienia z zakresu ochrony środowiska i rolnictwa ekologicznego oraz zagadnienia dotyczące odnawialnych źródeł energii i zasad gospodarowania na Obszarze Natura 2000 przedstawiane są rolnikom na szkoleniach organizowanych przez Powiatowy Zespół Doradców Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszowicach oraz przez Powiatowe Biuro Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Poddębicach.

4. Najważniejsze kierunki ochrony środowiska w gminie Poddębice

4.1. Główne zagrożenia środowiska - podsumowanie

Zagrożenia środowiska mogą mieć charakter naturalny lub antropogeniczny. Rodzaj i intensywność zagrożeń jest ściśle związana ze specyfiką danego obszaru, tj. rozwojem gospodarczym w powiązaniu z warunkami fizyczno - geograficznymi.

Zagrożenia naturalne

Zagrożenia pochodzenia naturalnego (wichury, nawałne opady, gradobicia) nie występują z częstotliwością, wymagającą podjęcia specjalnych działań zapobiegawczych. Główne zagrożenie naturalne na terenie gminy Poddębice dotyczy:

- zagrożenia powodziowego,
- nadmiernego zakwaszenia i zubożenia gleb w składniki pokarmowe,
- suszy glebowej.

Zagrożenia antropogeniczne

Zagrożenia antropogeniczne dla środowiska naturalnego wynikają z działalności człowieka i związane są z wykorzystywaniem i przetwarzaniem zasobów. Źródłem presji na środowisko są poszczególne dziedziny gospodarki oraz codzienne bytowanie mieszkańców miasta i gminy.

Mieszkalnictwo

Jednym z zagrożeń środowiska związanym z bytowaniem ludności stanowi odprowadzanie niewystarczająco oczyszczonych ścieków. Poddębice są jednym z najlepiej skanalizowanych miast w regionie – z kanalizacji korzysta ok. 92% mieszkańców miasta. Jednak brak sieci kanalizacyjnej i systemów oczyszczania ścieków na pozostałych terenach gminy stwarza problem nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków komunalnych, które trafiają do wód lub do ziemi. Na obszarach wiejskich z kanalizacji korzysta zaledwie 3,8% mieszkańców. Rozbudowy wymaga również system zbierania, oczyszczania i odprowadzania wód opadowych.

Kolejne zagrożenie stanowi niska emisja zanieczyszczeń powietrza, co znajduje odzwierciedlenie we wzrostach stężeń dwutlenku siarki i pyłu w sezonie grzewczym. Problem niskiej emisji związany jest z wykorzystywaniem węgla jako głównego paliwa do wytwarzania ciepła w gospodarstwach domowych zaopatrywanych z indywidualnych systemów grzewczych.

System komunikacyjny stwarza zagrożenia dla środowiska głównie z tytułu transportu drogowego, a więc emisja spalin, generowanie hałasu, degradacja walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Ponadto drogi są też potencjalnym źródłem zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi pasów terenów położonych wzdłuż dróg. Największe zagrożenie hałasem i emisją spalin na terenie gminy występuje wzdłuż drogi krajowej nr 72. Uciążliwość akustyczna związana z drogą krajową 72 jest szczególnie odczuwalna dla mieszkańców miasta Poddębice, przez którego centrum przebiega droga. Zwarta zabudowa urbanistyczna miasta uniemożliwia możliwości zmniejszenia uciążliwości hałasu poprzez budowę przeszkód akustycznych w postaci ekranów lub pasów zieleni.

Przemysł

Na terenie gminy Poddębice nie ma zlokalizowanych większych zakładów przemysłowych. Gmina ma charakter rolniczy, ale na jej terenie funkcjonuje wiele podmiotów gospodarczych, z czego połowa działa w handlu. Działalność produkcyjną prowadzi 25% podmiotów. Do najbardziej rozwiniętych i nadal rozwijających się branż należy zaliczyć: odzieżową, spożywczą, obuwniczą i budowlaną.

Potencjalne zagrożenie dla jakości powietrza atmosferycznego stanowią przemysłowe zanieczyszczenia transgraniczne z obszarów sąsiednich – Konina i Łodzi.

Eksploatacja kopalni

Eksploatacja surowców mineralnych – głównie piasku i żwiru, powoduje przekształcenia powierzchni ziemi. Pozyskiwanie tych materiałów powoduje lokalne zmiany w przypowierzchniowej warstwie skorupy ziemskiej, m. in. w postaci obszarów wyłączonych z użytkowania (grunty zdewastowane oraz zdegradowane) i zniszczenia warstwy glebowej, a także ułatwionej infiltracji zanieczyszczeń do wód gruntowych. Takie tereny poeksploatacyjne wymagają rekultywacji.

Gospodarka odpadami

Niekorzystne oddziaływania na środowisko przyrodnicze wywierają również odpady, porzucane na dzikich wysypiskach. Bieżące likwidowanie tych wysypisk, rozwijanie selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych, egzekwowanie obowiązku oddawania posiadanych odpadów firmom posiadającym wymagane zezwolenia na zbiórkę i transport odpadów, zorganizowanie i wdrożenie zbiórki odpadów wielkogabarytowych, opon, sprzętu agd i rtv powinno przyczynić się do eliminowania zagrożeń środowiska odpadami.

W celu zminimalizowania oddziaływania zamkniętego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne położonego w Poddębicach przy ul. Łódzkiej 95 konieczna jest kontynuacja jego rekultywacji oraz dalsze prowadzenie monitoringu poeksploatacyjnego.

Rolnictwo

Rolnictwo jest źródłem odpadów niebezpiecznych (pozostałości po środkach ochrony roślin), zanieczyszczeń obszarowych związanych z niewłaściwą gospodarką nawozami mineralnymi oraz zanieczyszczeń z niewłaściwego przechowywania nawozów naturalnych i sianokiszzonek. Zanieczyszczenia z rolnictwa stanowią zagrożenie związkami biogennymi dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Na terenie gminy Poddębice rolnictwo odgrywa znaczącą rolę ze względu na stosunkowo wysoki odsetek gruntów rolnych w ogólnej powierzchni terenu.

4.2. Priorytety ochrony środowiska

W oparciu o diagnozę stanu środowiska oraz zagrożenia środowiska zdefiniowano najważniejsze priorytety ochrony środowiska w gminie Poddębice.

W zakresie ochrony przyrody:

- Ochrona obszarów cennych przyrodniczo;
- Zachowanie oraz powiększanie istniejących powierzchni leśnych;
- Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej.

W zakresie ochrony wód:

- Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków;

- Modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków;
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków;
- Modernizacja i rozbudowa systemu zaopatrzenia ludności w wodę;
- Poprawa jakości wód powierzchniowych;
- Racjonalne gospodarowanie i ochrona zasobów wód podziemnych.

W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego:

- Zmniejszenie emisji niskiej;
- Stosowanie energooszczędnych technologii i termomodernizacja budynków;
- Zmniejszenie emisji komunikacyjnej;
- Wdrażanie alternatywnych źródeł energii.

W zakresie ochrony przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym:

- Zmniejszenie negatywnego oddziaływania hałasu komunikacyjnego na człowieka i środowisko;
- Rozpoznanie terenów zagrożonych niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym;
- Pomiary na terenach zagrożonych niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym.

W zakresie ochrony powierzchni ziemi:

- Zapewnienie dotrzymania standardów jakości gleb na terenie miasta i gminy;
- Prowadzenie okresowych badań jakości gleby;
- Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.

W zakresie edukacji ekologicznej:

- Kontynuacja edukacji ekologicznej mieszkańców;
- Wspieranie programów i ekologicznych przedsięwzięć szkół i przedszkoli.

5. Strategia ochrony środowiska do roku 2017

5.1. Wprowadzenie

Proces planowania strategicznego i operacyjnego polega na znalezieniu odpowiedzi na trzy podstawowe pytania:

- gdzie jesteśmy?
- gdzie chcemy się znaleźć?
- w jaki sposób chcemy to zrobić?

Odpowiedzi na pierwsze dwa pytania nakreślają ramy procesu planowania strategicznego, natomiast odpowiedź na trzecie pytanie definiuje zakres planowania operacyjnego. Planowanie strategiczne określa długoterminową wizję i misję gminy oraz wyznacza cele strategiczne. Planowanie operacyjne transformuje cele strategiczne na realne zadania, których wykonanie zbliży do osiągnięcia celów strategicznych.

W celu opracowania dokumentów strategicznych przyjmuje się na ogół trójstopniową hierarchię celów: cel nadrzędny, cele systemowe, kierunki działań.

Na proces planowania nakładają się również uwarunkowania wynikające z istniejących programów sektorowych, planów i programów wyższego szczebla.

Formułowane cele i zadania są pochodną obecnego stanu i zagrożeń środowiska na terenie gminy. Specyfika przeważającej działalności gospodarczej oraz charakterystyka funkcjonalna gminy warunkuje kierunki działań i zadania jakie należy wykonać aby we właściwy sposób przeciwdziałać degradacji środowiska, dążyć do poprawy jego stanu, a tym samym do poprawy jakości życia mieszkańców gminy.

5.2. Cel nadrzędny

W przypadku gminy Podedębice cel nadrzędny został zdefiniowany jako:

„Wzmocnienie pozycji gminy oraz zapewnienie korzystnych warunków bytowania mieszkańców z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju”

5.3. Cele systemowe

Cele systemowe wyznaczają stan jaki należy osiągnąć w horyzoncie czasowym 8-10 lat. Cele systemowe są identyfikowane na podstawie analizy obszarów problemowych występujących na danym terenie. W przypadku tym stan negatywny zostaje przekształcony na stan pozytywny. Cele systemowe powinny charakteryzować się tym, że są: specyficzne, mierzalne, akceptowalne, realistyczne i terminowe.

Na poszczególne cele systemowe składają się kierunki działań, a w ramach tych konkretne zadania, poprzez które cele te będą realizowane. Zadania podzielono na krótkoterminowe, czyli takie które przewidziano do realizacji w latach 2010 – 2013 oraz zadania długoterminowe - przewidziane do realizacji do roku 2017.

W harmonogramie działań na lata 2010-2013 (Rozdział 7) ujęto poszczególne zadania niezbędne do osiągnięcia założonych celów, wraz z szacunkowymi kosztami realizacji zadania w poszczególnych latach, potencjalnymi źródłami finansowania zadania, jednostką odpowiedzialną za realizację oraz wskaźnikiem monitoringu wykonania zadania.

5.3.1. Zasoby przyrody

Cel systemowy:

Ochrona i wzrost bioróżnorodności

Kierunki działań:

1) Rozwój systemu ochrony przyrody

Zadania krótkoterminowe:

- Rozpoznanie wartościowych obiektów przyrodniczych oraz miejsc cennych przyrodniczo w celu ustanowienia nowych obiektów cennych przyrodniczo, w tym pomników przyrody i użytków ekologicznych
- Ustanowienie projektowanego Puczniewsko-Grotnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu

Zadania długoterminowe:

- Ustanowienie nowych obszarów ochrony przyrody

Objęcie prawną ochroną wartościowych obiektów i obszarów ma na celu: utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej, zachowanie dziedzictwa geologicznego, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin i zwierząt wraz z ich siedliskami przez utrzymywanie lub przywracanie ich do właściwego stanu, kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody. Zadania te realizowane są poprzez wprowadzenie szeregu ograniczeń, zakazów i nakazów, których zakres uzależniony jest od formy ochrony prawnej oraz indywidualnych cech chronionego ekosystemu.

Występujące lokalnie na terenie gminy złoża torfów ze względu na małą miąższość podkładów torfowych oraz popielność powyżej 20% zaliczono do pozabilansowych. Ze względu na rolę torfów w bilansie wodnym i ich wysokie walory przyrodnicze należy te miejsca objąć aktywną ochroną, np. w formie użytków ekologicznych.

2) Ochrona i kształtowanie bioróżnorodności miasta i gminy

Zadania krótkoterminowe:

- Uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego aspektów ochrony środowiska i przyrody
- Inwentaryzacja przyrodnicza terenów wartościowych przyrodniczo
- Realizacja Planów Ochrony Przyrody na obszarach chronionych i cennych przyrodniczo
- Wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych
- „Kraina bez barier” – rewitalizacja zespołu pałacowo-parkowego w Poddębicach oraz nabrzeża Neru

Zadania długoterminowe:

- Zachowanie bioróżnorodności miasta
- Zachowanie i ochrona istniejących zbiorników wodnych
- Ochrona bioróżnorodności dolin rzecznych
- Zachowanie bioróżnorodności terenów rolniczych (śródpolnych zadrzewień, kęp oraz oczek wodnych stałych i okresowych)
- Przestrzeganie okresów lęgowych ptaków przy pracach termomodernizacyjnych oraz minimalizacja skutków ograniczenia miejsc lęgowych

Na terenie gminy w ramach projektu „Kraina bez barier” planuje się rewitalizację zespołu pałacowo-parkowego w Poddębicach oraz nabrzeża Neru.

Wszystkie ciek i zbiorniki wodne, a także inne ekosystemy o charakterze zdeterminowanym przez wodę (źródłiska, torfowiska, lasy łęgowe, łąki zalewowe, szuwały) to obiekty pełniące ważne role przyrodnicze m. in. jako ostoje bioróżnorodności, czy ciągi migracyjne. Dodatkowym argumentem przemawiającym za ochroną tego typu ekosystemów jest ich wrażliwość na zmiany zachodzące w ich sąsiedztwie, szczególnie naruszanie stosunków hydrologicznych.

Obszary rolnicze bogate są w siedliska o charakterze półnaturalnym, które posiadają rodzimy skład gatunkowy, utrzymujący się dzięki ekstensywnej działalności człowieka. Miejsca te często stanowią ostoje dzikiej przyrody. Istotnym elementem krajobrazu rolniczego są również użytki przyrodnicze takie, jak np.: oczka wodne, zadrzewienia śródpolne, torfowiska, miedze i inne tereny nierolne. Ich utrzymanie uzależnione jest od stosowania metod gospodarki rolniczej przyjaznych środowisku, które umożliwiają racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody i ograniczenie negatywnego wpływu rolnictwa na środowisko. Do elementarnych zasad takiego gospodarowania należy właściwy dobór roślin do uprawy i dostosowanie poziomu nawożenia do typu siedliska. Specyfiką rolnictwa zrównoważonego jest wielokierunkowość produkcji rolniczej, która sprzyja różnicowaniu się struktury krajobrazu obszarów wiejskich i zachowaniu różnorodności biologicznej.

Zwiększanie bioróżnorodności na terenach rolniczych polega na wprowadzaniu zadrzewień i zakrzaceń śródpolnych. Nasadzenia tego typu pełnią funkcje glebo- i wodochronne. Funkcja wodochronna sprowadza się do stabilizacji brzegów rzek i cieków wodnych oraz ograniczeniu powierzchniowego spływu wody. Funkcja glebochronna polega na przeciwdziałaniu erozji wodnej i wietrznej gleb poprzez korzeniową stabilizację gruntu. Zadrzewienia są także ostoją dziko żyjących drobnych zwierząt, ptaków i owadów, które odgrywają istotną rolę w biocenotycznej regulacji równowagi miejscowych ekosystemów. Zadrzewienia śródpolne spełniają szereg ważnych funkcji środowiskowych:

- przechwytyują zanieczyszczenia obszarowe,
- spełniają w krajobrazie rolniczym funkcję barier biogeochemicznych,
- ograniczają odpływ wody z gleby,
- wykazują korzystny wpływ na mikroklimat pól i łąk,
- hamują prędkość wiatru,
- wpływają na zwiększenie wilgotności powietrza w warstwie przygruntowej,
- ograniczają erozję wietrzną i wodną,
- stanowią ważny element kształtowania krajobrazu wiejskiego.

Szczególnie liczne dodatkowe korzyści występują w przypadku zachowania mało zmienionych rzek i ich dolin. Ochrona takich korytarzy ekologicznych, jak rzeki z ich dolinami zapewnia nie tylko prawidłowe funkcjonowanie zespołów roślinnych i zwierzęcych, ale także sprzyja lepszemu zabezpieczeniu przeciwpowodziowemu miast i wsi położonych w dolinach rzecznych, ochronie wód rzek przed zanieczyszczeniami obszarowymi pochodzenia rolniczego i samooczyszczaniu wód.

Jednym z najważniejszych instrumentów polityki zrównoważonego rozwoju terenów wiejskich są tzw. programy rolnośrodowiskowe. Ich celem jest ochrona i kształtowanie środowiska na obszarach rolnych oraz łagodzenie negatywnych skutków środowiskowych gospodarki rolnej.

W ostatnich latach obserwuje się intensywne działania termomodernizacyjne. W ich efekcie zostaje ograniczona liczba miejsc gniazdowania ptaków pełniących ważne ogniwo

w systemie przyrodniczym miasta. Prace termomodernizacyjne często prowadzone są w okresie lęgowym ptaków, co skutkuje wysoką śmiertelnością młodych osobników.

3) Zrównoważone użytkowanie kompleksów leśnych

Zadania krótkoterminowe:

- Ochrona i wzrost zasobów leśnych poprzez prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z uproszczonym planem urządzania lasu
- Edukacja ekologiczna wśród właścicieli lasów prywatnych, w celu prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej

Zadania długoterminowe:

- Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej
- Zalesianie gruntów nieprzydatnych rolniczo i innych niż rolne

Zrównoważone użytkowanie lasów należy realizować poprzez gospodarkę leśną prowadzoną zgodnie z wymaganiami ochrony przyrody. Trwale zrównoważona gospodarka leśna, to działalność zmierzająca do ukształtowania takiej struktury lasów i wykorzystania ich w taki sposób i tempie, zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego i żywotności. Wszelkie zabiegi techniczno-leśne powinny uwzględniać konieczność zachowania bogactwa gatunkowego i strukturalnego lasu. Należy dążyć do renaturalizacji lasów silnie przekształconych gospodarką leśną, a ekosystemy zbliżone do naturalnych przynajmniej częściowo objąć ochroną bierną. Planując skład gatunkowy nowych drzewostanów należy uwzględnić skład gatunkowy zbiorowiska roślinnego stanowiącego potencjalną roślinność naturalną na odpowiednich siedliskach. Należy zachować powierzchnie leśne występujące na terenie miasta i gminy. Pełnią one funkcje rekreacyjne, klimatotwórcze i ochronne.

5.3.2. Zasoby wodne

Cel systemowy

**Poprawa jakości wód powierzchniowych i minimalizacja zagrożeń dla odtwarzalności i jakości zasobów wód podziemnych.
Zapewnienie mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia.**

Kierunki działań:

1) Ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych

Zadania krótkoterminowe:

- Bieżąca konserwacja sieci kanalizacyjnej
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
- „Dostępne miasto” – w tym przebudowa ulic osiedlowych wraz z budową kanalizacji deszczowej
- Prowadzenie rejestru przydomowych oczyszczalni ścieków
- Prowadzenie rejestru zbiorników bezodpływowych (szamb)
- Kontrola stanu technicznego (szczelności) szamb i umów na opróżnianie szamb
- Inwentaryzacja „dzikich” wysypisk odpadów komunalnych
- Kontrola i nadzór ujęć wód podziemnych na terenie gminy

- Właściwe lokalizowanie inwestycji uciążliwych na środowisko w miejscach, gdzie nie spowodują one zagrożenia dla wód – odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
- Edukacja rolników nt. optymalizacji stosowania nawozów oraz właściwego przechowywania nawozów naturalnych

Zadania długoterminowe:

- Budowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej w gminie Poddębice
- Rejestr przydomowych oczyszczalni ścieków
- Rejestr zbiorników bezodpływowych (szamb)
- Likwidacja nielegalnych zrzutów ścieków
- Likwidacja „dzikich” składowisk odpadów komunalnych

W celu ograniczenia niekontrolowanej emisji zanieczyszczeń do wód konieczna jest realizacja działań mających na celu rozbudowę systemu kanalizacji sanitarnej na terenie gminy.

Na terenie gminy w ramach realizacji projektu „Dostępne Miasto” planuje się m.in. przebudowę ulic osiedlowych wraz z budową kanalizacji deszczowej.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego w gminie Poddębice przewiduje się realizację zadania pn. „Budowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej w gminie Poddębice”. Termin wykonania zadania został założony na lata 2008-2015. W wyniku jego realizacji powstanie:

- 34 km nowowystawianej sieci kanalizacji sanitarnej,
- 2 km zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej.

Rezultaty realizacji zadania będą następujące:

- liczba osób korzystających z wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej - 1 000 osób,
- ilość oczyszczonych ścieków – 36 000 m³.

Na terenach o dużym stopniu rozproszenia zabudowy w gminie ze względów ekonomicznych uzasadniona jest budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.

W celu kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych, a w przypadku przydomowych oczyszczalni ścieków częstotliwości i sposobu usuwania komunalnych osadów ściekowych gmina zobowiązana jest do prowadzenia ewidencji tych urządzeń. Rejestr ten pozwoli również na opracowanie ewentualnego planu rozwoju sieci kanalizacyjnej. Aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie gospodarki ściekami należy na bieżąco kontrolować stan techniczny szamb (szczelność) oraz egzekwować umowy na opróżnianie szamb.

Na jakość wód zasadniczy wpływ mają również zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł rolniczych. Wielkość dopływu zanieczyszczeń przedostających się poprzez spływy powierzchniowe z terenów użytkowanych rolniczo uzależniona jest od: sposobu zagospodarowania zlewni, intensywności nawożenia, przepuszczalności geologicznych utworów powierzchniowych i warunków meteorologicznych. Tą drogą do wód dostają się związki biogenne, środki ochrony roślin oraz wypłukiwane frakcje gleby. Poważnym zagrożeniem dla jakości wód jest niewłaściwe stosowanie nawozów naturalnych: gnojowicy i obornika, a także rolnicze wykorzystywanie ścieków i osadów ściekowych bez zachowania wymogów ochrony środowiska. Ograniczenie spływu azotu z pól do wód podziemnych i powierzchniowych można osiągnąć poprzez racjonalne dozowanie i limitowanie środków płonotwórczych na użytkach rolnych. Odpowiednie przechowywanie nawozów naturalnych chroni przed niekontrolowanym przedostawianiem się niebezpiecznych substancji do wód. Budowa szczelnych zbiorników na gnojówkę oraz uszczelnionych płyt obornikowych pozwoli na ograniczenie tego zagrożenia.

Zagrożenie dla wód podziemnych stanowią „dzikie” składowiska odpadów komunalnych. Istniejące „dzikie” wysypiska należy sukcesywnie likwidować i rekultywować. Powstawaniu „dzikich” składowisk odpadów będzie zapobiegać objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem odbioru odpadów.

2) Racjonalna gospodarka zasobami wodnymi

Zadania krótkoterminowe:

- Bieżąca konserwacja sieci wodociągowej
- Budowa zbiornika retencyjnego Niemysłów

Zadania długoterminowe:

- Budowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej w gminie Poddębice
- Minimalizacja wykorzystania wód podziemnych z ujęć własnych i wody wodociągowej do celów przemysłowych
- Realizacja Wojewódzkiego Programu Małej Retencji
- Zachowanie powierzchni istniejących zbiorników wodnych

Najistotniejszym przedsięwzięciem w zakresie racjonalnej gospodarki zasobami wodnymi stanowi rozbudowa systemu wodociągowej gminy.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego w gminie Poddębice przewiduje się realizację zadania pn. „Budowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej w gminie Poddębice”. Termin wykonania zadania został założony na lata 2008-2015. W wyniku jego realizacji powstanie:

- 33 km nowowyprowadzonej sieci wodociągowej,
- 5,5 km zmodernizowanej sieci wodociągowej

Rezultaty realizacji zadania będą następujące:

- liczba gospodarstw domowych/budynków podłączonych do sieci wodociągowej - 200 szt.,
- liczba osób korzystających z wybudowanej sieci wodociągowej – 1 000 osób.

Istotne znaczenie mają działania związane z optymalizacją zużycia wody, zarówno do celów bytowych, jak i gospodarczych. Optymalizacja zużycia wody będzie prowadzona poprzez zapobieganie stratom wody na przesyle oraz wprowadzanie zamkniętych obiegów wody w przemyśle i oszczędne korzystanie z wody przez indywidualnych użytkowników. Racjonalne gospodarowanie wodami w zakładach przemysłowych powinno również polegać na eliminowaniu poboru wód podziemnych i wykorzystywania wody pitnej dla celów przemysłowych (z wyłączeniem przemysłu spożywczego).

Mała retencja stanowi skuteczny sposób zapobiegania skutkom suszy hydrologicznej. Utrzymanie powierzchni istniejących zbiorników wodnych pozwoli na zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych. Na terenach zurbanizowanych wody opadowe nie są właściwie zagospodarowywane i są odprowadzane często bez podczyszczania do wód lub do ziemi. Należy dążyć do zatrzymania i zagospodarowania wód opadowych poprzez tworzenie nowych zbiorników małej retencji oraz wprowadzanie rozwiązań architektonicznych (np. zielone dachy) umożliwiających wykorzystanie wód opadowych na obszarach zurbanizowanych.

Gmina Poddębice znajduje się w I strefie, o najpilniejszych potrzebach rozwoju małej retencji, wynikających z niekorzystnych warunków klimatycznych (głównie niedobory opadowe) oraz dużych potrzebach poprawy stosunków wodnych rolnictwa. Na terenie gminy konieczne jest wprowadzenie założeń Wojewódzkiego Programu Małej Retencji, który zakłada budowę następujących zbiorników:

- Zbiornik Góra Bałdrzychowska w m. Góra Bałdrzychowska – powierzchnia 17 ha, pojemność 255 tys. m³; planowany koszt budowy zbiornika (dla cen na poziomie 2005 r.) wynosi 3 897 tys. zł; obiekt został zakwalifikowany do II etapu realizacji programu, w którym kolejność realizacji obiektów uzależniony będzie od możliwości finansowych i aktywności społeczności lokalnych;
- zbiorniki uwzględnione w Aneksie do Wojewódzkiego Programu Małej Retencji:
 - Zbiornik Byczyna w m. Rąkczyn – powierzchnia 1,5 ha, pojemność 80 tys. m³,
 - Zbiornik Niemysłów w m. Niemysłów – powierzchnia 1 ha, pojemność 15 tys. m³.

Projektowane zbiorniki z terenu gminy Poddębice zostały zaliczone do obiektów preferowanych do realizacji ze względu na lokalizację na obszarach szczególnie zagrożonych deficytem wód.

Budowa zbiornika Niemysłów planowana jest w 2010 r. Inwestorem nieruchomości jest Nadleśnictwo w Poddębicach. Oprócz funkcji przetrzymywania wody, zbiornik w Niemysławie służył będzie do celów przeciwpowodziowych. Ponadto na jego terenie planowane jest wydzielenie specjalnej strefy służącej rozwojowi roślinności, a także stworzenie wyspy stanowiącej ostoję dla ptactwa.

3) Ochrona przeciwpowodziowa

Zadania krótkoterminowe:

- Bieżąca konserwacja systemu obiektów urządzeń zabezpieczających przed powodzią
- Bieżąca konserwacja cieków powierzchniowych
- Zlokalizowanie obszarów zagrożonych powodzią w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Zadania długoterminowe:

- Wyłączenie z zainwestowania terenów zagrożonych powodzią
- Zwiększanie retencyjności zlewni rzek

Ochrona przed powodzią powinna polegać na wyłączeniu z zainwestowania terenów, na których występuje zagrożenie powodzią określonych w studium zagrożenia powodziowego gminy. W celu przeciwdziałania lokalizacji zabudowy na obszarach zagrożonych zalaniem wykorzystane powinny być instrumenty opiniowania i uzgadniania planów zagospodarowania przestrzennego.

Mała retencja służy także celom przeciwpowodziowym. Realizacja obiektów małej retencji powoduje spłaszczenie fali powodziowej oraz osłabia jej siłę.

5.3.3. Powietrze atmosferyczne

Cel systemowy:

Poprawa jakości powietrza atmosferycznego. Ochrona przed hałasem i niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym

Kierunki działań:

1) Ograniczenie niskiej emisji

Zadania krótkoterminowe:

- Termomodernizacja istniejących budynków, stosowanie energooszczędnych materiałów i technologii przy budowie nowych obiektów

- Edukacja mieszkańców nt. zanieczyszczeń z niskiej emisji i szkodliwości spalania odpadów komunalnych w piecach domowych
- Propagowanie i wspieranie działań w kierunku wykorzystywania alternatywnych źródeł energii (energia geotermalna, energia słoneczna, biomasa)

Zadania długoterminowe:

- Ograniczanie niskiej emisji
- Stosowanie energooszczędnych materiałów i technologii przy budowie nowych obiektów
- Budowa ciepłociągu na terenie Poddębic z wykorzystaniem jako źródeł ciepła wód termalnych i biomasy
- Budowa do roku 2020 około 70 km sieci i przyłączenie 400 odbiorców do sieci gazowej w ramach „Projektu założeń do zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe”
- Wykorzystanie energii słonecznej w ciepłownictwie

Realizacja ograniczenia niskiej emisji powinna odbywać się poprzez zastępowanie kotłowni opalanych węglem na kotłownie wykorzystujące bardziej ekologiczne nośniki energii (np. kolektory słoneczne), co skutkować będzie zmniejszeniem emisji związków siarki do atmosfery oraz likwidacją odpadu pyłu powstającego podczas spalania węgla. Zmiana nośnika energii pozwoli na ograniczenie zagrożenia ze strony niskiej emisji.

Do ograniczenia zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego pochodzącego z sektora mieszkalnictwa przyczyni się w znacznym stopniu budowa systemu zaopatrującego mieszkańców gminy w energię ciepłą opartego na wykorzystaniu wód geotermalnych.

Należy również promować działania zmniejszające straty ciepłe w budynkach (izolacja cieplna, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej). Termomodernizacja prowadzona zwłaszcza w budynkach użyteczności publicznej pozwoli na redukcję zużycia energii i ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

2) Ograniczenie uciążliwości systemu komunikacyjnego

Zadania krótkoterminowe:

- Dostosowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego do zapisów rozporządzenia o standardach akustycznych dla poszczególnych terenów
- Przebudowa drogi gminnej nr 111003E na odcinku Dzierżana – Izabela i drogi Izabela – Borzewisko
- Przebudowa drogi gminnej nr 111003E odcinek od miejscowości Izabela do drogi wojewódzkiej nr 473 w miejscowości Balin
- Góra Bałdrzychowska – Feliksów – Leszkomín (sport i rekreacja na szlaku dróg gminnych), w tym budowa ścieżek rowerowych

Zadania długoterminowe:

- Rozwój transportu rowerowego
- Wprowadzenie i propagowanie systemu przewozów kombinowanych: rower z innymi środkami lokomocji

Przebudowa i modernizacja dróg pozwoli na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń atmosferycznych oraz hałasu do środowiska powstających w wyniku eksploatacji pojazdów na drogach w złym stanie technicznym.

Prowadzenie odpowiedniego planowania przestrzennego, mającego na celu minimalizację uciążliwości związanych przede wszystkim z hałasem komunikacyjnym pozwoli na rozdział

funkcji terenu pod kątem wymogów normatywnych, co będzie skutkować ograniczeniem negatywnego wpływu hałasu na środowisko i zdrowie ludzi.

Podjęcie działań w celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania na środowisko dróg biegnących przez teren gminy, powinno dotyczyć również:

- intensyfikacji transportu rowerowego – budowa infrastruktury sieci ścieżek rowerowych,
- propagowania systemu przewozów kombinowanych: rower z innymi środkami lokomocji,
- promocji transportu publicznego oraz podniesienia standardu świadczonych usług.

3)

Ochrona przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym

Zadania krótkoterminowe:

- Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania elektromagnetycznego
- Właściwe lokalizowanie inwestycji związanych z promieniowaniem elektromagnetycznym - uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego uwarunkowań związanych z oddziaływaniem pól elektromagnetycznych, w tym głównie konieczności ograniczenia zabudowy w rejonie ich źródeł

Zadania długoterminowe:

- Zlokalizowanie obszarów narażonych na ekspozycję niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
- Aktualizacja rejestru terenów zagrożonych niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym

Brak powszechnych pomiarów pól elektromagnetycznych (maszty i stacje przekaźnikowe telekomunikacyjne, stacje radarowe, linie wysokiego napięcia) oraz dokładnej inwentaryzacji znaczących jego źródeł uniemożliwia dokładne określenie stopnia zagrożenia i sposobu ograniczenia uciążliwości.

Ochrona ludzi i środowiska przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych powinna polegać na właściwej lokalizacji obiektów, które mogą emitować pole elektromagnetyczne, czyli uwzględniania ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gmin.

5.3.4. Powierzchnia terenu i środowisko glebowe

Cel systemowy

Ochrona środowiska glebowego i złóż surowców

Kierunki działań:

1) Zapobieganie degradacji gleb

Zadania krótkoterminowe:

- Rekultywacja składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Poddębicach przy ul. Łódzkiej 95
- Zabezpieczenie terenów narażonych na erozję poprzez wprowadzanie zadrzewień i zakrzaczeń
- Podnoszenie świadomości mieszkańców o zagrożeniu i degradującym oddziaływaniu wypalania traw

- Upowszechnianie wśród rolników zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej

Zadania długoterminowe:

- Rekultywacja terenów zanieczyszczonych
- Zachowanie standardów jakości gleb

Rekultywacja składowiska odpadów w Poddębicach ma na celu zminimalizowanie ryzyka oddziaływania obiektu na środowisko poprzez m.in. budowę systemu odprowadzania wód odciekowych, odizolowanie składowanych odpadów, zabezpieczenie przed infiltracją wód opadowych przez uszczelnienie powierzchni składowiska, budowę systemu odgazowania składowiska, nawiezenie ziemi oraz nasadzenie drzew i krzewów. Rekultywacja obiektu ma na celu nadanie gruntem zdegradowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych poprzez właściwe ukształtowanie terenu, poprawienie właściwości chemiczno-fizycznych i odtwarzanie gleby. W celu kontroli oddziaływania obiektu na środowisko należy prowadzić badania monitoringowe jakości wód podziemnych, powierzchniowych i odciekowych w rejonie składowiska, kontrolę osiadania powierzchni składowiska i stateczności skarp, monitoring gazu składowiskowego. Powierzchnia składowiska przeznaczona do rekultywacji wynosi 2,5 ha.

Wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych wpłynie korzystnie na zapobieganie erozji gleb na terenach rolniczych.

Rozpowszechnione w polskim społeczeństwie wypalanie traw przyczynia się do degradacji właściwości gleby oraz fauny glebowej.

Korzystne oddziaływanie na gleby będą miały przedsięwzięcia związane z wdrażaniem i upowszechnianiem Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej (KDPR). Konieczna jest bowiem właściwa edukacja w zakresie prowadzonych prac agrotechnicznych, zapobiegających degradacji rolniczej gleb (np. wapnowanie zakwaszonej gleby, przestrzeganie dawek stosowanych nawozów oraz środków ochrony roślin, poprzeczno stokowy układ działek i pól, dobór roślin i płodozmiany przeciwerozyjne, fitomelioracje przeciwdziałające spływom powierzchniowym). Działania te przyczynią się do zachowania właściwego chemizmu gleb i zapobiegają ich degradacji. Właściwe postępowanie z środkami ochrony roślin i nawozami pozwoli również ograniczyć przedostawanie się pierwiastków biogenych do wód podziemnych i powierzchniowych, co jest szczególnie ważne w przypadku zbiorników wodnych, ponieważ powoduje ich eutrofizację.

Na terenach zurbanizowanych gleby ulegają silnym przekształceniom łącznie z zanieczyszczeniem chemicznym. Należy dążyć do rozpoznania występowania przekroczenia dopuszczalnych stężeń substancji zanieczyszczających w glebach oraz zapewnienia dotrzymania obowiązujących standardów jakości gleb.

2) Zapobieganie degradacji zasobów złóż mineralnych

Zadania krótkoterminowe:

- Rozpoznanie nielegalnego wydobywania kopalin

Zadania długoterminowe:

- Likwidacja nielegalnego wydobywania kopalin
- Rekultywacja zdegradowanych terenów poeksploatacyjnych

Na terenie gminy surowce czwartorzędowe eksploatowane są lokalnie na potrzeby mieszkańców. Wydobywanie na tak niewielką skalę ma niewielki negatywny wpływ na środowisko. Jednak ze względu na wymóg posiadania odpowiednich zezwoleń na wydobywanie surowców mineralnych należy zapobiegać, aby takie lokalne wydobywanie nie przekształciło się

w nielegalną eksploatację na większą skalę. Tereny poeksploatacyjne powinny zostać zrekultywowane.

5.3.5. Edukacja

Cel systemowy:

Edukacja ekologiczna społeczeństwa

Kierunek działań:

1) Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa

Zadania krótko- i długoterminowe:

- Utrzymanie istniejących i wprowadzanie nowych programów edukacji ekologicznej i organizowanie konkursów o tematyce ekologicznej w szkołach;
- Stworzenie powszechnego dostępu do informacji o środowisku;
- Wyznaczenie i organizacja ścieżek edukacji ekologicznej;
- Promocja walorów środowiskowych gminy;
- Szkolenie zawodowe nauczycieli i pracowników administracji samorządowej w zakresie ochrony środowiska;
- Akcje ekologiczne (np. „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”)
- Wspieranie programów i ekologicznych przedsięwzięć szkół i przedszkoli np. poprzez wyposażenie ich w niezbędne pomoce naukowe wykorzystywane przy realizacji tych działań.

Niezbędnym warunkiem realizacji celów w zakresie ochrony i poprawy jakości środowiska oraz racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych jest dobrze zorganizowany system edukacji ekologicznej. Konieczna jest jak najbardziej wszechstronna edukacja ekologiczna skierowana do: dzieci oraz osób dorosłych i różnych grup zawodowych (rolników, organizatorów turystyki, przedsiębiorców). Kształtowanie świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży jest ważnym zadaniem realizowanym w formalnym systemie kształcenia obejmującym wychowanie przedszkolne, szkolnictwo podstawowe i ponadpodstawowe. System kształcenia uczniów powinien być nastawiony na wykształcenie u nich umiejętności obserwowania środowiska i zmian w nim zachodzących, wrażliwości na piękno przyrody i szacunku dla niej oraz zwrócenie uwagi na najistotniejsze w gminie problemy związane z ochroną środowiska.

Najefektywniejszym sposobem podniesienia świadomości ekologicznej osób dorosłych jest zaangażowanie mieszkańców w procesy decyzyjne. Wymaga to szerokiego informowania społeczeństwa o stanie środowiska, działaniach na rzecz jego ochrony, a także o możliwościach prawnych uczestniczenia mieszkańców w podejmowaniu decyzji mających wpływ na jego stan. Edukacja społeczeństwa powinna pomóc w ukształtowaniu właściwego stosunku do otaczającego środowiska naturalnego, doprowadzić do jego większego poszanowania i zachęcić do wprowadzania zdrowego trybu życia.

Należy również podjąć działania na rzecz sprawnego pozyskiwania i dystrybucji informacji o środowisku poprzez tworzenie rejestrów informacji środowiskowych. Udostępnianie informacji będzie pomocne przy stymulowaniu proekologicznych zachowań społeczności lokalnej.

6. Źródła finansowania

Zadania związane z poprawą ochrony środowiska są realizowane zarówno przez samorządy lokalne jak również przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą, jednak zakres realizacji inwestycji samorządowych jest znacznie większy niż w sektorze gospodarczym. Zdolności inwestycyjne samorządów gminnych są znacznie ograniczone w stosunku do potrzeb. Wobec tego potrzebne jest poszukiwanie kapitału obcego na rynku.

Wdrażanie niniejszego Programu będzie możliwe między innymi dzięki stworzeniu sprawnego systemu finansowania ochrony środowiska. Podstawowymi źródłami finansowania działań proekologicznych są: fundusze ekologiczne, fundacje i programy pomocowe, własne środki inwestorów, budżety gmin i budżet centralny.

6.1. Środki budżetowe

6.1.1. Budżet centralny

W obowiązującej klasyfikacji budżetowej nie wyodrębniono działu ochrona środowiska. Powoduje to, że dochody i wydatki budżetowe na ten cel są rozproszone po różnych częściach i działach budżetu, takich jak środki w układzie ministerstw i urzędów centralnych, środki z rezerw celowych, inwestycje finansowanie z dotacji celowych na zadania własne gmin, środki pochodzące z ekokonwersji długów zagranicznych. Niektóre wydatki na cele ekologiczne znajdują się w kompetencji innych ministerstw niż Ministerstwo Środowiska, a także Wyższego Urzędu Górniczego, Polskiej Akademii Nauk.

6.1.2. Budżety samorządowe

Na działania prowadzone w zakresie ochrony środowiska środki finansowe mogą pochodzić z budżetu gminy. Największa część wydatków mieści się w grupie wydatków ponoszonych z budżetu na gospodarkę komunalną. Źródłem tych wydatków są bieżące dochody gminy. Innym źródłem przychodu budżetu gminy na sfinansowanie komunalnego systemu gospodarki odpadami czy innych przedsięwzięć ochrony środowiska może być emisja obligacji komunalnych. Emisja obligacji jest jednym ze sposobów zadłużania się w celu pozyskania kapitału. Obligacje powinny być emitowane wtedy, kiedy:

- dają szansę pozyskania kapitału znacznie taniej niż poprzez bankowe kredyty inwestycyjne,
- nie są dostępne pożyczki preferencyjne (np. z funduszy ochrony środowiska lub BOŚ), poziom zobowiązań samorządu nie pozwala na dalsze zaciąganie pożyczek lub kredytów.

6.2. Krajowe fundusze celowe

6.2.1. Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Celem istnienia funduszy ekologicznych jest zapewnienie ciągłości finansowania przedsięwzięć proekologicznych niezależnie od sytuacji ekonomiczno-finansowej budżetu państwa. Fundusze stanowią najpopularniejsze źródło dotacji i preferencyjnych pożyczek dla podmiotów podejmujących działania proekologiczne. Wynika to z ilości środków jakimi dysponują fundusze, korzystnymi warunkami udostępniania środków finansowych, uproszczonymi procedurami uzyskania wsparcia finansowego, regionalnego i lokalnego charakteru funduszy. Lokalny charakter funduszy sprawia, że różnią się one między sobą co do zasobności finansowej, priorytetów inwestycyjnych, koordynacji prac i systemu procedur.

W Polsce działają:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;

- oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) istnieje od 1989 roku. Jego misją jest wspieranie zrównoważonego rozwoju kraju, a także zadań i celów wynikających z polityki ekologicznej państwa. Narodowy i wojewódzkie fundusze ochrony środowiska działają na podstawie art. 400 Ustawy prawo ochrony środowiska. Fundusze te udzielają wsparcia w formie dotacji i pożyczek preferencyjnych.

O dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu mogą ubiegać się podmioty podejmujące realizację przedsięwzięć służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej w celu finansowania przedsięwzięć określonych w ustawie

Pomoc finansowa Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi przyznawana jest na cele określone w ustawie Prawo ochrony środowiska zgodnie z kryteriami wyboru przedsięwzięć, zasadami udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji, stosownie do uchwalanych corocznie planów działalności i list przedsięwzięć priorytetowych.

Zadaniem Funduszu jest współfinansowanie wszelkiej działalności związanej z ochroną środowiska i gospodarki wodnej. Pieniądze przekazywane są w trzech podstawowych formach: pożyczek, dotacji i dopłat do kredytów komercyjnych. Wsparciu podlegają:

- gospodarka wodna - budowa nowych zbiorników wodnych, regulacja rzek na terenie województwa łódzkiego, budowa ujęć wody oraz powstawanie nowych lub modernizację starych stacji uzdatniania wody, dofinansowaniu podlegają także budowy sieci wodociągowych czy budowy zbiorników małej retencji;
- ochrona atmosfery - inwestycje, które zmierzają do redukcji emisji zanieczyszczeń w przemyśle, wymiany lokalnych kotłowni, modernizację istniejących sieci ciepłowniczych i gazociągowych. Fundusz wspiera inwestycje wykorzystujące tak zwane odnawialne źródła energii, czyli energię z biomasy, energii słonecznej, energii geotermalnej, energii z biogazu czy energii wiatrowej. Ponadto przeznaczamy pieniądze na zastosowanie energooszczędnych technologii, wykorzystanie nadwyżek ciepła czy realizację przedsięwzięć termo modernizacyjnych;
- ochrona powierzchni ziemi - budowa i rekultywacja składowisk, powtórne wykorzystanie oraz unieszkodliwienie odpadów komunalnych i przemysłowych, likwidacja dzikich wysypisk, zwiększanie wysypisk już działających, zmniejszanie ilości odpadów kierowanych na wysypiska poprzez selektywną zbiórkę odpadów, przedsięwzięcia zmierzające do unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych;
- ochrona wód - fundusz dofinansowuje budowę i modernizację oczyszczalni ścieków, budowę i rozbudowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej, budowę przydomowych oczyszczalni ścieków;
- ochrona przyrody i krajobrazu, gospodarka leśna - tworzenie nowych parków i zakładanie terenów zielonych, prace leczniczo-pielęgnacyjne, pielęgnacje starodrzewia w parkach, konserwacje pomników przyrody, rekonstrukcje starych założeń parkowych, odnawianie już istniejących parków;
- Promocja i edukacja ekologiczna to jeden z najważniejszych działów pracy funduszu. Pieniądze przeznaczane są na prace ośrodków ekologicznych dla młodzieży, konferencje, seminaria, warsztaty metodyczne, publikacje folderów i ulotek rozpowszechniających tematykę ochrony środowiska, a także filmy przyrodnicze czy programy radiowe o tej samej tematyce. Współfinansujemy imprezy i festiwale o charakterze ekologicznym, akcję "Sprzątanie świata", konkursy przyrodnicze i proekologiczne.

Ponadto fundusz wspiera badania naukowe, zakup specjalistycznych urządzeń, które likwidują i zapobiegają awariom i katastrofom ekologicznym.

O pomoc ze środków WFOŚiGW w Łodzi ubiegać się mogą zarówno jednostki samorządu terytorialnego, jak i przedsiębiorcy oraz organizacje pozarządowe.

Zasady przyznawania pomocy regulują dokumenty WFOŚiGW w Łodzi: „Zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji,” i Regulamin dopłat WFOŚiGW w Łodzi do oprocentowania kredytów komercyjnych”.

6.2.2. Fundusz Leśny

W Lasach Państwowych tworzy się fundusz leśny stanowiący formę gospodarowania środkami na cele wskazane w ustawie o lasach. Fundusz leśny przeznacza się dla nadleśnictw na wyrównywanie niedoborów powstających przy realizacji zadań gospodarki leśnej. Środki funduszu leśnego mogą także być przeznaczone na: wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, w szczególności w zakresie gospodarki leśnej, badania naukowe, tworzenie infrastruktury niezbędnej do prowadzenia gospodarki leśnej, sporządzanie planów urządzenia lasu, prace związane z oceną i prognozowaniem stanu lasów i zasobów leśnych, inne zadania z zakresu gospodarki leśnej w lasach.

Część środków funduszu leśnego przeznacza się na zalesianie gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa. Nadleśnictwa zasięgają opinii właściwych starostów w zakresie rocznego planu zalesiania gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa.

6.2.3. Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych

Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych udziela dofinansowania według zasad uchwalanych corocznie przez Zarząd Województwa. Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz. 78 z późn. zm.) z funduszu mogą być dofinansowane następujące działania:

- Rekultywacje na cele rolnicze gruntów, które utraciły lub zmniejszyły wartość użytkową wskutek działalności nie ustalonych osób;
- Rolnicze zagospodarowanie gruntów zrekultywowanych;
- Użyźnianie gleb o niskiej wartości produkcyjnej, ulepszanie rzeźby terenu i struktury przestrzennej gleb, usuwanie kamieni i odkrzaczanie;
- Przeciwdziałanie erozji gleb na gruntach rolnych, w tym zwrot kosztów zakupu nasion i sadzonek, utrzymania w stanie sprawności technicznej urządzeń przeciwoerozyjnych, oraz odszkodowania, o których mowa w art. 15 ust. 3;
- Budowę i renowację zbiorników wodnych służących małej retencji;
- Budowę i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych;
- Wdrażanie i upowszechnianie wyników prac naukowo-badawczych związanych z ochroną gruntów rolnych;
- Wykonywanie badań pól rolnych uzyskiwanych na obszarach ograniczonego użytkowania, o których mowa w art. 16, oraz niezbędnych dokumentacji i ekspertyz z zakresu ochrony gruntów rolnych;
- Wykonywanie zastępcze obowiązków określonych w ustawie;
- Rekultywację nieużytków i użyźnianie gleb na potrzeby nowo zakładanych pracowniczych ogrodów działkowych;
- Zakup sprzętu pomiarowego i informatycznego oraz oprogramowania, niezbędnego do zakładania i aktualizowania operatów ewidencji gruntów

oraz prowadzenia spraw ochrony gruntów rolnych, do wysokości 5% rocznych dochodów Funduszu.

Wnioski o dofinansowanie ze środków Funduszu składane są do Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi (Wydział Rozwoju Obszarów Wiejskich).

6.2.4. Fundusz Termomodernizacji

Fundusz Termomodernizacji utworzono w Banku Gospodarstwa Krajowego ustawą z dnia 18 grudnia 1998 r. o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych (Dz. U. Nr 162) z późniejszymi zmianami.

Podstawowym celem Funduszu jest pomoc finansowa dla inwestorów realizujących przedsięwzięcia termomodernizacyjnej przy pomocy kredytów zaciąganych w bankach komercyjnych. Pomoc ta zwana "premią termomodernizacyjną" stanowi źródło spłaty 25% zaciągniętego kredytu na wskazane przedsięwzięcia. Oznacza to, że realizując przedsięwzięcie termomodernizacyjne inwestor spłaca 75% kwoty wykorzystanego kredytu. Premia termomodernizacyjna przysługuje tylko inwestorom korzystającym z kredytu. Nie mogą z niej korzystać inwestorzy realizujący przedsięwzięcie termomodernizacyjne z własnych środków.

Przedsięwzięciem termomodernizacyjnym jest:

- ulepszenie, w wyniku którego następuje zmniejszenie:
 - rocznego zapotrzebowania na energię dostarczaną do budynków mieszkalnych, budynków zbiorowego zamieszkania i budynków służących do wykonywania przez jednostki samorządu terytorialnego zadań publicznych na potrzeby ogrzewania oraz podgrzewania wody użytkowej:
 - w budynkach, w których modernizuje się jedynie system grzewczy - co najmniej o 10%,
 - w budynkach, w których w latach 1985-2001 przeprowadzono modernizację systemu grzewczego - co najmniej o 15%,
 - w pozostałych budynkach - co najmniej o 25%,
 - co najmniej 25% rocznych strat energii pierwotnej w lokalnym źródle ciepła, tj.:
 - kotłowni lub węźle cieplnym, z których nośnik ciepła jest dostarczany bezpośrednio do instalacji ogrzewania i ciepłej wody w budynku,
 - ciepłowni osiedlowej lub grupowym wymienniku ciepła wraz z siecią ciepłowniczą o mocy nominalnej do 11,6 MW, dostarczającej ciepło do budynków,
- wykonanie przyłączy technicznych do scentralizowanego źródła ciepła, w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła w celu zmniejszenia kosztów zakupu ciepła dostarczanego do budynków - co najmniej o 20% w stosunku rocznym;
- zamiana konwencjonalnych źródeł energii na źródła niekonwencjonalne.

O premię termomodernizacyjną mogą się ubiegać właściciele lub zarządcy, z wyjątkiem jednostek budżetowych i zakładów budżetowych:

- budynków mieszkalnych;
- budynków użyteczności publicznej wykorzystywanych przez jednostki samorządu terytorialnego;
- lokalnej sieci ciepłowniczej;
- lokalnego źródła ciepła;
- budynków zbiorowego zamieszkania, przez które rozumie się: dom opieki społecznej, hotel robotniczy, internat i bursę szkolną, dom studencki, dom

dziecka, dom emeryta i rencisty, dom dla bezdomnych oraz budynki o podobnym przeznaczeniu.

Z premii będą mogli korzystać wszyscy inwestorzy bez względu na status prawny, np.:

- osoby prawne (np. spółdzielnie mieszkaniowe i spółki prawa handlowego);
- gminy;
- osoby fizyczne, w tym właściciele domów jednorodzinnych;
- wspólnoty mieszkaniowe.

Premię termomodernizacyjną przyznaje Bank Gospodarstwa Krajowego. Wniosek o przyznanie premii należy składać, wraz z wnioskiem kredytowym, w banku, w którym inwestor ubiega się o kredyt na realizację przedsięwzięcia termomodernizacyjnego. Formularz wniosku o przyznanie premii termomodernizacyjnej można otrzymać w banku, w którym inwestor złoży wniosek kredytowy. Podstawowym warunkiem formalnym ubiegania się o premię jest przedstawienie audytu energetycznego. Audyt taki powinien być dołączony do wniosku o przyznanie premii składanego wraz z wnioskiem kredytowym w banku kredytującym.

Kredyty na realizację przedsięwzięć termomodernizacyjnych z premią termomodernizacyjną są udzielane przez banki, które podpisały umowę o współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Są to: Bank BPH S.A., Bank Gospodarki Żywnościowej S.A., Bank DnB NORD Polska S.A., Bank Millennium S.A., Bank Ochrony Środowiska S.A., Bank Poczty S.A., Bank Polskiej Spółdzielczości S.A., Bank Zachodni WBK S.A., Gospodarczy Bank Wielkopolski S.A., ING Bank Śląski S.A., Krakowski Bank Spółdzielczy, Kredyt Bank S.A., Mazowiecki Bank Regionalny S.A., Nordea Bank Polska S.A., PKO BP S.A.

Z dniem 19 marca 2009 weszła w życie ustawa z dnia 21 listopada 2008 roku o wspieraniu termomodernizacji i remontów. Zastąpiła ona częściowo ustawę z dnia 18 grudnia 1998 roku o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych. Fundusz termomodernizacji i remontów to wydzielone z Budżetu Państwa środki finansowe, którymi zarządza Bank Gospodarstwa Krajowego, przeznaczone na wsparcie wszystkich uprawnionych podmiotów w realizacji działań mających na celu zmniejszenie zużycia energii i jej nośników w zasobach komunalnych i socjalno-bytowych.

6.3. Kredyty bankowe

Banki również wspierają inwestycje ekologiczne udzielając stosownych kredytów. Kredyty preferencyjne udzielane są na sfinansowanie działań w zakresie ochrony środowiska. Warunkiem uzyskania proekologicznego kredytu preferencyjnego jest:

- udokumentowany efekt ekologiczny;
- bieżąca i prognozowana zdolność inwestora do spłaty kredytu;
- prawne zabezpieczenie zwrotu kredytu;
- niezbędne decyzje inwestycyjne wymagane przy realizacji inwestycji;
- potwierdzone źródła finansowania inwestycji.

Kredyty preferencyjne wyrażają się niższym w stosunku do kredytu komercyjnego oprocentowaniem oraz karencją w jego spłacie. Kredyty komercyjne można uzyskać zarówno w bankach krajowych jak również w zagranicznych. Po komercyjny kredyt bankowy warto sięgać jako po uzupełniające, lecz nie podstawowe źródło finansowania inwestycji ekologicznych, ze względu na wyższe oprocentowanie niż w przypadku kredytów preferencyjnych. Do banków najaktywniej wspierających inwestycje w ochronie środowiska należą:

- Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.;
- Bank Gospodarstwa Krajowego;

- Bank Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych S.A.;
- Bank Ochrony Środowiska S.A.;
- Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju – EBOR;
- Gospodarczy Bank Wielkopolski S.A. w Poznaniu;
- Kredyt Bank S.A.;
- LG Petro Bank S.A.;
- Powszechny Bank Kredytowy S.A.;
- Bank BPH S.A.;
- Europejski Bank Inwestycyjny;
- Bank Współpracy Europejskiej S.A.;
- HypoVereinsbank Bank Hipoteczny S.A.;
- ING Bank Śląski S.A.

6.4. Fundusze Unii Europejskiej

6.4.1. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013

Rada Ministrów przyjęła 29 listopada 2006 roku projekt Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013, który - zgodnie z projektem Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 (NSRO) - stanowi jeden z programów operacyjnych będących podstawowym narzędziem do osiągnięcia założonych w NSRO celów przy wykorzystaniu środków Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Głównym celem Programu jest podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej.

PO Infrastruktura i Środowisko koncentruje się na działaniach o charakterze strategicznym i ponadregionalnym. Ponad 66% wydatków będzie przeznaczonych na realizację celów Strategii Lizbońskiej. W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko realizowanych będzie 15 osi priorytetowych:

- Gospodarka wodno – ściekowa;
- Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi;
- Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska;
- Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska;
- Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych;
- Drogowa i lotnicza sieć TEN-T;
- Transport przyjazny środowisku
- Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe;
- Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku;
- Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii;
- Kultura i dziedzictwo kulturowe;
- Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia;
- Infrastruktura szkolnictwa wyższego;
- Pomoc techniczna – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;
- Pomoc techniczna – Fundusz Spójności.

Tryb pozakonkursowy obejmie zgodnie z projektem ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju:

- duże projekty, których koszt całkowity przekracza 25 mln euro – w przypadku projektów dotyczących środowiska naturalnego oraz

projektów o wartości powyżej 50 mln euro – w przypadku innych dziedzin, zatwierdzone przez Komisję Europejską;

- projekty systemowe - polegające na dofinansowaniu realizacji przez poszczególne organy administracji publicznej i inne jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych, zadań publicznych określonych w odrębnych przepisach dotyczących tych organów i jednostek;
- projekty indywidualne – określone w programie operacyjnym, zgłaszane przez beneficjentów imiennie wskazanych w programie operacyjnym;
- projekty pomocy technicznej.

Pozostałe projekty będą wybierane w drodze konkursu.

Tabela 32. Wykaz instytucji uczestniczących w realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko

Instytucja Pośrednicząca	Oś priorytetowa	Instytucja Wdrażająca
Ministerstwo Środowiska	I	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej *
	II	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej *
	III	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
	IV	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
	V	Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych
Ministerstwo Transportu	VI	Centrum Unijnych Projektów Transportowych
	VII	Centrum Unijnych Projektów Transportowych
	VIII	Centrum Unijnych Projektów Transportowych
Ministerstwo Gospodarki	IX	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
		Instytut Paliw i Energii Odnawialnej
	X	Instytut Nafty i Gazu
		Instytut Paliw i Energii Odnawialnej
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	XI	Władza Wdrażająca Programy Europejskie
Ministerstwo Zdrowia	XII	Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	XIII	Ośrodek Przetwarzania Informacji

*NFOŚiGW dla projektów powyżej 25 mln euro netto, wfośigw dla projektów poniżej 25 mln euro netto

6.4.2. Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013

I oś priorytetowa: Infrastruktura transportowa

Cel szczegółowy: poprawa dostępności komunikacyjnej województwa łódzkiego

Cele operacyjne:

- poprawa stanu oraz powiązanie sieci transportowej województwa łódzkiego z siecią dróg krajowych, transeuropejską siecią transportową TEN-T oraz lotniskami
- poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w województwie łódzkim;
- wzrost konkurencyjności oraz poprawa jakości transportu publicznego w miastach

- zwiększenie wykorzystania transportu kolejowego w przewozach pasażerskich i towarowych;
- wzrost znaczenia transportu lotniczego;
- Wsparcie w ramach I osi priorytetowej obejmuje m.in. projekty z zakresu:
 - infrastruktury drogowej;
 - infrastruktury i transportu kolejowego, lotniczego;
 - publicznego transportu miejskiego;
- Wśród projektów realizowanych w ramach tej osi można wskazać m.in.:
- budowę lub przebudowę dróg, linii kolejowych, drogowych i kolejowych obiektów inżynierskich, terminali pasażerskich na lotniskach, sieci transportu publicznego.

Realizacja projektów dofinansowanych w ramach I osi priorytetowej przyczyni się m.in. do poprawy stanu infrastruktury transportowej w regionie, zwiększenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym, kolejowym i lotniczym, zwiększenia komfortu podróży poszczególnymi formami transportu publicznego oraz do wzrostu stopnia jego wykorzystania względem transportu indywidualnego.

Kategorie interwencji:

- 16 - Kolej
- 18 - Tabor kolejowy
- 23 - Drogi regionalne/lokalne
- 24 - Ścieżki rowerowe
- 25 - Transport miejski
- 28 - Inteligentne systemy transportu
- 29 - Porty lotnicze

Dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) maksymalnie do 85% wydatków kwalifikowalnych projektu.

II oś priorytetowa: Ochrona środowiska

Cel szczegółowy: Poprawa stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa energetycznego

Cele operacyjne:

- racjonalizacja gospodarki w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych i przemysłowych
- racjonalizacja zaopatrzenia w wodę
- racjonalizacja gospodarki odpadami komunalnymi i odpadami z sektora gospodarczego
- ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych
- poprawa jakości powietrza
- przeciwdziałanie powstawaniu zagrożeń środowiskowych i zmniejszanie ich skutków
- rozwój i poprawa stanu infrastruktury energetycznej województwa
- dywersyfikacja źródeł energii ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE)

Wsparcie w ramach II osi priorytetowej obejmuje projekty infrastrukturalne w zakresie:

- gospodarki wodno-ściekowej;
- gospodarki odpadami komunalnymi i odpadami z sektora gospodarczego, w tym odpadami niebezpiecznymi;

- ochrony przyrody i kształtowania postaw ekologicznych mieszkańców województwa;
- ochrony przeciwpowodziowej oraz nadzwyczajnych zagrożeń środowiska i monitoringu jego stanu.
- Wsparcie obejmie także działania w zakresie:
- ochrony powietrza;
- inwestycje wykorzystujące źródła energii odnawialnej występujące w regionie (m.in. wody geotermalne);
- inwestycje z zakresu systemów dystrybucyjnych energii elektrycznej, gazowej lub systemów ciepłowniczych.

Realizacja projektów dofinansowanych w ramach II osi priorytetowej przyczyni się m.in. do poprawy stanu środowiska naturalnego w regionie, zwiększenia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i podniesienia standardu życia mieszkańców województwa.

Kategorie interwencji:

- 33 - Energia elektryczna
- 35 - Gaz ziemny
- 39 - Energia odnawialna: wiatrowa
- 40 - Energia odnawialna: słoneczna
- 41- Energia odnawialna: biomasa
- 42 - Energia odnawialna: hydroelektryczna, geotermiczna i pozostałe
- 43 - Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona, zarządzanie energią
- 44 - Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi
- 45 - Gospodarka i zaopatrzenie w wodę pitną
- 46 - Oczyszczanie ścieków
- 47 - Jakość powietrza
- 51 - Promowanie bioróżnorodności i ochrony przyrody (w tym NATURA 2000)
- 53 - Zapobieganie zagrożeniom

Dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) maksymalnie do 85% wydatków kwalifikowalnych projektu.

III oś priorytetowa: Gospodarka, innowacyjność, przedsiębiorczość

- Wsparcie w ramach III osi priorytetowej obejmuje m.in.:
- projekty inwestycyjne i badawcze w przedsiębiorstwach;
- wsparcie jednostek B+R;
- projekty przyczyniające się do rozwoju instytucji otoczenia biznesu oraz sektora usług turystycznych i bazy rekreacyjno – sportowej;
- Wśród projektów realizowanych w ramach tej osi można wskazać m.in.:
- zakup środków trwałych niezbędnych do prowadzenia prac B+R w przedsiębiorstwach;
- bezpośrednie inwestycje w MŚP z preferencjami dla projektów innowacyjnych,
- tworzenie lub rozwój parków przemysłowych, technologicznych, inkubatorów przedsiębiorczości i nowych ośrodków proinnowacyjnych;
- budowę i przebudowę infrastruktury turystycznej.

Realizacja projektów dofinansowanych w ramach III osi priorytetowej przyczyni się m.in. do zwiększenia potencjału badawczo – rozwojowego w regionie, wzrostu stopnia innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw i całej gospodarki w województwie a także do poprawy atrakcyjności rekreacyjnej i turystycznej regionu.

Niektóre kategorie interwencji:

- 06 - Wsparcie na rzecz MŚP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska;
- 48 - Zintegrowany system zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń;
- 57 - Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych

Dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego maksymalnie do 85% wydatków kwalifikowalnych projektu.

6.4.3. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007 - 2013

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) jest dokumentem operacyjnym, określającym cele, priorytety i zasady wspierania zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Program będzie realizowany w latach 2007-2013 na terenie całego kraju. Podstawą realizacji założeń strategicznych Programu, opisanych w Krajowym Planie Strategicznym Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, będą działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w ramach czterech osi priorytetowych:

- Oś 1: Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego,
- Oś 2: Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich,
- Oś 3: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej,
- Oś 4: Leader.

Wszystkie te działania będą współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz ze środków krajowych przeznaczonych na ten cel w ustawie budżetowej.

Fundusze związane z ochroną środowiska będzie można pozyskać w ramach następujących działań PROW:

1) Oś 1:

Działanie 121 - Modernizacja gospodarstw rolnych

Działanie ma m.in. na celu zharmonizowanie warunków produkcji rolnej z wymogami dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego. Pomoc jest udzielana na inwestycje dotyczące modernizacji lub rozwoju pierwotnej produkcji roślinnej lub zwierzęcej, z wyłączeniem produkcji leśnej i rybnej. Operacje mogą dotyczyć produkcji produktów żywnościowych jak i nieżywnościowych (w tym produktów rolnych wykorzystywanych do produkcji energii odnawialnej). W zakres operacji mogą wchodzić inwestycje związane z wytwarzaniem i wykorzystywaniem energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby prowadzenia produkcji rolnej.

Dotowaniu podlegają m.in. wydatki na:

- budowę lub remont połączony z modernizacją budynków lub budowli;
- zakup lub instalację maszyn, urządzeń, w tym sprzętu komputerowego;
- zakup, instalację lub budowę elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej.

Beneficjentem pomocy jest osoba fizyczna, osoba prawna, spółka osobowa, prowadząca działalność rolniczą w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej.

W pierwszym okresie wdrażania Programu, celem ułatwienia dostępu do środków publicznych podmiotom, które dotychczas nie otrzymały wsparcia, ogranicza możliwość korzystania z pomocy beneficjentom działania „Inwestycje w gospodarstwach rolnych” Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004-2006”.

Szczegółowe zasady w tym zakresie określone są w przepisach krajowych.

Pomoc ma formę refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji (części poniesionych kosztów realizacji inwestycji). Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne w ramach działania, w okresie realizacji PROW, nie może przekroczyć 300 000 zł (76 848,2 euro). Równowartość kwoty wyrażona w euro ma charakter indykatywny.

Do realizacji mogą być przyjęte operacje, których wysokość kosztów kwalifikowanych będzie wynosiła powyżej 20 tys. zł. Ograniczenie to nie dotyczy operacji obejmujących wyłącznie wyposażenie gospodarstwa rolnego w urządzenia do składowania nawozów naturalnych lub projektów związanych z dostosowaniem do norm wspólnotowych.

Poziom pomocy wynosi maksymalnie:

- 40% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą;
- 50% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą, realizowanej przez osobę fizyczną, która w dniu złożenia wniosku o pomoc nie ukończyła 40 roku życia;
- 50% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą, realizowanej na obszarach górskich, innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, obszarach rolnych objętych siecią NATURA 2000 lub obszarach, na których obowiązują ograniczenia w związku z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej;
- 60% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą, realizowanej przez osobę fizyczną, która w dniu złożenia wniosku o pomoc nie ukończyła 40 roku życia, na obszarach górskich, innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, obszarach rolnych objętych siecią NATURA 2000 lub obszarach, na których obowiązują ograniczenia w związku z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej;
- 75% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą, realizowanej w związku z wprowadzeniem w życie Dyrektywy Azotanowej – dotyczy umów zawartych do dnia 30 kwietnia 2008 r.

Działanie 125 - Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa

Schemat II – Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi

Celem Schematu II jest poprawa jakości gleb poprzez regulację stosunków wodnych, zwiększenie retencji wodnej i poprawa ochrony użytków rolnych przed powodzią.

Pomoc udzielana w ramach tego schematu dotyczy realizacji projektów z zakresu melioracji wodnych, a także projektów związanych z kształtowaniem przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta cieku naturalnego, pod warunkiem, że służą one regulacji stosunków wodnych w glebie, ułatwieniu jej uprawy oraz ochronie przeciwpowodziowej użytków rolnych, w tym w szczególności:

- budowa lub remont urządzeń melioracji wodnych służących do retencjonowania i regulacji poziomu wód, np. jazów, zastawek, zbiorników wodnych, stopni wodnych itp.;
- budowa lub remont systemów nawodnień grawitacyjnych;
- remont istniejących urządzeń melioracji wodnych w celu dostosowania ich do nawodnień grawitacyjnych;
- budowa lub remont urządzeń doprowadzających i odprowadzających wodę w ramach systemów urządzeń melioracji wodnych;
- projekty służące poprawie warunków korzystania z wód dla potrzeb rolnictwa;

- projekty z zakresu poprawy ochrony przeciwpowodziowej użytków rolnych.

Zakres działania obejmuje:

- opracowanie dokumentacji technicznej projektów;
- koszty robót budowlano-montażowych z zakresu melioracji wodnych, w tym dotyczących retencji wodnej, w szczególności budowy i modernizacji sztucznych zbiorników wodnych, budowli piętrzących oraz urządzeń do nawodnień grawitacyjnych i ciśnieniowych;
- koszty wykupu gruntu pod inwestycje (koszty te nie mogą stanowić więcej niż 10% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu).

Beneficjentem Schematu II jest Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych. Poziom pomocy wynosi maksymalnie 100% kosztów kwalifikowalnych inwestycji.

2) Oś 2:

Działanie 214 – Program rolnośrodowiskowy

Realizacja programu rolnośrodowiskowego ma przyczynić się do zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich i zachowania różnorodności biologicznej na tych terenach. Głównym założeniem programu jest promowanie produkcji rolnej opartej na metodach zgodnych z wymogami ochrony środowiska i przyrody.

Celem działania jest poprawa środowiska przyrodniczego i obszarów wiejskich, w szczególności:

- przywracanie walorów lub utrzymanie stanu cennych siedlisk użytkowanych rolniczo oraz zachowanie różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich;
- promowanie zrównoważonego systemu gospodarowania;
- odpowiednie użytkowanie gleb i ochrona wód;
- ochrona zagrożonych lokalnych ras zwierząt gospodarskich i lokalnych odmian roślin uprawnych.

Działanie obejmuje 9 pakietów rolnośrodowiskowych:

Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone

Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne

Pakiet 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone

Pakiet 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000

Pakiet 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000

Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie

Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie

Pakiet 8. Ochrona gleb i wód

Pakiet 9. Strefy buforowe.

Płatność rolnośrodowiskowa wypłacana jest w formie zryczałtowanej i stanowi rekompensatę utraconego dochodu, dodatkowych poniesionych kosztów oraz ponoszonych kosztów transakcyjnych. Płatności rolnośrodowiskowe są przyznawane rolnikom, którzy dobrowolnie przyjmują na siebie zobowiązania rolnośrodowiskowe.

Płatność rolnośrodowiskowa jest pomocą wieloletnią, wypłacaną corocznie, po wykonaniu określonego zestawu zadań w ramach danego wariantu.

Beneficjentem działania jest rolnik.

Działanie 221, 223 – Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne

Cele Działania:

- powiększenie obszarów leśnych poprzez zalesianie użytków rolnych o niskiej przydatności dla rolnictwa;
- utrzymanie i wzmocnienie ekologicznej stabilności obszarów leśnych poprzez zmniejszenie fragmentacji kompleksów leśnych i tworzenie korytarzy ekologicznych;
- zwiększenie udziału lasów w globalnym bilansie węgla oraz ograniczeniu zmian klimatu.

Działanie obejmuje następujące formy pomocy:

- wsparcie na zalesienie, która pokrywa koszty założenia uprawy zgodnie z zasadami obowiązującymi w krajowych przepisach o lasach (Zasady Hodowli Lasu) oraz jeśli jest to uzasadnione - ochrony przed zwierzyną poprzez grodzenie uprawy;
- premię pielęgnacyjną za utrzymanie nowej uprawy leśnej oraz za ochronę indywidualną sadzonek drzew przed zwierzyną;
- premię zalesieniową, stanowiącą ekwiwalent za wyłączenie gruntu z upraw rolnych.

Wsparcie na zalesienie polega na dofinansowaniu kosztów założenia uprawy, wykonania poprawek w 2 roku i zabezpieczenia przed zwierzyną. Wsparcie to ma postać zryczałtowanej płatności w przeliczeniu na 1 hektar zalesianych gruntów. Wsparcie będzie wypłacane jednorazowo po założeniu uprawy.

Premia pielęgnacyjna stanowi zryczałtowaną płatność w przeliczeniu na 1 hektar zalesionych gruntów, wypłacaną co roku, przez 5 lat od założenia uprawy, która uwzględnia koszty prac pielęgnacyjnych (zwalczanie chwastów i patogenów), ochronę indywidualną cennych drzew oraz wczesne czyszczenie.

Premia zalesieniowa stanowi zryczałtowaną płatność w przeliczeniu na 1 hektar zalesionych gruntów, wynikającą z utraconych dochodów z tytułu przekształcenia gruntów rolnych na grunty leśne i jest wypłacana co roku, przez 15 lat od założenia uprawy leśnej.

Beneficjentem Działania jest rolnik - właściciel gruntów rolnych oraz gruntów innych niż rolne, z wyłączeniem jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej reprezentujących Skarb Państwa w zakresie zarządzania mieniem stanowiącym własność Skarbu Państwa.

Działanie 226 – Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz/ wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych

Celem Działania jest przywrócenie lasom zniszczonym w wyniku katastrof naturalnych i klęsk żywiołowych ich potencjału biologicznego oraz potrzeba ochrony prewencyjnej lasów zagrożonych pożarami.

W ramach działania mogą być wspierane projekty związane z:

- przygotowaniem leśnego materiału rozmnożeniowego na potrzeby odbudowy uszkodzonych lasów;
- uporządkowaniem uszkodzonej powierzchni leśnej;
- odnowieniem lasu wraz z pielęgnacją i ochroną założonych upraw;
- pielęgnacją i ochroną uszkodzonych drzewostanów oraz cennych obiektów przyrodniczych;
- udostępnianiem terenów leśnych dla wypełniania funkcji społecznych lasu;
- wzmocnieniem systemu ochrony przeciwpożarowej.

Działanie realizowane będzie w ramach dwóch schematów:

Schemat I – Wsparcie dla obszarów, na których nastąpiła katastrofa naturalna lub klęska żywiołowa.

Schemat II – Wprowadzenie elementów zapobiegawczych na terenach zaliczonych do dwóch najwyższych kategorii zagrożenia pożarowego.

Pomoc udzielana w ramach powyższego działania dostępna będzie, w przypadku wystąpienia naturalnej katastrofy lub pożaru na obszarach leśnych całej Rzeczypospolitej Polskiej, bez względu na formę własności.

Beneficjentem są jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej – Nadleśnictwa Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

Pomoc udzielana jest na mocy umowy i polega na refinansowaniu poniesionych kosztów.

3) Oś 3:

Działanie 321 - Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej

Pomocy udziela się na realizację projektów w zakresie:

a) gospodarki wodno-ściekowej w szczególności:

- zaopatrzenia w wodę;
- odprowadzania i oczyszczania ścieków, w tym systemów kanalizacji sieciowej lub kanalizacji zagrodowej,

b) tworzenia systemu zbioru, segregacji, wywozu odpadów komunalnych;

c) wytwarzania lub dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności wiatru, wody, energii geotermalnej, słońca, biogazu albo biomasy.

Zakres pomocy obejmuje koszty inwestycyjne, w szczególności: zakup materiałów i wykonanie prac budowlano – montażowych, zakup niezbędnego wyposażenia.

Beneficjentem jest gmina lub jednostka organizacyjna, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego wykonująca zadania określone w zakresie pomocy.

Pomoc może być przyznana na:

a) projekt realizowany w miejscowości należącej do:

- gminy wiejskiej lub
- gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, lub
- gminy miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys.

b) projekt spełniający wymagania wynikające z obowiązujących przepisów prawa, które mają zastosowanie do tego projektu.

Pomoc ma formę zwrotu części kosztów kwalifikowalnych projektu – max. 75 % kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Wymagany krajowy wkład środków publicznych, w wysokości co najmniej 25% kosztów kwalifikowalnych projektu pochodzi ze środków własnych.

6.4.4. Fundusz LIFE+

LIFE+ jest jedynym instrumentem finansowym Unii Europejskiej koncentrującym się wyłącznie na współfinansowaniu projektów w dziedzinie ochrony środowiska. Jego głównym celem jest wspieranie procesu wdrażania wspólnotowego prawa ochrony środowiska, realizacja polityki ochrony środowiska oraz identyfikacja i promocja nowych rozwiązań dla problemów dotyczących ochrony przyrody.

LIFE+ składa się z trzech komponentów, w ramach których współfinansowane są projekty w zakresie:

- wdrażania dyrektywy Ptasiej i dyrektywy Siedliskowej, w tym ochrony priorytetowych siedlisk i gatunków;

- ochrony środowiska, zapobiegania zmianom klimatycznym, innowacyjnych rozwiązań w dziedzinie ochrony zdrowia i polepszania jakości życia oraz wdrażania polityki zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych i gospodarki odpadami;
- działań informacyjnych i komunikacyjnych, kampanii na rzecz zwiększania świadomości ekologicznej w społeczeństwie, w tym kampanie na temat zapobiegania pożarom lasów oraz wymiany najlepszych doświadczeń i praktyk.

Program LIFE+ podzielony jest na trzy komponenty tematyczne:

- Przyroda i różnorodność biologiczna;
- Polityka i zarządzanie w zakresie środowiska;
- Informacja i komunikacja.

Program LIFE+ zapewnia wsparcie finansowe w średniej wysokości 50% wartości projektu. Nabór wniosków ogłaszany jest raz do roku przez Komisję Europejską. Instytucje i programy pomocowe

6.4.5. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Dopłaty do upraw roślin energetycznych

O płatność do upraw roślin energetycznych może ubiegać się rolnik, który:

- uprawia rośliny energetyczne przeznaczone do przetworzenia na produkty energetyczne i zawrze umowę na dostawę surowców energetycznych z zatwierdzonymi podmiotami skupującymi lub pierwszymi jednostkami przetwórczymi i ilości roślin dostarczonych do zatwierdzonej pierwszej jednostki przetwórczej lub zatwierdzonego podmiotu skupującego na podstawie umowy odpowiadają, co najmniej plonowi reprezentatywnemu

albo

- uprawiane rośliny energetyczne wykorzystuje lub przetwarza w gospodarstwie na cele energetyczne w ilości odpowiadającej, co najmniej plonowi reprezentatywnemu.

Płatności do upraw roślin przeznaczonych na cele energetyczne przyznawane są, jeżeli zadeklarowana powierzchnia upraw wszystkich roślin energetycznych wynosi, co najmniej 0,3 ha.

Rośliny uprawnione do uzyskania płatności do upraw roślin energetycznych:

- rośliny uprawiane na gruntach rolnych, będące przedmiotem umowy dostarczenia roślin energetycznych przeznaczonych do przetworzenia na produkty energetyczne:
 - jednoroczne rośliny (np. rzepak, rzepik, żyto, kukurydza, len włóknisty);
 - buraki cukrowe;
 - soja;
 - rośliny wieloletnie (np. róża bezkolcowa, ślazier pensylwański, miskant olbrzymi, topinambur, rdest sachaliński, mozga trzcinowata);
 - zagajniki drzew leśnych o krótkim okresie rotacji (np. wierzba energetyczna);
- rośliny uprawiane na gruntach rolnych, wykorzystywane jako paliwo do ogrzewania gospodarstw lub w celu wytworzenia energii bądź biopaliwa w gospodarstwie:
 - zagajniki drzew leśnych o krótkim okresie rotacji (np. wierzba energetyczna);
 - zboża;
 - nasiona roślin oleistych – nasiona soi łamane nieprzeznaczone do siewu, rzepak, rzepik o niskiej zawartości kwasu erukowego, nasiona słonecznika (łamane, wyłuskane, w łusce), nasiona słonecznika nieprzeznaczone do siewu;
- jednoroczne i wieloletnie rośliny przetwarzane w gospodarstwie na biogaz.

Grunty rolne, na które rolnik ubiega się o przyznanie płatności do upraw roślin energetycznych, muszą być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (zgodnie z normami).

6.4.6. Departament Generalny XI Komisji Europejskiej

Dotacje przyznawane przez departament wspierają działania na rzecz ochrony środowiska i zachowania różnorodności przyrody i krajobrazu. Finansowane są również małe projekty. Kwota dofinansowania projektu waha się w granicach od 20 do 60 tys. Euro, pomoc może być udzielana przez okres 1 roku. Aby otrzymać dofinansowanie należy złożyć wniosek za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska lub Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wnioski składa się w listopadzie i grudniu. Formularz wniosku można otrzymać bezpośrednio z Departamentu Generalnego XI.

6.4.7. Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej

Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej, będący organizacją pozarządową, od wielu lat realizuje – w oparciu o własne środki finansowe – szereg programów operacyjnych w zakresie preferencyjnego kredytowania inwestycji rozwoju wsi i małych miast, obejmujących obecnie głównie rozwój infrastruktury terenów wiejskich oraz pozarolniczą małą przedsiębiorczość, tworzącą nowe miejsca pracy i alternatywne źródła zasilania finansowego lokalnych społeczności.

Środki Funduszu skierowane na działania w zakresie ochrony środowiska objęte są następującymi liniami kredytowymi:

- Kredyty na inwestycje w zakresie zbiorowego zaopatrzenia wsi w wodę

Przedmiotem kredytowania są inwestycje z zakresu zbiorowego zaopatrzenia wsi w wodę, zlokalizowane na wsi i w miastach do 10 tys. mieszkańców, związane z budową lub modernizacją sieci wodociągowych, z budową lub modernizacją stacji wodociągowych oraz inwestycje realizowane łącznie, tzn. obejmujące łącznie ujęcie wody i stację wodociągową.

Beneficjenci:

- gminy wiejskie i wiejsko-miejskie oraz porozumienia/związki komunalne tych gmin;
- spółki handlowe, o których mowa w art. 1 § 2 ustawy Kodeks spółek handlowych;
- inne osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, lecz posiadające zdolność prawną.

Kredyty mogą być udzielane do wysokości 80% wartości kosztorysowej zadania inwestycyjnego. Kredyty udzielane są na maksymalny okres do 5 lat, włączając w to okres karencji w spłacie kwoty kredytu nie dłuższy niż 12 miesięcy.

Bankami obsługującymi tę linię kredytową są odpowiednio:

- Bank Ochrony Środowiska S.A.;
- Gospodarczy Bank Wielkopolski (GBW) S.A. i zrzeszone z GBW S.A. banki spółdzielcze.

- Kredyty na przedsięwzięcia inwestycyjne na terenach wiejskich w zakresie agroturystyki

Kredyty mogą być udzielane na sfinansowanie nakładów inwestycyjnych związanych z uruchomieniem nowych lub rozwojem istniejących przedsięwzięć gospodarczych w zakresie agroturystyki na wsi lub w miastach do 20 tys. mieszkańców, obejmujących

zakup, budowę, rozbudowę, modernizację, adaptację oraz pierwsze wyposażenie inwestycyjne obiektów bazy noclegowej, bazy gastronomicznej, bazy rekreacyjno-sportowej i kulturowej.

Beneficjenci:

- rolnicy i członkowie ich rodzin;
- inne osoby fizyczne wykonujące działalność gospodarczą;
- spółki handlowe, o których mowa w art. 1 par. 2 ustawy Kodeks spółek handlowych;
- inne osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, lecz posiadające zdolność prawną;
- gminy wiejskie i miejsko-wiejskie oraz związki komunalne tych gmin;

Kredyty mogą być udzielane w dwóch plafonach, w zależności od wysokości kwoty kredytu:

- w plafonie A – do 50.000 pln; nie więcej niż do 100% wartości kosztorysowej zadania inwestycyjnego;
- w plafonie B – do 300.000 pln; nie więcej niż do 80% wartości kosztorysowej zadania inwestycyjnego.

Kredyty mogą być udzielane do 5 lat, wliczając w to okres karencji w spłacie kwoty kredytu nie przekraczający 1 roku.

Bankami obsługującymi tę linię kredytową są:

- Bank Ochrony Środowiska S.A. i jego oddziały terenowe;
- Gospodarczy Bank Wielkopolski S.A. wraz z jego oddziałami terenowymi i zrzeszonymi bankami spółdzielczymi.

6.4.8. Ekofundusz

Ekofundusz powstał w celu zarządzania środkami finansowymi pochodzącymi z ekokonwersji polskiego zadłużenia zagranicznego wobec takich krajów jak: Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, Francja, Szwajcaria, Włochy, Szwecja, Norwegia. Ekofundusz dofinansowuje w formie dotacji przedsięwzięcia, które mają wpływ na stan środowiska w skali regionu, kraju ale przede wszystkim w skali globalnej.

Pierwszeństwo w finansowaniu mają działania, które:

- ograniczają emisję gazów powodujących zmiany klimatu (CO₂, metan, freony);
- ograniczają transgraniczny transport CO₂, NO_x;
- eliminacja niskich źródeł emisji CO₂, NO_x;
- przywrócenie czystości wód Morza Bałtyckiego;
- ochrona zasobów wody pitnej;
- gospodarka odpadami i rekultywacja gleb zanieczyszczonych;
- ochrona różnorodności biologicznej.

Ekofundusz realizuje swoje cele w ramach konkursów i programów. Realizowane są również przedsięwzięcia o charakterze powtarzalnym, dla których trudno jest skonstruować sensowne konkursy, ponieważ instalacje budowane mogą być w dowolnym miejscu w kraju i operują urządzeniami o podobnym stopniu nowoczesności. Do tej grupy projektów należą na przykład: instalacje kolektorów słonecznych, inicjatywy dotyczące budowy farm wiatrowych, uprawy roślin energetycznych, czy zakupy komposterów do utylizacji biologicznej frakcji odpadów komunalnych.

Wnioski o dofinansowanie można składać w ciągu całego roku wg przygotowanego przez Ekofundusz wzoru i instrukcji. Wysokość dofinansowania może wynieść 30% kosztów jeżeli inwestorem jest przedsiębiorca lub do 60% w przypadku jednostek samorządowych.

Udział dotacji wynosi do 50 % w przypadku: instytucji charytatywnych i wyznaniowych, społecznych organizacji ekologicznych, dyrekcji parków narodowych i krajobrazowych, placówek oświatowych, edukacyjnych, placówek służby zdrowia oraz spółdzielni mieszkaniowych.

Środki Ekofunduszu będą dostępne do 2010 roku.

6.4.9. Fundusz na Rzecz Globalnego Środowiska

Funduszem zarządza Bank Światowy, UNDP i UNEP. Fundusz finansuje przedsięwzięcia w dziedzinach:

- ochrona różnorodności biologicznej (ekosystemów o znaczeniu globalnym);
- przeciwdziałanie zmianom klimatu: technologie wytwarzania i wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
- ochrona wód (przeciwdziałanie zanieczyszczeniom transgranicznym),
- ochronę warstwy ozonowej;
- przeciwdziałanie degradacji powierzchni ziemi, pustynnieniu ziemi i niszczeniu lasów.

6.4.10. Fundacja na rzecz rozwoju wsi polskiej „Polska Wieś 2000” im. Macieja Rataja

Zakres działania fundacji obejmuje dofinansowywanie inicjatyw lokalnych m.in. na rzecz rozwoju infrastruktury wiejskiej.

Priorytetami przy podejmowaniu decyzji o finansowaniu jest udzielanie kredytów na budowę i modernizację urządzeń grzewczych zasilanych gazem lub olejem w budynkach wiejskich. Beneficjentami są gminy. Wysokość udzielanego kredytu: projekt do 40 tys. zł. Okres kredytowania 2 lata. Okres karencji płatności rat kapitałowych do 6 miesięcy. Rozkład spłat w czasie 2 lata. Minimalny udział środków własnych kredytobiorcy 50%.

6.4.11. Fundacja Wspomagania Wsi

Fundacja wspiera działania zmierzające do poprawy infrastruktury, społecznego, gospodarczego i kulturalnego rozwoju, upowszechnienia zastosowania niekonwencjonalnych źródeł energii na obszarach wiejskich.

Program Małych Elektrowni Wodnych oraz Elektrowni Wiatrowych

Program stawia sobie za cel odtworzenie zdewastowanych jazów, zapór, młynów i innych obiektów rzecznych oraz promocję ekologicznie czystej energii. Z pożyczek mogą korzystać:

- osoby fizyczne;
- spółki osób fizycznych;
- instytucje kościelne;
- gminy.

Wysokość pożyczki nie może przekroczyć 50% wartości nakładów inwestycyjnych, określonych na podstawie założeń ekonomiczno-technicznych potwierdzonych przez pracownika Fundacji.

Pożyczki udzielane są na okres do 5 lat wraz z możliwością uzyskania w tym okresie karencji w spłacie kredytu do 1 roku, jednak nie dłużej niż 3 miesiące kalendarzowe po miesiącu w którym zakończono inwestycję.

6.5. Instytucje leasingowe

W formie leasingu najczęściej finansowane są środki transportu, maszyny i urządzenia, linie technologiczne, sprzęt komputerowy. Z leasingu często korzystają zakłady komunalne jak również gminy.

6.6. Fundusze inwestycyjne

Fundusze inwestycyjne biorą udział w inwestycjach w podmiotach prywatnych o potencjalnie dużej stopie wzrostu.

Popularne fundusze zostały pokrótce scharakteryzowane poniżej.

6.6.1. Central and Eastern European Infrastructure Resources Partners

Źródła środków finansowych funduszu pochodzą między innymi z Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju. Fundusz inwestuje w projekty przemysłowe związane z:

- recyklingiem i minimalizacją odpadów;
- zwiększeniem efektywności produkcji i oszczędnością energii;
- produkcją sprzętu i urządzeń do budowy kanalizacji, systemów zaopatrzenia w wodę, redukcji i kontroli zanieczyszczeń;
- poszukiwaniem alternatywnych źródeł energii.

Poza tym fundusz oferuje pomoc w nawiązaniu kontaktów z partnerami zagranicznymi oraz poszukiwaniu dodatkowych źródeł finansowania.

6.7. Adresy jednostek finansujących

Poniższa tabela zawiera wykaz jednostek finansujących działania w zakresie ochrony środowiska wraz z adresami.

Tabela 33. Jednostki finansujące działania w zakresie ochrony środowiska wraz z adresami

Jednostka finansująca	Adres kontaktowy
Krajowe fundusze ekologiczne	
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	ul. Konstruktorska 3a; 02-673 Warszawa tel. : centrala: (22) 45 90 000, (22) 45 90 001informacja: (22) 45 90 100, (22) 45 90 370 fax: (22) 45 90 101 e-mail: fundusz@nfosigw.gov.pl www.nfosigw.gov.pl
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi	ul. Łąkowa 11, 90-562 Łódź tel. (0- 42) 663 41 01 e-mail: fundusz@wfosigw.lodz.pl www. wfosigw.lodz.pl
Terenowy Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	Urząd Marszałkowski Woj. Łódzkiego Departament Rolnictwa i Ochrony Środowiska Wydział Rozwoju Obszarów Wiejskich al. Piłsudskiego 8, 90-051 Łódź tel. (0-42) 663 35 30
Fundusz Leśny	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu ul. Gajowa 10, 60-959 Poznań tel. (0-61) 8668241

Jednostka finansująca	Adres kontaktowy
Fundusz Termomodernizacyjny	Bank Gospodarstwa Krajowego Departament Wspierania Rozwoju Regionalnego Al. Jerozolimskie 7, 00-955 Warszawa tel. (0-22) 522 96 39, 596 59 23, fax (0-22) 522 91 94 e-mail: dwrr@bgk.com.pl www.bgk.com.pl/fundusze/ft
Fundusze UE	
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	W zależności od realizowanego działania - patrz Tab. 6.1.
Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego	Punkt Informacyjny RPOWŁ Urząd Marszałkowski w Łodzi Departament Polityki Regionalnej Wydział ds. Informacji i Promocji ul. Roosevelta 15, 90-056 Łódź tel.: (042) 663 31 07, (042) 663 34 05 e-mail: punktinformacyjny@lodzkie.pl
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Biuro Powiatowe w Poddębicach Bałdrzychów 80a, 99-200 Poddębice tel. (0-43) 678 90 93
Fundusz LIFE+	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Departament Edukacji i Ochrony Przyrody Wydział ds. V osi PO IiŚ i LIFE+ ul. Konstruktorska 3a 02-673 Warszawa www.nfosigw.gov.pltel.: (22) 45-90-543, (22) 45-90-396 faks: (22) 45-90-193 e-mail: life@nfosigw.gov.pl
Instytucje i programy pomocowe	
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Biuro Powiatowe w Poddębicach Bałdrzychów 80a, 99-200 Poddębice tel. (0-43) 678 90 93
Departament Generalny XI Komisji Europejskiej	UNIT D.4 (Global Environment) TRMF 01/77; rue de la Loi 200; B-1049 Brussels fax 296 95 57; e-mail: christoph.bail@dg11.cec.be
Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej	ul. Miedziana 3A, 00-814 Warszawa tel. (0-22) 639 87 63; fax (0-22) 620 90 93 www.efrwp.com.pl; e-mail: efrwp@efrwp.com.pl
Ekofundusz	ul. Bracka 4; 00-502 Warszawa tel. (0-22) 621 27 04; fax (0-22) 629 51 25 www.ekofundusz.org.pl; e-mail: info@ekofundusz.org.pl
Fundusz na Rzecz Globalnego Środowiska	al. Niepodległości 186; 00-608 Warszawa tel. (0-22) 825 45 97; fax (0-22) 825 45 97 www.undp.org.pl
Fundacja na rzecz rozwoju wsi polskiej „Polska Wieś 2000” im. Macieja Rataja.	al. W. Reymonta 12a; 01-849 Warszawa tel. (0-22) 663 78 00; fax (0-22) 663 09 86
Fundacja Wspomagania Wsi	ul. Bellottiego 1, 01-022 Warszawa tel. 22 636 25 71-75, fax. 22 636 62 70 www.fww.org.pl ; e-mail: fww@fww.org.pl
Banki	

Jednostka finansująca	Adres kontaktowy
Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.	ul. Kasprzaka 10/16; 01-211 Warszawa tel. (0-22) 860 40 00; 0801 123 456; fax 860 50 00 www.bgz.pl
Bank Gospodarstwa Krajowego	Al. Jerozolimskie 7; 00-955 Warszawa (0-22) 522 91 93; fax 522 91 94 www.bgk.com.pl ; email: bgk@bgk.com.pl
Bank Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych S.A.	ul. Dubois 5a; 00-184 Warszawa tel. (0-22) 860 11 00; fax 860 11 02 www.bise.pl; e-mail: contact@bise.pl
Bank Ochrony Środowiska S.A.	Al. Jana Pawła II 12; 00-950 Warszawa (0-22) 850 87 35; fax 850 88 91 www.bosbank.pl; e-mail: bos@bosbank.pl
Bank Światowy	ul. Emilii Plater 53; 00-113 Warszawa tel. (0-22) 520 80 00; fax 520 80 01; www.worldbank.org.pl e-mail: Poland_Feedback@worldbank.org.pl
Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju - EBOR	ul. Emilii Plater 53; 00-113 Warszawa tel. (0-22) 520 57 00; fax 520 58 00; www.ebrd.com
Gospodarczy Bank Wielkopolski S.A. W Poznaniu	ul. Mielżyńskiego 22; 61-725 Poznań tel. (0-61) 856 24 00 www.gbw.com.pl ; e-mail: office@gbw.com.pl
Kredyt Bank S.A	ul. Kasprzaka 2/8; 01-211 Warszawa tel. (0-22) 634 54 00; 0800 120 360; fax 634 53 35 www.kredytbank.pl; e-mail: dbp@kredytbank.pl
LG Petro Bank S.A.	ul. Rzgowska 34/36; 93-172 Łódź tel. (0-42) 681 93 20; 0800 169 800; fax 681 93 72 www.lgpetrobank.com.pl; office@lgpetrobank.com.pl
Powszechny Bank Kredytowy S.A.	ul. Towarowa 15a; 00-958 Warszawa tel. (0-22) 53180 00; fax 531 86 40 www.pbk.pl
Bank BPH SA	Al. Pokoju 1, 31-548 Kraków tel. (012) 618 68 88, fax (012) 618 68 63 www.bph.pl, e-mail: bank@bph.pl
Europejski Bank Inwestycyjny	100 Boulevard Konrad Adenauer L-2950 Luxembourg www.eib.eu.int e-mail: infopol@eib.org
Bank Współpracy Europejskiej S.A.	ul. Sudecka 95/97, 53-128 Wrocław tel. (071) 334 91 10, fax (071) 334 91 09 www.bwe.pl, e-mail: bwe@bwe.pl
HypoVereinsbank Bank Hipoteczny S.A	ul. Chmielna 132/134, 00-805 Warszawa tel. (022) 656 21 69, fax (022) 656 21 88 www.hypovereinsbank.com.pl
ING Bank Śląski S.A.	ul. Sokolska 34, 40-086 Katowice tel. (032) 357 70 00, fax (032) 634 53 35 www.ing.pl, e-mail: mampytanie@ingbank.pl
Fundusze inwestycyjne	
Central and Eastern European Infrastructure Resources Partners	Al. Jerozolimskie 81; 02-001 Warszawa tel. (0-22) 695 09 30; fax /022/ 695 09 45

7. Harmonogram rzeczowo-finansowy

Proponowane do realizacji w latach 2010 – 2013 przedsięwzięcia ujęto w następujących tabelach:

Zasoby przyrody – **Tabela 34**
Zasoby wodne – **Tabela 35**
Powietrze atmosferyczne – **Tabela 36**
Powierzchnia terenu i środowisko glebowe – **Tabela 37**
Edukacja ekologiczna – **Tabela 38**

W tabelach zastosowano następujące oznaczenia:

- literowe w kolumnie „Zadania”:
(W) – zadania własne gminy
(K) – zadania koordynowane przez gminę
- kolory w wierszach zadań:

zadania inwestycyjne
zadania pozainwestycyjne

Tabela 34. Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2010-2013 w zakresie "Zasoby przyrody"

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania	
				2010	2011	2012	2013			
Ochrona i wzrost bioróżnorodności										
Rozwój systemu ochrony przyrody	Rozpoznanie wartościowych obiektów przyrodniczych w celu ustanowienia nowych obiektów cennych przyrodniczo, w tym pomników przyrody i użytków ekologicznych (W)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe		wkład rzeczowy gminy			środki własne gminy	liczba ustanowionych form ochrony przyrody	
	Ustanowienie projektowanego Puczniewsko – Grotnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (K)	Wojewódzki Konserwator Przyrody RDOŚ w Łodzi	b.d.		wkład rzeczowy jednostek odpowiedzialnych			środki własne jednostek odpowiedzialnych	powierzchnia obszarów chronionych	
	Uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego aspektów ochrony środowiska i przyrody (W)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe		wkład rzeczowy gminy			środki własne gminy	odpowiednie zapisy w MPZP	
	Inwentaryzacja przyrodnicza terenów wartościowych przyrodniczo (W)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe		wkład rzeczowy gminy			środki własne gminy	dokumentacja po inwentaryzacji	
	Realizacja Planów Ochrony Przyrody na obszarach chronionych i cennych przyrodniczo (K)	gmina Poddębice Wojewódzki Konserwator Przyrody RDOŚ w Łodzi	zadanie ciągłe		wkład rzeczowy jednostek odpowiedzialnych			środki własne jednostek odpowiedzialnych	stan zdrowotny kompleksów objętych ochroną	
Zrównoważone użytkowanie kompleksów leśnych	Wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych (K)	gmina Poddębice właściciele gruntów	zadanie ciągłe		wkład rzeczowy podmiotów odpowiedzialnych			środki własne podmiotów odpowiedzialnych; FOGR	liczba nasadzeń, powierzchnia nasadzeń	
	„Kraina bez barier” – rewitalizacja zespołu pałacowo-parkowego w Poddębicach oraz nabrzeża Neru (W)	gmina Poddębice	2010-2014	44,5	1 945,2	6 000,0	6 000,0	środki własne gminy i środki pochodzące z innych źródeł	stan zdrowotny kompleksu parkowego	
	Ochrona i wzrost zasobów leśnych poprzez prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z uproszczonym planem urządzania lasu (K)	gmina Poddębice Nadleśnictwo Poddębice	zadanie ciągłe		wkład rzeczowy jednostek odpowiedzialnych			środki własne jednostek odpowiedzialnych; Fundusz Leśny	stan zdrowotny kompleksów leśnych	
	Edukacja ekologiczna wśród właścicieli lasów prywatnych w celu prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej (W)	gmina Poddębice Nadleśnictwo Poddębice	zadanie ciągłe		wkład rzeczowy jednostek odpowiedzialnych			środki własne jednostek odpowiedzialnych; Fundusz Leśny	stan zdrowotny kompleksów leśnych	

Tabela 35. Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2010-2013 w zakresie "Zasoby wodne"

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2010	2011	2012	2013		
Poprawa jakości wód powierzchniowych i minimalizacja zagrożeń dla odtwarzalności i jakości zasobów wód podziemnych. Zapewnienie mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia. Ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych	Bieżąca konserwacja sieci kanalizacyjnej (W)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	stan techniczny sieci kanalizacyjnej
	Budowa przyzgodowych oczyszczalni ścieków (K)	mieszkańcy gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy jednostek odpowiedzialnych				środki własne jednostek odpowiedzialnych; kredyty i pożyczki	liczba wybudowanych indywidualnych oczyszczalni ścieków
	„Dostępne miasto” – w tym przebudowa ulic osiedlowych wraz z budową kanalizacji deszczowej (W)	gmina Poddębice	2010-2014	2 480,0	60,0	2 250,0	4 144,7	środki własne i środki pochodzące z innych źródeł	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Prowadzenie rejestru przydomowych oczyszczalni ścieków (W)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	istnienie aktualnego rejestru
	Prowadzenie rejestru zbiorników bezodpływowych (szamb) (W)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	istnienie aktualnego rejestru
	Kontrola stanu technicznego (szczelności) szamb i umów na opróżnianie szamb (W)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	liczba kontroli; liczba i rodzaj stwierdzonych naruszeń
	Inwentaryzacja dzikich składowisk odpadów komunalnych (W)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	istnienie aktualnego rejestru
	Edukacja rolników nt. optymalizacji stosowania nawozów oraz właściwego przechowywania nawozów naturalnych (K)	gmina Poddębice Ośrodek Doradztwa Rolniczego	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy i ODR				środki własne gminy środki własne ODR	liczba przeszkolonych rolników
	Kontrola i nadzór ujęć wód podziemnych na terenie gminy (K)	gmina Poddębice WIOS Łódź WSSE Łódź	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy jednostek odpowiedzialnych				środki własne jednostek odpowiedzialnych	liczba kontroli; liczba i rodzaj stwierdzonych naruszeń

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2010	2011	2012	2013		
Poprawa jakości wód powierzchniowych i minimalizacja zagrożeń dla odtwarzalności i jakości zasobów wód podziemnych. Zapewnienie mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia.									
Racjonalna gospodarka zasobami wodnymi	Właściwe lokalizowanie inwestycji uciążliwych na środowisko w miejscach, gdzie nie spowodują one zagrożenia dla wód – odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (W)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	odpowiednie zapisy w MPZP
	Bieżąca konserwacja sieci wodociągowej (W)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	stan techniczny sieci wodociągowej
	Budowa zbiornika retencyjnego Niemysłów (K)	Nadleśnictwo Poddębice	2010	b.d.	-	-	-	środki własne Nadleśnictwa i pochodzące z innych źródeł	powierzchnia zbiornika
	Ochrona przeciwpowodziowa	Bieżąca konserwacja systemu obiektów urządzeń zabezpieczających przed powodzią (K)	WZMiUW w Łodzi gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy jednostek odpowiedzialnych				środki własne jednostek odpowiedzialnych
	Bieżąca konserwacja cieków powierzchniowych (K)	WZMiUW w Łodzi zarządzający drogą gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy jednostek odpowiedzialnych				środki własne jednostek odpowiedzialnych	stan techniczny cieków
	Zlokalizowanie obszarów zagrożonych powodzią w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (W)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	odpowiednie zapisy w MPZP

Tabela 36. Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2010-2013 w zakresie "Powietrze atmosferyczne"

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania	
				2010	2011	2012	2013			
Poprawa jakości powietrza atmosferycznego. Ochrona przed hałasem i niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym										
Ograniczenie niskiej emisji	Termomodernizacja istniejących budynków, stosowanie energooszczędnych materiałów i technologii przy budowie nowych obiektów (K)	gmina Poddębice mieszkańcy zarządcy budynków	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy podmiotów odpowiedzialnych				środki własne podmiotów odpowiedzialnych Fundusz Termomodernizacyjny	liczba zmodernizowanych budynków	
	Edukacja mieszkańców nt. zanieczyszczeń z niskiej emisji i szkodliwości spalania odpadów w piecach domowych (K)	jednostki oświatowe gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy jednostek odpowiedzialnych				środki własne jednostek odpowiedzialnych	liczba przeprowadzonych kampanii, liczba mieszkańców objętych kampanią	
	Propagowanie i wspieranie działań w kierunku wykorzystania alternatywnych źródeł energii (energia geotermalna, energia słoneczna, biomasa) (W)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	liczba przeprowadzonych kampanii, liczba mieszkańców objętych kampanią	
	Dostosowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego do zapisów rozporządzenia o standardach akustycznych dla poszczególnych terenów (K)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	istnienie aktualnego rejestru obszarów z przekroczonymi normami	
Ograniczenie uciążliwości systemu komunikacyjnego	Przebudowa drogi gminnej nr 111003E na odcinku Dzierżazna – Izabela i drogi Izabela – Borzewisko (W)	gmina Poddębice	2011	0	1 512,9	0	0	środki własne gminy własne i środki pochodzące z innych źródeł	długość przebudowanych dróg	
	Przebudowa drogi gminnej nr 111003E odcinek od miejscowości Izabela do drogi wojewódzkiej nr 473 w miejscowości Balin (W)	gmina Poddębice	2011	0	2 274,5	0	0	środki własne gminy własne i środki pochodzące z innych źródeł	długość przebudowanych dróg	
	Góra Bałdrzychowska – Feliksów – Leszkomín (sport i rekreacja na szlaku dróg gminnych), w tym budowa ścieżek rowerowych (W)	gmina Poddębice	2013-2014	-	-	-	2 500	środki własne gminy własne i środki pochodzące z innych źródeł	długość wybudowanych ścieżek rowerowych	
Ochrona przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym	Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania elektromagnetycznego (W)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	istnienie aktualnego rejestru źródeł promieniowania elektromagnetycznego	

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2010	2011	2012	2013		
	Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego zagadnień dotyczących znaczącego oddziaływania na środowisko i człowieka pól elektromagnetycznych (W)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	odpowiednie zapisy w MPZP

Tabela 37. Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2010-2013 w zakresie "Powierzchnia terenu i środowisko glebowe"

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania	
				2010	2011	2012	2013			
Ochrona środowiska glebowego i złóż surowców										
Zapobieganie degradacji gleb	Rekultywacja składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne położonego w Poddębicach przy ul. Łódzkiej 95 (W)	gmina Poddębice	2010-2012	22,0	6,1	4 630,9	-	środki własne gminy ~40% środki UE ~60%	zrekultywowana powierzchnia	
	Zabezpieczenie terenów narażonych na erozję poprzez wprowadzanie zadrzewień i zakrzaceń (K)	gmina Poddębice rolnicy	zadanie ciągłe	b.d.				środki własne podmiotów odpowiedzialnych; FOGR	liczba nowych nasadzeń	
	Podnoszenie świadomości mieszkańców o zagrożeniu i degradującym oddziaływaniu wypalania traw (K)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	liczba przeszkolonych osób; liczba rozprawdzonych ulotek informacyjnych	
	Upowszechnianie wśród rolników zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej (K)	gmina Poddębice Ośrodek Doradztwa Rolniczego	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy i ODR				środki własne gminy i ODR	liczba rozpropagowanych KDPK; liczba przeszkolonych rolników	
Zapobieganie degradacji zasobów złóż mineralnych	Rozpoznanie nielegalnego wydobycia kopalin (W)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	istnienie rejestru miejsc nielegalnego wydobycia kopalin	

Tabela 38. Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2010-2013 w zakresie "Edukacja ekologiczna"

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2010	2011	2012	2013		
Edukacja ekologiczna społeczeństwa									
Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa	Utrzymanie istniejących i wprowadzania nowych programów edukacji ekologicznej i organizowanie konkursów o tematyce ekologicznej w szkołach (K)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy			środki własne gminy	istnienie programu edukacji ekologicznej; liczba konkursów szkolnych o tematyce ekologicznej organizowanych w ciągu roku	
	Stworzenie i rozwijanie powszechnego dostępu do informacji o środowisku (W)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy			środki własne gminy	istnienie systemu dostępu do informacji o środowisku	
	Wyznaczenie i organizacja ścieżek edukacji ekologicznej (W)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy			środki własne gminy	liczba powstałych ścieżek	
	Promocja walorów środowiskowych gminy (W)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy			środki własne gminy	nakład wydanych ulotek, folderów	
	Szkolenia zawodowe nauczycieli i pracowników administracji samorządowej w zakresie ochrony środowiska (K)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy			środki własne gminy	liczba zorganizowanych szkoleń i uczestniczących w szkoleniach i kursach	
	Akcje ekologiczne (np. „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”) (K)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy			środki własne gminy	liczba zorganizowanych akcji	
	Wspieranie programów i ekologicznych przedsięwzięć szkół i przedszkoli np. poprzez wyposażenie ich w niezbędne pomoce naukowe wykorzystywane przy realizacji tych działań. (W)	gmina Poddębice	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy			środki własne gminy	liczba pomocy naukowych	

8. Zarządzanie Programem Ochrony Środowiska

8.1. Wprowadzenie

Warunkiem realizacji Programu ochrony środowiska jest ustalenie systemu zarządzania tym programem. System ten powinien składać się z następujących elementów:

- zasady realizacji Programu;
- instrumenty zarządzania;
- monitoring;
- struktura zarządzania Programem;
- sprawozdawczość z realizacji Programu;
- harmonogram realizacji;
- działania w zakresie zarządzania.

Zarządzanie Programem odbywać się powinno z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju, w oparciu o instrumenty zarządzania, zgodne z kompetencjami i obowiązkami podmiotów zarządzających.

8.2. Uczestnicy wdrażania Programu

Podstawową zasadą realizacji Programu ochrony środowiska powinna być zasada wykonywania zadań jednostek związanych z systemem zarządzania środowiskiem, świadomych istnienia Programu i ich uczestnictwa w nim. Można wyodrębnić cztery grupy podmiotów uczestniczących w Programie z uwagi na pełnioną przez nie rolę. Są to:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem;
- podmioty realizujące zadania programu;
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu;
- społeczność jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Włączanie do procesu szerokiego grona uczestników zapewnia jego akceptację i równomierne obciążenie poszczególnych partnerów w postaci środków i obowiązków.

Bezpośrednim realizatorem programu będą podmioty gospodarcze planujące i realizujące inwestycje zgodnie z kierunkami nakreślonymi przez Program, jak również samorząd gminy jako realizator inwestycji w zakresie ochrony środowiska na swoim terenie. Podmioty te będą również przekazywały informacje w ramach monitoringu realizacji zadań Programu i efektów w środowisku. Bezpośrednim odbiorcą programu będzie społeczeństwo gminy.

8.3. Instrumenty realizacji Programu

Zarządzanie Programem będzie się odbywać z wykorzystaniem instrumentów, które pozwolą na jego weryfikację w oparciu o wyniki monitorowania procesów zachodzących w szeroko rozumianym otoczeniu realizowanej polityki ekologicznej gminy. Instrumenty służące realizacji Programu wynikają z ustaw Prawo ochrony środowiska, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o ochronie przyrody, ustawy o odpadach, Prawo geologiczne i górnicze, Prawo budowlane. Są to instrumenty prawne, finansowe, społeczne i strukturalne.

8.3.1. Instrumenty prawne

Do instrumentów prawnych należą:

- pozwolenia na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii, w tym pozwolenia zintegrowane;
- decyzje zatwierdzające program gospodarki odpadami;

- koncesje geologiczne wydawane na rozpoznanie i eksploatację surowców mineralnych.

Ponadto bardzo ważnymi instrumentami służącymi właściwemu gospodarowaniu zasobami środowiska są raporty i przeglądy ekologiczne oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Szczególnym instrumentem prawnym stał się monitoring, czyli pomiar stanu środowiska prowadzony zarówno w odniesieniu do badań jakości środowiska, jak też do ilości zasobów środowiskowych.

8.3.2. Instrumenty finansowe

Do instrumentów finansowych należą:

- opłaty za korzystanie ze środowiska - za emisję zanieczyszczeń do powietrza, za pobór wody powierzchniowej i podziemnej, za odprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, za zbieranie, transport i odzysk lub unieszkodliwianie odpadów komunalnych, za składowanie odpadów, za powierzchnię, z której odprowadzane są ścieki;
- administracyjne kary pieniężne;
- odpowiedzialność cywilna, karna i administracyjna;
- kredyty i dotacje z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz innych funduszy;
- pomoc publiczna na ochronę środowiska w postaci preferencyjnych pożyczek i kredytów, dotacji, odroczeń, rozłożenia na raty i umorzeń płatności wobec budżetu państwa i funduszy ekologicznych, zwolnień i ulg podatkowych i in.

8.3.3. Instrumenty społeczne

Uzgodnienia instytucjonalne i konsultacje społeczne są ważnym elementem skutecznego zarządzania realizującego zasady zrównoważonego rozwoju. Wśród nich istnieje podział na dwie kategorie wewnętrzne: pierwsza dotyczy działań samorządów, druga polega na budowaniu powiązań między władzami samorządowymi a społeczeństwem.

W pierwszym przypadku narzędziami są:

- doskazywanie profesjonalne i systemy szkoleń;
- interdyscyplinarny model pracy;
- współpraca i partnerstwo w systemach sieciowych.

W drugim:

- udział społeczeństwa w zarządzaniu poprzez systemy konsultacji i debat publicznych;
- prowadzenie kampanii edukacyjnych.

Narzędziami dla formułowania, integrowania i wdrażania polityk środowiskowych są:

- środowiskowe porozumienia, karty, deklaracje, statuty;
- strategie i plany działań;
- systemy zarządzania środowiskiem;
- ocena wpływu na środowisko;
- ocena strategii środowiskowych.

Narzędziami włączającymi mechanizmy rynkowe w realizację zrównoważonego rozwoju są:

- opłaty, podatki, grzywny (na rzecz środowiska);
- regulacje cenowe;
- regulacje użytkowania;

- ocena inwestycji;
- środowiskowe zalecenia dla budżetowania;
- kryteria środowiskowe w procedurach przetargowych.

Narzędziami dla pomiaru, oceny i monitorowania skutków rozwoju zrównoważonego są:

- wskaźniki równowagi środowiskowej;
- ustalenie wyraźnych celów operacyjnych;
- monitorowanie skuteczności procesów zarządzania.

Edukacja ekologiczna jest bardzo ważnym instrumentem społecznym wspomagającym wdrażanie Programów ochrony środowiska. Głównym jej celem jest kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz przyjaznych dla środowiska nawyków i codziennych postaw. W ciągu ostatnich dziesięciu lat obserwuje się znaczny rozwój edukacji ekologicznej, a w społeczeństwie potrzebę wiedzy na temat aspektów środowiskowych działań i produktów. Istotną rolę odgrywają tutaj pozarządowe organizacje ekologiczne i szkoły wszystkich szczebli. Ponadto ważny oddźwięk w społeczeństwie mają kampanie ekologiczne, które mają na celu uświadamianie i nagłaśnianie problemów ekologicznych społeczeństwu.

Szkolenia powinny być organizowane w szczególności dla:

- pracowników administracji;
- samorządów mieszkańców;
- nauczycieli szkół wszystkich szczebli;
- członków organizacji pozarządowych;
- dziennikarzy;
- dyrekcji i kadry zakładów produkcyjnych;
- właścicieli i pracowników gospodarstw rolnych.

Podstawą skuteczności działań edukacyjnych jest rzetelne informowanie społeczeństwa nt. stanu środowiska np. poprzez wydawanie ogólnodostępnych raportów o stanie środowiska. Istotne jest także komunikowanie się ze społeczeństwem przy podejmowaniu decyzji o działaniach inwestycyjnych mogących mieć wpływ na jakość środowiska.

8.3.4. Instrumenty strukturalne

Do instrumentów strukturalnych należą programy strategiczne np. strategię rozwoju wraz z programami sektorowymi. Strategia jest dokumentem wytyczającym główne tendencje i kierunki działań w ramach rozwoju gospodarczego, społecznego i ochrony środowiska. Dokument ten jest bazą dla opracowania programów sektorowych (np. dot. rewitalizacji, rozwoju przemysłu, ochrony zdrowia, turystyki, ochrony środowiska, itd.).

8.4. Monitoring środowiska

Celem monitoringu jest ocena stanu środowiska - czy stan środowiska ulega polepszeniu czy pogorszeniu – poprzez zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych dotyczących jakości środowiska i zachodzących w nim zmian. Wyniki prowadzonego monitoringu są również podstawą oceny efektywności wdrażania polityki środowiskowej. Monitoring dostarcza informacji o efektach wszystkich działań na rzecz ochrony środowiska.

Badanie stanu środowiska realizowane jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, który z mocy ustawy koordynowany jest przez organy Inspekcji Ochrony Środowiska. Sieci krajowe i regionalne koordynowane są przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, zaś sieci lokalne przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska w uzgodnieniu z Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska. Skoordynowanie działań pozwala na szerokie i wszechstronne wykorzystanie wyników badań.

Głównym zadaniem sieci krajowych jest śledzenie w skali kraju trendów poszczególnych wskaźników jakości środowiska dla potrzeby realizacji polityki ekologicznej państwa. W ramach sieci krajowych realizowane są również badania wynikające z zobowiązań międzynarodowych. Dane są gromadzone i przetwarzane na poziomie centralnym. Krajowe bazy danych zlokalizowane są w instytutach naukowo-badawczych sprawujących nadzór merytoryczny nad poszczególnymi podsystemami.

Sieci regionalne podzielone na międzywojewódzkie i wojewódzkie mają za zadanie udokumentowanie zmian zachodzących w środowisku w regionie czy województwie. Programy badań są specyficzne dla regionu tzn. ściśle powiązane z geograficzną, gospodarczą i ekologiczną charakterystyką danego obszaru. W praktyce inicjatywę odnośnie organizacji systemów regionalnych podejmują wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska. Ujęcie w programie istotnych problemów ekologicznych osiągane jest poprzez uzgadnianie programów z wojewodami.

Sieci lokalne funkcjonują w celu śledzenia i kontrolowania wpływu najbardziej szkodliwych źródeł punktowych lub obszarowych na lokalny poziom zanieczyszczeń. Tworzone są przez organy administracji państwowej, gminy oraz podmioty gospodarcze oddziałujące na środowisko. Koordynacyjna rola WIOŚ realizowana jest poprzez uzgadnianie programów pomiarowych realizowanych w sieci lokalnej, jak również weryfikację uzyskanych danych pomiarowych. Natomiast decyzje obligujące podmioty gospodarcze do realizacji badań środowiska, na które mają znaczący wpływ wydawane są przez władze samorządowe.

W gminie Poddębice monitoring jakości środowiska realizowany jest w ramach monitoringu regionalnego województwa łódzkiego i prowadzony jest przez Wojewódzką Inspekcję Ochrony Środowiska w Łodzi. W okresie wdrażania Programu, dane uzyskiwane z monitoringu jakości środowiska będą pomocne przy ocenie realizacji i aktualizacji Programu ochrony środowiska.

8.5. Kontrola, monitoring i zarządzanie Programem

8.5.1. Kontrola i monitoring Programu

Kontrola i monitoring realizacji celów i zadań Programu ochrony środowiska winien obejmować określenie stopnia wykonania działań:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów;
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem;
- analizę przyczyn rozbieżności.

Koordinator wdrażania Programu będzie oceniać co dwa lata stopień wdrożenia. W latach 2010-2013 na bieżąco będzie monitorowany postęp w zakresie wdrażania zdefiniowanych działań, a pod koniec 2013 roku nastąpi ocena rozbieżności między celami zdefiniowanymi w Programie i analiza przyczyn tych rozbieżności. Wyniki oceny będą stanowiły wykładnię dla kolejnego Programu, w którym zostaną zdefiniowane cele i zadania na lata 2014-2021, z uszczegółowieniem działań na lata 2014 - 2017.

Ten cykl będzie się powtarzał co dwa lata, co zapewni uaktualnienie strategii krótkoterminowej czteroletniej i polityki długoterminowej ośmioletniej.

8.5.2. Wdrażanie i zarządzanie Programem

Program ochrony środowiska dla gminy Poddębice wchodzi do realizacji na podstawie uchwały Rady Miejskiej.

Efektywne wdrożenie i zarządzanie niniejszym Programem wymaga dużego zaangażowania administracji samorządowej, a także współpracy pomiędzy wszystkimi instytucjami włączonymi w zagadnienia ochrony środowiska.

Za realizację programu odpowiedzialne są władze gminy, które powinny wyznaczyć koordynatora wdrażania programu. Taką rolę, w imieniu Burmistrza Miasta, powinien pełnić referat odpowiedzialny za ochronę środowiska (osoba odpowiedzialna za ochronę środowiska). Koordynator będzie współpracował ściśle z Burmistrzem Miasta i Radą Miejską, przedstawiając okresowe sprawozdania z realizacji programu.

Program będzie wdrażany przy udziale wielu partnerów, wśród których należy wymienić: poszczególne referaty Urzędu Miejskiego, zakłady przemysłowe i podmioty gospodarcze, instytucje kontrolujące (WIOŚ w Łodzi, WSSE w Łodzi, Powiatowa SSE w Poddębicach), mieszkańcy, organizacje pozarządowe, nauczyciele i inne. Wszystkie jednostki będą musiały ze sobą współpracować poprzez stałą wymianę informacji i wiedzy. Jednocześnie każdy z partnerów powinien być informowany o postępach we wdrażaniu Programu. W celu usprawnienia tych działań zaleca się opracować szczegółowy harmonogram spotkań partnerów uczestniczących we wdrażaniu Programu.

Bardzo ważna jest również współpraca z sąsiednimi gminami, bowiem zagrożenia dla środowiska mają pochodzenie lokalne, ale mogą one oddziaływać także na znacznie większych obszarach. Stąd też wynika potrzeba rozwiązań tych problemów w oparciu o współpracę z sąsiednimi gminami, np. w zakresie gospodarki odpadami czy gospodarki wodno-ściekowej. Współpraca taka, oprócz pozytywnych efektów dla środowiska może przynieść także korzyści ekonomiczne.

8.6. Harmonogram wdrażania Programu

W poniższej tabeli. określono harmonogram wdrażania Programu Ochrony Środowiska gminy Poddębice.

Tabela 39. Harmonogram wdrażania Programu Ochrony Środowiska dla gminy Poddębice

Zadania	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Program Ochrony Środowiska								
Cele długoterminowe do 2017 r.			do 2018				do 2022	
Cele krótkoterminowe do 2013 r.	2010-2013		2012-2014		2014-2016		2016-2018	
Monitoringu								
Monitorowanie stanu środowiska								
Monitoringu polityki środowiskowej								
Mierzenie efektywności Programu								
Ocena realizacji celów krótkoterminowych								
Raport z realizacji Programu								

8.7. Mierniki realizacji Programu

Pomiar stopnia realizacji celów Programu będzie odbywał się poprzez mierniki. Będą to mierniki związane z poszczególnymi celami. Niektóre z mierników są parametrami stanu środowiska w sytuacji, gdy cel Programu odnosi się wprost do zasobu środowiskowego.

Tabela 40 Mierniki realizacji Programu Ochrony Środowiska

Cel	Mierniki	Wartość	Źródło danych
Powietrze atmosferyczne. Hałas. Promieniowanie elektromagnetyczne Cel Poprawa jakości powietrza atmosferycznego. Ochrona przed hałasem i niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym	- poziom zanieczyszczenia powietrza wg oceny rocznej	pył PM10 - A SO ₂ - A NO ₂ - A Pb - A O ₃ - A CO - A Benzen - A B(a)P - A As - A Cd - A Ni - A	WIOŚ Łódź 2009
	- odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	47	GUS 2008
	- ogólna długość sieci gazowej	28,7 km	GUS 2005
	- jakość wód powierzchniowych Bełdówka	II	WIOŚ Łódź 2008
Zasoby wodne Cel Poprawa jakości wód powierzchniowych i minimalizacja zagrożeń dla odtwarzalności i jakości zasobów wód podziemnych. Zapewnienie mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia	Ner	Umiarkowany/MIR II umiarkowany	WIOŚ Łódź 2008
	- długość sieci wodociągowej	236,8km	GUS 2008
	- długość sieci kanalizacyjnej	34,1 km	GUS 2008
	- ilość ścieków dostarczonych do oczyszczalni ogółem	399,5 dam ³ /rok	GUS 2008
	- liczba przyłączy wodociągowych	3 024szt.	GUS 2008
	- liczba przyłączy kanalizacyjnych	969 szt.	GUS 2008
	- liczba mieszkańców korzystających z kanalizacji sanitarnej	7 519	GUS 2008
	- zużycie wody przez gospodarstwa domowe (przez 1 mieszkańca)	71,4 m ³	GUS 2008
	- liczba mieszkańców podłączonych do sieci wodociągowej	13 129	GUS 2007
	- % powierzchni zalesionej	26,9%	GUS 2005
Środowisko glebowe Cel Ochrona środowiska glebowego i złóż surowców.	- % powierzchni zalesionej	26,9%	GUS 2005
Zasoby przyrodnicze Cel Ochrona i wzrost bioróżnorodności.	- liczba pomników przyrody	13	RDOŚ Łódź
Edukacja Cel Edukacja ekologiczna społeczeństwa	- rodzaj prowadzonych działań	„Sprzątanie Świata”	UM Poddębice 2009

Poza głównymi miernikami przy ocenie skuteczności realizacji programu mogą być brane pod uwagę również wskaźniki społeczno-ekonomiczne, wskaźniki presji na środowisko i stanu środowiska oraz wskaźniki aktywności państwa i społeczeństwa. Wskaźniki te ze względu na ich opisowy charakter oraz trudności w definiowaniu ich wartości należy traktować jako fakultatywne.

Wskaźniki społeczno-ekonomiczne:

- poprawa stanu zdrowia obywateli, mierzona przy pomocy takich mierników jak długość życia, spadek umieralności niemowląt, spadek zachorowalności;
- zmniejszenie zużycia energii, surowców i materiałów na jednostkę produkcji oraz zmniejszenie całkowitych przepływów materiałowych w gospodarce;
- coroczny przyrost netto miejsc pracy w wyniku realizacji przedsięwzięć ochrony środowiska.
- Wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko:
- zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód lądowych, poprawę jakości wód płynących, stojących i wód podziemnych, a szczególnie głównych zbiorników wód podziemnych, poprawę jakości wody do picia oraz spełnienie przez wszystkie te rodzaje wód wymagań jakościowych obowiązujących w Unii Europejskiej;
- poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza (zwłaszcza zanieczyszczeń szczególnie szkodliwych dla zdrowia i zanieczyszczeń wywierających najbardziej niekorzystny wpływ na ekosystemy, a więc przede wszystkim metali ciężkich, trwałych zanieczyszczeń organicznych, substancji zakwaszających, pyłów i lotnych związków organicznych);
- zmniejszenie uciążliwości hałasu, przede wszystkim hałasu komunikacyjnego;
- zmniejszenie ilości wytwarzanych i składowanych odpadów, rozszerzenie zakresu ich gospodarczego wykorzystania oraz ograniczenie zagrożeń dla środowiska ze strony odpadów niebezpiecznych;
- ograniczenie degradacji gleb, zwiększenie skali przywracania obszarów bezpośrednio lub pośrednio zdegradowanych przez działalność gospodarczą do stanu równowagi ekologicznej, ograniczenie pogarszania się jakości środowiska w jednostkach osadniczych i powstrzymanie procesów degradacji zabytków kultury;
- wzrost poziomu różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych i poprawa stanu zdrowotności lasów;
- zmniejszenie negatywnej ingerencji w krajobrazie oraz kształtowanie estetycznego krajobrazu zharmonizowanego z otaczającą przyrodą;
- Wskaźniki aktywności państwa i społeczeństwa:
- kompletność regulacji prawnych i tempo ich harmonizacji z prawem wspólnotowym i prawem międzynarodowym;
- spójność i efekty działań w zakresie monitoringu i kontroli;
- zakres i efekty działań edukacyjnych oraz stopień udziału społeczeństwa w procesach decyzyjnych;
- opracowanie i realizowanie przez grupy i organizacje pozarządowe projektów na rzecz ochrony środowiska.

8.8. Ocena i weryfikacja Programu. Sprawozdawczość.

Ocena realizacji celów i zadań ochrony środowiska winna być realizowana:

- co 4 lata ocena skuteczności realizacji polityki ekologicznej państwa z wykorzystaniem określonych mierników;
- co 2 lata ocena realizacji wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska sporządzonych w celu realizacji polityki ekologicznej państwa;
- ocena realizacji programów naprawczych poszczególnych komponentów środowiska przez organy inspekcji ochrony środowiska.

Bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań Programu będzie wysokość ponoszonych nakładów finansowych oraz uzyskiwane efekty rzeczowe. Uzyskiwane efekty rzeczowe, zweryfikowane przez ocenę stanu jakości i dotrzymywania norm komponentów środowiska, dokonaną w ramach systemu monitoringu, ilustrować będą zaawansowanie realizacji Programu w skali rocznej i umożliwiać dokonywanie niezbędnych korekt na bieżąco.

W nawiązaniu do wykonywanych ocen realizacji celów i zadań ochrony środowiska oraz na podstawie Ustawy Prawo Ochrony Środowiska będą sporządzane 2 rodzaje raportów:

- raporty Rady Ministrów z realizacji polityki ekologicznej państwa przedkładane Sejmowi;
- sporządzane co 4 lata, na szczeblu ponadpowiatowym; raporty organów wykonawczych województwa, powiatu i gminy, z realizacji Programów Ochrony Środowiska przedkładane odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu i radzie gminy co 2 lata.

Do niniejszego Programu Ochrony Środowiska tyczy się obowiązek oceny wdrażania Programu poprzez opracowanie raportu przez organ wykonawczy gminy Poddębice, który powinien być przedkładany Radzie Miejskiej w Poddębicach w cyklu dwuletnim.

8.9. Upowszechnianie informacji o stanie środowiska i realizacji Programu

Duże znaczenie dla możliwości upowszechniania informacji o stanie środowiska i realizacji Programu daje nowelizowane ustawodawstwo stwarzające powszechny dostęp do informacji o środowisku i procedury udziału społeczeństwa w zarządzaniu środowiskiem (Ustawa Prawo Ochrony Środowiska).

Obecnie informacja ekologiczna w Polsce dostępna jest poprzez:

- publikacje Głównego Urzędu Statystycznego;
- publikacje Ministerstwa Środowiska;
- publikacje służb państwowych: Inspekcję Ochrony Środowiska, Państwowy Zakład Higieny, Inspekcję Sanitarną;
- programy i plany strategiczne, opracowania jednostek samorządu terytorialnego,
- prasę popularnonaukową o tematyce ekologicznej;
- programy telewizyjne i radiowe;
- publikacje o charakterze edukacyjnym i popularyzatorskim jednostek naukowo-badawczych;
- publikacje opracowane przez organizacje pozarządowe;
- targi i giełdy ekologiczne;
- akcje i kampanie edukacyjne i promocyjne;
- internet.

W celu popularyzacji założeń zawartych w niniejszym dokumencie proponuje się opracowanie streszczenia Programu Ochrony Środowiska, które będzie bardziej dostępne dla mieszkańców gminy nie posiadających fachowej wiedzy z zakresu szeroko rozumianej ochrony środowiska. Streszczenie powinno być dostępne, obok pełnego tekstu Programu na

stronie internetowej Urzędu Miasta oraz być dystrybuowane w postaci ulotek przy okazji prowadzonych akcji edukacyjnych.

Spis rysunków i tabel

Tabela 1. Wyciąg z podstawowych wskaźników realizacji Strategii rozwoju kraju	13
Tabela 2. Liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach w gminie Poddębice	25
Tabela 3. Ludność w mieście i gminie Poddębice w latach 2003-2009 wg GUS (stan na 31 XII)	28
Tabela 4. Podmioty gospodarcze w mieście i gminie Poddębice w 2009 roku wg GUS	28
Tabela 5. Powierzchnia użytków rolnych, nieużytków oraz wód w gminie Poddębice	30
Tabela 6. Wykaz surowców mineralnych na terenie gminy Poddębice według PIG	33
Tabela 7. Temperatura powietrza i opady atmosferyczne dla wielolecia i w 2008 r. oraz prędkość wiatru, usłonecznienie i zachmurzenie w 2008 r. dla stacji IMGW Łódź – dane IMGW	35
Tabela 8. Średnie miesięczne temperatury powietrza i miesięczne sumy opadów atmosferycznych w 2008r. dla stacji IMGW Łódź – dane IMGW	36
Tabela 9. Rezerwat Przyrody „Napoleonów”	38
Tabela 10. Wykaz obszarów chronionego krajobrazu na terenie gminy Poddębice	39
Tabela 11. Wykaz zespołów przyrodniczo-krajobrazowych na terenie gminy Poddębice	39
Tabela 12. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Poddębice	40
Tabela 13. Ocena stanu wód powierzchniowych gminy Poddębice w roku 2009	45
Tabela 14. Skład wód geotermalnych (w 1 dm ³)	48
Tabela 15. Wyniki badań jakości wód podziemnych w gminie Poddębice badanych w latach 2006-2009	49
Tabela 16. Wykaz zwodociągowanych miejscowości w gminie Poddębice	49
Tabela 17. Zestawienie i charakterystyka ujęć wód podziemnych na terenie gminy Poddębice	52
Tabela 18. Zużycie wody w gminie Poddębice 2009 roku	54
Tabela 19. Wykaz oczyszczalni ścieków na terenie gminy Poddębice	55
Tabela 20. Kolektory ściekowe w gminie Poddębice (2009)	56
Tabela 21. Łączna powierzchnie kolektorów słonecznych w Poddębicach	58
Tabela 22. Sieć gazowa w gminie Poddębice w 2005 r.	58
Tabela 23. Wyniki klasyfikacji stref na podstawie wstępnej oceny jakości powietrza strefy łączycko-zgierskiej pod kątem zawartości arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)piranu w pyłe zawieszonym PM10 (wg WIOŚ Łódź 2006 r.)	60
Tabela 24. klasyfikacji stref na podstawie wstępnej oceny jakości powietrza stref powiat poddębicki i łączycko-zgierska (wg WIOŚ Łódź 2009 r.)	61
Tabela 25. Wynikowe klasy strefy łączycko-zgierskiej uzyskane w OR w 2009 r. z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia	62
Tabela 26. Wynikowe klasy strefy łączycko-zgierskiej uzyskane w OR w 2009 r. z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin	62
Tabela 28. Emisja zanieczyszczeń do powietrza w gminie Poddębice	63
Tabela 28. Wyniki pomiarów pasywnych SO ₂ w 2009 r.	63
Tabela 29. Wyniki pomiarów pasywnych NO ₂ w 2009 r.	64
Tabela 30. Stacje telefonii komórkowej na terenie gminy Poddębice	74
Tabela 31. Wyniki pomiarów natężenia pola elektromagnetycznego w województwie łódzkim w 2009 r.	77
Tabela 32. Wykaz instytucji uczestniczących w realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	98
Tabela 33. Jednostki finansujące działania w zakresie ochrony środowiska wraz z adresami	110
Tabela 34. Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2010-2013 w zakresie " Zasoby przyrody"	114

Tabela 35. Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2010-2013 w zakresie "Zasoby wodne"	115
Tabela 36. Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2010-2013 w zakresie "Powietrze atmosferyczne"	117
Tabela 37. Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2010-2013 w zakresie "Powierzchnia terenu i środowisko glebowe"	119
Tabela 38. Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2010-2013 w zakresie "Edukacja ekologiczna"	120
Tabela 39. Harmonogram wdrażania Programu Ochrony Środowiska dla gminy Poddębice	125
Tabela 40. Mierniki realizacji Programu Ochrony Środowiska	126
Rysunek 1. Położenie gminy Poddębice w powiecie poddębickim	24
Rysunek 2. Użytkowanie terenu w gminie Poddębice	30
Rysunek 3. Położenie gminy Poddębice wg podziału Kondrackiego.....	31
Rysunek 4. Położenie gminy Poddębice w układzie geologicznym.....	32
Rysunek 5. Roczna róża wiatrów dla stacji Łódź Lublinek	35
Rysunek 6. Obszary Natura 2000 na terenie gminy Poddębice	42
Rysunek 7. Sieć rzeczna na terenie gminy Poddębice	44
Rysunek 8. Tereny bezpośrednio zagrożone powodzią w gminie Poddębice.....	46
Rysunek 9. Maksymalne stężenia średniodobowe PM ₁₀ w Poddębicach wg modelowania za 2009 r. (Źródło: WIOŚ Łódź)	65
Rysunek 8. Maksymalne stężenia średniodobowe PM ₁₀ w gminie Poddębice wg modelowania za 2009 r.	66
Rysunek 9. Stężenia średnioroczne pyłu PM _{2,5} w Poddębicach wg modelowania za 2009 r.	67
Rysunek 10. Stężenia średnioroczne pyłu PM _{2,5} w gminie Poddębice wg modelowania za 2009 r.	68
Rysunek 11. Stężenia średnioroczne pyłu PM ₁₀ w Poddębicach wg modelowania za 2009 r.	69
Rysunek 12. Stężenia średnioroczne pyłu PM ₁₀ w gminie Poddębice wg modelowania za 2009 r.	70
Rysunek 13. Stężenia średnioroczne SO ₂ w Poddębicach wg modelowania za 2008 r.	71
Rysunek 14. Stężenia średnioroczne SO ₂ w gminie Poddębice wg modelowania za 2008 r.	72
Rysunek 17. Stacje bazowe na terenie gminy Poddębice	75

Literatura

- Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych 2009 - AKPOŚK 2009, Warszawa, 2010;
- Aneks „Wojewódzkiego Programu Małej Retencji” dla województwa łódzkiego”, WZMiUW w Łodzi, BPPWŁ w Łodzi, Łódź 2010;
- Bank Danych Regionalnych, GUS, www.stat.gov.pl;
- Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 2009;
- Borys T. [red.], Wskaźniki ekorozwoju, Wydawnictwo Ekonomia i Środowisko, Białystok, 1999;
- Dobrzański G. [red.], Aplikacyjne aspekty trwałego rozwoju, Wydawnictwo Politechniki Białostockiej, Białystok, 2002;
- Kistowski M, Staszek W., Poradnik do opracowania gminnego i powiatowego programu zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska, Pomorski Urząd Wojewódzki, Gdańsk, 1999;
- Kondracki J, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa, 2000;
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości. Aktualizacja 2003 r., Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2003;
- Lokalny Program Rewitalizacji miasta Poddębice na lata 2008 – 2015, Poddębice, 2008;
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego miasta Poddębice;
- Miłaszewski R. [red.], Nowoczesne metody i techniki zarządzania trwałym i zrównoważonym rozwojem gminy, Wydawnictwo Politechniki Białostockiej, Białystok, 2001;
- Monitoring promieniowania elektromagnetycznego w województwie łódzkim w 2009 r., WIOŚ, Łódź, 2009;
- Narodowy Plan Rozwoju 2007 – 2013, Rada Ministrów RP, Warszawa, 2005;
- Ochrona Środowiska 2008, GUS, 2008
- Plan operacyjny ochrony przed powodzią województwa łódzkiego, Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi, Łódź, 2008;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego, Łódź, 2009;
- Polityka ekologiczna państwa na lata 2002-2010, Warszawa, 2002;
- Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, Rada Ministrów RP, Warszawa, 2009;
- Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000;
- Poradnik. Jak własnymi siłami opracować gminny lub powiatowy program ochrony środowiska, Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej w Płocku oraz starostwo Powiatowe w Płocku, Płock, 2003;
- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy na lata 2008-2010, Poddębice, 2008;
- Plan Wieloletnich Programów Inwestycyjnych na lata 2010-2016 i następne, Załącznik nr 5 do uchwały nr XLIX/298/10 Rady Miejskiej w Poddębicach z dn. 17 czerwca 2010 r.;
- Program Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Poddębice, Poddębice, 2004;
- Program Ochrony Środowiska Powiatu Poddębickiego, Poddębice, 2003;

- Program Ochrony Środowiska Powiatu Poddębickiego 2012 (z uwzględnieniem lat 2013-2016), projekt do konsultacji i opiniowania, Poddębice, 2009;
- Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015, Łódź, 2008;
- Program Operacyjny INFRASTRUKTURA i ŚRODOWISKO. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 2007;
- Program Wykonawczy do II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2002-2010, Rada Ministrów RP, Warszawa, 2002;
- Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe gminy Poddębice, Łódź 2003;
- Przez Edukację do Zrównoważonego Rozwoju – Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2001;
- Raport o stanie gminy Poddębice, Poddębice, 2006;
- Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2008 roku, WIOŚ, Łódź, 2009;
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013, Łódź, 2007;
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim w 2009 r., WIOŚ, Łódź, 2010;
- Sprawozdanie z monitoringu regionalnego zwykłych wód podziemnych na terenie województwa łódzkiego w 2008 roku, WIOŚ, Łódź, 2009;
- Strategia Rozwoju Kraju 2007 - 2015, Rada Ministrów RP, Warszawa, 2006;
- Strategia Rozwoju Powiatu Poddębickiego na lata 2000-2010, Poddębice, 2000;
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007-2020, Łódź, 2007;
- Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wartkowice, Wartkowice, 2000;
- Wojewódzki Bank Zanieczyszczeń Środowiska;
- Wojewódzki Program Małej Retencji dla Województwa Łódzkiego, WZMiU w Łodzi, Łódź, 2005;
- Wstępna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim dla As, Ni, Cd, B(a)P w pyłe PM10 w latach 2001-2005, WIOŚ, Łódź, czerwiec 2006;
- Wytyczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2002;
- Źródła i zasady finansowania ochrony środowiska w Polsce – informator, Wydawnictwo Ekonomia i Środowisko, Białystok, 2005;

Strony internetowe:

- www.wios.lodz.pl
- www.funduszeuropejskie.gov.pl
- www.kzgw.gov.pl
- www.rpo.lodzkie.pl
- www.wfosigw.lodz.pl
- www.pgi.gov.pl
- www.stat.gov.pl
- [http://baza.pgi.waw.pl/geow/\(S\(axdcnknbakfgjlz04hvhqr55\)\)/default.aspx](http://baza.pgi.waw.pl/geow/(S(axdcnknbakfgjlz04hvhqr55))/default.aspx)

<http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/cbdg/dane/zloza>

<http://natura2000.gdos.gov.pl/natura2000>

Burmistrz Poddębic

**Plan Gospodarki Odpadami
dla Gminy Poddębice
na lata 2010 – 2013 z perspektywą
do roku 2017**

Poddębice, 2010 r.

Wykonawca:

EKOSTANDARD
Pracownia Analiz Środowiskowych
ul. Wiązowa 1B/2
62-002 Suchy Las
woj. wielkopolskie
tel.: 61 812 55 89, 61 652 23 80
tel. kom.: 0505006914
fax.: 61 812 55 89
e-mail: ekostandard@ekostandard.pl

Zespół autorski:

mgr Robert Siudak
mgr Paweł Walczewski

Prace nad Planem Gospodarki Odpadami dla Gminy Poddębice na lata 2010-2017 były prowadzone we współpracy z Urzędem Miejskim w Poddębicach

Wykaz stosowanych skrótów:

BAT – najlepsza dostępna technika

b.d. – brak danych

BDR – bank danych regionalnych

GUS – Główny Urząd Statystyczny

GPGO – gminny plan gospodarki odpadami

KPGO – krajowy plan gospodarki odpadami

Mg – mega gram

PCK- Polska Czerwona Księga

PPGO – powiatowy plan gospodarki odpadami

PKD – Polska Klasyfikacja Działalności

UG – urząd gminy

WHO – Światowa Organizacja Zdrowia

PGOWŁ – wojewódzki plan gospodarki odpadami

ZUOK - Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych

ZUSOK - Zakład Unieszkodliwiania Stałych Odpadów Komunalnych

ZZO – Zakład Zagospodarowania Odpadów

Rodzaje odpadów wymienione w treści dokumentu określono w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2001 Nr 112 poz. 1206).

SPIS TREŚCI

1.Wstęp	9
1.1.Podstawa prawna opracowania.....	9
1.2.Zakres opracowania	10
1.3.Metodyka opracowania planu.....	13
2.Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi	15
2.1.Ogólna charakterystyka gminy Poddębice	15
2.2.Rodzaj, ilość i źródła wytwarzanych odpadów komunalnych	19
2.3.System zbierania odpadów komunalnych na terenie gminy	24
1.1.1.Odpady komunalne zmieszane	25
2.4.Poziom opłat w zakresie odbioru odpadów.....	27
2.5.Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku	27
2.6.Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania	28
2.7.Rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobowa instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów	28
2.8.Nielegalne składowiska odpadów	33
2.9.Szczególne rodzaje odpadów	34
2.10.Identyfikacja problemów w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi	39
2.11.Ocena stanu realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Regionu Poddębickiego.....	39
3.Prognoza zmian w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.....	43
4.Założone cele i przyjęty system gospodarki odpadami komunalnymi...	46
4.1.Założone cele gospodarki odpadami komunalnymi na poziomie krajowym i regionalnym.....	46
4.2.Założone cele gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Poddębice	48
4.3.Przyjęty system zagospodarowania odpadów komunalnych.....	50
4.4.System zbierania i transportu odpadów komunalnych zmieszanych.....	51
4.5.System selektywnego zbierania i transportu odpadów.....	52
4.6.System odzysku odpadów komunalnych.....	55
4.7.System unieszkodliwiania odpadów komunalnych	55
4.8. System zagospodarowania innych odpadów.....	56
5.Zadania strategiczne na terenie gminy Poddębice na lata 2010-2017	58
5.1.Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów	58
5.2.Działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko	58
5.3.Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.....	59
5.4.Działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska	60
5.5.Działania zmierzające do usprawnienia systemu zbiórki odpadów w gminie	61
5.6.Plan redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska	63

6.Harmonogram realizacji przedsięwzięć obejmujący okres 4 lat	68
7.Sposoby finansowania zamierzonych celów i przedsięwzięć.....	75
8.Wnioski z analizy oddziaływania planu na środowisko.....	76
9.Sposób monitoringu i oceny wdrażania planu.....	79
10.Streszczenie w języku niespecjalistycznym	82
11.Wykorzystane materiały	84

SPIS TABEL

Tabela 1 Liczba ludności gminy Poddębice	16
Tabela 2 Liczba ludności w poszczególnych sołectwach gminy Poddębice (aktualna na 31.12.2009)	16
Tabela 3 Przedsiębiorstwa w Gminie Poddębice wg GUS (stan na 31.12.2009).....	17
Tabela 4 Oczyszczalnie ścieków na terenie gminy Poddębice (dane za 2009 rok)	18
Tabela 5 Odpady zebrane w 2009 roku na terenie gminy Poddębice przez firmę Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków Wiesław Strach	19
Tabela 6 Odpady zebrane w latach 2008-2009 na terenie gminy Poddębice przez firmę EKO-GAB	20
Tabela 7 Szacowana ilość odpadów komunalnych wytworzonych w gminie Poddębice w 2009 roku oszacowana na podstawie PGOWŁ	20
Tabela 8 Prognozowany skład morfologiczny niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w gminie Poddębice w 2009 r wg PGOWŁ.....	21
Tabela 9 Skład morfologiczny odpadów komunalnych z obiektów infrastruktury (wg PGOWŁ)	22
Tabela 10 Ilość odpadów biodegradowalnych wytworzonych w 2009 r. oszacowana na podstawie założeń PGOWŁ	23
Tabela 11 Ilość wytworzonych w 2009 roku w gminie Poddębice odpadów opakowaniowych oszacowana na podstawie PGOWŁ	23
Tabela 12 Ilość wytworzonych w gminie Poddębice w 2009 roku odpadów niebezpiecznych (tabela obejmuje wszystkie odpady niebezpieczne tj. komunalne i przemysłowe) wg wskaźników z PGOWŁ	23
Tabela 13 Wykaz podmiotów posiadających zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu gminy Poddębice	25
Tabela 14 Ilość odpadów zbieranych selektywnie przekazanych do odzysku z terenu gminy Poddębice.....	27
Tabela 15 Instalacje do unieszkodliwiania odpadów na terenie gminy Poddębice.....	28
Tabela 16 Karta charakterystyki składowiska odpadów w Poddębicach (źródło PPGO 2009).....	28
Tabela 17 Oczyszczalnie ścieków na terenie gminy Poddębice (źródło: Urząd Miejski w Poddębicach, dane za 2009 rok).....	34
Tabela 18 Padłe zwierzęta zebrane z terenu gminy Poddębice w latach 2008-2010 (źródło: UG Wartkowice.....	35
Tabela 19 Zestawienie ilości wyrobów zawierających azbest w gminie Poddębice	35
Tabela 20 Podmioty uprawnione do odbioru pojazdów wycofanych z eksploatacji (wg. PPGO)	39
Tabela 21 Stan realizacji działań przyjętych w Planie Gospodarki Odpadami dla Gmin Regionu Poddębickiego	40
Tabela 22 Prognozowana liczba ludności gminy Poddębice w czasie obowiązywania niniejszego planu	43

Tabela 23 Prognozowana ilość wytwarzanych odpadów komunalnych w latach 2010-2017 na terenie gminy Poddębice wg PGOWŁ.....	44
Tabela 24 Prognozowany skład morfologiczny niesegregowanych odpadów komunalnych w gminie Poddębice wg PGOWŁ.....	44
Tabela 25 Prognozowana ilość wytwarzanych odpadów biodegradowalnych w latach 2010-2017 na terenie gminy Poddębice wg PGOWŁ.....	45
Tabela 26 Prognozowana ilość wytwarzanych odpadów opakowaniowych w latach 2010-2017 na terenie gminy Poddębice wg PGOWŁ.....	45
Tabela 27 Prognozowana ilość wytwarzanych odpadów niebezpiecznych (przemysłowych i komunalnych).....	45
Tabela 28 Prognozowana masa wytworzonych odpadów komunalnych na obszarze objętym obsługą przez ZZO	47
Tabela 29 Istniejące i planowane instalacje od unieszkodliwiania i odzysku odpadów na terenie ZZO Krzyżanówek	47
Tabela 30 Harmonogram rekultywacji składowiska odpadów w Poddębicach	59
Tabela 31 Skład morfologiczny odpadów komunalnych miast i wsi, w % (m/m), udział odpadów ulegających biodegradacji (OUB) w odpadach komunalnych.....	64
Tabela 32 Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji przedsięwzięć obejmujący okres 4 lat (2010-2013 r.).....	69
Tabela 33 Wartość wskaźników monitorowania wdrażania Planu w 2009 r.	80

1. Wstęp

Aktualizacja „Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Poddębice na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017” stanowi integralną część zaktualizowanego opracowania „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Poddębice na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017” realizowanego w oparciu o umowę zawartą pomiędzy Związkiem Gmin Regionu Poddębickiego reprezentowanym przez Zarząd Związku, a firmą EKOSTANDARD Pracownia Analiz Środowiskowych z siedzibą w Suchym Lesie k. Poznania.

1.1. Podstawa prawna opracowania

W celu realizacji założeń polityki ekologicznej państwa oraz przestrzegania zasad prawidłowego gospodarowania odpadami na mocy art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 Nr 39 poz. 251 z późn. zm.) wprowadzono obowiązek przygotowania planów gospodarki odpadami na wszystkich szczeblach administracji państwowej.

Pierwszy plan gospodarki odpadami dla gminy Poddębice powstał w ramach dokumentu pt. „Gminny Plan Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Regionu Poddębickiego obejmujący gminy: Dalików, Pęczniew, Poddębice, Uniejów, Wartkowice, Zadzim”.

Przedmiotem niniejszego opracowania jest aktualizacja Planu gospodarki odpadami z 2005 r., wynikająca z obowiązku ustalonego w art. 14 ust. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 Nr 39 poz. 251 z późn. zm.), mówiącym o konieczności weryfikacji tych dokumentów nie rzadziej, niż, co 4 lata.

Niniejszy plan został skonstruowany w oparciu o obowiązujące akty prawne z zakresu gospodarki odpadami, a przede wszystkim:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. 2003 r. Nr 66, poz. 620),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. 2006 r. Nr 46, poz. 333),
- uchwałę Rady Ministrów Nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie „Krajowego planu gospodarki odpadami 2010” (M.P. z 2006 r., Nr 90, poz. 946),
- uchwałę Sejmiku Województwa Łódzkiego Nr XXIII/549/08 z dnia 31 marca 2008 r. w sprawie przyjęcia projektu aktualizacji i uchwalenia Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Łódzkiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015,
- Uchwałę Nr XXVIII/200/05 Rady Miejskiej w Poddębicach z dnia 29 czerwca 2005r. w sprawie uchwalenia Programu Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla miasta i gminy Poddębice,
- ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 roku: Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz.150 z późn. zmianami)
- ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 ze zmianami)
- ustawę z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 236, poz.05 z późn. zm.)
- ustawę z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. z 2005 Nr 25, p. 202 z późniejszymi zmianami),
- ustawę z dnia 21 stycznia 2005 r. o zmianie ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (tekst jedn. Dz. U. Nr 90 z 2007 r., poz. 607),

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1495),
- ustawę z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. z 2001 Nr 63, poz. 638 z późniejszymi zmianami),
- ustawę z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej (tekst jednolity Dz. U. Nr 90 z 2007 r., poz. 607),

1.2. Zakres opracowania

Zgodnie z art. 15 ust. 7a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 Nr 39 poz. 251 z późn. zm.) gminny plan gospodarki odpadami obejmuje swoim zakresem odpady komunalne powstające na obszarze danej gminy z uwzględnieniem odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych zawartych w odpadach komunalnych.

Zakres planu gminnego precyzuje § 1. pkt. 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. 2006 r. Nr 46, poz. 333), mówiący, że powinien zawierać następujące treści:

1. aktualny stan gospodarki odpadami, w tym:
 - a. rodzaj, ilość i źródła powstawania odpadów,
 - b. rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku,
 - c. rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania,
 - d. istniejące systemy zbierania odpadów,
 - e. rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobową instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
 - f. wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
 - g. identyfikację problemów w zakresie gospodarowania odpadami, uwzględniające podstawowe informacje charakteryzujące z punktu widzenia gospodarki odpadami obszar, dla którego jest sporządzany plan gospodarki odpadami, a w szczególności położenie geograficzne, sytuację demograficzną, sytuację gospodarczą oraz warunki glebowe, hydrogeologiczne i hydrologiczne, mogące mieć wpływ na lokalizację instalacji gospodarki odpadami,
2. prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, w tym również wynikające ze zmian demograficznych i gospodarczych,
3. cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia,
4. działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami, w tym:
 - a. działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów,
 - b. działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
 - c. działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
 - d. działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów;
5. rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć oraz instytucje odpowiedzialne za ich realizację,
6. sposoby finansowania, w tym instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów, z uwzględnieniem harmonogramu uruchamiania środków finansowych i ich źródeł,

7. system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów pozwalający na określenie sposobu oraz stopnia realizacji celów i zadań zdefiniowanych w planie gospodarki odpadami, z uwzględnieniem ich, jakości i ilości.

Układ planu spełnia wymagania § 6. 2. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. 2003 r. Nr 66, poz. 620) poprzez zachowanie kolejnych rozdziałów opracowania, tj.:

1. wstęp,
2. analizę stanu gospodarki odpadami,
3. prognozę zmian,
4. założone cele i przyjęty system gospodarki odpadami,
5. zadania strategiczne obejmujące okres, co najmniej 8 lat,
6. harmonogram realizacji przedsięwzięć obejmujący okres 4 lat,
7. wnioski z prognozy oddziaływania projektu planu na środowisko w przypadku planów wojewódzkich i wnioski z analizy oddziaływania projektu planu na środowisko w przypadku planów powiatowych i gminnych oraz sposób ich uwzględniania w planie,
8. sposób monitoringu i oceny wdrażania planu,
9. streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Przedstawione w planie cele i zadania dotyczą okresu czterech najbliższych lat 2010-2013 oraz w perspektywie lat 2014-2017. Rokiem bazowym charakteryzującym aktualny stan gospodarki odpadami w gminie jest rok 2009.

Podstawowe cele i zadania zapisane w planie wynikają przede wszystkim z realizacji obowiązków w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi nałożonych na organy samorządu gminnego przez obowiązujące prawodawstwo. Wśród podstawowych obowiązków z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi, wynikających z aktów normatywnych, należy wymienić:

1. ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.):
 - opracowanie projektu planu gospodarki odpadami, uchwalenie planu gospodarki odpadami,
 - opiniowanie projektów wojewódzkiego i powiatowego planu gospodarki odpadami,
 - składanie radzie gminy, co dwa lata sprawozdania z realizacji planu gospodarki odpadami,
 - aktualizowanie gminnego planu gospodarki odpadami nie rzadziej niż, co 4 lata,
 - zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym systemem odbierania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych,
 - zapewnianie warunków funkcjonowania systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, aby było możliwe:
 - a. ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
 - b. wydzielanie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych,
 - c. osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych,
 - zapewnianie budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami lub przedsiębiorcami instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych albo zapewnienie warunków do budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych przez przedsiębiorców,
 - zapewnianie warunków ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania:
 - a. do dnia 31 grudnia 2010 r. - do nie więcej niż 75 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,

- b. do dnia 31 grudnia 2013 r. - do nie więcej niż 50 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
 - c. do dnia 31 grudnia 2020 r. - do nie więcej niż 35 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- inicjowanie i ułatwianie tworzenia punktów zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, wskazywanie lokalizacji, w których mogą być prowadzone akcje odbierania zużytego sprzętu od mieszkańców gminy oraz podejmowanie działań informacyjnych i edukacyjnych w tym zakresie,
 - nakładanie na posiadaczy odpadów obowiązku usunięcia odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania,
2. ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.):
- stworzenie warunków do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy,
 - udostępnianie mieszkańcom na stronie internetowej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty informacji o znajdujących się na terenie gminy zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych,
 - prowadzenie ewidencji umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w celu kontroli wykonywania przez właścicieli nieruchomości i przedsiębiorców obowiązków wynikających z ww. ustawy,
 - dostosowanie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy do gminnego planu gospodarki odpadami w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od daty uchwalenia tego planu,
 - sprawowanie nadzoru nad realizacją obowiązków nałożonych na właścicieli nieruchomości w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi,
 - określenie i podanie do publicznej wiadomości wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości,
 - kontrolowanie działalności gospodarczej przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, co do zgodności wykonywanej działalności z udzielonymi zezwoleniami,
3. ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz.U. 2007 r. Nr 90 poz. 607 z późn. zm.):
- sporządzanie i przekazywanie marszałkowi województwa i wojewódzkiemu funduszowi ochrony środowiska rocznych sprawozdań o:
 - a. rodzaju i ilości odpadów opakowaniowych zebranych przez gminę (związek gmin) lub podmiot działający w ich imieniu;
 - b. rodzaju i ilości odpadów opakowaniowych przekazanych przez gminę (związek gmin) lub podmiot działający w ich imieniu do odzysku i recyklingu;
 - c. wydatkach poniesionych na działania określone w pkt. 1 i 2,
4. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz.U. 2005 Nr 180 poz. 1495 z późn. zm.):
- gromadzenie informacji od zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny zawierającej:
 - a. firmę, oznaczenie siedziby i adres albo imię, nazwisko i adres zbierającego zużyty sprzęt;

- b. adresy punktów zbierania zużytego sprzętu, w tym punktów sprzedaży sprzętu.

Formułując cele i zadania uwzględniono ponadto zmiany przyjętej polityki w zakresie gospodarowania odpadami w planach wyższego rzędu tj.:

1. Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2010 (KPGO 2010),
2. „Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Łódzkiego na lata 2008- 2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015” (PGOWŁ).

Opracowanie jest kontynuacją przyjętego kierunku gospodarowania odpadami komunalnymi w Gminnym Planie Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Regionu Poddębickiego obejmującego gminy: Dalików, Pęczniew, Poddębice, Uniejów, Wartkowice, Zadzim na lata 2005-2008. W dokumencie nie wprowadzono istotnych zmian w funkcjonującym systemie gospodarowania odpadami. Korekta planu wynika ze zmian w prawodawstwie polskim oraz konieczności intensyfikacji działań zmierzających do usprawnienia funkcjonującego obecnie systemu gospodarki odpadami komunalnymi w gminie i udziału w rozwiązaniach ponadgminnych w zakresie zagospodarowywania odpadów komunalnych.

Szczególną uwagę poświęcono zadaniom realizowanym przez samorząd gminny z zakresu tworzenia ram prawnych regulujących sposób postępowania z odpadami, stymulowania zachowania właścicieli nieruchomości, egzekucji obowiązków od właścicieli nieruchomości i przedsiębiorców, prowadzących działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych.

1.3. Metodyka opracowania planu

Prace nad sporządzeniem niniejszego dokumentu przebiegały wieloetapowo. W pierwszej kolejności dokonano oceny realizacji obowiązującego planu gospodarki odpadami. Następnie pozyskano informacje charakteryzujące obszar gminy (położenie geograficzne, sytuację demograficzną i gospodarczą) oraz istniejący system gospodarki odpadami komunalnymi na jej terenie. Podczas analizy korzystano z dostępnych źródeł informacji, zgromadzonych i udostępnionych przez Urząd Miejski w Poddębicach, Główny Urząd Statystyczny, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi, Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego w Łodzi.

Kolejnym etapem było sporządzenie prognozy ilości wytwarzanych odpadów w latach 2010-2017 na podstawie danych demograficznych i wskaźników wytwarzania odpadów obliczonych wg PGOWŁ.

W oparciu o prognozę wytwarzanych odpadów na terenie gminy sporządzono projekt systemu gospodarki odpadami, dla realizacji, którego wyznaczono krótko- i długoterminowe cele oraz zadania. W planowanych przedsięwzięciach uwzględniono uwarunkowania i zależności wynikające z istniejących programów sektorowych i planów gospodarki odpadami wyższego szczebla.

Diagnoza obecnego stanu gospodarki odpadami oraz koncepcja projektowanego systemu gospodarki odpadami komunalnymi zostały poddane konsultacjom z organami gminy oraz przedstawicielami mieszkańców.

Zadania krótkoterminowe ujęto w harmonogramie działań na lata 2010-2013, uwzględniając szacunkowe koszty ich realizacji, określając potencjalne źródła finansowania oraz jednostkę odpowiedzialną za ich wykonanie.

Gminny plan gospodarki odpadami po zaopiniowaniu przez Zarząd Powiatu i Zarząd Województwa został uchwalony przez Radę Miejską w Poddębicach.

2. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi

2.1. Ogólna charakterystyka gminy Poddębice

Informacje ogólne

Gmina Poddębice położona jest w centralnej Polsce, w północno-zachodniej części województwa łódzkiego. Graniczy z gminami: Dalików, Dobra, Lutomiersk, Pęczniew, Uniejów, Wartkowice i Zadzim. Poddębice pełnią rolę centrum powiatu poddębickiego. W skład powiatu wchodzi sześć gmin: Poddębice, Uniejów, Dalików, Pęczniew, Wartkowice oraz Zadzim.

Gmina Poddębice zajmuje powierzchnię 22 466 ha, z czego 0,589 ha zajmuje obszar miejski, a 21 877 ha - obszar wiejski. Administracja gminna składa się z 49 sołectw.

Geologia i ukształtowanie terenu

Gmina Poddębice położona jest na Niżu Polskim. Gmina znajduje się w obrębie Wysoczyzny Łaskiej, która z kolei jest częścią Niziny Południowo - Wielkopolskiej. Nizina Łaska to makroregion nizinny, o starej rzeźbie polodowcowej, pochodzącej z czasów zlodowacenia środkowopolskiego i później złagodzonej przez procesy erozyjne. Wyróżnia się tu krajobraz równin i wysoczyzn położonych na wysokości od 100 do 200 metrów n.p.m., pomiędzy którymi na osi głównych rzek makroregionu – Warty i Prosnicy oraz ich zbiegu z większymi dopływami występują bardziej zagłębione, płaskie i często podmokłe kotłiny. Północna część gminy Poddębice znajduje się w obrębie Kotliny Sieradzkiej oraz Kotliny Kolskiej.

Obszar gminy Poddębice położony jest w obrębie jednostki geologiczno-strukturalnej zwanej Synklinorium Łódzkim lub Niecką Łódzką, w jej osiowej części. Jednostka ta stanowi środkową część struktury nazwaną Synklinorium Szczecińsko-Łódzko-Miechowskim, przebiegającym przez obszar województwa łódzkiego z północnego wschodu na południowy zachód.

Struktura, w której zlokalizowana jest gmina Poddębice została założona w utworach okresu jurajskiego. Wypełniają ją osady mezozoiczne należące do kredy dolnej i kredy górnej. Powierzchnia morfologiczna kredy jest urozmaicona poprzez występujące w niej liczne zagłębienia. W zagłębieniach tych w okresie trzeciorzędowym osadziły się utwory miocenu i pliocenu. Całość wyżej wymienionych utworów przykryta jest kompleksem osadów czwartorzędowych, których geneza związana jest głównie ze zlodowaceniem środkowo-polskim, stadiu Warty.

Gleby i użytkowanie terenu

Gmina Poddębice posiada średnio korzystne warunki glebowe. W układzie przestrzennym gleby najwyższej jakości występują w północnej części gminy. Pokrywa glebowa charakteryzuje się mozaikową strukturą, dominują gleby słabe, typu pseudobielicowego i brunatnego. W dolinach rzek Ner i Warta występują mady rzeczne. W okolicach Poddębic w związku z wychodniami pokładów kredowych, na skale macierzystej wapiennej i marglowej powstały gleby typu rędziny, o bonitacji od III do IV klasy. Pod względem wykorzystania rolniczego omawiane gleby nadają się do upraw żytnich i ziemniaczanych.

Wody powierzchniowe i podziemne

Obszar gminy Poddębice położony jest w zlewni Warty, w dolinie rzeki Ner. Ner jest prawobrzeżnym dopływem Warty, uchodzącym do niej w jej 444,4 km. Długość rzeki Ner wynosi 125,9 km, a powierzchnia dorzecza 1866 km². Źródła Neru leżą w pobliżu Wiśniowej Góry, na południowy wschód od Łodzi, natomiast ujście do rzeki Warty znajduje się w pobliżu wsi Majdany.

Średni przepływ Neru powyżej ujścia wynosi 10,0 m³/s. Pod względem budowy morfologicznej i geologicznej teren jest posadowiony na stabilnej pod względem

tektonicznym platformie paleozoicznej z domieszką margli, wapieni i piaskowców, które pochodzą z czasów mezozoicznych.

Na terenie gminy Poddębice brak jest większych naturalnych akwenów. Spotkać można jedynie niewielkie zbiorniki powiązane z systemem starorzeczy, stawy hodowlane oraz śródpolne oczka wodne. Wśród zbiorników pochodzenia antropogenicznego wyróżnić można podpiętrzenia wód cieków wodnych na potrzeby małej retencji, energetyki wodnej oraz stawy hodowlane.

Badania i oceny stanu wód powierzchniowych dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Zgodnie z art. 155a ust. 3 Ustawy Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 (tekst jednolity Dz. U. 2005 Nr 239 poz. 2019 z późn. zm.) Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wykonuje badania wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych. W roku 2009 monitoring jakości wód powierzchniowych prowadzony był zgodnie z „Wojewódzkim programem monitoringu Środowiska na rok 2009” ustalonym na podstawie „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2007-2009”.

Badania prowadzono w ramach sieci monitoringu diagnostycznego i operacyjnego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. 2009 Nr 81 poz. 685).

Na terenie gminy Poddębice w roku 2009 przeprowadzono ocenę stanu i potencjału ekologicznego jednolitych części wód (JCW). Próby pobrano z punktów:

- Ner – Poddębice;
- Bełdówka - Góra Bałdrzychowska.

Stan jakości wód w obu punktach określono jako „umiarkowany”.

Ludność

W 2009 roku miasto i gminę Poddębice zamieszkiwało 15 792 osób (stan na 31 XII 2009, GUS), co stanowiło 37,8% ogółu mieszkańców powiatu.

Tabela 1 Liczba ludności gminy Poddębice

Ludność	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
stałe miejsce zameldowania							
ogółem	16 076	16 038	15 994	15 933	15 885	15 830	15 792
mężczyźni	7 846	7 810	7 773	7 716	7 694	7 662	7 662
kobiety	8 230	8 228	8 221	8 217	8 191	8 155	8 130

Źródło: Baza Danych Regionalnych GUS

Tabela 2 Liczba ludności w poszczególnych sołectwach gminy Poddębice (aktualna na 31.12.2009)

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców	Liczba gospodarstw domowych (stan na 07.06.2010)
1	Adamów	150	37
2	Antonina	62	15
3	Balin	75	18
4	Bałdrzychów	518	130
5	Borzewisko	169	43
6	Chropy	267	67
7	Dominikowice	250	62
8	Dzierżazna	70	17
9	Ewelinów	80	20
10	Feliksów	101	25
11	Gibaszew	133	33
12	Golice	170	42
13	Grocholice	63	16

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców	Liczba gospodarstw domowych (stan na 07.06.2010)
14	Góra Bałdrzychowska	279	70
15	Józefów Kolonia	61	15
16	Józefów Wieś	85	21
17	Kałów	163	41
18	Karnice	125	31
19	Klementów	228	57
20	Kobylniki	79	20
21	Kolonia Góra Bałdrzychowska	111	28
22	Krępa	209	52
23	Ksawercin	63	16
24	Leśnik	79	20
25	Lipki	158	39
26	Lipnica	217	54
27	Lubiszewice	109	27
28	Łężki	191	48
29	Malenie	74	18
30	Niemystów	323	81
31	Niewiesz Kolonia	179	45
32	Niewiesz Wieś	154	38
33	Nowa Wieś	249	62
34	Panaszew	192	48
35	Podgórcze	87	22
36	Porczyny	102	26
37	Praga	461	115
38	Pudłów Nowy	131	33
39	Pudłów Stary	79	20
40	Pudłówek	120	30
41	Rąkczyn	355	89
42	Sworawa	394	98
43	Sempółki	96	24
44	Szarów	102	26
45	Tarnowa	128	32
46	Tumusin	208	52
47	Wólka	145	36
48	Wilczków	95	24
49	Zagórzycze	179	45

Źródło: Urząd Miejski w Poddębicach

Gospodarka

W rejestrze ewidencji działalności gospodarczej na terenie Gminy figuruje 1333 podmiotów gospodarczych.

Tabela 3 Przedsiębiorstwa w Gminie Poddębice wg GUS (stan na 31.12.2009)

Podmioty gospodarcze	Miasto i gmina Poddębice	Obszar wiejski	Teren miasta
Sektor publiczny			
podmioty gospodarki narodowej ogółem	44	3	41
spółki handlowe	4	0	4
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	28	3	25
Sektor prywatny			
podmioty gospodarki narodowej ogółem	1 289	461	828
osoby fizyczne prowadzące działalność	1 084	402	682

Podmioty gospodarcze	Miasto i gmina Poddębice	Obszar wiejski	Teren miasta
gospodarczą			
spółki handlowe	32	12	20
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	5	2	3
spółdzielnie	6	1	5
fundacje	2	0	2
stowarzyszenia i organizacje społeczne	44	21	23

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Infrastruktura wodociągowo-kanalizacyjna

Gmina Poddębice jest zwodociągowana w ponad 97%. Sieci wodociągowej nie posiadają następujące miejscowości: Józefów Kolonia, Dominikowice, Balin, Lubiszewice, Podgórcze, Pustkowie (Sołectwo Wólka), Pudłówek (część na zachód od torów PKP). Dystrybucją wody oraz obsługą systemu wodociągowego w Poddębicach zajmuje się Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Poddębicach. Przedsiębiorstwo jest właścicielem większości sieci wodociągowych i kanalizacyjnych w mieście. Długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosi 210,50 km., sieć wymaga modernizacji.

Długość sieci kanalizacyjnej w gminie wynosi 33 900 m. Istnieje 959 przyłączy kanalizacyjnych (881 w mieście i 78 na obszarze wiejskim). Ilość ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną w 2008 roku wynosiła 399,5 dam³ (392,0 dam³ w mieście i 7,5 dam³ na obszarze wiejskim). W wiejskich jednostkach osadniczych na terenie gminy nie ma układów kanalizacji sanitarnej, a ścieki bytowo-gospodarcze z budynków indywidualnych odprowadzane są głównie do zbiorników bezodpływowych (szamb).

Poddębice są jednym z najlepiej skanalizowanych miast w regionie. Miasto jest uzbrojone w kanalizację deszczową, sanitarną i ogólnospławną. We wsi Sworowa funkcjonuje kompleksowa sieć kanalizacyjna wraz z oczyszczalnią ścieków.

Tabela 4 Oczyszczalnie ścieków na terenie gminy Poddębice (dane za 2009 rok)

Nazwa	Rodzaj oczyszczalni	Ilość odprowadzanych ścieków [m ³ /d]	Skład odprowadzanych ścieków – wartość średnia / odbiornik ścieków
MPWiK w Poddębicach Oczyszczalnia w Poddębicach	mechaniczno – biologiczna	730,0	Zawiesina – 20,22 mg/dm ³ ; BZT ₅ – 5,0 mg/dm ³ CHZT – 44,9 mg/dm ³ Ner w km 49+900
MPWiK w Poddębicach Oczyszczalnia w Sworawie	mechaniczno – biologiczna	54,0	Rów melioracyjny
Fermy Drobiu WOŹNIAK Oczyszczalnia typu "BIOBLOK MU-200" w Bałdrzychowie	mechaniczno – biologiczna	99,3	Zawiesina – 7 mg/dm ³ , BZT ₅ – 28,6 mg/dm ³ CHZT – 87,9 mg/dm ³ Ner w km 54+400.
Fermy Drobiu WOŹNIAK Oczyszczalnia typu "BIOBLOK MU-50" w Chropach	mechaniczno – biologiczna	50	Kanał Sędów-Wilkowice w km 4+200, Ner w km 52+600

Ochrona przyrody

Do obiektów i obszarów objętych ochroną na mocy Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220) zlokalizowanych na terenie gminy Poddębice należą:

- Rezerwat Przyrody „Napoleonów”,
- 13 pomników przyrody,
- Nadwarciański Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Puczniewski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Niemysłów”
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Poddębice”,
- OSO Dolina Środkowej Warty,

2.2. Rodzaj, ilość i źródła wytwarzanych odpadów komunalnych

Odpady komunalne definiuje art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.), zgodnie, z którym są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Jak wynika z danych statystycznych na terenie kraju ok. 2/3 odpadów komunalnych powstaje w gospodarstwach domowych, źródłem pozostałej części są obiekty infrastruktury (handel, usługi, rzemiosło, szkolnictwo, przemysł w części „socjalnej” i inne tj. odpady uliczne z koszy, zmiotki, odpady z placów targowych, cmentarzy, terenów zieleni urządzonej) (za Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2010).

Na ilość wytwarzanych odpadów komunalnych, jak i strukturę wytwarzanych odpadów, mają wpływ takie czynniki, jak: poziom rozwoju gospodarczego, poziom życia społeczeństwa, system bytowo-gospodarczy na danym terenie, stosowane technologie produkcji, gospodarka zasobami i konsumpcja dóbr materialnych oraz poziom świadomości ekologicznej ludności, a nawet subiektywne cechy charakterologiczne mieszkańców.

Pośrednio informacji na temat ilości wytwarzanych odpadów komunalnych w gminie dostarczają dane pozyskane od przedsiębiorstw zajmujących się odbiorem odpadów. Są to jednak dane niepełne, co wynika z faktu, że jedynie 75% mieszkańców gminy objętych jest zorganizowaną zbiórką odpadów, ponadto część odpadów które powinny być zbierane selektywnie trafia do strumienia niesegregowanych odpadów komunalnych. Mając na uwadze przedstawione powyżej uwarunkowania, ilość wytworzonych w 2009 roku odpadów na terenie gminy Poddębice oszacowana została dwiema metodami:

- na podstawie informacji uzyskanych od Urzędu Gminy,
- gdy brak było informacji o ilości wytworzonych odpadów, oszacowano tę ilość na podstawie liczby ludności gminy i wskaźników wytwarzania odpadów na mieszkańca wg PGOWŁ.

Tabela 5 Odpady zebrane w 2009 roku na terenie gminy Poddębice przez firmę Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków Wiesław Strach

Rodzaj odpadu	Ilość [Mg]
	2009
Niesegregowane odpady komunalne 20 03 01	1256,4

Źródło: Urząd Miejski w Poddębicach

Tabela 6 Odpady zebrane w latach 2008-2009 na terenie gminy Poddębice przez firmę EKO-GAB

Rodzaj odpadu	Ilość	
	2008	2009
Niesegregowane odpady komunalne 20 03 01	749	1013
Szkło 15 01 07	25	34
Tworzywa sztuczne 15 01 02	12,2	23
Makulatura 15 01 01	87	98,5
Zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny 16 02 11, 16 02 13, 16 02 14	-	4,89

Źródło: Urząd Miejski w Poddębicach

Całkowita masa odpadów zebranych w gminie Poddębice w 2009 r. wyniosła 2429,79 Mg, w tym:

- odpady komunalne zmieszane – 2269,4 Mg,
- odpady komunalne zbierane selektywnie 160,39 Mg

Informacje pozyskano w oparciu o sprawozdanie, o którym mowa w art. 9a ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.) przekazane Burmistrzowi Poddębic.

Z zebranych informacji wynika, że przeciętnie na mieszkańca objętego zorganizowanym systemem zbiórki odpadów zebrano w 2009 r. 0,206 Mg odpadów komunalnych. Przyjęto, że liczba ludności gminy w 2009 r. wynosiła 15705 mieszkańców, a zorganizowaną zbiórką odpadów objęte było 75% mieszkańców gminy (dane Urzędu Miejskiego w Poddębicach – stan na 31.XII.2009).

Analiza ilości powstających odpadów komunalnych została opracowana metodą wskaźnikową zgodnie z przyjętymi dla województwa łódzkiego założeniami przedstawionymi w „Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Łódzkiego na lata 2008 – 2011 z uwzględnieniem lat 2012 – 2015”. Na podstawie danych o ilości odpadów komunalnych wytworzonych w województwie łódzkim w 2006 r. (687,18. Mg) i liczbie ludności województwa, która wynosiła 2566198, obliczono wskaźnik wytwarzania odpadów, który uaktualniono o 1% rocznie od 2006 do 2009 r. Do obliczeń przyjęto, iż w 2009 r. wskaźnik wynosił 0,276 Mg/rok/mieszkańca. Wartość ta znacznie odbiega od ilości odpadów zebranych od 1 mieszkańca, obliczonej na podstawie informacji uzyskanych z Urzędu Gminy Poddębice. Do dalszych obliczeń przyjęto wartość 0,276 Mg, tak aby dokument był spójny z dokumentami wyższego rzędu.

Porównując powyższe dane stwierdzono, że jednostkowy wskaźnik wytwarzania odpadów na mieszkańca przyjęty w planie wojewódzkim nie odzwierciedla rzeczywistej sytuacji na terenie gminy i jest zawyżony, jednak do dalszych obliczeń przyjęto wartość wskaźnika w PGOWŁ, aby niniejszy dokument był spójny z dokumentami powiatowymi, wojewódzkimi i krajowymi.

Do odpadów komunalnych zaliczyć należy zarówno odpady domowe związane z bytowaniem ludzi w domach mieszkalnych, jak i odpady z obiektów użyteczności publicznej i obsługi ludności – infrastruktury społeczno-gospodarczej, w tym m.in.: z obiektów administracji, oświaty, kultury, służby zdrowia, handlu, usług. Odpady z gospodarstw domowych stanowią podstawową grupę odpadów komunalnych (ok. 80-90%). Pozostała część odpadów komunalnych, to odpady z terenów otwartych tzn. odpady uliczne z koszy, zmiotki, odpady z placów targowych, cmentarzy, terenów zieleni urządzonej, itp. (5-7%) oraz odpady wielkogabarytowe takie, jak: zużyte meble, sprzęt gospodarstwa domowego, sprzęt elektroniczny itp. (5-10 %).

Tabela 7 Szacowana ilość odpadów komunalnych wytworzonych w gminie Poddębice w 2009 roku oszacowana na podstawie PGOWŁ

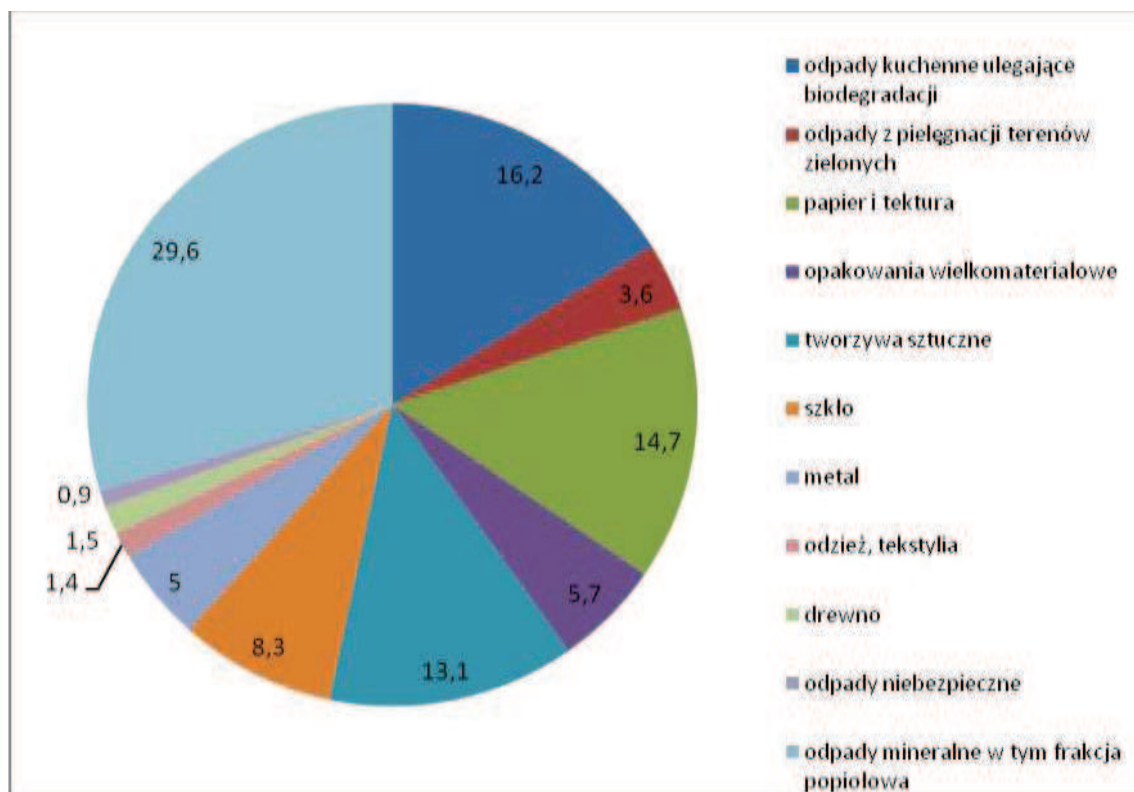
Lp.	Rodzaj odpadu	Masa odpadów [Mg/rok]
		2009
1	Odpady komunalne segregowane i zbierane selektywnie	89,28
2	Odpady zielone z ogrodów i parków	119,61
3	Niesegregowane odpady komunalne	3824,28

Lp.	Rodzaj odpadu	Masa odpadów [Mg/rok]
		2009
3.1	Odpady z targowisk	42,06
3.2	Odpady z czyszczenia ulic i placów	92,31
4	Odpady wielkogabarytowe	165,52
5	Suma	4333,06
Wskaźnik na jednego mieszkańca [Mg/mieszkańca/rok]		0,276

Tabela 8 Prognozowany skład morfologiczny niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w gminie Poddębice w 2009 r wg PGOWŁ

L.p.	Frakcja odpadów	Proporcja danego typu odpadu w całym strumieniu [%]	Masa odpadów [Mg/rok]	W tym z gospodarstw domowych	W tym z infrastruktury
1	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	16,6%	634,4	566,9	67,5
2	Odpady zielone	3,6%	139,5	126,0	13,5
3	Papier i tektura	14,7%	560,2	377,9	182,2
4	Opakowania wielomateriałowe	5,6%	216,0	94,5	121,5
5	Tworzywa sztuczne	13,1%	499,4	377,9	121,5
6	Szkło	8,4%	319,4	251,9	67,5
7	Metale	5,0%	191,2	157,5	33,7
8	Odzież tekstylna	1,4%	51,7	31,5	20,2
9	Drewno	1,8%	69,7	63,0	6,7
10	Odpady niebezpieczne	1,0%	38,2	31,5	6,7
11	Odpady mineralne	28,9%	1104,5	1070,8	33,7
Razem		100	3824,2	3149,4	674,7

Źródło: obliczenia własne wg składu morfologicznego odpadów przyjętego w PGOWŁ

Rysunek 1 Skład morfologiczny odpadów komunalnych na terenach wiejskich (wg PGOWŁ)

Jednym ze źródeł powstawania odpadów komunalnych są obiekty infrastruktury takie, jak: zakłady produkcyjne, handel, usługi i rzemiosło, szkolnictwo, obiekty turystyczne, targowiska.

Wg wskaźników ilości wytwarzania odpadów z PGOWŁ dla terenów wiejskich oszacowano, że ilość odpadów komunalnych z infrastruktury w 2009 r. w gminie Poddębice wynosi 674,4 Mg.

Tabela 9 Skład morfologiczny odpadów komunalnych z obiektów infrastruktury (wg PGOWŁ)

Lp.	Frakcja odpadów	Udział
1	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	10,00%
2	Odpady zielone	2,00%
3	Papier i tektura	27,00%
4	Opakowania wielomateriałowe	18,00%
5	Tworzywa sztuczne	18,00%
6	Szkło	10,00%
7	Metale	5,00%
8	Odzież tekstylia	3,00%
9	Drewno	1,00%
10	Odpady niebezpieczne	1,00%
11	Odpady mineralne	5,00%

Źródło: PGOWŁ

Tabela 10 Ilość odpadów biodegradowalnych wytworzonych w 2009 r. oszacowana na podstawie założeń PGOWŁ

Lp.	Nazwa	Masa odpadów [Mg/rok]
		2009
1	Papier i tektura zbierane selektywnie	24,59
2	Odzież i tekstylia zbierane selektywnie	2,59
3	Odpady zielone z ogrodów i parków	119,61
4	Odpady ulegające biodegradacji wchodzące w strumień zmieszanych odpadów komunalnych	1851,20
4.1	Odpady z targowisk	29,38
Razem		2027,37
Wskaźnik na 1 mieszkańca Mg/rok		0,129

Źródło: PGOWŁ

Tabela 11 Ilość wytworzonych w 2009 roku w gminie Poddębice odpadów opakowaniowych oszacowana na podstawie PGOWŁ

Rodzaj odpadu	Masa odpadów [Mg]
	2009
Papier i tektura	2587,58
Tworzywa sztuczne	341,87
Drewno	23,29
Metale	5,89
Odpady wielomateriałowe	6,17
Odpady zmieszane	0,37
Szkło	9,5
Tekstylia	0,11
Odpady substancji toksycznych i bardzo toksycznych	1,61
Metale porowate elementy	0,02
Razem	2976,41

Źródło: PGOWŁ

Tabela 12 Ilość wytworzonych w gminie Poddębice w 2009 roku odpadów niebezpiecznych (tabela obejmuje wszystkie odpady niebezpieczne tj. komunalne i przemysłowe) wg wskaźników z PGOWŁ

Rodzaj odpadów	Masa odpadów [Mg/rok]
Odpady z rolnictwa, sadownictwa, hodowli, leśnictwa, przetwórstwa żywności	1,63
Odpady z przetwórstwa drewna, produkcji papieru, mebli itp.	0,00
Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego	0,00
Odpady z przeróbki ropy naftowej, oczyszczania gazu ziemnego, oraz pirolitycznej przeróbki węgla	0,00
Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów z przemysłu chemii nieorganicznej	1,16
Odpady z przemysłu chemii organicznej	1,02
Odpady z produkcji i stosowania powłok ochronnych, farb, emalii, kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	4,27

Rodzaj odpadów	Masa odpadów [Mg/rok]
Odpady z przemysłu fotograficznego	0,44
Odpady z procesów termicznych (np.. Spalania paliw, hutnictwa żelaza, stali, aluminium, ołowiu, cynku, itp.)	0,03
Odpady nieorganiczne z przygotowania powierzchni i powlekania metali oraz z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	9,30
Odpady z kształtowania i powierzchniowej obróbki metali i tworzyw sztucznych	2,51
Oleje odpadowe	9,56
Odpady z rozpuszczalników organicznych (odtłuszczanie, metali, konserwacja, maszyn, czyszczenie tkanin itp.)	0,48
Odpady z opakowań, sorbentów, tkanin, materiałów filtracyjnych i ochronnych	3,26
Odpady różne, nie ujęte w innych grupach	7,51
Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz drogowych	3,58
Odpady medyczne i weterynaryjne	9,41
Odpady z urządzeń służących zagosp. Odpadów z oczyszczalni ścieków i uzdatniania wody	16,16
Odpady komunalne łącznie frakcjami gromadzonymi selektywnie	0,05
Razem	70,37

Źródło: PGOWŁ

2.3. System zbierania odpadów komunalnych na terenie gminy

Przez zbieranie odpadów zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 r. Nr 39 poz. 251), rozumie się każde działanie, w szczególności umieszczanie w pojemnikach, segregowanie i magazynowanie odpadów, które ma na celu przygotowanie ich do transportu do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania.

Podstawowy system świadczenia usług odbioru odpadów komunalnych w gminie Poddębice jest tzw. systemem „umownym”, co w praktyce oznacza, że prowadzony jest przez przedsiębiorstwa posiadające stosowne zezwolenia na prowadzenie tego typu działalności na terenie gminy. W przypadku funkcjonowania tego systemu rola gminy polega na tworzeniu warunków do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na jej terenie, poprzez prowadzenie działań organizacyjnych w tym zakresie, a także do zapewniania warunków do usuwania odpadów przez właścicieli i zarządców nieruchomości.

Ramy systemu zbiórki zostały określone w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2005 Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.), akcie prawa miejscowego, jakim jest „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Poddębice” (przyjęty Uchwałą Nr XXXIV/258/06 Rady Miejskiej w Poddębicach w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Poddębice).

Wykaz podmiotów posiadających zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu gminy Poddębice przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 13 Wykaz podmiotów posiadających zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu gminy Poddębice

Lp.	Podmiot upoważniony do odbioru odpadów komunalnych
1	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych, ul. Targowa 2a, 99-200 Poddębice
2	EKO-GAB s.c., Kowale Pańskie Kolonia 11a, 62-704 Kawęczyn
3	P.H.U. JUKO, Jerzy Szczukocki, ul. 1-go Maja 25, 97-300 Piotrków Trybunalski,
4	Przedsiębiorstwo Oczyszczania Miasta „EKO” Spółka Jawna, Jerzy Rudowicz&Sławomir Rudowicz, ul. Łódzka 19, 62-800 Kalisz,
5	Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków, Wiesław Strach, ul. Kosmowskiej 6 m 94, 42-200 Częstochowa

Źródło: Urząd Miejski w Poddębicach 2010

Na terenie gminy Poddębice zbiórkę odpadów prowadzą przedsiębiorstwa: Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków Wiesław Strach i Zakład Usług Komunalnych „EKO-GAB”. Przedsiębiorstwa te w ramach prowadzonej gospodarki odpadowej prowadzą działalność w zakresie odbioru odpadów zmieszanych i odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki. Sposób gromadzenia i odbioru odpadów jest zgodny z obowiązującymi wymogami zawartymi w ustawach: Prawo ochrony środowiska, Ustawie o odpadach oraz Ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Oba przedsiębiorstwa spełniają również wymagania zawarte w Zarządzeniach Burmistrza Poddębic: Nr 418/2006 z dn. 12.04.2006 r. w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Poddębice oraz Uchwale Nr XXXIV/258/06 Rady Gminy Poddębice z dnia 14.03.2006 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Poddębice.

System odbioru odpadów od ludności oraz podmiotów gospodarczych realizowany jest na obszarze gminy Poddębice na zasadzie umów cywilno-prawnych określających kategorie odpadów, sposób gromadzenia oraz umowne cykle wywozu.

Powszechnie stosowane są trzy systemy wywozu odpadów:

- system przesypowy – odpady gromadzone są w przystosowanych do tego celu pojemnikach i przesypywane do samochodów (śmieciarek) zaopatrzonych w mechanizmy zagęszczające i opróżniające,
- system wymienny – odpady gromadzone są w kontenerach a załadunek, transport oraz rozładunek realizowany jest samochodem specjalistycznym wielozadaniowym tzw. hakowcem w oparciu o wykorzystywanie kontenerów wymiennych,
- system segregacji u źródła – odpady segregowane składowane są w przystosowanych do tego celu kontenerach typu IGLOO w zabudowie wielorodzinnej natomiast w zabudowie jednorodzinnej segregacja u źródła rozwijana jest w oparciu o system workowy. Odpady segregowane przewożone są systematycznie do punktu składowania celem dalszego ich zagospodarowania.

1.1.1. Odpady komunalne zmieszane

Zgodnie z „Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Poddębice” właściciele nieruchomości zobowiązani są do:

- wyposażenia nieruchomości w urządzenia do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymywanie tych urządzeń w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym,
- właściciele nieruchomości wielomieszkaniowych (spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i inne) we własnym zakresie określają sposób, miejsce oraz częstotliwość wywozu odpadów komunalnych z tych nieruchomości zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- jeżeli na terenie nieruchomości powstają także odpady inne niż komunalne, to muszą być one zbierane oddzielnie,

W „Regulaminie...” ustalono minimalną ilość stałych odpadów wytwarzanych przez jedną osobę w ciągu tygodnia:

- 30 l/os jako ilość podstawowa dla miasta, 15 l/os dla wsi,
- 3 l/os na każdą z osób w związku z nauką na terenie szkoły każdego typu lub korzystaniem z przedszkoli lub żłobków,
- 5 l/os na każdą z osób zatrudnionych poza handlem i usługami,
- 10 l/os na każdą z osób zatrudnionych w handlu, usługach i zakładach produkcyjnych,
- 20 l/os na jedno łóżko (lub miejsce) w szpitalach, sanatoriach, internatach, koszarach, zakładach karnych itp. obiektach użyteczności publicznej,

Do gromadzenia zmieszanych odpadów komunalnych na terenie nieruchomości stosowane są pojemniki o pojemności:

- gospodarstwa indywidualne – 1 pojemnik o poj. minimum 60 l,
- zabudowa wielorodzinna – pojemniki o minimalnej objętości wynikającej z ilości wytworzonych odpadów wyliczonej na podstawie przytoczonych wyżej norm wytwarzania odpadów,
- w zakładach handlowych i gastronomicznych przynajmniej jeden pojemnik o pojemności 120 l,

Odpady odbierane są przynajmniej raz w miesiącu, szczegółowe zasady odbioru reguluje umowa zawarta między właścicielem nieruchomości, a przedsiębiorcą.

Pojemniki używane do zbierania odpadów na terenie gminy to:

- kosze uliczne o pojemności od 10 do 50 l,
- worki
- pojemniki na odpady o pojemności 60 l, 120 l, 240 l, 1100 l,
- pojemniki i worki przeznaczone do selektywnej zbiórki,
- kontenery przeznaczone na odpady budowlane.

Urządzenia przewidziane do zbierania odpadów na terenie gminy stanowią własność podmiotu uprawnionego, Gminy lub właściciela nieruchomości.

2.3.1. Odpady komunalne zbierane selektywnie (opakowaniowe)

„Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Poddębice” zobowiązuje właścicieli nieruchomości nie tylko do pozbywania się odpadów komunalnych, lecz dodatkowo do prowadzenia ich selektywnej zbiórki z podziałem na: odpady kuchenne ulegające biodegradacji, odpady opakowaniowe (papier, tektura, tekstylia i metale oraz odpady niebezpieczne), przeterminowane leki, odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i zielone.

Niezależnie od prowadzonego systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (ogólnie dostępnych pojemników „punktów recyklingowych” lub systemu „u źródła”) dla łatwiejszej identyfikacji gromadzonych odpadów stosuje się jednolitą kolorystykę stosowanych w tym celu urządzeń (pojemników i worków):

- kolor niebieski – szkło,
- kolor zielony – papier,
- srebrzystoszary – z przeznaczeniem na metale,

- żółty – z przeznaczeniem na tworzywa sztuczne.

Mieszkańcy powinni wytworzone odpady organiczne kompostować we własnym zakresie. Odpady wielkogabarytowe i budowlane powinny być przekazywane właściwym firmom. Aktualnie selektywna zbiórka odpadów komunalnych tzw. „surowców wtórnych” odbywa się zarówno w ramach zbiórki „u źródła” jak i w systemie ogólnie dostępnych pojemników. Pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów zlokalizowane w miejscach publicznych mają pojemność od 800 do 3200 dm³. Odbiorem odpadów zbieranych selektywnie zajmują się wyspecjalizowane firmy prowadzące zbiórkę odpadów na terenie gminy.

Odpady wielkogabarytowe zbierane są w ramach specjalnych akcji wywozu odpadów wielkogabarytowych. Zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego prowadzona jest w ramach specjalnych akcji zbiórki odpadów.

2.4. Poziom opłat w zakresie odbioru odpadów

Stawki za odbiór odpadów komunalnych na terenie gminy Poddębice określa Uchwała Nr VII/34/07 Rady Miejskiej w Poddębicach z dn. 22 marca 2007 r. w sprawie ustalenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych. Zgodnie z uchwałą opłata za odbiór odpadów komunalnych:

- za jednorazowy odbiór pojemnika 120 l – 9 zł brutto,
- za jednorazowy odbiór pojemnika 140 l – 12 zł brutto,
- za jednorazowy odbiór pojemnika 240 l – 17 zł brutto,
- za pojemnik o pojemności 660 l – 32,00 zł brutto,
- za pojemnik o pojemności 1100 l – 43,00 zł brutto,
- za jednorazowy odbiór pojemnika 7000 l – 300 zł brutto,

Do stawek tych doliczany jest podatek VAT wg obowiązujących stawek. Górną stawkę opłat za wywóz i unieszkodliwianie 1 m³ nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych ustalono w wysokości 35,00 zł brutto.

2.5. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku

Przez odzysk odpadów w myśl art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.) rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania. Rodzaje procesów uszczegółowiono w załączniku nr 5 do ww. ustawy.

Tabela 14 Ilość odpadów zbieranych selektywnie przekazanych do odzysku z terenu gminy Poddębice

Rodzaj odpadu	Ilość w poszczególnych latach [Mg]
	2009
Makulatura 15 01 01	98,5
Tworzywa sztuczne 15 01 02	23
Szkło 15 01 07	34
Zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny 16 02 11, 16 02 13, 16 02 14	4,2

Źródło: Urząd Miejski w Poddębicach

2.6. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania

Unieszkodliwianie odpadów to poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, w którym nie stwarzają zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska [art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.)]. Szczegółowy wykaz procesów unieszkodliwiania zawiera załącznik nr 6 do ww. ustawy.

Dominującym sposobem unieszkodliwiania odpadów zebranych z terenu gminy jest składowanie na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

2.7. Rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobowa instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Na terenie gminy Poddębice znajduje się jedno składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, całkowita pojemność składowiska wynosi 324000,00 m³, powierzchnia zajęta przez składowisko to 2,06 ha. Składowisko zostało zamknięte 31.12.2008 roku, sporządzony został projekt rekultywacji składowiska. Odpady z terenu gminy Poddębice są przekazywane do odzysku i unieszkodliwiania do instalacji położonych na terenie ZZO Krzyżanówek.

Tabela 15 Instalacje do unieszkodliwiania odpadów na terenie gminy Poddębice

Rodzaj instalacji	Lokalizacja	Właściciel	Moc przerobowa [Mg/rok]
Składowisko odpadów komunalnych	Poddębice	Gmina Poddębice.	Pojemność 324000,00, składowisko zamknięte

Źródło: PPGO 2009

Tabela 16 Karta charakterystyki składowiska odpadów w Poddębicach (źródło PPGO 2009)

Lp.	Elementy charakterystyki składowiska	Zakres danych	Informacje o składowisku
1.1.	Nazwa i adres		Składowisko odpadów komunalnych
1.2.	Gmina		Poddębice
1.3.	Powiat		Poddębice
1.4.	Województwo		Łódzkie
1.5.	REGON		-
1.6.	NIP		-
1.7.	Typ składowiska	(N/O/IN; OUO)	IN
1.8.	Nazwa i adres właściciela składowiska	Jednostka sam. teryt., Skarbu Państwa, przeds. pryw., kapitał mieszany (podać % udział samorządu terytorialnego)	Gmina Poddębice, ul. Łódzka 17/21, 99-200 Poddębice
1.9.	REGON		000524275
1.10.	NIP		828-10-01-170
1.11.	Nazwa i adres właściciela gruntu pod składowiskiem	Jednostka sam. teryt., Skarbu Państwa, przeds. pryw., kapitał mieszany (podać % udział samorządu terytorialnego)	Gmina Poddębice
1.12.	REGON		000524275
1.13.	NIP		828-10-01-170
1.14.	Nazwa i adres zarządzającego składowiskiem	Jednostka sam. teryt., Skarbu Państwa, przeds. pryw., kapitał mieszany	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych, ul. Targowa 2a, 99-200 Poddębice

Lp.	Elementy charakterystyki składowiska	Zakres danych	Informacje o składowisku
		(podać % udział samorządu terytorialnego)	
1.15.	REGON		730022309
1.16.	NIP		828-00-01-825
1.17.	Czy kier. skład. pos. wym. kwalifik.	[tak/nie]	tak
1.18.	Liczba kwater	szt.	1
1.19.	Liczba kwater eksploatowanych	szt.	1
1.20.	Liczba kwater zamkniętych	szt.	0
1.21.	Czy składowisko jest w trakcie budowy	[tak/nie]	Nie
1.22.	Czy składowisko jest w trakcie eksploatacji	[tak/nie]	Nie
1.23.	Czy składowisko jest w trakcie rekultywacji	[tak/nie]	Tak
1.24.	Czy składowisko jest w trakcie monit. po zak. rekult.	[tak/nie]	Jest w trakcie realizacji
1.25.	Czy składowisko jest w okresie po zak. monitoringu	[tak/nie]	Nie
2.	Decyzje administracyjne		
2.1.	Decyzja lokalizacyjna	Organ wydający, data wyd. i znak decyzji	Naczelnik Miasta i Gminy Poddębice, decyzja z dnia 29.10.1988 r., Nr UAN.8381/19/88
2.2.	Decyzja o war. zabud. i zagospod. terenu	Organ wydający, data wyd. i znak decyzji	Burmistrz Poddębic, decyzja z dnia 23.05.2003 r., Nr GU.7331/53/2003
2.3.	Pozwolenie na budowę	Organ wydający, data wyd. i znak decyzji, wskazać jeśli dec. została uchylona	Starosta Poddębicki, decyzja z dnia 04.07.2004 r., Nr AB 7351/199/2003
2.4.	Pozwolenie na użytkowanie	Organ wydający, data wyd. i znak decyzji	Nie dotyczy
2.5.	Decyzja o wyk. przeglądu ekolog. na podstawie art. 33, ust 1 ust. wprowadzającej	Organ wydający, data wyd. i znak decyzji	Starosta Poddębicki, decyzja z dnia 31.01.2002 r., Nr RS.7630-4/2002
2.6.	Decyzja o dostosowaniu na podst. art. 33, ust. 1 ustawy wprowadzającej	Organ wydający, data wyd. i znak decyzji, wyznaczony rok dostosowania	Nie dotyczy
2.7.	Czy powyższa decyzja o dostosowaniu została wykonana	[tak/nie] Jeżeli nie, to które zapisy i dlaczego nie zostały wykonane	Nie dotyczy
2.8.	Czy decyzja o dostosowaniu została przedłużona	Jeżeli tak, to na podst. jakiej dec.-podać: podst. prawną, organ wydający, data wyd. i znak decyzji, wyznaczony rok dostosowania	Nie dotyczy
2.9.	Czy przedłużona decyzja została wykonana	[tak/nie] Jeżeli nie, to które zapisy i dlaczego nie zostały wykonane	Nie dotyczy
2.10.	Rok faktycznego dostosowania	Podać datę	Nie dotyczy

Lp.	Elementy charakterystyki składowiska	Zakres danych	Informacje o składowisku
2.11.	Decyzja o dostos. na podst. art. 33, ust. 1 ustawy wprowadzającej	Organ wydający, data wyd. i znak decyzji, wyznaczony rok dostosowania	Nie dotyczy
2.12.	Czy decyzja o dostos. na podst. art. 33, ust. 2, pkt. 2 ustawy wprowadzającej została wykonana	[tak/nie] Jeżeli nie, to które zapisy i dlaczego nie zostały wykonane	Nie dotyczy
2.13.	Czy decyzja o dostosowaniu została przedłużona	Jeżeli tak, to na podst. jakiej dec.-podać: podst. prawną, organ wydający, data wyd. i znak decyzji, wyznaczony rok dostosowania	Nie dotyczy
2.14.	Czy przedłużona decyzja została wykonana	[tak/nie] Jeżeli nie, to które zapisy i dlaczego nie zostały wykonane	Nie dotyczy
2.15.	Rok faktycznego dostosowania składowiska	Podać rok	Nie dotyczy
2.16.	Dec. o zamknięciu składowiska, na podst. art. 33, ust. 6 ustawy wprowadzającej	Organ wydający, data wyd. i znak decyzji, wyznaczony rok zamknięcia	Starosta Poddębicki, dec. z dnia 31.12.2003 r., Nr RS.7647-50/2003, t. zamknięcia – 2006 r.-zapełnienie decyzja z dnia 17.08.2006 r., znak: RS.7647-31/2006 (z dniem 31.12.2007 r. – dalej proces rekultywacji)
2.17.	Czy decyzja o zamknięciu. na podst. art. 33, ust. 6, ustawy wprowadzającej została wykonana	[tak/nie] Jeżeli nie, to wyjaśnić dlaczego	Nie
2.18.	Czy decyzja o zamknięciu została przedłużona	Jeżeli tak, to na podst. jakiej dec.-podać: podst. prawną, organ wydający, data wyd. i znak decyzji, wyznaczony rok zamknięcia	Starosta Poddębicki, dec. z dnia 31.12.2006 r., Nr RS.7647-31/2006, t. zamkn. – 31.12.2007 r.
2.19.	Czy przedłużona decyzja o zamknięciu została wykonana	[tak/nie] Jeżeli nie, to wyjaśnić dlaczego	Nie. Termin zamkn. przewidziano po dniu 31.12.2007 r.
2.20.	Zgoda na zamknięcie wydzielonej cz. składowiska, na podst. art. 54 ustawy o odpadach	Organ wydający, data wyd. i znak decyzji, wyznaczony rok zamknięcia, data zaprzestania przyjmow. odpadów	Nie dotyczy
2.21.	Zgoda na zamknięcie składowiska, na podst. art. 54 ustawy o odpadach	Organ wydający, data wyd. i znak decyzji, wyznaczony rok zamknięcia, data zaprzestania przyjmow. odpadów	Nie dotyczy
2.22.	Rok faktycznego zamknięcia składowiska	Podać datę zamknięcia	2009
2.23.	Decyzja zatwierdz. instr. eksploatacji	Organ wydający, data wyd. i znak decyzji	Starosta Poddębicki, Dec. z dnia 10.02.2003 r., Nr RS.7647-10/2003 – do 31.12.2005 decyzja z dnia 27.12.2006

Lp.	Elementy charakterystyki składowiska	Zakres danych	Informacje o składowisku
			r., Nr RS.7647-46/2006 – do 31.12.2007 zmieniona decyzją z dnia 14.12.2007 r., znak: RS.7647-23/2007 – do 31.12.2009
2.24.	Czy decyzja zatwierdz. instr. eksploatacji była czasowa	Jeżeli tak, to wskazać na jaki okres	Tak – 31.12.2009 r.
2.25.	Zezwol. na prow. działalności w zakr. odzysku lub unieszkodliwiania odpadów	Organ wydający, data wyd., znak decyzji, termin obowiązywania	Nie dotyczy
2.26.	Pozwolenie zintegrowane	Organ wydający, data wyd., znak decyzji, termin obowiązywania	Nie dotyczy
2.27.	Czy składowisko jest przewidziane do uzysk. pozw. zintegrowanego	Jeżeli tak, to podać termin (planowany) złożenia wniosku	Nie
2.28.	Czy dla skład. była wydana decyzja o wstrzymaniu działalności	Podstawa prawna, organ wydający, data wyd. i znak decyzji, termin wstrzymania działalności	Tak Łódzki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska decyzja z dnia 18.07.2008 r., znak: I/S-6738/1/1/08/3830
3.	Bazy danych i wykazy		
3.1.	Czy skład. jest ujęte w wykazie zamieszcz. w wojew. planie gospod. odpadami	[tak/nie]	Tak
3.2.	Czy w wojew. planie gosp. odpadami określ. termin zamknięcia składowiska	Jeżeli tak, to podać rok	2009
3.3.	Czy składowisko jest ujęte w wojew. bazie o gosp. odpadami	[tak/nie]	Tak
3.4.	Czy składowisko jest ujęte w bazie WIOŚ	[tak/nie]	Tak
3.5.	Czy skład. jest ujęte w bazie Wojew. Urzędu Statyst.	[tak/nie]	Tak
3.6.	Czy skład. zostało ujęte w wykazie przek. przez UW do MŚ w 2004 r.	[tak/nie]	Nie
3.7.	Czy skład. zostało ujęte w wykazie przek. przez UW do MŚ w 2005 r.	[tak/nie]	Nie
3.8.	Czy skład. zostało ujęte w wykazie przek. przez UW do MŚ w 2006 r.	[tak/nie]	Nie
4.	Wymagania techniczne		
4.1.	Pojemność całkowita	m ³	324000,00
4.2.	Pojemność zapełniona	m ³	314819,00
4.3.	Pojemność pozostała do zapełnienia	m ³	9181,00
4.4.	Powierzchnia w granicach korony	m ²	18600,00
4.5.	Uszczelnienie	Brak [tak/nie]	Tak
		Naturalna bariera geolog. (miąższość, wsp. filtracji)	Brak danych

Lp.	Elementy charakterystyki składowiska	Zakres danych	Informacje o składowisku
		Sztuczna bariera geolog. (rodzaj, miąższość, wsp. filtracji)	Brak danych
		Izolacja syntetyczna (materiał, grubość)	Nie
4.6.	Drenaż odcieków	Brak [tak/nie]	Tak
		Warstwa drenażowa (miąższość, wsp. filtracji)	Nie dotyczy
		Kolektory (materiał, średnica)	Nie dotyczy
		Ukształtowanie misy (nachyl. wzdłuż kolekt. i w kierunku kolekt., %)	Nie dotyczy
		Zewn. syst. rowów	Brak
4.7.	Gromadzenie odcieków	Brak [tak/nie]	Tak
		W specj. Zbiornikach (m3)	Nie dotyczy
4.8.	Postępowanie z odciekami	Odprow. do kan. miejskiej [tak/nie]	Nie
		Wywóz do oczyszczalni [tak/nie]	Nie
		Wykorzyst. do celów technolog. [tak/nie]	Nie
		Oczyszcz. lub podczyszcz. we wł. oczyszcz.	Nie
4.9.	Instalacja do odprowadzania gazu	Brak [tak/nie]	Tak
		Z emisją do atmosfery	Nie dotyczy
		Spalanie w pochodni	Nie dotyczy
		Odzysk energii	Nie dotyczy
4.10.	Pas zieleni	Brak [tak/nie]	Nie
		Szerokość pasa (m)	Brak danych
4.11.	Ogrodzenie	[tak/nie]	Tak
4.12.	Rejestracja wjazdów	[tak/nie]	Tak
4.13.	Ewidencja odpadów	[tak/nie]	Tak
4.14.	Waga	[tak/nie]	Tak
4.15.	Urządzenia do mycia i dezynfekcji	[tak/nie]	Tak
4.16.	Wyk. warstw przekrywających odpady	[tak/nie]	Tak
		Materiał (jeśli odpady, podać kod)	Ziemia
4.17.	Monitoring w fazie przedeksplatacyjnej	Dane meteorologiczne	Nie dotyczy
		Kontrola wykonywania elementów służących do monitoringu	Nie
		Wody powierzchniowe	Nie
		Wody podziemne	Nie
4.18.	Monitoring w fazie eksploatacyjnej lub poeksploatacyjnej	Opad atmosferyczny	Nie
		Wody powierzchniowe	Nie
		Wody odciekowe	Nie
		Wody podziemne	Tak
		Gaz składowiskowy	Nie
		Osiadanie powierzchni składowiska	Nie
		Struktura i skład odpadów	Nie
5.	Dofinansowanie		

Lp.	Elementy charakterystyki składowiska	Zakres danych	Informacje o składowisku
5.1.	Czy dostosowanie składowiska wymaga dodatkowych środków finansowych	Jeżeli tak, to wskazać całkowitą kwotę i środki własne zarządzającego. Jeśli nie, wstawić „0”	0
5.2.	Czy rekultywacja składowiska wymaga dodatkowych środków finansowych	Jeżeli tak, to wskazać szacowaną całkowitą kwotę i środki własne zarządzającego. Jeśli nie, wstawić „0”	Tak
6.	Odpady		
6.1.	Czy na składowisku są deponow. odpady komunalne	[tak/nie]	Tak
6.2.	Czy na składowisku są deponow. wyłącznie odpady wydobywcze określone w Dyrekt. 2006/21/WE	[tak/nie]	Nie
6.3.	Kody odp., które są dopuszczone do składowania	-	191302, 200202, 200302, 200307, 191304, 200203, 200303, 200399, 191306, 200301, 200306
6.4.	Czy odpady są skład. Zgodnie z rozp. Min. Gospodarki	[tak/nie]	Tak
6.5.	Kody odp. dop. do odzysku na skład.	Podać w jakim celu są wykorzystywane poszcz. rodzaje odpadów	Nie dotyczy
6.6.	Czy do rekult. są wykorzyst. odpady	Jeśli tak, to podać jakie rodzaje (kody) i na podstawie jakich decyzji	Nie dotyczy
6.7.	Masa odpadów składow. w 2007r.	[Mg]	b.d.
6.8.	Masa odpadów poddanych odzysk. w trakcie eksploat. w 2007 r.	[Mg]	Brak danych
6.9.	Masa odpadów stosowanych do rekult. po zamkn. w 2007 r.	[Mg] (kod odpadów)	-

2.8. Nielegalne składowiska odpadów

Pojawiające się na terenie gminy nielegalne wysypiska odpadów są na bieżąco usuwane.

2.9. Szczególne rodzaje odpadów

Odpady w postaci komunalnych osadów ściekowych

Z systemem komunalnym związane są odpady w postaci osadów ściekowych tj. osady pochodzące z oczyszczalni ścieków, z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących do oczyszczania ścieków komunalnych, a także osady z innych ścieków o składzie zbliżonym do składu ścieków komunalnych.

Na terenie gminy funkcjonują cztery oczyszczalnie ścieków. Oczyszczalnia ścieków komunalnych MPWiK w Poddębicach, odprowadza ścieki oczyszczone do rzeki Ner, oczyszczalnia ścieków komunalnych w Sworawie odprowadza ścieki komunalne do rowu melioracyjnego. Ponadto funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków przemysłowych typu

„Bioblok” w miejscowościach Bałdrzychowo i Chropy. Ponadto na terenach wiejskich funkcjonuje szereg przydomowych oczyszczalni ścieków:

- 52 w miejscowości Lipnica
- 21 w miejscowości Pudłów Nowy
- 22 w miejscowości Pudłówek
- 9 miejscowości Wilczków
- 1 w miejscowości Rodrysin
- 1 w miejscowości Tarnowa.
- w gminie znajduje się 12 indywidualnych, biologicznych oczyszczalni ścieków.

Osady ściekowe z oczyszczalni ścieków na terenie gminy są wywożone na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie ZZO Krzyżanówek.

Tabela 17 Oczyszczalnie ścieków na terenie gminy Poddębice (źródło: Urząd Miejski w Poddębicach, dane za 2009 rok)

Nazwa	Rodzaj ścieków	Ilość [m3]	Substancje	Ładunek [kg]
FERMY DROBIU WOŹNIAK Sp. z o.o.	ścieki przemysłowe	4 422	BZT5	122,965
			CHZT metodą dwuchromianową	449,898
			Zawiesiny	87,094
MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O. OŚ PODDĘBICE	ścieki komunalne	8 824	BZT5	1239,335
			CHZT metodą dwuchromianową	2871,681
			Zawiesiny	760,197
			Chlorki	0
			Siarczany	0
			Fenole lotne	0
MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O SWORAWA	ścieki komunalne	297150	BZT5	2052,951
			CHZT metodą dwuchromianową	13540,25
			Zawiesiny	3600,412

Odpady zawierające PCB

Polichlorowane bifenyle (PCB) są syntetycznymi cieczami bezbarwnymi, bladożółtymi lub ciemnobrązowymi o łagodnym zapachu węglowodorów. PCB są mieszaninami izomerów i kongenerów o różnej liczbie atomów chloru i ich rozmieszczeniu w cząsteczce bifenylu. W przyrodzie związki nie występują naturalnie. Polichlorowane bifenyle były powszechnie stosowane w latach 1950-1960 w produkcji wielu wyrobów m. in. :

- olejów elektroizolacyjnych do transformatorów, materiałów dielektrycznych w kondensatorach innych urządzeniach elektrycznych,
- płynów hydraulicznych (ok. 75% produkcji PCB),
- plastifikatorów do tworzyw sztucznych,
- dodatków do farb i lakierów,
- środków konserwujących i impregnujących,
- jako nośniki ciepła w instalacjach grzewczych.

Urządzenia zawierające PCB w postaci olejów i innych cieczy elektroizolacyjnych i nośników ciepła wciąż bywają eksploatowane. W głównej mierze dotyczy to urządzeń elektrycznych, w nielicznych przypadkach mogą to być nośniki ciepła w przemysłowych systemach grzewczych oraz niepalne ciecz hydrauliczne w hydraulicznych przekładniach maszyn oraz urządzeń.

W gminie Poddębice znajdują się następujące podmioty posiadające pozwolenie na wytworzenie odpadów zawierających PCB (wg PPGO):

- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Poddębicach (kod odpadu 15 02 02)
- „Gallaher Polska” Sp. z o.o., ul. Targowa 7, 99-200 Poddębice (kod odpadu 15 02 02).

Zwłoki zwierząt

Na terenie gminy Poddębice notuje się zgodny z przepisami sposób zbierania padliny kierowanej do utylizacji. Gmina posiada umowę podpisaną z gminą Wartkowice na odbiór tego typu odpadów z jej terenu. Gmina Poddębice nie posiada natomiast wyznaczonego terenu spełniającego funkcję stałego cmentarzyska dla zwierząt.

Tabela 18 Padłe zwierzęta zebrane z terenu gminy Poddębice w latach 2008-2010 (źródło: UG Wartkowice)

Lata		Krowy	Byki	Jałówki	Cielaki	Świnie	Konie	Pozostałe	Suma
2008	Ilość sztuk	36	5	3	20	38	6	82	190
	Masa [kg]	23030	2300	1400	1952	4117	3850	3141	39790
2009	Ilość sztuk	35	3	6	31	72	1	108	256
	Masa [kg]	22750	1800	2430	2771	6757	300	4327	41135
2010 (I półrocze)	Ilość sztuk	18	0	3	25	33	2	106	187
	Masa [kg]	11900	0	1550	2050	3895	1000	3903	24298

Azbest

Na odpady zawierające azbest składają się głównie płyty cementowo-azbestowe. Głównie są to płyty faliste do pokryć dachowych, płyty płaskie elewacyjne, płyty karo do dachów i elewacji. Wyroby te zawierają od 10 do 13% azbestu.

Tabela 19 Zestawienie ilości wyrobów zawierających azbest w gminie Poddębice

Lp.	Miejscowość	Powierzchnia wyrobów azbestowych w m ²	Obiekty
1	Adamów	3322	Budynki mieszkalne i gospodarcze
2	Ciężków	3129	
3	Szczyty	5856	
4	Antonina	3606	
5	Balin	8765	
6	Bałdrzychów	21358	
7	Busina Kolonia	1922	
8	Borzewisko	7974	
9	Leśnik	6659	
10	Paulina	1444	
11	Chropy	13103	
12	Dominikowice	17420	
13	Dzierżazna	4945	
14	Ewelinów	3806	
15	Feliksów	3542	
16	Gibaszew	8593	
17	Izabela	2972	
18	Golice	5070	
19	Mrowiczna	2677	
20	Góra Bałdrzychowska	22838	

Lp.	Miejscowość	Powierzchnia wyrobów azbestowych w m ²	Obiekty
21	Góra Bałdrzychowska Kolonia	8763	
22	Grocholice	4650	
23	Józefów	8002	
24	Józefów-Kolonia	2088	
25	Piotrów	3333	
26	Kałów	13754	
27	Karnice	7135	
28	Klementów	2472	
29	Wandówka	72	
30	Kobylniki	11920	
31	Krępa	11755	
32	Ksawercin	2740	
33	Leśnik	6659	
34	Lipki	7715	
35	Borki Lipowskie	6233	
36	Busina	2648	
37	Lipnica	10990	
38	Lubiszewice	9108	
39	Łężki	6905	
40	Malenie	3816	
41	Niemysłów	24878	
42	Niewiesz Kolonia	6066	
43	Niewiesz	7845	
44	Ułany	576	
45	Nowa Wieś	7792	
46	Truskawiec	1233	
47	Wylazłów	5022	
48	Nowy Pudłów	18624	
49	Józefka	2209	
50	Panaszew	8784	
51	Poddębice	12278	
52	Madajka	636	
53	Podgórcze	5115	
54	Porczyny	3753	
55	Borysew	1810	
56	Praga	4697	
57	Pudłówek	9644	
58	Rąkczyn	6763	
59	Byczyna	3512	
60	Kolonia Byczyna	4311	
61	Sempółki	9721	
62	Stary Pudłów	7846	
63	Jabłonka	328	
64	Małe	2291	
65	Sworawa	14331	
66	Szarów	9518	

Lp.	Miejscowość	Powierzchnia wyrobów azbestowych w m ²	Obiekty
67	Tarnowa	11114	
68	Tumusin	8013	
69	Antoninów	6689	
70	Leokadiew	4483	
71	Marynki	2716	
72	Wilczków	4908	
73	Wólka	5833	
74	Aleksandrówek	2827	
75	Pustkowie	5257	
76	Zagórzycze	7513	
	Razem	518695	

Źródło: Urząd Miejski w Poddębicach

Odpady w postaci przeterminowanych środków ochrony roślin oraz opakowań po tych środkach

Problematyka odpadów związanych ze środkami ochrony roślin ma dwójaki charakter: bieżący, związany z produkcją, dystrybucją i ich stosowaniem w rolnictwie oraz historyczny, związany z przeterminowanymi środkami ochrony roślin zdeponowanymi w tzw. mogiłnikach.

W gminie Poddębice nie znajdują się żadne mogiłniki ani składowiska przeterminowanych środków ochrony roślin (wg PPGO).

Aktualnie brak rzetelnej informacji na temat ilości wytwarzanych odpadów tego rodzaju na obszarze gminy w gospodarstwach domowych. Ilość wytwarzanych odpadów tego rodzaju trudno również oszacować przy wykorzystaniu jednostkowych wskaźników wytwarzania.

Zakłada się, że wskutek braku odpowiednio rozwiniętego systemu selektywnej zbiórki, odpady komunalne o kodach 20 01 19* oraz 20 01 80 (z poza produkcji rolniczej oraz z poza produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej i organicznej) trafiają w większości do strumienia odpadów komunalnych zmieszanych.

Gospodarka odpadami opakowaniowymi po pestycydach jest prawnie uregulowana. Podmioty zajmujące się produkcją, importem i sprzedażą środków ochrony roślin mają obowiązek odbioru zużytych opakowań po pestycydach zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. 2001 r Nr 63, poz. 638 z późn. zm.). W praktyce odpady te należy zwrócić sprzedawcy, u którego zostały zakupione przy zachowaniu wymagań określonych w ich instrukcjach stosowania tych środków.

Odpady medyczne i weterynaryjne

Odpady medyczne to odpady powstające w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzeniem badań i doświadczeń naukowych w zakresie medycyny. Przez odpady weterynaryjne rozumie się odpady powstające w związku z badaniem, leczeniem zwierząt lub świadczeniem usług weterynaryjnych, a także w związku z prowadzeniem badań naukowych i doświadczeń na zwierzętach. Odpady te mogą więc stanowić substancje stałe, ciekłe i gazowe, które powstają przy leczeniu, diagnozowaniu oraz profilaktyce, w działalności medycznej prowadzonej w różnego rodzaju obiektach jednostek opieki zdrowotnej i weterynaryjnej. Odpady z zakładów opieki zdrowotnej składają się z dwóch podstawowych strumieni; odpadów komunalnych i niebezpiecznych odpadów medycznych. Niebezpieczne odpady medyczne to takie, które posiadają groźne dla środowiska i ludzi właściwości i/lub zawierają szkodliwe składniki. Szczególną grupą odpadów medycznych niebezpiecznych są odpady o właściwościach zakaźnych tj. zawierające żywe mikroorganizmy lub ich toksyny, o których wiadomo lub, co do których

istnieją wiarygodne podstawy do przyjęcia, że powodują choroby człowieka lub innych żywych organizmów. Przykładem niebezpiecznych odpadów medycznych są między innymi igły do strzykawek, części ciała i organy ludzkie, odpady zakaźne oraz zużyte substancje chemiczne i leki. Odpady weterynaryjne pochodzą głównie z lecznic weterynaryjnych i również stanowią zagrożenie sanitarne.

Specyficzne właściwości odpadów medycznych wymagają, aby gospodarowanie tą grupą odpadów przebiegało prawidłowo już w miejscu ich powstawania. Zasady takiego zagospodarowania określono w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 23 sierpnia 2007 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. 2007 Nr 162 poz. 1153). Istotną rzeczą jest również wprowadzony zakaz prowadzenia odzysku niektórych rodzajów odpadów medycznych wymienionych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów medycznych i weterynaryjnych, których poddawanie odzyskowi jest zakazane (Dz. U. 2003 Nr 8, poz. 103) oraz zakaz unieszkodliwiania odpadów medycznych i zakaźnych odpadów weterynaryjnych w inny sposób, niż poprzez spalanie w spalarniach odpadów.

Zgodnie z wymaganiami Unii Europejskiej odpady pochodzenia zwierzęcego dzieli się na 3 grupy ryzyka:

- odpady niskiego ryzyka (LRM),
- odpady wysokiego ryzyka (HRM),
- odpady szczególnego ryzyka (SRM)

Największym producentem odpadów niebezpiecznych - medycznych w powiecie gminie Poddębice jest Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Poddębicach

Pozostałe jednostki medyczne wytwarzają niewielkie ilości odpadów:

- Apteka „Północna” Joanna Pietrucha ul. Północna 18 A, 99-200 Poddębice,
- Apteka „Pod Opatrznością” Piotr Pasierbiak, Kościuszki 4, 99-200 Poddębice,
- NZOZ Przychodnia Stomatologiczna „Rodzina” ul. Zielona 1A, 99-200 Poddębice,
- Zespół Poradni „Zdrowie” Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Plac Kościuszki 17 i ul. Krasickiego 11, 99-200 Poddębice,
- Prywatny Gabinet Stomatologiczny, Wioletta Wysokińska, ul. Piękna 2 99-200 Poddębice,
- Prywatna Praktyka Stomatologiczna ul. Narutowicza 6A, 99-200 Poddębice,
- Prywatny Gabinet Stomatologiczny, Eynad Hnedi ul. Północna 7 99-200 Poddębice,
- Prywatny Gabinet Stomatologiczny ul. Mickiewicza 16, 99-200 Poddębice,
- Mirosława Bernatek-Kwiecień, Leszek Magin, Ośrodek Zdrowia w Poddębicach, ul. Zielona 13, 99-200 Poddębice,
- Anselm Chukwuma Okojie Sp. z o.o. Apteka „Róża” Niemysłów 34 A, 99-207 Niemysłów,
- Maria Dziewińska-Pawlak, Prywatny Gabinet Stomatologiczny ul. Brzozowa 8, 99-200 Poddębice,
- NZOZ „MOŻ-MED.” w Poddębice ul. Miła 27, 99-200 Poddębice
- Prywatny Gabinet Ginekologiczny, Wiktor Karaśkiewicz, Filia w Poddębicach, ul. Narutowicza 6a,
- Prywatna Praktyka Lekarska, Iwona Migdał, Pl. Kościuszki 17a, 99-200 Poddębice,
- Prywatny Gabinet Lekarski i Gabinet Odnowy Biologicznej, Wiesława Garnys, ul. Przejazd 7, 99-200 Poddębice.

Na terenie gminy nie była prowadzona selektywna zbiórka tego typu odpadów od osób fizycznych, mieszkańcy mogą oddawać odpady medyczne w aptekach.

Pojazdy wycofane z eksploatacji

W gminie Poddębice znajdują się dwa przedsiębiorstwa uprawnione do odbioru pojazdów wycofanych z eksploatacji w miejscowości Poddębice. Na podstawie PGOWŁ obliczono, że w gminie Poddębice rocznie z eksploatacji wycofywanych jest około 220 pojazdów.

Tabela 20 Podmioty uprawnione do odbioru pojazdów wycofanych z eksploatacji (wg. PPGO)

Nazwa firmy	Adres	Data	Symbol procesu odzysku	Kod odpadu	Zdolności przerobowe [Mg/rok]
„ROLBUD” Czesław Gontarz	Borysew 22b, 99-200 Poddębice	19.07.2015	R14	16 01 04	540
				16 01 06	60
Przedsiębiorstwo Produkcyjno- Handlowo- Usługowe „ZŁOMEX” Ireneusz Linowiecki	Bałdzychów 99, 99-200 Poddębice	9.03.2017	R15	16 01 04	2000
				16 01 06	800

2.10. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

Wśród najważniejszych zidentyfikowanych problemów w gospodarowaniu odpadami komunalnymi na terenie gminy należy wymienić:

- brak rzetelnej informacji na temat składu morfologicznego odpadów komunalnych,
- niewystarczająca świadomość społeczna mieszkańców w zakresie prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów,
- niedostatecznie rozwinięty system selektywnego zbierania odpadów komunalnych, szczególnie odpadów biodegradowalnych,
- niedostatecznie rozwinięty system odzysku i unieszkodliwiania odpadów (składowanie odpadów jest dominującą metodą unieszkodliwiania odpadów),
- brak jasno określonych instrumentów ekonomicznych służących kreowaniu międzygminnych systemów gospodarki odpadami,
- nieobjęcie wszystkich mieszkańców gminy zorganizowaną zbiórką odpadów.

2.11. Ocena stanu realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Regionu Poddębickiego

Ocenia się, że założenia poprzedniego Planu Gospodarki Odpadami zostały zrealizowane w stopniu zadowalającym. W okresie jego obowiązywania udoskonalono system odbioru odpadów komunalnych w gminie Poddębice, sukcesywnie zwiększa się odsetek mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką odpadów. Obecnie systemem objętych jest 75% mieszkańców gminy. W strumieniu odpadów komunalnych stale zwiększany jest udział odpadów zbieranych selektywnie. Nie zostały zrealizowane zadania z zakresu wspólnej gospodarki odpadami Związku Gmin Regionu Poddębickiego.

Tabela 21 Stan realizacji działań przyjętych w Planie Gospodarki Odpadami dla Gmin Regionu Poddębickiego

Lp.	Zakres działania	Czas realizacji	Jednostka realizująca	Stan realizacji zadania
1.	Analiza niniejszego Planu gospodarki odpadami na szczeblu gminnym, powiatowym, zarządu Związku Gmin Regionu Poddębickiego	2 miesiące	Przygotowanie przez każdą z gmin opinii do realizacji programu	zadanie zrealizowane
2.	Przyjęcie kierunku realizacji Programu	1 miesiąc	Zarząd Związku Gmin Regionu Poddębickiego (ZZGRP)	zadanie zrealizowane
3.	Analiza struktur własności terenu pod realizację programu	1 miesiąc	Dot. to gmin na terenie których realizowane będą inwestycje	zadanie zrealizowane
4.	Przystąpienie do zmian w zapisach w planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego dla realizacji Planu	6 – 9 miesięcy	Dot. to gmin na terenie których realizowane będą inwestycje	zadanie zrealizowane
5.	Opracowanie dokumentacji do uzyskania decyzji o WZiZT	3 – 5 miesięcy	(ZZGRP)	zadanie zrealizowane
6.	Ustanowienie struktury prawnej do realizacji zadania inwestycyjnego	1 miesiąc	(ZZGRP)	zadanie zrealizowane
7.	Wdrażanie selektywnej zbiórki odpadów w poszczególnych gminach.	Bez terminowe	Poszczególne gminy – wybór kierunku oraz wybór źródła finansowania	zadanie w trakcie realizacji
	Edukacja ekologiczna społeczeństwa w poszczególnych gminach.			zadanie w trakcie realizacji
8.	Likwidacja istniejących dzikich składowisk odpadów oraz rekultywacja nieeksploatowanych wyrobisk jako miejsc potencjalnego składowania odpadów	2 – 8 lat w zależności od gminy	Poszczególne gminy – wybór sposobu oraz wybór źródła finansowania	zadanie w trakcie realizacji
9.	Likwidacja poprzez rekultywację istniejących zalegalizowanych	do 2012	Poszczególne gminy	zadanie w trakcie

Lp.	Zakres działania	Czas realizacji	Jednostka realizująca	Stan realizacji zadania
	składowisk odpadów			realizacji
10.	Wprowadzenie monitoringu dla istniejących eksploatowanych składowisk odpadów	2 lata	Poszczególne gminy	zadanie zrealizowane
11.	Opracowanie dokumentacji projektowej i uzyskanie pozwolenia na budowę dla zadania inwestycyjnego – dla budowy składowiska odpadów w m.Zygry lub budowy ZUO wraz ze stacją przeładunkową	9 miesięcy od daty uzyskania WZiZT	(ZZGRP)	zadanie zrealizowane
12.	Wybór źródeł finansowania inwestycji oraz programu docelowego wraz ze sporządzeniem wniosku przez beneficjenta	6 miesięcy	(ZZGRP)	zadanie zrealizowane
13.	Realizacja inwestycji – budowa nowego składowiska odpadów o charakterze powiatowym w m. Zygry lub ZUO ze stacją przeładunkową	1 – 2 lat	(ZZGRP)	zadanie niezrealizowane
14.	Monitoring Planu wraz ze sprawozdawczością	1 x 2 lata	(ZZGRP)	zadanie zrealizowane
15.	Sporządzenie sprawozdań i dokonanie rozliczeń końcowych z instytucjami finansującymi program	6 miesięcy	(ZZGRP)	zadanie zrealizowane

3. Prognoza zmian w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi

Prognozę zmiany ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oparto o założenia planów gospodarki wyższego szczebla tj.:

- Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2010 (KPGO 2010),
- aktualizacji Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Łódzkiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015,
- Planu gospodarki odpadami dla Powiatu Poddębickiego na lata 2009–2012 z uwzględnieniem lat 2013-2016.

W ww. planach przyjęto, następujące założenia.:

- nie będą następowały istotne zmiany składu morfologicznego wytwarzanych odpadów komunalnych,
- wzrost jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów kształtował się będzie na poziomie 5% w okresach 5 letnich, czyli 1% rocznie,
- wzrost poziomu selektywnego zbierania odpadów od 2% w 2004 r. do 8% w 2011 r. i 15% w 2018 r. może spowodować zmiany ilości i składu odpadów niesegregowanych, zmniejszy się w nich głównie zawartość papieru, tworzyw, szkła i metali,
- ilość pozostałych odpadów w grupie 20 wzrastać będzie średnio o 5% w okresach 5-letnich (1% w skali roku).

Wskaźnik wytwarzania odpadów komunalnych niesegregowanych na jednego mieszkańca obliczono na podstawie ilości odpadów komunalnych wytworzonych w województwie łódzkim w 2006 roku (689,2 tys. Mg) i liczby mieszkańców województwa w 2006 roku (2566198), wyniósł on 0,278 Mg/mieszkańca/rok w 2010 roku. Prognoza ilości wytwarzanych odpadów komunalnych w gminie została sporządzona w dużym stopniu uogólnienia, gdyż gmina Poddębice nie dysponuje szczegółowymi badaniami składu morfologicznego odpadów wytwarzanych na jej terenie.

W prognozie uwzględniono zmiany liczby ludności gminy Poddębice na podstawie prognoz sporządzonych przez GUS dla województwa łódzkiego na lata 2008-2035.

Tabela 22 Prognozowana liczba ludności gminy Poddębice w czasie obowiązywania niniejszego planu

Rok	Liczba ludności
2010	15730
2011	15668
2012	15605
2013	15541
2014	15477
2015	15412
2016	15345
2017	15277

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS

Prognozę ilości wytwarzanych odpadów komunalnych w latach 2010-2017 przedstawiono w oparciu o podział na sześć głównych rodzajów odpadów komunalnych, związany z miejscem ich powstawania lub sposobem zbiórki. W prognozie posłużono się jednostkowymi wskaźnikami przyjętymi dla poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych w PGOWL.

Tabela 23 Prognozowana ilość wytwarzanych odpadów komunalnych w latach 2010-2017 na terenie gminy Poddębice wg PGOWŁ

Rodzaj odpadów	Masa odpadów [Mg/rok]		
	2010	2013	2017
Odpady komunalne segregowane i zbierane selektywnie	89,8	91,4	93,5
Odpady zielone z ogrodów i parków	120,3	122,5	125,3
Niesegregowane odpady komunalne	3847,4	3916,4	4006,1
Odpady z targowisk	42,3	43,1	44,1
Odpady z czyszczenia ulic i placów	92,9	94,5	96,7
Odpady wielkogabarytowe	166,5	169,5	173,4
Suma	4359,2	4437,4	4539,1
NA 1 mieszkańca	0,278	0,287	0,298

Źródło: opracowanie własne

Tabela 24 przedstawia prognozowaną ilość odpadów komunalnych w latach 2010-2017 wg składu morfologicznego. W niniejszej prognozie wykorzystano procentowy udział poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych przyjęty dla terenów wiejskich i infrastruktury województwa łódzkiego wg PGOWŁ.

Tabela 24 Prognozowany skład morfologiczny niesegregowanych odpadów komunalnych w gminie Poddębice wg PGOWŁ

Rodzaj odpadów	Masa odpadów [Mg/rok]					
	2010		2013		2017	
	gosp. domowe	infrastruktura	gosp. domowe	infr.	gosp. domowe	infr.
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	570,3	67,9	580,5	67,9	593,8	70,7
Odpady zielone	126,7	13,6	129,0	13,6	132,0	14,1
Papier i tektura	380,2	183,3	387,0	183,3	395,9	190,9
Opakowania wielomateriałowe	95,1	122,2	96,8	122,2	99,0	127,3
Tworzywa sztuczne	380,2	122,2	387,0	122,2	395,9	127,3
Szkło	253,5	67,9	258,0	67,9	263,9	70,7
Metale	158,4	34,0	161,3	34,0	165,0	35,4
Odzież tekstylia	31,7	20,4	32,3	20,4	33,0	21,2
Drewno	63,4	6,8	64,5	6,8	66,0	7,1
Odpady niebezpieczne	31,7	6,8	32,3	6,8	33,0	7,1
Odpady mineralne	1077,2	34,0	1096,6	34,0	1121,7	35,4
Suma	3168,4	679,1	3225,2	679,0	3299,0	707,1

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie PGOWŁ dla województwa łódzkiego oszacowano ilość wytwarzanych na terenie gminy Poddębice oraz ilości wytwarzanych odpadów biodegradowalnych w województwie łódzkim, obliczono szacowaną ilość wytwarzanych odpadów biodegradowalnych wytwarzanych na terenie gminy Poddębice. Wyniki oszacowania zestawiono w Tabeli 25. Przyjęto za PGOWŁ, że na całkowitą ilość odpadów biodegradowalnych składa się masa następujących rodzajów odpadów:

- papier i tektura zbierane selektywnie
- odzież i tekstylia zbierane selektywnie
- odpady zielone z ogrodów i parków

- odpady ulegające biodegradacji wchodzące w strumień niesegregowanych odpadów komunalnych
- odpady z targowisk

Tabela 25 Prognozowana ilość wytwarzanych odpadów biodegradowalnych w latach 2010-2017 na terenie gminy Poddębice wg PGOWŁ

Rodzaj odpadów	Masa odpadów [Mg/rok]		
	2010	2013	2017
Papier i tektura zbierane selektywnie	24,7	25,2	25,8
Odzież i tekstylia zbierane selektywnie	2,6	2,6	2,7
Odpady zielone z ogrodów i parków	120,3	122,5	125,3
Odpady ulegające biodegradacji wchodzące w strumień zmieszanych odpadów komunalnych	1862,4	1895,8	1939,2
Odpady z targowisk	29,6	30,1	30,8
Suma	2039,6	2076,2	2123,8
Na 1 mieszkańca	0,130	0,134	0,140

Źródło: opracowanie własne

Prognozy dla odpadów niebezpiecznych, opakowaniowych, medycznych i weterynaryjnych obliczono na podstawie wskaźników przyjętych z PGOWŁ.

Tabela 26 Prognozowana ilość wytwarzanych odpadów opakowaniowych w latach 2010-2017 na terenie gminy Poddębice wg PGOWŁ

Odpady opakowaniowe		Masa odpadów [Mg/rok]		
Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2010	2013	2017
150101	Papier i tektura	2603,22	2649,93	2710,60
150102	Tworzywa sztuczne	343,94	350,11	358,12
150103	Drewno	23,44	23,86	24,40
150104	Metale	5,92	6,03	6,17
150105	Odpady wielomateriałowe	6,21	6,32	6,46
150106	Odpady zmieszane	0,37	0,38	0,39
150107	Szkło	9,56	9,73	9,95
150109	Tekstylia	0,11	0,11	0,12
150110	Odpady substancji toksycznych i bardzo toksycznych	1,62	1,65	1,68
150111	Metale porowate elementy	0,02	0,02	0,02
Razem		2994,41	3048,14	3117,923
Na 1 mieszkańca [Mg/rok]		0,20	0,20	0,21

Źródło: opracowanie własne

Tabela 27 Prognozowana ilość wytwarzanych odpadów niebezpiecznych (przemysłowych i komunalnych)

Rodzaj odpadów	Masa odpadów [Mg/rok]		
	2010	2013	2017
Odpady z rolnictwa, sadownictwa, hodowli, leśnictwa, przetwórstwa żywności	1,64	1,67	1,71
Odpady z przetwórstwa drewna, produkcji papieru, mebli itp.	0,00	0,00	0,00
Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego	0,00	0,00	0,00
Odpady z przeróbki ropy naftowej, oczyszczania gazu ziemnego, oraz pirolitycznej przeróbki węgla	0,00	0,00	0,00

Rodzaj odpadów	Masa odpadów [Mg/rok]		
	2010	2013	2017
Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów z przemysłu chemii nieorganicznej	1,16	1,19	1,21
Odpady z przemysłu chemii organicznej	1,03	1,05	1,07
Odpady z produkcji i stosowania powłok ochronnych, farb, emalii, kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	4,29	4,37	4,47
Odpady z przemysłu fotograficznego	0,45	0,45	0,47
Odpady z procesów termicznych (np.. Spalania paliw, hutnictwa żelaza, stali, aluminium, ołowiu, cynku, itp.)	0,03	0,04	0,04
Odpady nieorganiczne z przygotowania powierzchni i powlekania metali oraz z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	9,35	9,52	9,74
Odpady z kształtowania i powierzchniowej obróbki metali i tworzyw sztucznych	2,52	2,57	2,63
Oleje odpadowe	9,62	9,79	10,02
Odpady z rozpuszczalników organicznych (odtłuszczanie, metali, konserwacja, maszyn, czyszczenie tkanin itp.)	0,48	0,49	0,50
Odpady z opakowań, sorbentów, tkanin, materiałów filtracyjnych i ochronnych	3,28	3,34	3,41
Odpady różne, nie ujęte w innych grupach	7,56	7,69	7,87
Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz drogowych	3,60	3,67	3,75
Odpady medyczne i weterynaryjne	9,47	9,64	9,86
Odpady z urządzeń służących zagosp. Odpadów z oczyszczalni ścieków i uzdatniania wody	16,26	16,55	16,93
Odpady komunalne łącznie frakcjami gromadzonymi selektywnie	0,05	0,05	0,06
Razem	70,79	72,09	73,74
Na 1 mieszkańca [Mg/rok]	0,005	0,005	0,005

Źródło: opracowanie własne

4. Założone cele i przyjęty system gospodarki odpadami komunalnymi

4.1. Założone cele gospodarki odpadami komunalnymi na poziomie krajowym i regionalnym

Kierunki polityki rządu w zakresie gospodarki odpadami w Polsce określa "Krajowy plan gospodarki odpadami 2010" przyjęty w dniu 29 grudnia 2006 r. przez Radę Ministrów uchwałą Nr 233 (M.P. z 2006 r., Nr 90, poz. 946), który wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2007 r.

Przedmiotowy plan jest dokumentem strategicznym, w którym zostały określone krajowe cele i działania regionalne dotyczące m.in. gospodarki odpadami komunalnymi, które dotyczą okresu 2010-2013 oraz perspektywnie okresu 2014-2017.

Zgodnie z polityką ekologiczną państwa przyjęto następujące cele główne:

- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów,
- zamknięcie do końca 2009 r. wszystkich krajowych składowisk niespełniających przepisów prawa,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.

W gospodarce odpadami komunalnymi wskazano m. in. następujące cele:

- zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, dla którego minimalne wymagania określono w "Krajowym planie gospodarki odpadami 2010", najpóźniej do końca 2007 r.,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do maksimum 85% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.,
- zredukowanie liczby składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne, do maksimum 200 do końca 2014 r.

Dla osiągnięcia tych celów konieczne jest podjęcie odpowiednich działań zarówno na poziomie regionalnym, jak też lokalnym.

Podstawą gospodarki odpadami komunalnymi w założeniu KPGO 2010 mają być zakłady zagospodarowania odpadów (ZZO) o przepustowości wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru (regionu) zamieszkałego minimum przez 150 tys. mieszkańców, spełniające w zakresie technicznym kryteria najlepszej dostępnej techniki. W przypadku aglomeracji lub regionów obejmujących powyżej 300 tys. mieszkańców preferowaną metodą zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych jest ich termiczne przekształcanie.

Wobec powyższego do wyznaczenia obszarów gospodarki odpadami komunalnymi obsługiwanych przez regionalne zakłady zagospodarowania odpadów zobowiązano zarządy województw. To zadanie jest jednym z najistotniejszych działań realizacyjnych w wojewódzkich planach gospodarki odpadami.

Dla obszaru województwa łódzkiego w aktualizacji „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami na lata 2009-2012” (PGOWŁ) wyróżniono 10 obszarów predysponowanych do budowy regionalnych obszarów gospodarki odpadami komunalnymi. Głównym zadaniem ZZO ma być wyselekcjonowanie jak największej ilości odpadów, które mogą być poddane recyklingowi lub odzyskowi, oraz ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji.

Zgodnie z przyjętym podziałem w PGOWŁ gmina Poddębice znalazła się w obrębie ZZO Krzyżanówek gm. Kutno obejmującego cały powiat kutnowski, powiat łęczycki bez gminy Piątek, miasto Uniejów, Poddębice, gm. Wartkowice i Dalików, gm. Lubień Kujawski oraz gminę Chodów. Obszar został wyznaczony w oparciu o plany rozwoju regionalnego Województwa Łódzkiego, a przede wszystkim potencjał ludnościowy i gospodarczy oraz sieć powiązań komunikacyjnych.

W aktualizacji WPGO określono planowane moce przerobowe dla ZZO Krzyżanówek:

- instalacje do segregacji odpadów – wydajność 33 000 Mg/rok,
- instalacje do kompostowania odpadów – wydajność 22 000 Mg/rok,

Na terenie ZZO planowana jest budowa kwatery na odpady azbestowe.

Tabela 28 Prognozowana masa wytworzonych odpadów komunalnych na obszarze objętym obsługą przez ZZO

L.p.	Kategoria odpadów	Masa odpadów [tys. Mg]	
		2011	2015
1	odpady komunalne	50,3	51,3
2	odpady ulegające biodegradacji	15,0	15,4

Tabela 29 Istniejące i planowane instalacje od unieszkodliwiania i odzysku odpadów na terenie ZZO Krzyżanówek

Lp.	Nazwa zadania	Lokalizacja (gmina) Podmiot zgłaszający*)	Moc przerobowa [Mg/rok]
-----	---------------	---	-------------------------------

Lp.	Nazwa zadania	Lokalizacja (gmina) Podmiot zgłaszający*)	Moc przerobowa [Mg/rok]
1.	Sortownia odpadów komunalnych	Krzyżanówek gm. Krzyżanów (zgłoszone przez Eko Serwis Kutno)	30 000 (docelowo 90 000)
	Planowana kompostownia odpadów ulegających biodegradacji		20 000 (docelowo 40 000)
	Instalacja termicznego przekształcania odpadów komunalnych, osadów ściekowych oraz biomasy (Kutno – Skłęczki)		50 000
	Istniejące składowisko (bez pozwolenia zintegrowanego) Planowana rozbudowa składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Krzyżanówek – budowa kwatery na odpady balastowe i kwatery na odpady azbestowe		Kwaterna na odpady balastowe 3 ha, Kwaterna na odpady azbestowe 1500 m2
2.	Zakład Segregacji odpadów	Żychlin ul. Graniczna	3 000
	Planowana kompostownia		b.d.
	Istniejące składowisko		b.d.
3.	Rozbudowa składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Franki (poza ZZO)	Krośniewice	200 000
4.	Składowisko bez pozwolenia zintegrowanego	Borek gm. Łęczyca	b.d.
5.	Składowisko w Uniejowie	Uniejów	b.d.
6.	Składowisko w Gostkowie Starym	Gostków Stary - gm. Wartkowice	b.d.
7.	Składowisko w Sławęcinie	Sławęcin - gm. Grabów	b.d.

4.2. Założone cele gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Poddębice

Cele gospodarki odpadami określone w niniejszym planie gospodarki odpadami wynikają bezpośrednio z dwóch najistotniejszych aktów prawnych regulujących kwestię gospodarki odpadami tj.

- ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.), określającej obowiązki, które powinny realizować jednostki samorządu terytorialnego (rozdział 3a)
- ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.), opisującej mechanizmy zapewniające prawidłową realizację zadań służących wypełnianiu celów nałożonych przepisami prawa unijnego i krajowego, oraz z zapisów przyjętych w krajowej i regionalnej strategii w kwestii odpadów (uwzględniającej specyficzne warunki geograficzne, gospodarcze, społeczne oraz prawno-administracyjne obszaru) tj.

Zadania powierzone samorządom terytorialnym w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.) obejmują:

1. zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym systemem odbierania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych,

2. zapewnienie warunków funkcjonowania systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, aby było możliwe ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, wydzielanie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych oraz osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych,

3. zapewnienie budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami lub przedsiębiorcami instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych albo zapewnienie warunków do budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych przez przedsiębiorców,

4. zapewnienie warunków ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania.

Dwa pierwsze obowiązki dotyczą systemu zbierania, kolejne - funkcjonowania instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

Docelowo, z uwagi na przyjęty w gminie Poddębice model gospodarki odpadami komunalnymi, oparty na zawieraniu umów pomiędzy właścicielami nieruchomości, a podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych, realizacja zadań wynikających z ww. przepisów będzie należeć do przedsiębiorców działających w branży gospodarki odpadami.

Rola gminy w takim modelu jest ograniczona do wykorzystania uprawnień administracyjnych i kontrolnych, określonych w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.) oraz stworzenia ram prawnych i organizacyjnych całego systemu, tj. opracowania niniejszego dokumentu oraz „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Poddębice”.

Biorąc pod uwagę powyższe wymogi formalne, założenia planu krajowego oraz planów regionalnych (wojewódzkiego i powiatowego) określono cel nadrzędny „Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Poddębice na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017”, którym jest:

„Stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, ze szczególnym naciskiem na zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie i poddanych procesom odzysku.”

Realizacja celu nadrzędnego wymaga sformułowania celów szczegółowych, z których w dalszej kolejności wynikają konkretne działania realizacyjne.

Założone cele na lata 2010-2013 dla odpadów komunalnych:

1. doskonalenie systemu zarządzania gospodarką odpadami komunalnymi w gminie,
2. wzrost świadomości mieszkańców gminy w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi,
3. objęcie 100% mieszkańców gminy zorganizowanym systemem zbiórki odpadów komunalnych,
4. intensyfikacja rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych z wydzieleniem frakcji:
 - opakowaniowych surowców wtórnych (papieru i tektury, szkła, tworzyw sztucznych, metali),
 - odpadów niebezpiecznych,
 - odpadów wielkogabarytowych,
 - odpadów budowlanych i remontowych,
 - odpadów urządzeń elektrycznych i elektronicznych,
 - odpadów biodegradowalnych,

5. ograniczanie masy odpadów komunalnych unieszkodliwianych poprzez składowanie,
6. preferowanie kompostowania odpadów organicznych we własnym zakresie przez mieszkańców,
7. dalsza likwidacja nowo powstających miejsc nielegalnego składowania odpadów,
8. osiągnięcie poziomu redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji trafiających na składowiska odpadów określonego w art. 16 a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.) tj. do dnia 31 grudnia 2010 – ograniczyć masę składowanych odpadów biodegradowalnych do 75% masy odpadów biodegradowalnych wytwarzanych w 1995 r.
9. rekultywacja składowiska odpadów w Poddębicach.

Założone cele na lata 2014-2017 dla odpadów komunalnych:

1. wzrost świadomości mieszkańców gminy w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi,
2. stałe doskonalenie systemu zbiórki odpadów komunalnych zmieszanych i zbieranych selektywnie,
3. ograniczanie masy odpadów komunalnych unieszkodliwianych poprzez składowanie do max. 85% masy odpadów wytworzonych w 2014 r.,
4. osiągnięcie poziomu redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji trafiających na składowiska odpadów określonego w art. 16 a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.) tj. do dnia 31 grudnia 2013 – ograniczyć masę składowanych odpadów biodegradowalnych do 50% masy odpadów biodegradowalnych wytwarzanych w 1995 r.

4.3. Przyjęty system zagospodarowania odpadów komunalnych

Ramy systemu zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie gminy Poddębice wyznaczają trzy podstawowe akty prawne w tym zakresie tj.:

1. ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.),
2. „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Poddębice” (przyjęty Uchwałą Nr XXXIV/258/06 Rady Miejskiej w Poddębicach w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Poddębice).
3. zarządzenie Nr 418 Burmistrza Poddębic z dnia 12 kwietnia 2006 r. w sprawie określenia wymagań, jakie powinni spełniać przedsiębiorcy ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Poddębice.

Na poziomie gminy najistotniejszym aktem prawnym jest „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Poddębice”, będący głównym obok planu gospodarki odpadami instrumentem racjonalnego zarządzania systemem.

Sam system składa się z następujących elementów:

- wytwórców odpadów (właścicieli nieruchomości),
- podmiotów odbierających odpady komunalne (zmieszane i selektywnie zbierane),
- obiektów i instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- jednostek i instytucji nadzorujących system.

Funkcjonujący na terenie Gminy Poddębice system jest modelem powszechnie występującym na terenie kraju. W praktyce system organizowany jest przez podmioty (przedsiębiorstwa), prowadzące działalność w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych. W takim systemie rola gminy jest ograniczona do tworzenia warunków

umożliwiających podmiotom prawidłowe wykonywanie tego zadania, a przede wszystkim opracowanie ram prawnych systemu zbiórki odpadów komunalnych.

Kolejne etapy zagospodarowania odpadów komunalnych tj. odzysk i unieszkodliwianie wymagają poza samorządem terytorialnym udziału organów wyższego szczebla administracji państwowej, w tym przede wszystkim zarządu województwa łódzkiego, odpowiedzialnego za wyznaczenie regionów gospodarki odpadami komunalnymi.

Docelowo gmina Poddębice będzie wchodzić w skład ZZO Krzyżanówek gm. Kutno obejmującego cały powiat kutnowski, powiat łęczycki bez gminy Piątek, miasto Uniejów, gm. Wartkowice i Dalików, gm. Lubień Kujawski oraz gminę Chodów. Wytwarzane w tym regionie odpady będą kierowane do instalacji w miejscowościach Krzyżanówek, Żychlin, Krośniewice, Borek. Planowane jest stworzenie ZZO wyposażonego w sortownię, instalacje do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji, stanowisko do demontażu odpadów wielkogabarytowych, instalację rozdrabniania gruzu budowlanego, pomieszczenia magazynowe) oraz rozbudowa składowiska odpadów dla Zakładu Zagospodarowania Odpadów

Niezależnie od osiągniętych efektów koncepcji regionów, plan krajowy oraz plan województwa łódzkiego nie wprowadzają w tym zakresie istotnych zmian. W dalszym ciągu za cel priorytetowy uznano organizowanie systemu zagospodarowania odpadów w oparciu o rozwiązania ponadgminne.

Wobec powyższego niniejszy plan zakłada kontynuację dążenia do powstania „ZZO Krzyżanówek” oraz optymalizację i rozbudowę obecnego systemu w zakresie:

- zorganizowanego odbioru odpadów komunalnych,
- selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
- ograniczenia ilości składowanych odpadów biodegradowalnych.

4.4. System zbierania i transportu odpadów komunalnych zmieszanych

Obowiązek przekazywania odpadów komunalnych podmiotom zajmującym się ich odbieraniem został ustalony w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.).

Zgodnie z jej zapisami każdy właściciel nieruchomości tj. także współwłaściciel, użytkownik wieczysty oraz jednostka organizacyjna i osoba posiadająca nieruchomość w zarządzie lub użytkowaniu, a także inne podmioty władające nieruchomością, jest zobowiązany do wyposażenia jej w urządzenia służące do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymania tych urządzeń w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym. Zgromadzone na terenie nieruchomości odpady komunalne właściciel nieruchomości jest obowiązany przekazać na zasadzie umowy „korzystania z usług” podmiotowi posiadającemu odpowiednie zezwolenie w zakresie odbierania odpadów komunalnych.

Szczegółowe zasady zbiórki odpadów komunalnych w gminie Poddębice tj. rodzaj stosowanych urządzeń do zbiórki odpadów oraz częstotliwość ich odbioru, określa „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Poddębice”.

Aktualnie zbiórka zmieszanych odpadów komunalnych na terenie gminy prowadzony jest przez dwa przedsiębiorstwa: Zakład Usług Komunalnych EKO-GAB i Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków Wiesław Strach. Prowadzenie zbiórki odpadów przez więcej niż jedno przedsiębiorstwo, jest gwarancją wzrostu standardu świadczonych usług ze względu na konkurencję na rynku odpadów.

Wszystkie zmieszane odpady komunalne bezpośrednio po zebraniu odpowiedniej ilości transportowane są do miejsc unieszkodliwiania tj. na składowisko odpadów innych niż obojętne i niebezpieczne na terenie ZZO Krzyżanówek. Nie wprowadza się zmian w systemie w zakresie sposobu prowadzenia zbiórki zmieszanych odpadów komunalnych. W tym obszarze systemu nie zidentyfikowano nieprawidłowości. Zbiórka

zmieszanych odpadów komunalnych będzie rozwijana w oparciu o funkcjonujące obecnie zasady.

Największy problem w systemie stwarza niewywiązywanie się właścicieli nieruchomości z obowiązku usuwania odpadów.

Wobec powyższego priorytetowym zadaniem w planie jest rozbudowa systemu zorganizowanej zbiórki odpadów komunalnych tak, aby do końca 2013 r. z systemu korzystało ok. 100 % mieszkańców gminy.

4.5. System selektywnego zbierania i transportu odpadów

Obowiązek stworzenia systemu selektywnego zbierania odpadów został określony w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 Nr 39 poz. 251 z późn. zm.). Pomimo stworzenia przez samorząd terytorialny warunków formalnych do jego funkcjonowania, jego efektywność nie przynosi spodziewanych efektów.

System selektywnej zbiórki odpadów w pełni organizowany jest przez przedsiębiorstwa zajmujące się odbiorem odpadów komunalnych na terenie gminy. Do świadczenia usługi selektywnej zbiórki odpadów zobowiązują przedsiębiorców uzyskane zezwolenia na odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Realizacja selektywnej zbiórki przez właścicieli nieruchomości, która zgodnie z założeniami KPGO 2010 powinna obejmować następujące frakcje odpadów:

- odpady zielone z ogrodów i parków,
- papier i tektura (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itd.),
- odpady opakowaniowe ze szkła w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe,
- tworzywa sztuczne i metale,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- przeterminowane leki,
- chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, itd.),
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlano-remontowe,

jest znacznie utrudniona. Wynika to głównie z niskiej świadomości ekologicznej mieszkańców gminy.

Koniecznością jest, więc stworzenie optymalnych warunków dla rozwoju selektywnej zbiórki prowadzonej przez przedsiębiorców. W tym celu samorząd gminy powinien wykorzystać uprawnienia administracyjne, określone w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.) oraz doprecyzować ramy prawne i organizacyjne systemu.

Zakłada się, że poszczególne rodzaje odpadów komunalnych będą zbierane w sposób opisany poniżej.

Odpady opakowaniowe

W zabudowie jednorodzinnej odpady opakowaniowe będą zbierane w systemie pojemnikowym/workowym „u źródła”, z podziałem na cztery rodzaje pojemników/worków w odmiennej kolorystyce tj.:

- kolor niebieski – szkło,
- kolor zielony – papier,
- srebrzystoszary – z przeznaczeniem na metale,
- żółty – z przeznaczeniem na tworzywa sztuczne.

Dodatkowo dopuszcza się możliwość gromadzenia różnych rodzajów odpadów opakowaniowych w jednym worku/pojemniku/kontenerze, w tzw. systemie zbiórki odpadów „suchych”. Ten rodzaj zbiórki wykorzystywany jest przez przedsiębiorstwa, które przekazują odpady opakowaniowe do sortowni przystosowanych technologicznie

do odbioru zmieszanych odpadów opakowaniowych. W takim systemie zbiórki ogranicza się wykorzystanie worków przeznaczonych do gromadzenia odpadów, usprawnia odbiór odpadów oraz gromadzenie na terenie nieruchomości.

Minimalna częstotliwość odbioru selektywnie zebranych odpadów tj. papier i tektura, szkło kolorowe, szkło bezbarwne, tworzywa sztuczne, metale powinna wynosić raz w miesiącu (dopuszcza się zmniejszenie częstotliwości do max. ośmiu tygodni, w przypadku, gdy nie stwierdza się przepełnienia urządzeń do gromadzenia odpadów).

Zakłada się, że zbiórka będzie w całości organizowana przez przedsiębiorstwa zajmujące się odbiorem odpadów.

Odpady biodegradowalne

Odpady biodegradowalne powstające w zabudowie jednorodzinnej powinny być zagospodarowywane przez właścicieli nieruchomości we własnym zakresie poprzez kompostowanie w sposób niepowodujący uciążliwości dla środowiska. W tym celu nieruchomość, której właściciel zadeklaruje takie zagospodarowanie odpadów, wyposaża się w odpowiednie urządzenie przeznaczone do kompostowania odpadów – kompostownik. Urządzenie należy usytuować na nieruchomości zgodnie z przepisami budowlanymi.

W zabudowie wielorodzinnej oraz jednorodzinnej (w przypadku, gdy właściciel nieruchomości nie zagospodarowuje odpadów biodegradowalnych we własnym zakresie) odpady biodegradowalne będą zbierane selektywnie w odrębnych, przeznaczonych jedynie do tego celu urządzeniach (kontenery, pojemniki, worki). Stosowane urządzenia muszą być szczelne, tak, aby nie były źródłem uciążliwości zapachowych oraz nie były ogniskiem nadmiernego rozwoju insektów. Odbiór selektywnie zebranych odpadów biodegradowalnych zapewniają wszyscy przedsiębiorcy zajmujący się odbiorem odpadów komunalnych na terenie gminy.

Odpady biodegradowalne pochodzące z terenów użyteczności publicznej tj. zielenców, targowisk, cmentarzy itp. będą zbierane selektywnie do odpowiednich urządzeń lub w przypadku braku tych urządzeń, bezpośrednio transportowane do miejsc odzysku i unieszkodliwiania.

Minimalna częstotliwość odbioru selektywnie zebranych odpadów organicznych niezależnie od rodzaju zabudowy powinna wynosić raz na siedem dni (dopuszcza się możliwość zwiększenia częstotliwości do czternastu dni w miesiącach od listopada do lutego).

W związku z zagrożeniem pożarowym należy zakazać spalania suchych odpadów roślinnych poza instalacjami przeznaczonymi do tego celu.

Odpady wielkogabarytowe

Przedsiębiorcy powinni umożliwić właścicielom nieruchomości odbiór odpadów wielkogabarytowych na indywidualne zamówienie takiej usługi.

W celu usprawnienia systemu zbiórki odpadów wielkogabarytowych wprowadza się obowiązek organizacji zbiórki odpadów wielkogabarytowych przez przedsiębiorstwa zajmujące się odbiorem odpadów komunalnych (we własnym zakresie). Zbiórka będzie przeprowadzana przez każde przedsiębiorstwo, działające na terenie gminy, nie rzadziej niż raz w roku. Odpady będą gromadzone w wyznaczonych miejscach wg ustalonego harmonogramu. Każde przedsiębiorstwo będzie zobowiązane odebrać odpady wielkogabarytowe od osoby posiadającej podpisaną z nim umowę na odbiór odpadów komunalnych.

Odpady niebezpieczne

Przeprowadzenie zbiórki odpadów niebezpiecznych „u źródła” jest możliwe jedynie w zabudowie jednorodzinnej. Wprowadza się na czas obowiązywania ww., aby zbiórka odpadów niebezpiecznych prowadzona była w ramach funkcjonowania Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych, oraz dodatkowo dwa razy w roku w systemie

objazdowym. Za zbiórkę odpowiedzialne będą wszystkie przedsiębiorstwa, prowadzące działalność na terenie gminy w zakresie odbioru odpadów komunalnych. Podmioty będą zobowiązane do ustalenia miejsc postojowych, z których odbierane będą odpady niebezpieczne wg ustalonego wcześniej i podanego do publicznej wiadomości harmonogramu. Zbiórkę należy przeprowadzać nie rzadziej niż dwa razy w roku. Na czas zbiórki miejsca, z których będą odbierane odpady niebezpieczne pozostawać będą pod stałym nadzorem ww. przedsiębiorstw. Podmioty będą zobowiązane do obioru odpadów niebezpiecznych od mieszkańców lub zarządców nieruchomości, z którymi posiadają podpisaną umowę. Odpady mogą pochodzić tylko z gospodarstw domowych. Systemem objęte będą następujące rodzaje odpadów:

- 20 01 13* rozpuszczalniki,
- 20 01 14* kwasy,
- 20 01 15* alkalia,
- 20 01 17* odczynniki fotograficzne,
- 20 01 19* środki ochrony roślin I i II klas toksyczności (bardzo toksyczne i toksyczne np. herbicydy, insektycydy),
- 20 01 21* lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć,
- 20 01 23* urządzenia zawierające freony,
- 20 01 26* oleje i tłuszcze inne niż wymienione w 20 01 25,
- 20 01 27* farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne,
- 20 01 29* detergenty zawierające substancje niebezpieczne,
- 20 01 31* leki cytotoksyczne i cytostatyczne,
- 20 01 33* baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie,
- 20 01 35* zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki,
- 20 01 37* drewno zawierające substancje niebezpieczne,
- 15 01 10* opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (np. środkami ochrony roślin I i II klasy toksyczności - bardzo toksyczne i toksyczne),
- 15 01 11* opakowania z metali zawierające niebezpieczne porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest), włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi.

Przedsiębiorstwa, przeprowadzające zbiórkę objazdową, zapewnią odpowiednie urządzenia do gromadzenia odpadów niebezpiecznych oraz środki transportu, pozwalające na ich bezpieczne dostarczenie do miejsc tymczasowego magazynowania, odzysku lub unieszkodliwiania.

Zakazuje się gromadzenia zużytych baterii w pojemnikach i workach wraz z innymi rodzajami odpadów zgodnie z art. 41 ust 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 Nr 39 poz. 251 z późn. zm.).

Odpady urządzeń elektrycznych i elektronicznych

Nie planuje się istotnych zmian w systemie zbiórki odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Zadaniem priorytetowym jest upowszechnienie wśród mieszkańców informacji o znajdujących się na terenie gminy podmiotach zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych.

W informowaniu o systemie zbierania zużytego sprzętu oraz roli, jaką gospodarstwo domowe spełnia w przyczynianiu się do ponownego użycia i odzysku, w tym recyklingu, zużytego sprzętu największe rolę odgrywają: wprowadzający na rynek sprzęt przeznaczony dla gospodarstw domowych, sprzedawcy hurtowi i detaliczni oraz organizacje odzysku.

Istotną rolę w systemie zbiórki tych odpadów będą pełnić publiczne kampanie edukacyjne organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego, o których mowa w art. 58 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz.U. 2005 Nr 180 poz. 1495 z późn. zm.).

W systemie należy dążyć do sytuacji, w której większość odpadów tego rodzaju będzie oddawana przy zakupie nowego sprzętu.

Odpady budowlane i poremontowe

Nie planuje się zmiany systemu zbiórki odpadów budowlanych i poremontowych. Z uwagi na nieregularność powstawania tego rodzaju odpadów ich odbiór będzie się odbywał na zasadzie indywidualnego zgłoszenia usługi odpowiedniemu przedsiębiorstwu przez właściciela nieruchomości.

Odpady w postaci zużytych opon

Zużyte opony będą odbierane przez punkty sprzedaży i wymiany opon. Mieszkańcy gminy mogą przy zakupie nowych opon oddać do utylizacji zużyte ogumienie. Nie planuje się udziału gminy w ramach organizacji zbiórki tego rodzaju odpadów.

Odpady w postaci przeterminowanych środków ochrony roślin i opakowań po nich

Sposób postępowania z opróżnionymi opakowaniami po środkach ochrony roślin określają przepisy ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych z dnia 11 maja 2001 r. (Dz. U. z 2001 r. Nr 63, poz. 638 z późn. zm.), zgodnie, z którymi należy je zwrócić sprzedawcy, u którego zostały zakupione, przy zachowaniu wymagań określonych w ich instrukcjach stosowania tych substancji. Zabronione jest wykorzystywanie opróżnionych opakowań po środkach ochrony roślin do innych celów, w tym traktowanie ich, jako surowców wtórnych.

Przeterminowane środki ochrony roślin oraz dodatkowo opakowania po nich (w przypadku braku dokumentu potwierdzającego ich zakup) mieszkańcy gminy będą mogli oddawać wraz z innymi odpadami niebezpiecznymi w proponowanym w niniejszym Planie Gospodarki Odpadami, systemie objazdowego odbioru odpadów niebezpiecznych.

Odpady w postaci olejów odpadowych

Podstawowym sposobem pozbywania się olejów odpadowych wytwarzanych w gospodarstwach domowych (w małych ilościach i dużym rozproszeniu) powinny być punkty wymiany oleju (warsztaty samochodowe, stacje benzynowe), które zapewniają ich zbiórkę oraz odzysk i unieszkodliwianie w ramach świadczonych usług.

Możliwość pozbycia się olejów odpadowych zapewnią również przedsiębiorstwa zajmujące się odbiorem odpadów komunalnych w ramach objazdowego systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych.

4.6. System odzysku odpadów komunalnych

Na terenie gminy nie są zlokalizowane instalacje do odzysku odpadów. Docelowo odpady z terenu gminy Poddębice będą poddawane procesom odzysku w instalacjach zlokalizowanych na terenie ZZO Krzyżanówek (sortownia odpadów).

Ważne jest, aby odległość miejsc odzysku odpadów (szczególnie zmieszanych i biodegradowalnych) spełniała kryteria zasady bliskości, określonej w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 Nr 39 poz. 251 z późn. zm.).

4.7. System unieszkodliwiania odpadów komunalnych

W systemie zakłada się unieszkodliwianie poprzez składowanie tej części odpadów komunalnych, której odzyskanie na obecnym etapie jest niemożliwe z przyczyn technicznych i ekonomicznych.

Podobnie jak w przypadku odzysku odpadów gmina Poddębice będzie docelowo unieszkodliwiać odpady komunalne w instalacjach zlokalizowanych w ZZO Krzyżanówek.

4.8. System zagospodarowania innych odpadów

Odpady w postaci komunalnych osadów ściekowych

W gminie Poddębice funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków komunalnych. Powstające w nich osady ściekowe, a także skratki i zawartość piaskowników są kierowane na składowisko odpadów innych niż obojętne i niebezpieczne.

Odpady zawierające PCB

Wg istniejącej informacji uzyskanych z PPGO na terenie gminy mogą wystąpić odpady zawierające PCB. Podmioty wytwarzające odpady tego typu są zobowiązane do ich selektywnej zbiórki i przekazywania wyspecjalizowanym firmom.

Azbest

Według „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032”, za zagospodarowanie odpadów zawierających azbest będą w dalszym ciągu odpowiedzialni ich wytwórcy. Odpady będą odbierane z nieruchomości przez wyspecjalizowane firmy posiadające zezwolenie na prowadzenie tego typu działalności. Na czas wprowadzenia zmian legislacyjnych gmina opracuje i wdroży system dofinansowania usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych. System będzie dotyczył jedynie osób fizycznych, które posiadają tytuł prawny do obiektu budowlanego oraz zleciły prace związane z usuwaniem, transportem i unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest uprawnionym podmiotom.

W przypadku wprowadzenia zmian legislacyjnych przyjętych w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” system usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości zostanie uproszczony. Zakłada się, że wyroby te będą mogły być usuwane bez konieczności korzystania z usług wyspecjalizowanych firm. Osoby usuwające wyroby zawierające azbest będą musiały zostać odpowiednio przeszkolone i będą musiały dysponować środkami technicznymi eliminującymi narażenie na kontakt z włóknami azbestu. W „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” zaplanowano zwiększenie udziału organów samorządowych w organizacji systemu usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest. Ustalono, że gmina powinna zapewnić wywóz odpadów zawierających azbest na składowisko odpadów lub zapewnić ich dostarczenie do przewoźnego urządzenia do przetwarzania odpadów zawierających azbest. Koszt transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest powinien zostać pokryty ze środków własnych gminy, przy udziale środków właścicieli nieruchomości, dotacji i pożyczek, funduszy ochrony środowiska lub innych źródeł dostępnych dla gminy. Udział środków właścicieli nieruchomości powinien być niewielki, ze względu na fakt, iż koszt nowego pokrycia dachowego czy elewacyjnego nie może być pokryty w ramach wsparcia finansowego z krajowych lub z unijnych funduszy ochrony środowiska.

Pojazdy wycofane z eksploatacji

Odrębne zagadnienie w systemie zagospodarowania odpadów stanowią odpady w postaci pojazdów wycofanych z eksploatacji. Badania wskazują, że 85, 3% masy pojazdu wycofanego z eksploatacji stanowią materiały przeznaczone do recyklingu. Elementy pochodzące z demontażu są wykorzystywane, jako części zamienne, lub kierowane do odzysku składników użytecznych. Na terenie gminy znajdują się dwie stacje demontażu pojazdów w mieście Poddębice

5. Zadania strategiczne na terenie gminy Poddębice na lata 2010-2017

Poniżej przedstawiono zadania (działania) strategiczne na lata 2010-2017 (obejmujące okres najbliższych 8 lat) dla gminy Poddębice, które określono w podziale na:

- działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów oraz,
- działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
- działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów.
- działania zmierzające do usprawnienia systemu zbiórki odpadów w gminie.

5.1. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów

Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów oraz ograniczania ich ilości koncentrują się głównie wokół szeroko pojętej edukacji mieszkańców gminy w zakresie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko przyrodnicze oraz zasad prawidłowej gospodarki odpadami tj.:

- organizacja akcji edukacyjno-informacyjnej skierowanej do dzieci z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (omówienie zasad funkcjonowania systemu zagospodarowania odpadów, w szczególności zasad selektywnej zbiórki odpadów komunalnych przy współudziale placówek pedagogicznych, przedsiębiorstw odbierających odpady), kontynuacja cyklicznej akcji „Sprzątanie Świata”, opracowanie materiałów nt. systemu zagospodarowania odpadów w gminie dla pedagogów, w formie pozwalającej na przygotowanie lekcji w szkołach,
- organizacja akcji edukacyjno-informacyjnej skierowanej do osób dorosłych z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (omówienie zasad funkcjonowania systemu zagospodarowania odpadów, w szczególności zasad selektywnej zbiórki odpadów komunalnych) przy współudziale, przedsiębiorstw odbierających odpady np. rozpowszechnianie folderów/ulotek informacyjnych, informacji medialnych nt. obowiązków właścicieli nieruchomości oraz działającego systemu zbiórki na terenie gminy,
- organizacja bezgotówkowej wymiany produktów („rzecz za rzecz”) lub bezpłatnego rozdawania zbędnych przedmiotów (sprzętu elektrycznego i elektronicznego, odzieży, książek- wymiana książek w ramach akcji „bookcrossing” www.bookcrossing.pl)
- uwzględnianie w przetargach publicznych zakupów wyrobów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów (np. zakup papieru wytworzonego z co najmniej 50% udziałem makulatury).

5.2. Działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko

Działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko skupiają się głównie wokół organizacji i zarządzania systemem gospodarki odpadami komunalnymi na obszarze gminy i są to:

- gromadzenie informacji na temat miejsc nielegalnego składowania odpadów (ewidencjonowanie) oraz ich bieżąca likwidacja,

- nakazanie posiadaczowi odpadów usunięcia odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania w trybie administracyjnym w oparciu o art. 34 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.) lub w przypadku, gdy zastosowanie tego przepisu jest nieuzasadnione przez uprawniony podmiot na koszt gminy,
- kontrolowanie wytwórców (podmioty gospodarcze) odpadów pod kątem właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi,
- kontrolowanie mieszkańców gminy pod kątem zawarcia przez nich umów na odbiór odpadów,
- rekultywacja składowiska odpadów w Poddębicach,
- usuwanie wyrobów zawierających azbest.

Rekultywacja składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Poddębicach będzie odbywać się dwuetapowo. Pierwszy etap obejmuje wykonanie projektu rekultywacji, drugi etap stanowić będą właściwe prace rekultywacyjne, zrehabilitowane składowisko będzie monitorowane. Całkowity koszt rekultywacji szacuje się na 3 mln zł.

Tabela 30 Harmonogram rekultywacji składowiska odpadów w Poddębicach

Rodzaj prac	2010	2012
Wykonanie mapy sytuacyjno-wysokościowej	x	
Wykonanie wierceń rozpoznawczych i dokumentacji geotechnicznej	x	
Wykonanie karty informacyjnej przedsięwzięcia	x	
Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej	x	
Opracowanie studium wykonalności dla projektu	x	
Roboty przygotowawcze		x
Przemieszczenie przyzmy odpadów		x
Ułożenie ziemnej warstwy wyrównawczej		x
Wykonanie studni odgazowania		x
Wykonanie warstwy bentomatowej		x
Wykonanie warstwy drenażowej na uszczelnieniu		x
Wykonanie warstwy glebowej		x
Wykonanie rowów opaskowych odwadniających		x
Wykonanie geodrenażu		x
Wykonanie studzienki połączeniowej z geodrenażem opaskowym		x
Wykonanie zbiornika odparowującego		x
Ogrodzenie zbiornika		x
Wykonanie drogi technologicznej		x
Humusowanie z rekultywacją biologiczną		x

5.3. Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Do działań wspomagających prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów zaliczono głównie wszelkie uprawnienia administracyjne i kontrolne samorządu gminy tj.:

- przeprowadzenie wzmożonych kontroli właścicieli nieruchomości w zakresie przestrzegania wymagań ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008

z późn. zm.) i obowiązków wynikających z „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Poddębice”,

[Kontrole należy przeprowadzić po przeanalizowaniu informacji zebranych od podmiotów świadczących usługi odbioru odpadów, o których mowa w art. 9a ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.). Kontrole należy poprzedzić akcją informacyjną nt. orientacyjnego terminu inspekcji oraz sankcjach grożących kontrolowanym w przypadku niewywiązywania się z nałożonych obowiązków.

– zobowiązanie przedsiębiorców odbierających odpady do wprowadzenia w dowodach płacenia za usługi, wyraźnego oznaczenia usługi odbioru odpadów z podziałem na usługę odbioru odpadów zmieszanych i selektywnie zebranych,

[Ww. obowiązek należy ustalić w wydanych zezwoleniach na odbiór odpadów na podstawie 9 ust. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.) lub w przypadku wprowadzenia innego rodzaju udokumentowania świadczonych usług w drodze uchwały Rady Gminy na podstawie art. 6 ust. 1a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.)],

– kontrolowanie okresowo przedsiębiorców przez upoważnionych pracowników gminy w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonym zezwoleniem na odbieranie odpadów komunalnych,

[Kontrole należy przeprowadzać w oparciu o zapisy art. 8b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.)],

– rozwój potencjału technicznego i organizacyjnego służącego zbiórce odpadów,

– kontynuowanie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w systemie:

- „u źródła” w workach przeznaczonych na poszczególne rodzaje odpadów opakowaniowych,
- „wystawki” odpadów wielkogabarytowych organizowanych dwa razy w roku,
- punktów zlokalizowanych w aptekach wyposażonych w pojemniki do gromadzenia przeterminowanych leków,

do czasu pełnego rozwoju systemu organizowanego przez podmioty odbierające odpady komunalne,

– coroczne ustalanie w drodze uchwały górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi odbierania odpadów komunalnych, stosując niższe stawki, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny,

– zbiórka odpadów niebezpiecznych powiązana z akcjami edukacyjnymi, np. umieszczenie pojemników na zużyte baterie w szkołach, instytucjach publicznych,

– szkolenia dla mieszkańców gminy dotyczące szkodliwości azbestu, oraz bezpiecznych metod jego usuwania i utylizacji

– współpraca z innymi gminami związku gmin Dalików, Pęczniew, Poddębice, Uniejów, Wartkowice, Zadzim w ramach organizacji systemu zbiórki odpadów,

5.4. Działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska

- podjęcie współpracy z przedsiębiorcami odbierającymi odpady w zakresie opracowania systemu zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów biodegradowalnych,
[wspólne ustalenie sposobu zbierania odpadów biodegradowalnych przed uszczegółowieniem zapisów regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Poddębice, w tym ustalenie ostatecznego terminu wprowadzenia w całej gminie selektywnego odbioru odpadów biodegradowalnych oraz miejsc odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów],
- zobowiązanie przedsiębiorców odbierających odpady komunalne do wprowadzenia zapisów w umowach zawieranych z właścicielami nieruchomości o zasadach i sposobie prowadzenia /lub braku prowadzenia w przypadku zagospodarowania we własnym zakresie/ selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych,
[Treść umowy ma umożliwić kontrolę realizacji obowiązku ciążącego na właścicielu nieruchomości. Obowiązek wprowadzenia odpowiednich zapisów w umowach należy ustalić w wydanych zezwoleniach na odbiór odpadów na podstawie art. 9 ust. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.) lub w przypadku wprowadzenia innego rodzaju udokumentowania świadczonych usług w drodze uchwały Rady Gminy na podstawie art. 6 ust. 1a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.). Umowa powinna jednoznacznie określać czy usługa odbioru odpadów obejmuje również odbiór odpadów biodegradowalnych. W przypadku braku odpowiedniego zapisu w umowie właściciel nieruchomości powinien wskazać wyznaczone miejsce/urządzenie na terenie nieruchomości, w którym dokonuje się kompostowania odpadów biodegradowalnych],
- zmiana treści zezwoleń na odbiór odpadów komunalnych w przypadku zaistnienia takiej konieczności,
- wdrożenie przez przedsiębiorstwa systemu selektywnego zbierania odpadów biodegradowalnych,
- kontrola właścicieli nieruchomości oraz podmiotów odbierających odpady w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi ulegającymi biodegradacji,
- organizacja akcji edukacyjno-informacyjnej skierowanej do mieszkańców gminy z zakresu gospodarki odpadami biodegradowalnymi (omówienie zasad funkcjonowania systemu zagospodarowania odpadów biodegradowalnych, w szczególności zasad prawidłowego kompostowania odpadów oraz prowadzenia ich selektywnej zbiórki).

5.5. Działania zmierzające do usprawnienia systemu zbiórki odpadów w gminie

- bieżące udostępnianie informacji z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi mieszkańcom gminy, w tym m. in.:
 - udostępnianie mieszkańcom na stronie internetowej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty informacji o znajdujących się na jej terenie podmiotach zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495 z późn. zm.),
 - wykazu działających przedsiębiorstw zajmujących się odbiorem odpadów,
 - treści regulaminu utrzymania czystości i porządku,
 - harmonogramów odbioru odpadów,

- opracowanie i przedłożenie Radzie Miejskiej sprawozdania z realizacji niniejszego Planu Gospodarki Odpadami, w terminie dwóch lat od jego uchwalenia,
- opiniowanie projektów Wojewódzkiego oraz Powiatowego Planu Gospodarki Odpadami,
- aktualizacja uchwały w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz opróżniania zbiorników w tym:
 - określenie odległości, w jakiej może być zlokalizowana baza techniczna podmiotu (nie więcej niż 40 km) od granicy gminy,
 - określenie minimalnego wyposażenia bazy technicznej (np. miejsca postojowe z punktem napraw, pomieszczenia socjalne, miejsce mycia samochodów, własna linia sortownicza, stanowisko belowania odpadów, stanowisko magazynowania odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych),
 - określenie obowiązku mycia i dezynfekcji pojemników, kontenerów, środków transportu oraz sposobu dokumentowania tych czynności,
 - wskazanie miejsc odzysku i unieszkodliwiania odpadów, o których mowa w PGOWŁ,
- aktualizacja *Uchwały w sprawie ustalenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych*,
- aktualizacja niniejszego Planu Gospodarki Odpadami w terminie, co najmniej czterech lat od daty jego uchwalenia lub wcześniej w przypadku zaistnienia takiej potrzeby – opracowanie projektu,
- weryfikacja „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Poddębice” w celu dostosowania do wymagań niniejszego planu w terminie trzech miesięcy od daty jego uchwalenia,
[dodanie zapisów dotyczących systemu zbiórki pozostałych rodzajów odpadów komunalnych w tym niebezpiecznych w systemie objazdowym],
- doskonalenie zawodowe kadry Urzędu Miasta zajmującej się gospodarką odpadami komunalnymi (podnoszenie kwalifikacji pracowników Urzędu Miejskiego w Poddębicach poprzez udział w kursach i szkoleniach z zakresu gospodarki odpadami),
- gromadzenie informacji na temat systemu w tym niezbędnych do oszacowania wskaźników monitorowania niniejszego planu, określonych w rozdziale 9.,
[gromadzenie informacji wymaganych przez zapisy ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.)] tj.
 - wykazu umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości,
 - masy poszczególnych rodzajów odebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości,
 - sposobów zagospodarowania poszczególnych rodzajów odebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości,
 - masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowisku odpadów,
 - masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji nieskladowanych na składowiskach odpadów i sposobów lub sposobu ich zagospodarowania,
 - ilości zebranych w imieniu gminy odpadów opakowaniowych przez podmioty świadczące usługę odbioru odpadów komunalnych,

5.6. Plan redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska

Jednym z ważnych celów, jakiemu ma służyć realizacja „Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Poddębice na lata 2010-2017” jest osiągnięcie poziomów redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, trafiających na składowiska odpadów, określonych w art. 16 a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 Nr 39 poz. 251 z późn. zm.). Ustalone limity zakładają, że:

- do dnia 31 grudnia 2010 – zostanie ograniczona masa składowanych odpadów biodegradowalnych do 75% masy odpadów biodegradowalnych wytwarzanych w 1995 r.,
- do dnia 31 grudnia 2013 – zostanie ograniczona masa składowanych odpadów biodegradowalnych do 50% masy odpadów biodegradowalnych wytwarzanych w 1995 r.,
- do dnia 31 grudnia 2020 – zostanie ograniczona masa składowanych odpadów biodegradowalnych do 30% masy odpadów biodegradowalnych wytwarzanych w 1995 r.

Poniżej przedstawiono sposób rozliczenia ww. obowiązku dla Miasta i Gminy Poddębice wg wytycznych opracowanych przez Ministerstwo Środowiska [Wytyczne dotyczące rozliczania obowiązku w zakresie ograniczenia ilości składowanych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (wg stanu prawnego na dzień 15 grudnia 2008r.)].

Etap 1.1. – Obliczanie masy odpadów ulegających biodegradacji wytwarzanej na obszarze rozliczeniowym w 1995 r. ($M_{OUB-1995}$)

Masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytwarzana w 1995 r. ($M_{OUB-1995}$), dla analizowanego obszaru obliczeniowego, wynosiła:

$$M_{OUB-1995} = L_m \times W_m + L_w \times W_w = 7953 \times 0,155 + 8806 \times 0,047 = 1646,597 \text{ Mg}$$

Objaśnienia:

L_w – liczba mieszkańców miasta w 1995 r., na obszarze rozliczeniowym wg GUS,

L_m – liczba mieszkańców wsi w 1995 r., na obszarze rozliczeniowym wg GUS,

W – wskaźnik masy komunalnych odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych w mieście w 1995 r. [Mg] wg KPGO 2010,

W_w – wskaźnik masy komunalnych odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych na wsi w 1995 r. [Mg] wg KPGO 2010.

Etap 1.2. – Obliczanie masy odpadów ulegających biodegradacji (M_{OUB}) dozwolonej do składowania w danym roku

Masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji dozwoloną do składowania, dla danego obszaru obliczeniowego, należy wyliczyć według poniższego wzoru:
w latach 2010-2012

$$M_{OUB-2010} = M_{OUB-1995} \times P_{2010} / 100 = 1646,597 \times 75 / 100 = 1234,948 \text{ Mg}$$

w latach 2013-2019

$$M_{OUB-2013} = M_{OUB-1995} \times P_{2013} / 100 = 1646,597 \times 50 / 100 = 823,2985 \text{ Mg}$$

w 2020 i latach następnych

$$M_{\text{OUB} - 2020} = M_{\text{UOB-1995}} \times P_{2020} / 100 = 1646,597 \times 35 / 100 = 576,309 \text{ Mg}$$

Objaśnienia:

P2010 – dopuszczalny poziom składowania komunalnych odpadów ulegających biodegradacji w latach 2010 – 2012, odniesiony do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

P2013 – dopuszczalny poziom składowania komunalnych odpadów ulegających biodegradacji w latach 2013 – 2019, odniesiony do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

P2020 – dopuszczalny poziom składowania komunalnych odpadów ulegających biodegradacji w 2020 r i latach następnych, odniesiony do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Z powyższych obliczeń wynika, że w Poddębicach w roku 2010 może składować $M_{\text{OUB} - 2010} = 1234,948$ Mg odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Natomiast pozostała masa tych odpadów musi zostać zagospodarowana w inny sposób niż poprzez składowanie lub ustabilizowana w instalacjach MBP (mechaniczno-biologicznego przekształcania) przed składowaniem.

Etap 2

Razem w 2009 r. z terenu Poddębic zebrano $M_{\text{W-2009}} = 2269,4$ Mg niesegregowanych odpadów komunalnych. Znając powyższe dane oraz przyjmując wskaźniki z tabeli 30 (przyjęte w wytycznych dotyczących rozliczania obowiązku w zakresie ograniczenia ilości składowanych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji) można wyliczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji odebranych z terenu Gminy. Odstępstwo od stosowania wskaźników przyjętych w tabeli jest jedynie możliwe w przypadku posiadania przez Gminę badań składu morfologicznego zbieranych odpadów komunalnych.

Tabela 31 Skład morfologiczny odpadów komunalnych miast i wsi, w % (m/m), udział odpadów ulegających biodegradacji (OUB) w odpadach komunalnych

Lp.	Kategoria główna	Miasta duże	Miasta małe	Wsie
1.	Frakcja <10 mm	5,6	10,6	15,4
2.	Frakcja 10-20 mm	7,5	10,6	9,2
3.	Organika	24,0	26,9	22,0
4.	Drewno	0,3	1,0	0,9
5.	Papier i tektura	18,5	11,1	6,4
6.	Tworzywa szt.	15,5	11,0	11,9
7.	Szkło	10,7	11,9	14,0
8.	Tekstylia	4,1	3,3	4,0
9.	Metale	2,9	2,1	2,8
10.	Odpady niebezpieczne	0,8	0,5	1,3
11.	Wielomateriałowe	3,7	4,3	3,7
12.	Inertne	2,3	3,1	4,4
13.	Inne kategorie	4,0	3,5	3,9
Razem		100,0	100,0	100,0
Udział OUB		52,5	51,9	42,9
Wskaźniki		$U_m = 0,52$		$U_w = 0,43$

Źródło: wytyczne MŚ (www.mos.gov.pl)

$$M_{\text{OUB-2009}} = (M_{\text{m-2009}} \times U_{\text{m}}) + (M_{\text{w-2009}} \times U_{\text{w}}) = 1134,7^* \times 0,52 + 1134,7^* \times 0,43 = 590,044 + 487,921 = 1077,965$$

Objaśnienia:

$M_{\text{OUB-t}}$ – masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji zebrana z terenu danego obszaru obliczeniowego, w roku t,

$M_{\text{m-t}}$ – masa odpadów komunalnych zebranych na obszarze obliczeniowym miasta, w roku t [Mg],

$M_{\text{w-t}}$ – masa odpadów komunalnych zebranych na obszarze obliczeniowym wsi, w roku t [Mg],

U_{m} – udział odpadów ulegających biodegradacji w masie zmieszanych odpadów komunalnych dla miasta,

U_{w} – udział odpadów ulegających biodegradacji w masie zmieszanych odpadów komunalnych dla wsi (tab. 5.1.),

* - w związku z brakiem dokładnych danych ustalono, że na całkowitą masę zebranych odpadów wynoszącą 2393,93 Mg w 2009 r. 50% pochodzi z obszaru miasta, 50 % z obszaru wsi.

Z powyższych obliczeń wynika, że na terenie obszaru obliczeniowego w 2009 r. zostało odebranych 1077,965 Mg odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Gdyby taką masę odpadów zebrano w 2010 roku, można byłoby obliczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji z redukcji, której powinna rozliczyć się gmina Poddębice

$$R_{\text{OUB-t}} = M_{\text{OUB-t}} - M_{\text{OUB-2010}}$$

Objaśnienia:

$R_{\text{OUB-t}}$ – minimalna masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji zebrana z danego obszaru obliczeniowego, jaką należy przetworzyć w inny sposób niż składowanie, w danym roku rozliczeniowym.

$$R_{\text{OUB-2010}} = 1077,985 - 582,7 = 495,285 \text{ Mg}$$

Zgodnie z powyższymi obliczeniami gmina Poddębice w 2010 r. powinna odzyskać lub przetworzyć, co najmniej 495,285 Mg odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Przyjmuje się, że odbierający odpady komunalne mają obowiązek wykazać, że dla danego obszaru obliczeniowego, przetworzyli odpady komunalne ulegające biodegradacji w ilości równej lub większej R_{OUB} , przy założeniu, że na tę masę będą się składać odpady o składzie morfologicznym i udziale odpadów ulegających biodegradacji w zebranym strumieniu zmieszanych odpadów komunalnych przedstawionym w tabeli 30.

Jednocześnie prognoza wytwarzania odpadów komunalnych (zawarta w rozdziale 3) na terenie Gminy pozwala na obliczenie masy odpadów biodegradowalnych w latach 2010 oraz 2013, jakie należy zagospodarować w sposób inny niż składowanie przy założeniu, że zorganizowanym odbiorem odpadów komunalnych będzie objęte 100 % mieszkańców gminy. Z uwagi na szacunkowe ilości przewidywanych do wytworzenia ilości odpadów biodegradowalnych uzyskana wartość jest przybliżona.

$$R_{\text{OUB-2010}} = [(M_{\text{m-2010}} \times U_{\text{m}}) + (M_{\text{w-2010}} \times U_{\text{w}})] - M_{\text{OUB-2010}} = (2179,62 \times 0,52 + 2179,62 \times 0,43) - 1234,948 = 835,37 \text{ Mg}$$

$$R_{\text{OUB-2013}} = [(M_{\text{m-2013}} \times U_{\text{m}}) + (M_{\text{w-2013}} \times U_{\text{w}})] - M_{\text{OUB-2013}} = (1306,69 \times 0,52 + 1306,69 \times 0,43) - 823,30 = 1306,68 \text{ Mg}$$

W pierwszym etapie wdrażania systemu zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji należy przeprowadzić analizę możliwości wprowadzenia selektywnej

zbiórki odpadów biodegradowalnych na terenie gminy Poddębice. W uzasadnionym przypadku, gdy podmioty odbierające odpady z tamtego terenu stwierdzą, że udział odpadów ulegających biodegradacji w zebranych strumieniu zmieszanych odpadów komunalnych jest znikomy (np. z uwagi na przydomowe kompostowanie odpadów lub używanie ich do skarmiania zwierząt), możliwe jest odstąpienie od wprowadzenia takiego obowiązku. W tym celu należy jednak przeprowadzić badanie składu morfologicznego zmieszanych odpadów komunalnych. Odpady nieodebrane od właścicieli nieruchomości w wyniku ich kompostowania w przydomowych kompostownikach, spalania w paleniskach domowych oraz wykorzystywania do skarmiania zwierząt, bez potwierdzenia badań składu morfologicznego, nie mogą być zaliczane w poczet redukcji składowania komunalnych odpadów ulegających biodegradacji.

W tym celu należy:

- podjąć współpracę z przedsiębiorcami odbierającymi odpady komunalne od właścicieli nieruchomości w celu diagnozy aktualnie funkcjonującego systemu zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów biodegradowalnych,
- ustalić ilości gospodarstw (nieruchomości) zagospodarowujących odpady biodegradowalne we własnym zakresie poprzez kompostowanie w przydomowych kompostownikach, oszacowanie ilości zagospodarowywanych w ten sposób odpadów biodegradowalnych,
- ustalić obszary na terenie Miasta i Gminy, w których nie prowadzi się przydomowego kompostowania odpadów lub takie zagospodarowanie odpadów jest niemożliwe z przyczyn technicznych,
- przeprowadzić akcję pilotażowej zbiórki odpadów biodegradowalnych (sfinansowanej z budżetu miejskiego) na wybranych obszarach, gdzie nie prowadzi się przydomowego kompostowania odpadów biodegradowalnych, [Każde gospodarstwo domowe należy wyposażyć w odpowiedni pojemnik lub worek, który mieszkańcy po zapelnieniu będą umieszczać w pojemniku (kontenerze) zbiorczym odbieranym przez przedsiębiorstwo nie rzadziej niż raz w tygodniu. Akcję pilotażową należy poprzedzić kampanią informacyjną.],
- egzekwować obowiązek wdrożenia przez przedsiębiorstwa systemu selektywnego zbierania odpadów biodegradowalnych w przypadku zaistnienia takiej konieczności,
- kontrolować właścicieli nieruchomości w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi ulegającymi biodegradacji, głównie wyposażenia nieruchomości w kompostownik i prowadzenia kompostowania w ww. urządzeniu,
- prowadzić kampanię edukacyjną na rzecz rozpowszechniania przydomowego kompostowania odpadów (ulotki, informacje zamieszczane w mediach, prezentacje przygotowane dla dzieci i osób dorosłych), omówienie korzyści wynikających z przydomowego kompostowania odpadów biodegradowalnych oraz zasad prawidłowego kompostowania odpadów.

Na terenie gminy proponuje się następujące zasady funkcjonowania systemu zagospodarowania odpadów biodegradowalnych:

1. odpady biodegradowalne powstające w gospodarstwach domowych, w jednorodzinnej zabudowie należy zagospodarowywać we własnym zakresie, poprzez kompostowanie w sposób nie powodujący uciążliwości dla środowiska,
2. nieruchomość, na której zagospodarowuje się odpady biodegradowalne we własnym zakresie należy wyposażyć w odpowiednie urządzenie (kompostownik),
3. odpady biodegradowalne niezagospodarowane przez właścicieli nieruchomości we własnym zakresie należy zbierać selektywnie w worku, pojemniku lub kontenerze w kolorze brązowym i przekazywać przedsiębiorcy odbierającemu odpady komunalne w uzgodnionym terminie,

4. odbiór odpadów zapewniają działające na terenie Gminy przedsiębiorstwa zajmujące się odbiorem odpadów komunalnych, które są zobowiązane do odpowiedniego udokumentowania świadczenia takiej usługi,
5. odpady biodegradowalne w pierwszej kolejności powinny zostać poddane odzyskowi, metodą uzależnioną od stopnia czystości oraz dostępnej technologii,
6. odebrane selektywnie odpady biodegradowalne należy odzyskiwać i unieszkodliwiać w instalacjach znajdujących się na terenie wyznaczonego w PGOWŁ ZZO Krzyżanówek,
7. dopuszcza się wspólne zagospodarowywanie odpadów ulegających biodegradacji typu komunalnego z odpadami biodegradowalnymi z przemysłu i rolnictwa.

6. Harmonogram realizacji przedsięwzięć obejmujący okres 4 lat

W celu spełnienia celów i kierunków działań założonych w niniejszym planie określono zadania przewidziane do realizacji w latach 2010-2013 wraz ze wskazaniem jednostek odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań, terminów i kosztów ich realizacji. Harmonogram opracowano na podstawie informacji uzyskanych z Urzędu Miejskiego w Poddębicach, założeń planów wyższego rzędu (KPGO 2010 oraz PGOWŁ).

Głównym adresatem planowanych przedsięwzięć są organy Gminy Poddębice, dla których realizacja dokumentu jest obligatoryjna. Uczestnictwo pozostałych podmiotów i instytucji w realizacji planu ograniczono jedynie do zadań, których realizacja może wymagać współudziału lub koordynacji ze strony gminy.

Tabela 32 Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji przedsięwzięć obejmujący okres 4 lat (2010-2013 r.)

Lp.	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania
				2010	2011	2012	2013	
1	Organizacja akcji edukacyjno-informacyjnej skierowanej do dzieci z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (omówienie zasad funkcjonowania systemu zagospodarowania odpadów, w szczególności zasad selektywnej zbiórki odpadów komunalnych przy współudziale placówek pedagogicznych, przedsiębiorstw odbierających odpady)	Burmistrz Poddębic, placówki szkolno-pedagogiczne, podmioty odbierające odpady	zadanie ciągłe	3	3	3	3	Środki własne (budżet gminy), , środki współuczestników zadania
2	Organizacja akcji edukacyjno-informacyjnej skierowanej do osób dorosłych z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (omówienie zasad funkcjonowania systemu zagospodarowania odpadów, w szczególności zasad selektywnej zbiórki odpadów komunalnych) przy współudziale, przedsiębiorstw odbierających odpady,	Burmistrz Poddębic, podmioty odbierające odpady	zadanie ciągłe	5	5	5	5	Środki własne (budżet gminy), środki współuczestników zadania
3	Organizacja bezgotówkowej wymiany produktów („rzecz za rzecz”) lub bezpłatnego rozdawania zbędnych przedmiotów (sprzętu elektrycznego i elektronicznego, odzieży, książek – wymiana książek w ramach akcji „bookcrossing”	Burmistrz Poddębic, placówki szkolno-pedagogiczne	Zadanie ciągłe	x	x	x	x	Środki własne (budżet gminy)
4	Uwzględnianie w przetargach publicznych zakupów wyrobów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów (np. zakup papieru z co najmniej 50% udziałem makulatury)	Burmistrz Poddębic	zadanie ciągłe	x	x	x	x	Środki własne (budżet gminy)
5	Gromadzenie informacji na temat miejsc nielegalnego składowania odpadów oraz ich bieżąca likwidacja	Burmistrz Poddębic	zadanie ciągłe	10	10	10	10	Środki własne (budżet gminy)

Lp.	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania
				2010	2011	2012	2013	
6	Nakazanie posiadaczom odpadów usunięcia odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania w trybie administracyjnym	Burmistrz Poddębic	zadanie ciągłe	x	x	x	x	Środki własne (budżet gminy)
7	Kontrolowanie wytwórców (podmiotów gospodarczych) odpadów pod kątem właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi	Burmistrz Poddębic	zadanie ciągłe	x	x	x	x	Środki własne (budżet gminy)
8	Kontrolowanie mieszkańców gminy pod kątem zawarcie przez nich umów na odbiór odpadów	Burmistrz Poddębic	zadanie ciągłe	x	x	x	x	Środki własne (budżet gminy)
9	Przygotowanie projektu rekultywacji składowiska odpadów w Poddębicach	Burmistrz Poddębic	2010	Łączny koszt rekultywacji szacuje się na 3 000				WFOŚiGW, Środki własne (budżet gminy)
10	Rekultywacja składowiska odpadów w Poddębicach	Burmistrz Poddębic	2012					
11	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	Burmistrz Poddębic	2010-1013	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne (budżet gminy), środki mieszkańców gminy

Lp.	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania
				2010	2011	2012	2013	
12	Przeprowadzenie wzmożonych kontroli właścicieli nieruchomości w zakresie przestrzegania wymagań ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.) i obowiązków wynikających z „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Poddębice”.	Burmistrz Poddębic/Rada Miejska	zadanie ciągłe	x	x	x	X	Środki własne (budżet gminy)
13	Zobowiązanie przedsiębiorców odbierających odpady do wprowadzenia w dowodach płacenia za usługi, wyraźnego oznaczenia usługi odbioru odpadów z podziałem na usługę odbioru odpadów zmieszanych i selektywnie zebranych	Burmistrz Poddębic/Rada Miejska	2010	x	0	0	0	Środki własne (budżet gminy)
14	Kontrolowanie okresowo przedsiębiorców przez upoważnionych pracowników gminy w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonym zezwoleniem na odbieranie odpadów komunalnych	Burmistrz Poddębic	zadanie ciągłe	x	x	x	x	Środki własne (budżet gminy)
15	Rozwój potencjału technicznego i organizacyjnego służącego zbiórce	podmioty odbierające odpady	zadanie ciągłe	b.d. (koszty zależą będą od możliwości finansowych podmiotów gospodarczych zbierających odpady z terenu gminy)				Środki własne podmiotów odbierających odpady
16	Kontynuowanie selektywnej zbiórki odpadów	Burmistrz Poddębic/podmioty odbierające odpady	zadanie ciągłe	x	x	x	x	Środki własne (budżet gminy), Środki własne podmiotów odbierających odpady

Lp.	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania
				2010	2011	2012	2013	
17	Coroczne ustalanie w drodze uchwały górných stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi odbierania odpadów komunalnych, stosując niższe stawki, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny	Burmistrz Poddębic/Rada Miejska	zadanie ciągłe	x	x	x	x	Środki własne (budżet gminy)
18	Zbiórka odpadów niebezpiecznych powiązana z akcjami edukacyjnymi	Burmistrz Poddębic	2010-1013	3	3	3	3	Środki własne (budżet gminy), WFOŚiGW i NFOŚiGW
19	Szkolenia dla mieszkańców gminy dotyczące szkliwości azbestu, oraz bezpiecznych metod jego usuwania i utylizacji	Burmistrz Poddębic	2010-1013	3,0.	3	3	3	Środki własne (budżet gminy), WFOŚiGW i NFOŚiGW
20	Współpraca z innymi gminami związku gmin Dalików, Pęczniew, Poddębice, Uniejów, Wartkowice, Zadzim w ramach organizacji systemu zbiórki odpadów	Burmistrz Poddębic	zadanie ciągłe	x	x	x	x	Środki własne (budżet gminy), WFOŚiGW i NFOŚiGW
21	Podjęcie współpracy z przedsiębiorcami odbierającymi odpady w zakresie opracowania systemu zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów biodegradowalnych	Burmistrz Poddębic	2010	x.	0	0	0	Środki własne (budżet gminy)
22	Zobowiązanie przedsiębiorców odbierających odpady komunalne do wprowadzenia zapisów w umowach zawieranych z właścicielami nieruchomości o zasadach i sposobie prowadzenia /lub braku prowadzenia w przypadku zagospodarowania we własnym zakresie/ selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych	Burmistrz Poddębic/Rada Miejska	2010	x	x	x	x	Środki własne (budżet gminy)
23	Zmiana treści zezwoleń na odbiór odpadów komunalnych w przypadku zaistnienia takiej konieczności	Burmistrz Poddębic	2010	X	-	-	-	Środki własne (budżet gminy)

Lp.	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania
				2010	2011	2012	2013	
24	Wdrożenie przez przedsiębiorstwa systemu selektywnego zbierania odpadów biodegradowalnych	podmioty odbierające odpady	2010-2012	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne podmiotów odbierających odpady
25	Kontrola właścicieli nieruchomości oraz podmiotów odbierających odpady w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi ulegającymi biodegradacji	Burmistrz Poddębic	zadanie ciągłe	x	x	x	x	Środki własne (budżet gminy)
26	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	Burmistrz Poddębic	2010-2013	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne (budżet gminy), środki mieszkańców gminy
27	Organizacja akcji edukacyjno-informacyjnej skierowanej do mieszkańców gminy z zakresu gospodarki odpadami biodegradowalnymi	patrz pkt. 1 i 2						
28	Bieżące udostępnianie informacji z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi mieszkańcom gminy	Burmistrz Poddębic	zadanie ciągłe	x	x	x	x	Środki własne (budżet gminy)
29	Opracowanie i przedłożenie Radzie Gminy sprawozdania z realizacji niniejszego Planu gospodarki odpadami, w terminie dwóch lat od jego uchwalenia	Burmistrz Poddębic	2012	-	-	5	-	Środki własne (budżet gminy)
30	Opiniowanie projektów wojewódzkiego oraz powiatowego planu gospodarki odpadami	Burmistrz Poddębic	2012	x	x	x	x	Środki własne (budżet gminy)
31	Aktualizacja uchwały w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz opróżniania zbiorników	Burmistrz Poddębic	2010	x	-	-	-	Środki własne (budżet gminy)

Lp.	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania
				2010	2011	2012	2013	
32	Aktualizacja niniejszego planu gospodarki odpadami w terminie, co najmniej czterech lat od daty jego uchwalenia lub wcześniej w przypadku zaistnienia takiej potrzeby – opracowanie projektu* (* w terminie dwóch lat w wyniku wniosków ze sprawozdania z realizacji planu)	Burmistrz Poddębic/Rada Miejska	2013	-	-	-	5	Środki własne (budżet gminy)
33	Weryfikacja „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Poddębice” w celu dostosowania do wymagań niniejszego planu w terminie trzech miesięcy od daty jego uchwalenia	Burmistrz Poddębic	2010	x	-	-	-	Środki własne (budżet gminy)
34	Doskonalenie zawodowe kadry Urzędu Gminy zajmującej się gospodarką odpadami komunalnymi	Burmistrz Poddębic	zadanie ciągłe	b.d.				Środki własne (budżet gminy), WFOŚiGW i NFOŚiGW
35	Gromadzenie informacji na temat systemu zbiórki odpadów w tym niezbędnych do oszacowania wskaźników monitorowania niniejszego planu	Burmistrz Poddębic	zadanie ciągłe	x	x	x	x	Środki własne (budżet gminy)

Źródło: opracowanie własne, „x” oznacza działania realizowane w ramach codziennej pracy Urzędu Gminy Poddębice, bez dodatkowych kosztów, przez „b.d.” oznaczono inwestycje, których koszt był niemożliwy do oszacowania

7. Sposoby finansowania zamierzonych celów i przedsięwzięć

Podstawowe źródła finansowania zadań z zakresu gospodarki odpadami na poziomie lokalnym (gminy) można podzielić na trzy grupy:

- źródła publiczne (fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, środki budżetu państwa i budżetu gminy oraz środki instytucji publicznych takich, jak agencje i fundacje),
- źródła prywatne (wydatki ze środków własnych przedsiębiorstw i innych podmiotów gospodarczych, wydatki instytucji samorządowych oraz wydatki ludności),
- pomoc zagraniczna (fundusze unijne).

Działania sformułowane w niniejszym planie są skierowane głównie do organów samorządowych gminy, dla których realizacja dokumentu jest obligatoryjna. Uczestnictwo pozostałych podmiotów i instytucji w realizacji planu ograniczono jedynie do zadań, których realizacja może wymagać współudziału lub koordynacji ze strony gminy.

Zdecydowana większość działań nie ma charakteru inwestycyjnego i wynika z obowiązków nałożonych na organy Gminy przez obowiązujące prawodawstwo. Taka sytuacja jest wynikiem funkcjonującego na terenie gminy systemu zagospodarowania odpadów, w którym nie bierze ona bezpośredniego udziału, a jest jedynie odpowiedzialna za stworzenie warunków jego prawidłowego działania.

Wobec powyższego podstawowym źródłem finansowania wyznaczonych w planie przedsięwzięć (jako zadań własnych) jest budżet gminy. W przypadku działań mieszczących się w ramach właściwości organów gminy nie określono wysokości kosztów ich finansowania.

W budżetach gminnych największa część wydatków na gospodarkę odpadami mieści się w grupie wydatków ponoszonych na gospodarkę komunalną. Źródłem tego typu wydatków mogą być następujące bieżące dochody gmin: podatki i opłaty lokalne, udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, opłaty, ceny i grzywny pobierane przez jednostki organizacyjne gminy, dochody uzyskiwane przez jednostki budżetowe, dochody z majątku gminy, subwencja ogólna z budżetu państwa, wpływy z samoopodatkowania się mieszkańców.

W związku z tym, że wielkość budżetu gminy nie pozwala na sfinansowanie wszystkich określonych działań, jest, zatem konieczne, znalezienie innych źródeł ich finansowania. W harmonogramie rzeczowo-finansowym planu największe znaczenie poza środkami budżetowymi odgrywają fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, oraz źródła prywatne.

Dodatkowym źródłem finansowania inwestycji związanych z gospodarką odpadami mogą być niezależne instytucje finansowe, organizacje międzynarodowe, fundacje czy towarzystwa leasingowe. Częstą praktyką jest łączenie środków pochodzących z różnych źródeł oraz zawieranie umów na wspólną realizację inwestycji przez samorządy terytorialne i podmioty prawne.

Szczegółowy opis możliwych do pozyskania źródeł finansowania zawiera Program Ochrony Środowiska dla Gminy Poddębice na lata 2010-2013.

8. Wnioski z analizy oddziaływania planu na środowisko

Celem analizy oddziaływania planu jest określenie potencjalnych skutków, jakie może wywołać jego realizacja dla środowiska. Wnioski z analizy mają być pomocne w procesie decyzyjnym z zakresu gospodarki odpadami oraz wskazywać obszary działania, które będą wspomagać eliminowanie negatywnych skutków planu.

W wyniku realizacji planu przewiduje się kontynuację uporządkowywania gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Poddębice. Dokument zakłada, w długim horyzoncie czasowym, że wszystkie wytwarzane odpady komunalne na terenie gminy będą w prawidłowy sposób zagospodarowywane zgodnie z hierarchią postępowania w zakresie gospodarki odpadami.

Negatywne oddziaływanie na środowisko związane z funkcjonowaniem zorganizowanego systemu zagospodarowywania odpadów komunalnych wiąże się głównie z eksploatacją instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Wśród potencjalnych oddziaływań należy zwrócić uwagę na:

1. w obszarze atmosfery:
 - emisję odorów/uciążliwości zapachowych w miejscach gromadzenia odpadów (szczególnie biodegradowalnych) tj. pojemniki i kontenery na odpady, nieprawidłowo eksploatowane kompostowniki, składowiska odpadów i sortownie
 - emisję substancji szkodliwych w wyniku spalania odpadów komunalnych w paleniskach domowych,
 - emisję gazów spalinowych pochodzących ze wzmożonego ruchu kołowego samochodów transportujących odpady,
 - emisję hałasu pochodzącą z ruchu kołowego samochodów transportujących odpady oraz z załadunku i wyładunku odpadów,
2. w obszarze hydrosfery:
 - ryzyko wystąpienia skażenia wód podziemnych w miejscach zbiórki i magazynowania odpadów niebezpiecznych,
 - ryzyko skażenia wód odciekami ze składowisk odpadów
3. w obszarze litosfery:
 - zanieczyszczenie terenu odpadami rozwiewanymi przez wiatr oraz gubionymi w czasie transportu wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz w miejscach załadunku i wyładunku odpadów (w tym obniżenie walorów estetycznych obszaru),
4. w obszarze biosfery:
 - zwiększenie liczby gryzoni i insektów w nieprawidłowo zabezpieczonych miejscach gromadzenia odpadów,
 - rozprzestrzenianie się antropogenicznych zbiorowisk roślinnych w miejscach nielegalnego deponowania odpadów.

W przypadku braku realizacji planu, podstawową metodą unieszkodliwiania odpadów pozostanie ich składowanie, co pociągnie za sobą konieczność powstawania nowych składowisk odpadów, znacznie obniżających walory krajobrazowe gminy.

Potencjalnym oddziaływaniem na środowisko w przypadku odstąpienia od realizacji planu, jest przenikanie do wód podziemnych substancji szkodliwych w wyniku niewłaściwego zbierania oraz gromadzenia odpadów komunalnych. Sytuacja ta ma miejsce szczególnie w przypadku wykorzystywania niewłaściwych urządzeń (nieszczelnych pojemników, nieodpowiednich worków) do gromadzenia odpadów. Mała ilość zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych może skutkować przedostawaniem się do środowiska m.in. metali ciężkich.

Nie przewiduje się bezpośredniego, znaczącego wpływu systemu gospodarki odpadami komunalnymi gminy na jakość wód powierzchniowych.

Do zanieczyszczenia gleby może dojść również, podobnie jak w przypadku wód podziemnych, w wyniku nielegalnego deponowania odpadów w środowisku oraz niewłaściwego sposobu ich zbierania i gromadzenia np. w skutek zastosowania nieodpowiednich urządzeń służących temu celowi.

Prawdopodobne zagrożenie, dla jakości powietrza atmosferycznego wynikające z braku realizacji projektu planu na terenie gminy może być związane z wydzielaniem odorów.

Oddziaływanie ze strony gazów złowonnych (odorów) jest odczuwalne w miejscach zbiórki odpadów komunalnych oraz miejscach magazynowania odpadów. Źródłem substancji zapachowych jest także proces biodegradacji w fazie beztlenowej. Uciążliwości powodowane przez odory mogą być szczególnie odczuwalne w przypadkach nieodpowiedniej częstotliwości zbiórki odpadów, stosowania nieodpowiednich urządzeń do gromadzenia odpadów (nieszczelnych, w złym stanie technicznym) oraz nieprawidłowego kompostowania odpadów biodegradowalnych. Dbłość o jakość świadczonych usług odbioru odpadów powinna w znacznym stopniu wyeliminować to zagrożenie.

Realizacja wyznaczonych w planie zadań będzie w sposób pozytywny wpływać na środowisko gminy poprzez:

1. objęcie wszystkich mieszkańców gminy systemem zbiórki odpadów zmieszanych, a co za tym idzie wyeliminowanie niekontrolowanego usuwania odpadów do środowiska,
2. kontynuację zbiórki odpadów wielkogabarytowych i dalsza likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów, przyczyni się do ochrony powierzchni ziemi i wód,
3. zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowiskach przyczyni się do wydłużenia czasu ich eksploatacji, co wiąże się z brakiem konieczności budowy nowych składowisk
4. preferowanie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych „u źródła” tzn. bezpośrednio w gospodarstwach domowych, minimalizującej zagrożenia związane ze stosowaniem zbiorowych miejsc gromadzenia odpadów (gniazd – kontenerów ogólnodostępnych) takie jak: zaproszenie ognia, emisja hałasu, skażenie środowiska,
5. eliminację odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych, umożliwiającą ich dalsze przekształcanie i unieszkodliwianie, a co za tym idzie uniemożliwienie przedostawanie się substancji zawartych w tych odpadach do środowiska,
6. ograniczenie masy odpadów unieszkodliwianych poprzez składowanie, poprzez zwiększenie stopnia odzysku odpadów (szczególnie odpadów biodegradowalnych),
7. odzyskiwanie i unieszkodliwianie odpadów w instalacji spełniającej wymagania najlepszej dostępnej techniki (BAT), dającej gwarancję minimalizacji emisji zanieczyszczeń do środowiska podczas jej eksploatacji,
8. likwidację tzw. „dzikich wysypisk” i eliminację powodów ich powstawania.
9. rekultywację składowiska odpadów w Poddębicach.

W przypadku zaniechania realizacji zadań zawartych w planie, istniejący system gospodarki odpadami nie będzie podlegał doskonaleniu i rozwojowi. Funkcjonujący na obecnym etapie rozwoju system nie zapewni realizacji przyjętej w kraju polityki zagospodarowania odpadów, której podstawowym dążeniem jest zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów oraz zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych.

Rekultywacja składowiska odpadów w mieście Poddębice, przyczyni się do poprawy stanu środowiska na terenie miasta, poprzez likwidację emisji odorów, przenikania odcieków do środowiska glebowego oraz poprawę walorów krajobrazowych.

Wstrzymanie dalszego rozwoju systemu przyczyni się do dalszego wykorzystywania najmniej efektywnego procesu unieszkodliwiania odpadów, jakim jest składowanie na składowiskach oraz będzie skutkować pogorszeniem stanu środowiska gminy, głównie w wyniku niekontrolowanego deponowania w nim odpadów.

Z przedstawionych powyżej wniosków z analizy oddziaływania gminnego planu gospodarki odpadami na środowisko wynika, że jego wdrożenie nie przyczyni się do powstania nowych, dotąd niewystępujących zagrożeń lub uciążliwości dla środowiska gminy.

Przewiduje się, iż jego prawidłowa realizacja, w porównaniu do stanu poprzedniego, gospodarki odpadami na terenie gminy przyniesie wymierny efekt ekologiczny w postaci minimalizacji antropopresji na środowisko.

9. Sposób monitoringu i oceny wdrażania planu

Ocena wdrażania planu będzie się opierała na okresowych sprawozdaniach z jego realizacji. Burmistrz Gminy jest zobowiązany do przygotowania ww. sprawozdań z częstotliwością, co dwa lata [art. 14 ust. 12b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 Nr 39 poz. 251 z późn. zm.)] oraz przedstawienia ich Radzie Miasta i Gminy. Głównym celem ww. sprawozdania oprócz funkcji informacyjnej jest usprawnienie procesów zarządzania planem, poprzez wskazanie obszarów, w których konieczne są zmiany. Wyniki oceny pozwalają na weryfikację (aktualizację) celów, modyfikację mechanizmów niezbędnych do realizacji poszczególnych zadań oraz egzekwowanie realizacji wyznaczonych zadań.

W zależności od wyników oceny zawartej w sprawozdaniu dokonuje się aktualizacji planu w koniecznym zakresie. Zgodnie z art. 14 ust. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 Nr 39 poz. 251 z późn. zm.) aktualizację planu przeprowadza się nie rzadziej niż, co 4 lata.

Niezależnie od przedstawionych wyżej terminów Burmistrz Poddębic powinien dokonywać oceny realizacji corocznego planu działań (harmonogramu zadań rozdział 6.Tabela 32.) szczególnie w aspekcie:

- ilości, jakości, zakresu i kosztów zadań zrealizowanych,
- przyczyn częściowego wykonania zadań zaplanowanych lub przyczyn zaniechania realizacji zadania,
- ustalenia narzędzi optymalizujących realizację zadań na rok następny,
- określenia zakresu merytorycznego zadań na rok następny wraz z oceną ich przygotowania organizacyjnego i finansowego.

W praktyce osiągnęte cele, które zostały określone w planie, należy monitorować w oparciu o proponowany zestaw podstawowych wskaźników przedstawionych w Tabeli 33. Wskaźniki te pozwalają porównać przyjęte założenia z rzeczywistym obrazem funkcjonującego systemu. Przyjęte wskaźniki są łatwe do zdefiniowania, wyrażają się w ściśle określonych jednostkach ilościowych lub jakościowych. Lista wskaźników może być w każdym czasie poszerzana o nowe parametry, szczególnie te, których wartości są łatwo dostępne i możliwe do zweryfikowania. Rozbudowane listy wskaźników zawierają plany wyższego rzędu tj. KPGO 2010 r. oraz PGOWŁ.

Źródłem danych na temat wielkości wskaźników są informacje zbierane w ramach systemu administracyjnego, badań statystycznych oraz dane pochodzące ze sprawozdań z wykonania gminnego planu. Ocena będzie dokonywana cyklicznie w kolejnych sporządzanych sprawozdaniach z wykonania planu. Niektóre ze wskaźników będą określane w skali rocznej. Wartości wskaźników dla roku 2009 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 33 Wartość wskaźników monitorowania wdrażania Planu w 2009 r.

Wskaźnik	Jednostka	Wartość wskaźnika	Uwagi
Udział mieszkańców objętych zorganizowanym systemem zbiórki odpadów komunalnych	%	75%	wartość szacowana na podstawie ilości zawartych umów pomiędzy właścicielami nieruchomości a przedsiębiorstwami odbierającymi odpady
Masa zebranych odpadów komunalnych (ogółem)	Mg	2429,79	wg sprawozdań, o których mowa w art. art. 9a ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.) przekazane Burmistrzowi Poddębic za 2009 r.
Ilość odpadów komunalnych wytworzonych w przeliczeniu na mieszkańca na rok	kg/M/rok	0,206	wg Urzędu Miejskiego w Poddębicach liczba ludności w dniu 31.12.2009 r. wynosiła 15 705
Masa zebranych odpadów komunalnych zmieszanych	Mg	2269,4	wg sprawozdań, o których mowa w art. art. 9a ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.) przekazane Burmistrzowi Poddębic za 2009 r.
Masa zebranych selektywnie odpadów biodegradowalnych	Mg	0	wg sprawozdań, o których mowa w art. art. 9a ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.) przekazane Burmistrzowi Poddębic za 2009 r.
Masa odzyskanych i unieszkodliwionych (poza składowaniem) odpadów biodegradowalnych	Mg	0	wg sprawozdań, o których mowa w art. art. 9a ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.) przekazane Burmistrzowi Poddębic za 2009 r.
Masa zebranych selektywnie odpadów opakowaniowych	Mg	155,5	wg sprawozdań, o których mowa w art. art. 9a ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.) przekazane Burmistrzowi Poddębic za 2009 r.
Masa zebranych selektywnie odpadów niebezpiecznych	Mg	0	wg sprawozdań, o których mowa w art. art. 9a ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.) przekazane Burmistrzowi Poddębic za 2009 r.
Masa zebranych selektywnie odpadów budowlanych i poremontowych	Mg	0	wg sprawozdań, o których mowa w art. art. 9a ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.) przekazane Burmistrzowi Poddębic za 2009 r.
Masa zebranych selektywnie odpadów wielkogabarytowych	Mg	0	wg sprawozdań, o których mowa w art. art. 9a ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.) przekazane Burmistrzowi Poddębic za 2009 r.
Masa zebranych selektywnie odpadów elektrycznych i elektronicznych	Mg	4,89	wg sprawozdań, o których mowa w art. art. 9a ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.) przekazane Burmistrzowi Poddębic za 2009 r.

Wskaźnik	Jednostka	Wartość wskaźnika	Uwagi
Masa odpadów komunalnych unieszkodliwianych poprzez składowanie (ogółem)	Mg	2269,4	wg sprawozdań, o których mowa w art. 9a ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.) przekazane Burmistrzowi Poddębic za 2009 r.
Liczba umów na odbiór odpadów komunalnych	szt.	2289	stan za pełen rok kalendarzowy poprzedzający aktualizację Planu,
Mieszkańcy objęci systemem selektywnej zbiórki	%	75%	z obecnie funkcjonującego systemu (u źródła) mogą korzystać wszyscy mieszkańcy gminy, wartość ta nie odzwierciedla rzeczywistej liczby mieszkańców segregujących odpady,

Źródło: opracowanie własne

10. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejszy „Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Poddębice na lata 2010-2017” stanowi aktualizację „Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Poddębice na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011”, przyjętego uchwałą Nr XXVIII/200/05 Rady Miejskiej w Poddębicach z dnia 29 czerwca 2005 r. w sprawie uchwalenia Programu Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami.

Pierwszym etapem tworzenia niniejszego Planu Gospodarki Odpadami było określenie podstaw prawnych dla tego typu opracowań, oraz określenie związków planu gminnego z planami wyższego rzędu. Następnie zebrano podstawowe informacje odnośnie gminy Poddębice dotyczące liczby ludności, rozwoju gospodarki, zagospodarowania terenu.

W kolejnym etapie, dokonano analizy stanu gospodarki odpadami w gminie w roku bazowym tj. 2009, na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Miasta, przedsiębiorstw prowadzących zbiórkę odpadów na terenie gminy oraz danych GUS. Na podstawie ilości odpadów odebranych w 2009 r., obliczono średnią ilość odpadów zebraną od jednego mieszkańca gminy. Wyniosła ona 0,206 Mg/mieszkańca/rok. Jest to wartość znacznie niższa niż wskaźnik wytwarzania odpadów wg. PGOWŁ, do dalszych analiz przyjęto wartość podaną w PGOWŁ, aby niniejszy dokument był spójny z dokumentami wyższego rzędu. Następnie oszacowano ilość wytworzonych w 2009 roku odpadów biodegradowalnych, niebezpiecznych i opakowaniowych na podstawie wskaźników PGOWŁ.

Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdzono, że w czasie obowiązywania poprzedniego Planu Gospodarki Odpadami:

- upowszechniono zorganizowany system zbiórki odpadów komunalnych,
- wdrożono system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych
- na bieżąco likwidowano miejsca nielegalnego składowania odpadów,
- prowadzono edukację mieszkańców w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

Pomimo powyższych dokonań system zagospodarowania odpadów w gminie wymaga w dalszym ciągu intensywnej rozbudowy, gdyż zorganizowaną zbiórką odpadów objętych jest 75% mieszkańców gminy. W szczególności dotyczy to realizacji przyjętych w pierwszym planie założeń w zakresie organizacji selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych oraz zagospodarowania odpadów w oparciu o Zakład Zagospodarowania Odpadów Krzyżanówek.

Na podstawie wykonanej analizy systemu gospodarki odpadami w gminie wskazano główne problemy związane z gospodarką odpadami w gminie:

- brak rzetelnej informacji na temat składu morfologicznego odpadów komunalnych,
- niewystarczająca świadomość społeczna mieszkańców w zakresie prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów,
- niedostatecznie rozwinięty system selektywnego zbierania odpadów komunalnych, szczególnie odpadów biodegradowalnych,
- niedostatecznie rozwinięty system odzysku i unieszkodliwiania odpadów (składowanie odpadów jest dominującą metodą unieszkodliwiania odpadów),
- brak jasno określonych instrumentów ekonomicznych służących kreowaniu międzygminnych systemów gospodarki odpadami.

Kolejnym krokiem było wykonanie, na podstawie założeń Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla województwa łódzkiego, prognozy ilości wytwarzanych odpadów na lata 2010, 2013 i 2017 obejmującej odpady komunalne z gospodarstw domowych i infrastruktury, odpady biodegradowalne, odpady niebezpieczne i odpady opakowaniowe.

Następnie wyznaczono główne cele gospodarki odpadami na czas obowiązywania niniejszego Planu Gospodarki Odpadami. Za cel nadrzędny uznano „Stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, ze szczególnym naciskiem na zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie i poddanych procesom odzysku”.

Następnie powyższemu celowi przypisano 13 celów szczegółowych (9 krótkoterminowych i 4 długoterminowych). Za priorytetowe i wymagające największej mobilizacji spośród nich uznano m. in. :

1. objęcie 100% mieszkańców gminy zorganizowanym systemem zbiórki odpadów komunalnych,
2. intensyfikacja rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
3. ograniczanie masy odpadów komunalnych unieszkodliwianych poprzez składowanie,
4. osiągnięcie poziomu redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji trafiających na składowiska odpadów określonych w obowiązujących przepisach.

Biorąc pod uwagę zidentyfikowane problemy, prognozę ilości wytwarzanych odpadów oraz wyznaczone na ich podstawie cele, w planie określono działania do realizacji w perspektywie najbliższych 4 lat tj. do 2013 r., stanowiące rdzeń dokumentu. Wykonanie poszczególnych działań w konsekwencji prowadzi do osiągnięcia zakładanych celów. Wyznaczono 34 zadania w tym m. in. z zakresu edukacji mieszkańców gminy, organizacji i zarządzania systemem gospodarki odpadami komunalnymi na obszarze gminy (w tym uprawnień administracyjnych i kontrolnych samorządu gminy), zadania te ujęte zostały w harmonogramie rzeczowym.

Działania są jasno sformułowane, mają określone ramy czasowe oraz przypisane potencjalne źródło finansowania. Większość działań wynika z obowiązków nałożonych na gminę przez prawodawstwo z zakresu organizacji systemu gospodarowania odpadami komunalnymi np. tworzenie dokumentów planistycznych, aktów prawnych, zbieranie informacji o systemie, nadzorowanie wytwórców odpadów komunalnych oraz przedsiębiorców zajmujących się ich odbiorem, edukowanie społeczeństwa.

Następnie przeanalizowano wpływ aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami na środowisko. Stwierdzono, że Plan będzie miał pozytywny wpływ na stan środowiska naturalnego na terenie gminy Poddębice.

Wykonanie poszczególnych działań będzie oceniane w oparciu o sprawozdanie z realizacji Gminnego Planu Gospodarki Odpadami. Osiągnięcie określonych celów będzie natomiast monitorowane w oparciu o przyjęte wskaźniki. Źródłem danych na temat wielkości wskaźników będą informacje zbierane w ramach systemu administracyjnego, badań statystycznych oraz dane pochodzące ze sprawozdania z wykonania gminnego planu.

Z uwagi na fakt, że dokument nie stanowi prawa miejscowego i jego realizacja jest obowiązkowa jedynie dla organów samorządowych gminy, uczestnictwo pozostałych podmiotów i instytucji ograniczono jedynie do zadań, których wykonanie może wymagać współudziału lub nadzoru ze strony gminy.

Zakłada się, że realizacja założeń planu zapewni na poziomie gminy spełnienie przyjętej w kraju polityki zagospodarowania odpadów tj. zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów oraz zmniejszenie masy odpadów komunalnych unieszkodliwianych poprzez składowanie. Przewiduje się, że niniejszy dokument przyczyni się do minimalizacji negatywnego wpływu na środowisko ze strony systemu zagospodarowania odpadów komunalnych.

11. Wykorzystane materiały

Akty prawne:

1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2006 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. 2006 r. Nr 46, poz. 333),
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2001 r. Nr 112 poz. 1206),
3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzenia planów gospodarki odpadami (Dz. U. 2003 r. Nr 66, poz. 620),
4. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej (tekst jednolity Dz. U. 2007 r. Nr 90, poz. 607),
6. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.),
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. 2005 r. Nr 180, poz. 1495 z późn. zm.),

Inne materiały:

1. Poradnik powiatowe i gminne plany gospodarki odpadami. Ministerstwo Środowiska. 2002. MIKOM Sp. z o. o. Warszawa,
2. Przygotowanie planu gospodarki odpadami. Wskazówki metodologiczne. 2003. Europejskie Centrum Tematyczne Odpadów i Przepływu Materiałowego,
3. Uchwała Nr 219 Rady Ministrów z dnia 29 października 2002 r. w sprawie krajowego planu gospodarki odpadami M.P. 2003 Nr 11 poz. 159,
4. Uchwała Rady Gminy Poddębice Nr XLVI/339/2006 z dnia 20 kwietnia 2006 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Poddębice,
5. Uchwała Rady Ministrów Nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie „Krajowego planu gospodarki odpadami 2010” M.P. 2006 Nr 90, poz. 946,
6. Zadania organów administracji w zakresie ochrony środowiska [red.] Joanna Elżbieta Bukowska. 2005. Ekonomia i Środowisko. Białystok,
7. Zarządzenie Burmistrza Gminy Poddębice Nr 547 z dnia 2 czerwca 2006 r. w sprawie określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na świadczenie usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Poddębice,
8. Uchwała Sejmiku Województwa Łódzkiego Nr XXIII/549/08 z dnia 31 marca 2008 r. w sprawie przyjęcia aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Łódzkiego Wojewódzkiego na lata 2008- 2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015,
9. Zastosowanie Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko w planowaniu gospodarki odpadami. A.J.F. Brinkmann, F.J.M. Schelleman. 2005. Ministerstwo Gospodarki. Holandia,
10. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. Ministerstwo Gospodarki. Warszawa. 2009.

Strony internetowe:

1. <http://www.stat.gov.pl/>,
2. <http://www.mos.gov.pl/>,
3. <http://www.poddebice.pl/>,
4. <http://www.elektroeko.pl/>,

5. <http://www.zusok.com.pl/>,
6. <http://www.mpo.com.pl/>,
7. <http://ag-complex.com.pl/>,
8. <http://www.sitapolska.com.pl/>,
9. <http://www.remondis.pl/>,
10. <http://www.wios.lodz.pl/>,
11. <http://www.lodzkie.pl/>,
12. <http://www.pcb.pl/>.